John și Stasi Eldredge

eu, Femeia

Revelații despre tainele sufletului feminin

Plină de taine, captivantă, frumoasă, dătătoare de viață, cunună a Creației. Cum ar arăta lumea noastră fără ea, Femeia? Hotărât lucru, doar vorbind despre ea pășim pe un tărâm sfânt. De ce? Pentru că Eva, cireașa de pe tortul Creației, poartă cu sine imaginea unui Dumnezeu fascinant, plin de pasiune și romantism. Așa cum Cenușăreasa este, pe nepusă masă, invitată la bal, tot astfel Femeia este invitată să-și trăiască marea aventură a dragostei alături de Regele Însuși, care însetează după Frumoasa din povestea anume creată pentru ea. În absența ei, orice bal își pierde strălucirea.

Privim însă azi în jur și ce vedem? Un alt tablou. Societatea ne propune femei de succes, femei-obiect posesoare ale cifrei magice 90-60-90, iar Biserica ne sugerează femei supuse, gospodine ideale și mame perfecte. Adevărul este că majoritatea femeilor de azi sunt de fapt niște ființe obosite, neînțelese și copleșite de treburi.

Undeva între fetița dulce de ieri, care se credea prințesă și femeia modernă de azi s-a pierdut pe drum ceva esențial. Dorințele ascunse din inima femeii și realitățile zilnice de care i se face parte par a fi la ani lumină distanță unele de altele. În locul aventurii romantice, femeii i se propune aventura eficienței și refugiul în universul paralel al telenovelelor, romanelor de amor și revistelor sclipicioase întesate de modă, sex, bârfe și sentimentalisme ieftine.

Cum își va regăsi Femeia noastră inima? Ce rol joacă Prințul în această poveste? Soții Eldredge vă propun aici o aventură spirituală unică, menită să trezească la viață Frumoasa adormită.

Editura AQUA FORTE

ISBN 973-7758-20-X

9 789737 758200

John și Stasi Eldredge

eu, Femeia

(ediția a II-a, revizuită)

Revelații despre tainele sufletului feminin

Editura AQUA FORTE

Femeilor încântătoare care
ne-au binecuvântat
cu prietenia lor

INTRODUCERE

Pătrundem acum pe tărâm sfânt.

Când m-am apucat să scriu o carte despre bărbați (*eu, Bărbatul*) știam foarte clar ce am de făcut. Nu vreau să spun că bărbații ar fi ușor de „citit", dar, dintre cele două genuri care încearcă să străbată marea iubirii și a vieții împreună, bărbații sunt cel mai puțin complicați. Și bărbații, și femeile știu acest lucru. Că tot veni vorba, taina sufletului feminin a fost concepută ca un lucru bun, ca un izvor de bucurie, dar, cu toate acestea, a ajuns un izvor de mâhnire – femeile simt, în marea lor majoritate, că au ajuns să însemne „mult prea multe lucruri la un loc" și, în același timp, că nu sunt „ceea ce ar trebui să fie". Iar bărbații, la rândul lor, se îndepărtează tot mai mult de apele adânci ale sufletului de femeie, neștiind la ce ar trebui să se aștepte sau ce ar trebui să facă. Și uite așa, pierdem comoara care este inima unei femei, bogăția pe care feminitatea a fost concepută să o aducă în viețile noastre, după cum pierdem și mesajul pe care ea ni-l descoperă despre inima lui Dumnezeu.

Fiți liniștite, aceasta nu este o carte din care veți afla că nu știți cum să fiți „femei adevărate". Ne-am săturat de cărțile de acest gen. Iată ce spune Stasi: imediat după nașterea mea din nou, ca și creștină, am pus mâna pe o carte despre feminitatea asumată pe placul lui Dumnezeu, dar imediat am aruncat-o cât colo. Nu am apucat s-o citesc niciodată și, în cei douăzeci și cinci de ani care au trecut de atunci, abia dacă pot alege câteva volume despre feminitate pe care să le pot recomanda cu mâna pe inimă. Celelalte m-au scos din sărite, pentru că mesajele lor către femei mi-au transmis de fapt ideea că „nu eram femeia care ar trebui să fiu, dar, dacă promiteam să respect următorii zece pași aveam să

primesc notă de trecere". Aceste volume reușesc, până la urmă, să ne ucidă sufletele, fără să descopere formula magică a feminității. Avem prietene cărora le plac petrecerile simandicoase și porțelanurile, în vreme ce altele fac urticarie numai gândindu-se la ele. Altor prietene ale noastre le place să vâneze, adică să vâneze la propriu, chiar cu arc și săgeți. Unele adoră să primească oaspeți, altele nu. Sunt femei profesor, mame, doctor, asistente medicale, misionare, femei stomatolog, casnice, psihologi, bucătari, artiști, poeți, alpiniști, atleți la triatlon, secretare, agenți de vânzări și asistenți sociali. Toate sunt femei frumoase.

Așadar – femeia adevărată este Cenușăreasă sau Ioana d'Arc? Maria Magdalena sau Oprah*? Cum putem recupera feminitatea esențială fără să cădem în stereotipii sau, încă și mai rău, fără să sporim tensiunea și rușinea care apasă deja asupra cititoarelor noastre? Este ultimul lucru de care are nevoie o femeie. Cu toate acestea, *există* o esență dăruită de Dumnezeu fiecărei femei. În adâncul inimii, toate împărtășim ceva profund și adevărat. Așa că ne avântăm în această explorare a feminității pe calea *inimii*. Ce se află în centrul inimii unei femei? Care sunt dorințele ei? După ce tânjeam în copilărie? După ce tânjim azi, când ne-am maturizat? Și cum începe vindecarea rănilor provocate de tragediile propriilor vieți?

Ceva prețios se pierde undeva între visurile tinereții și ziua de ieri, iar această comoară pierdută este chiar inima ta de femeie, inima ta fără de preț. Dumnezeu a sădit în tine feminitatea: puternică și tandră, neînfricată și atrăgătoare. Fără îndoială că este prost înțeleasă, poate se simte agresată, dar este *acolo:* adevărata ta inimă, demnă de a fi redescoperită. Ești fermecătoare.

Te invit deci să faci această călătorie împreună cu noi, o călătorie de dezvăluire și vindecare. Pentru că inima ta este răsplata Împărăției lui Dumnezeu și Isus a venit să te recâștige pentru El – pe tine întreagă. Ne rugăm ca Dumnezeu să se slujească de această carte în viața și inima ta, pentru a-ți aduce alinare, naștere din nou, bucurie și viață! Sunt motive suficiente pentru o minunată sărbătoare, dacă Dumnezeu va face toate astea. O sărbătoare cu invitate simandicoase și porțelanuri, sau cu farfurii de hârtie. Oricum. Într-o zi, vom sărbători cu toatele. Așteptând ziua aceea și sperând s-o apucăm, fie ca această cărțulie să te apropie de inima lui Dumnezeu – și de a ta.

---

* Oprah Winfrey este gazda unui celebru show de televiziune (n.tr.)

Capitolul unu

DESPRE INIMA FEMEII

Uneori e greu să fii femeie.

– TAMMY WYNETTE

A văzut ochii Fatimei plini de lacrimi. „Plângi?" „Sunt o femeie a deșertului", a spus ea, ascunzându-și chipul. „Dar mai întâi de toate sunt femeie".

– PAULO COELHO

Locul tău e printre flori sălbatice
Sau pe-o barcă-n largul mării
Purtându-ți dragostea pe braț
Spre țara unde te simți liberă

– TOM PETTY

„Să-i dăm drumul". Se lăsa amurgul, aerul se răcorise, purtând acum savoarea pinului și a salviei, iar râul cel repede ne chema. Veniserăm cu corturile în Tetons și, din întâmplare, canoea noastră era așezată deasupra tuturor celorlalte bagaje. „Să sărim în ea". John s-a uitat la mine ca și când mi-aș fi pierdut mințile. În mai puțin de douăzeci de minute, noaptea avea să se așeze peste noi, peste râu și peste pădure. Totul avea să se cufunde în beznă. Ar fi însemnat ca, în aceste condiții, să ne aflăm singuri pe râu, cu o idee foarte vagă despre drumul pe care ar fi trebuit s-o apucăm (la vale), despre punctul în care ar fi trebuit să ieșim din nou (la mal) și despre distanța foarte mare care ne rămânea de parcurs înapoi spre mașină. Cine știe ce pericole ne așteptau

acolo? S-a uitat din nou la mine, apoi la băieți, încă mici, după care a spus: „Bine!" și ne-am pus imediat pe treabă.

Era o seară amețitor de frumoasă. Mișcările grațioase ale râului preschimbau culoarea apei din albastru cobalt în argintiu și apoi în negru. Nici țipenie de om împrejur: întorsura Oxbow era toată a noastră. Într-un timp record am așezat canoea în apă, ne-am încheiat vestele de salvare, am pregătit pagaiele, i-am așezat pe băieți și duși am fost, într-o cursă în care eram hotărâți să ne adăpăm împreună din cât mai multă frumusețe cu putință.

O veche punte de lemn se lăsa peste râu, foarte aproape de oglinda apei, iar bucățile rupte din ea păreau să se prăbușească la orice vântișor mai puternic. A trebuit să ne aplecăm capetele ca să încăpem pe sub ea. Cu mare grijă, am plutit pe canalele vântoase ale Râului Snake – John în față, eu în spate, cei trei băieți ai noștri la mijloc, plini de uimire și încântare. Pe măsură ce răsăreau stelele, ne simțeam asemenea copiilor care asistaseră la nașterea Narnici – cerul era atât de limpede, stelele atât de aproape. Ne-am ținut respirația când una a căzut încet, încet, brăzdând cerul ca să dispară apoi.

Un castor a pleznit apa, cu o lovitură ca de carabină, zburătăcind două rațe înspăimântate, dar, între apa întunecată și cerul la fel de întunecat, nu am văzut decât fulgurarea albă a înălțării lor, asemenea unor schiori nautici perfect sincronizați. Bufnițele își începeau strigările nocturne în pădurile de deasupra, acompaniate de cocorii de pe mal. Toate erau sunete familiare și, cu toate astea, păreau de pe altă lume. Ne atrăgeam atenția în șoaptă asupra fiecărei noi minuni, în vreme ce ne înmuiam pagaiele în apă, nu destul de încet.

Noaptea se înstăpânise, era timpul să ne încheiem călătoria. Am plănuit să ieșim la țărm într-un golfuleț mai apropiat de șosea, ca să nu avem prea mult de mers înapoi până la mașină. Nici nu am îndrăznit să ne gândim să facem cale întoarsă spre locul de unde porniserăm... asta ar fi însemnat să vâslim împotriva curentului, fără să vedem pe unde mergeam.

Pe când ne îndreptam spre mal, un elan și-a înălțat capul dintre ierburile înalte care creșteau pe locul unde plănuiserăm să ieșim. Era negru ca noaptea; nu îi zăream decât silueta desenată pe cerul sfâșiat de linia munților din depărtare. Era uriaș, superb și ne stătea în cale, blocându-ne singura cale de ieșire. În parcurile naționale din America, elanul ucide mai mulți oameni decât orice alt animal. Viteza remarcabilă, aproape opt sute de kilograme de

mușchi și coarne, plus mișcările sale complet imprevizibile fac din el un animal de temut. I-ar fi trebuit cam două secunde să galopeze spre noi prin apă și să ne răstoarne canoea. Nici vorbă să putem trece.

Atmosfera s-a schimbat. Și eu, și John eram acum îngrijorați. Nu exista decât o singură alternativă la ieșirea care ne devenise acum inaccesibilă, iar aceasta era să vâslim înapoi în susul râului, prin bezna absolută care se lăsase. În tăcere și cu mare atenție, am întors canoea și ne-am îndreptat spre punctul de unde porniserăm, căutând canalul cel mai potrivit, care să ne țină departe de curentul principal. Nu plănuiserăm ca aventura noastră să ia această întorsătură, dar acum trebuia să ne străduim din răsputeri. John trebuia să cârmească folosindu-și toată priceperea, iar eu să vâslesc cu putere. Ajungea o singură greșeală din partea noastră și curentul puternic ne-ar fi împins canoea spre mijlocul râului, unde s-ar fi umplut de apă, măturându-ne copiii în adâncul apelor întunecate.

Dar a fost minunat.

Am reușit. El și cu mine. Străduindu-ne, cot la cot, ne-am ridicat la înălțimea provocării naturii, iar faptul că aceasta îmi ceruse o mobilizare totală, că eram alături de familia mea și luptam pentru familie, că eram înconjurată de o frumusețe sclipitoare, sălbatică și că totul era, s-o recunoaștem, într-un fel, *periculos*, transformase momentul într-unul... transcendent. Nu mai eram Stasi, ci Sacagawea, Prințesa Indiană a vestului, o femeie puternică și cutezătoare.

Evoluția unei femei

Apoi a venit vremea când era mai greu
Să rămâi închisă în mugure
Decât să înflorești.
– Anais Nin

Încerc să-mi amintesc cu precizie momentul în care mi-am dat seama că nu mai eram fetiță, ci devenisem femeie. Să fi fost când am absolvit liceul sau facultatea? Am știut-o când m-am căsătorit? Când am devenit mamă? Acum am patruzeci și cinci de ani, dar în inima mea există încă atâtea locuri în care mă simt foarte tânără. Gândindu-mă în urmă, la ceea ce ar putea fi considerate riturile de trecere din viața mea, înțeleg de ce am avut

mereu senzația că fac o călătorie fără să știu încotro merg, nesigură. În ziua în care am avut prima menstruație, ai mei m-au făcut să mă simt foarte prost când, la cină, au început să cânte: „Fetița asta e acum femeie..." Hmmm. Nu *mă simțeam* altfel. Nu mă simțeam decât îngrozită la gândul că toți *știau*. Mă holbam fix în farfurie, de parcă dezvoltasem brusc o fascinație pentru porumb.

În ziua în care am primit primul sutien, o bustieră de antrenament, din cele confecționate din material elastic, fără cupe, una dintre surorile mele m-a împins în hol unde, spre oroarea mea, tata stătea pregătit să-mi facă poză. Mi-au spus că mai târziu aveam să mă amuz de toată tărășenia (ceea ce nu s-a întâmplat). Ca multe alte femei, am fost lăsată să-mi găsesc singură calea în adolescență, când trupul meu se trezea și se modifica de la o zi la alta, după cum mi se trezea și modifica de la o zi la alta însăși inima. Nimeni nu m-a îndrumat în călătoria către femeia care aveam să devin, în schimb, *am fost sfătuită* să mănânc mai puțin. Tata mă lua deoparte și îmi spunea: „nici un băiat n-o să te iubească dacă ești grasă".

Apar din ce în ce mai multe cărți despre călătoria *masculină* – rituri de trecere, inițieri și toate celelalte – multe dintre ele foarte folositoare. Dar sfaturile de care avem nevoie pe drumul spre propria feminitate ne sunt oferite cu mare zgârcenie.

În facultate, m-am alăturat mișcării feministe, asemenea multor femei tinere din anii '70. Eram în căutarea identității de sine, și am ajuns chiar directorul Centrului de Referințe pentru Studii de Gen al unei universități liberale din California. Dar, indiferent cât de mult mă afirmam ca femeie puternică și independentă („leoaică tânără"), *inima* îmi rămânea deșartă. Atunci când ești tânără și dornică de cunoaștere, nu-ți pasă când ți se spune că „poți deveni orice". E o formulă prea generală și prea lipsită de concretețe. Când ajungi ceva mai în vârstă, este la fel de inutil să ți se spună că „poți face orice face un bărbat". Nu voiam să fiu bărbat. Voiam să știu ce înseamnă să fii *femeie*!

Cât despre viața amoroasă, mă pierdusem pe un teren necunoscut, fără alt punct de reper decât muzica și filmul. Ca și prietenele mele, m-am luptat de una singură, de câteva ori, cu suferința despărțirilor. În ultimul an de facultate, m-am îndrăgostit

de-a binelea, de cineva care mă iubea la rându-i, cu adevărat. John mi-a făcut curte timp de doi ani și jumătate, după care ne-am logodit. Pe când făceam planuri pentru nuntă, mama mi-a dat totuși un sfat „prețios", de data aceasta unul pe care-l folosise în propria căsnicie. Consta din două indicații. Mai întâi, ideea era că dragostea trece prin stomac. În al doilea rând, era vital să păstrez podeaua bucătăriei impecabil de curată, pentru că așa întreaga casă avea să arate mai bine. Am prins ideea, respectiv sugestia că noua mea funcție de „soție" era centrată în jurul bucătăriei, unde aveam să gătesc și să curăț fără oprire.

Eu una, aveam senzația că spunând „Da" la cununie, aveam să mă transform ca prin minune în nevasta-vrăjitoare, Samantha. Mă și vedeam frământând pâine proaspătă și arătând impecabil, rozalie și frumoasă, când aveam să scot pâinile din cuptor. Nu conta că nu gătisem decât de vreo cinci ori în toată viața mea până atunci, m-am apucat să tot pregătesc cina și mic-dejunul, plină de hotărâre și de zel. După două săptămâni de făcut trebușoara asta, m-am lungit pe canapea, anunțând că habar n-aveam ce urma să mâncăm la cină și că John trebuia să se descurce cum putea. Ca să nu mai spun că podeaua bucătăriei era murdară. Ce mai – ratasem totul.

Povestea mea seamănă cu poveștile multor femei – primim tot felul de indicații, dar foarte puțin ajutor, atunci când vine vorba să ne lămurim ce înseamnă să devii femeie. Iată ce ne-a scris de curând o tânără:

> Îmi amintesc că la vârsta de zece ani mă întrebam și le întrebam și pe femeile din familia mea cum ar putea o femeie a lui Dumnezeu să rămână încrezătoare, nonconformistă și frumoasă, fără să fie tratată ca o nazistă feministă sau o prostituată afectivă, veșnic în căutare de atenție. Cum pot deveni o femeie puternică, fără să devin aspră? Cum pot fi vulnerabilă, fără să mă înec în propriile păreri de rău?

Apar din ce în ce mai multe cărți despre călătoria *masculină* – rituri de trecere, inițieri și toate celelalte – multe dintre ele foarte folositoare. Dar sfaturile de care avem nevoie pe drumul spre propria feminitate ne sunt oferite cu mare zgârcenie. A, sigur că știm prea bine care sunt *așteptările* pe care ni le impun familiile, bisericile sau culturile din care facem parte. Există tomuri întregi de scrieri despre ce *ar trebui* să faci pentru a deveni o femeie

adevărată. Dar nu este același lucru cu a ști ce implică fiecare călătorie individuală către feminitate, sau măcar cu a cunoaște ținta ei reală.

Îmi pare rău că trebuie să spun, dar Biserica nu ne este de mare folos aici. Biserica reprezintă o parte a problemei, pentru că mesajul ei către femei se reduce în mare la: „V-ați născut ca să slujiți. De asta v-a creat Dumnezeu: să slujiți. În camera copiilor, în bucătărie, în diverse comitete și comisii, acasă și în comunitatea din care faceți parte". Acum pe bune – să recapitulăm imaginile femeilor pe care le considerăm, în biserica noastră, modele de feminitate. Sunt dulci, îndatoritoare, cu părul aranjat; ocupate, disciplinate, calme și, în primul rând, sunt *obosite*.

Să ne gândim la femeile pe care le întâlnim la biserică: majoritatea încearcă să se ridice la înălțimea unui model de feminitate. Ce ne „învață" ele despre a fi femeie? Ce ne comunică viețile pe care le duc? Am mai spus-o: nu putem decât să recunoaștem că femeile lui Dumnezeu sunt... obosite. Și vinovate. Trăim toate în umbra acelei embleme ingrate a femeii din Proverbe 31, a cărei viață este atât de ocupată, încât mă întreb când mai are ea timp pentru prietene, pentru plimbări sau pentru o carte bună? Lumina ei nu se stinge niciodată, toată noaptea? Când *face* dragoste? Într-un fel, existența ei consfințește rușinea sub care trăiesc majoritatea femeilor, alcătuind dovada biblică – de care nu mai era nevoie oricum – că nu ne ridicăm la înălțimea modelului. Oare asta înseamnă să fii pe placul lui Dumnezeu – să accepți că ți-ai ratat menirea de femeie?

Nevăzută, nedorită și nesigură

Știu că nu mă încearcă numai pe mine sentimentul acut că nu reușesc să mă ridic la înălțimea unui model, respectiv că nu sunt destul de bună *ca femeie*. Toate femeile pe care le-am cunoscut au aceeași senzație – și nu mă refer doar la impresia că nu reușești să faci bine lucrurile pe care ți le propui, ci la sentimentul mai profund, la intuiția că ratezi însăși *identitatea* ta de femeie. *Nu sunt destul de femeie* și, în același timp, *sunt prea multe la un loc*. Nu sunt destul de drăguță, de subțire, de bună, de stilată, de disciplinată. Dar sunt prea puternic stăpânită de emoții, prea lacomă, prea sensibilă, prea puternică, prea încăpățânată, prea zăpăcită. Rezultatul este Rușinea, tovarășa universală a femeilor. Rușinea

ne bântuie, luându-ne urma, hrănindu-se din teama noastră cea mai profundă: aceea că vom sfârși abandonate și singure pe lume.

La urma urmelor, dacă ne-am pricepe mai bine să fim femei – indiferent ce-o fi însemnând și asta – viața n-ar mai fi la fel de grea. Nu-i așa? Nu am avea de făcut atâtea eforturi; nu am avea atâtea păreri de rău. De ce ne este atât de greu să legăm prietenii profunde și să le menținem? De ce fiecare zi ne pare atât de lipsită de importanță, nefiind pline de amor și aventură, ci de datorii și cereri? Simțim că suntem *nevăzute*, chiar și de cei mai apropiați de noi. Ne simțim *nedorite* – tuturor lipsindu-le pasiunea și curajul de a ne descoperi, de a trece dincolo de aparenta noastră aiureală, pentru a descoperi femeia din profunzime. Și, în fine, ne simțim *nesigure* – chiar pe ceea ce înseamnă să fii femeie sau pe ceea ce înseamnă cu adevărat să fii feminină; nesigure că *suntem* sau că *vom fi* vreodată.

Da, tânjim după intimitate și aventură, tânjim să fim Frumoasa dintr-o poveste măreață. Dar dorințele din adâncul inimii ni se par un lux nepermis, de care au parte doar femeile care își pun toată viața în ordine.

Conștiente de profundele noastre eșecuri, ne disprețuim singure pentru că vrem mai mult. Da, tânjim după intimitate și aventură, tânjim să fim Frumoasa dintr-o poveste măreață. Dar dorințele din adâncul inimii ni se par un lux nepermis, de care au parte doar femeile care își pun toată viața în ordine. Mesajul rezervat tuturor celorlalte – fie că suntem dintr-o cultură sau dintr-o biserică a acțiunii – este următorul: *străduiește-te mai mult.*

Inima de femeie

Și, străduindu-ne să luăm în calcul toate avertismentele, am pierdut ce era mai important. Am pierdut *inima* femeilor.

Iar aceasta este o nebunie pentru că, ne-o spune Scriptura, cea mai importantă este inima. „Păzește-ți inima mai mult decât orice, căci din ea ies izvoarele vieții" (Proverbe 4:23) Mai întâi de toate. De ce? Pentru că Dumnezeu știe că inima este centrul ființei, al identității. Este izvorul creativității, al curajului și al convingerilor noastre, fântâna credinței, nădejdii și, desigur, a dragostei. Această „fântână a vieții" din noi este chiar esența

existenței individuale, centrul ființei care suntem. Inima ta de femeie este lucrul cel mai important din tine.

Gândește-te: Dumnezeu te-a creat *femeie*. „Dumnezeu a făcut pe om după chipul Său, l-a făcut după chipul lui Dumnezeu; parte bărbătească și parte femeiască i-a făcut" (Geneza 1:27). Indiferent ce înțeles are expresia „chipul lui Dumnezeu", ea se regăsește în *femeia* din tine. Femeiește. Așa îi porți chipul și asemănarea. Inima de femeie a fost creată cu cea mai înaltă funcție – ca reflectare a inimii lui Dumnezeu Însuși. Ești femeie față de sufletul și față de însuși miezul ființei tale. De aceea, călătoria în care vei descoperi vrerea lui Dumnezeu manifestată în crearea femeii după chipul și asemănarea sa – în crearea *ta* ca femeie – începe cu inima. Sau, cu alte cuvinte, această călătorie începe cu *dorința*.

În adâncul sufletului, orice femeie tânjește după trei lucruri: să fie iubită, să joace rolul decisiv într-o aventură măreață și să dezvăluie frumusețe. Sunt lucrurile care o trezesc la viață.

Ia aminte la jocurile fetițelor și, dacă poți, amintește-ți ce visai pe când erai fetiță. Ia aminte la filmele care le plac femeilor, ascultă-ți inima și pleacă-ți urechea la inimile femeilor pe care le cunoști. Ce anume doresc? La ce visează? Apoi gândește-te la femei precum Tamar, Rut, Rahav – personaje nu tocmai „bisericoase", dar prețuite în Biblie. Presupunem că-ți vei da seama că, în adâncul sufletului, orice femeie tânjește după trei lucruri: să fie iubită, să joace rolul decisiv într-o aventură măreață și să dezvăluie frumusețe. Sunt lucrurile care o trezesc la viață.

Vreau să fiu iubită

Te voi găsi.
Nu contează cât va dura sau cât de departe vei fi – te voi găsi.
– Nathaniel către Cora în *Ultimul mohican*

În copilărie, unul dintre jocurile mele preferate era „de-a răpirea și eliberarea". Cunosc multe fetițe care-l jucau sau care și-ar dori să-l fi jucat. Să fii frumoasa răpită de ticăloși, disputată în luptă și salvată de un erou – cam așa ceva se găsește în toate visurile noastre. Asemenea frumoasei din Pădurea-Adormită, Cenușăresei, domniței Marian sau asemenea Corei din *Ultimul*

mohican, și eu îmi doream să fiu eroina principală și să-l văd pe erou venind după mine. De ce mă simt jenată când vă spun aceste lucruri? Pur și simplu adoram senzația de a fi dorită și disputată în luptă. Năzuința despre care vorbesc este adânc înrădăcinată în inima oricărei fetițe și a oricărei femei și, cu toate acestea, cele mai multe dintre noi ne rușinăm de ea, o minimalizăm sau pretindem că e o prostioară. Doar suntem femeile secolului XXI, nu-i așa? Suntem puternice, independente și capabile, mulțumim frumos. Da, da... și cine mai crede în toate poveștile acelea de dragoste?!

Să ne amintim filmele care ne plăceau odinioară în comparație cu acelea care ne plac acum. Există oare vreun desen animat pentru fetițe în care să nu apară un prinț care își salvează iubita? *Frumoasa din Pădurea-Adormită, Albă ca Zăpada, Mica Sirenă*. Fetițele tânjesc după povești de iubire, își doresc să fie văzute și dorite, să fie urmărite peste mări și țări, să fie salvate prin luptă. Așa că Bestia trebuie să-i câștige inima frumoasei, în *Frumoasa și Bestia*, iar în scena din pavilion, din *Sunetul muzicii*, Căpitanul îi declară în sfârșit iubirea Mariei sub clar de lună, cu un cântec și, apoi, cu un sărut. Urmează suspinele noastre.

Nu-i așa că finalul lui *Rațiune și simțire* stârnește ceva în voi, când Edward se întoarce, *în fine*, pentru a-și declama dragostea lui Elinor? „Prin urmare... nu sunteți... căsătorit?" întreabă ea, aproape ținându-și răsuflarea? „Nu", spune el. „Inima mea este... și va fi întotdeauna... a dumneavoastră". Ce să mai zic de scena în care Friedrich se întoarce după Jo la sfârșitul filmului *Fiicele doctorului March*? Sau de scena apusului de la prova Titanicului? Să nu uităm de *Inimă neînfricată*, unde William Wallace o copleșește pe Murron cu flori, cu mesaje și invitații la călărie. Ea se lasă cucerită de dragostea lui și călăresc amândoi, fără șa, prin ploaie. (Hai, recunoaște: cărei femei nu i-ar plăcea să călărească pe dealurile Scoției alături de un bărbat ca Mel Gibson?).

Când John a început să-mi „facă curte", tocmai încheiasem o relație care a durat trei ani, în urma căreia rămăsesem rănită, arțăgoasă și suspicioasă. Fusesem prietenă cu John de foarte multă vreme, dar niciodată nu existase vreo legătură romantică între noi. Când mie îmi plăcea de el, el voia să „rămânem prieteni", când el începea să simtă ceva mai mult pentru mine, eu nu puteam spune același lucru despre el. Vă puteți imagina cum stăteau lucrurile. Până într-o toamnă, la scurtă vreme după ce el devenise creștin, iar eu mă aflam încă în căutare disperată, călătoriile noastre spirituale și năzuințele inimilor s-au întâlnit în cele din urmă.

John mi-a scris scrisori, o mulțime. Toate erau pline de dragostea lui de Dumnezeu și de pasiunea lui pentru mine, de cât de mult mă dorea. A cioplit timp de câteva ore întregi o inimă minunată, din lemn de măr, apoi a pus-o pe un lănțișor delicat și mi-a dăruit-o pe neașteptate. (Încă mai păstrez colierul.) Altădată, pe când lucram ca și chelneriță, tocmai ieșisem din tură: am urcat în mașină, ca să găsesc o poezie sub ștergătoarele de parbriz, scrisă de John pentru mine, către mine! Mă iubea. Mă văzuse și mă căutase. Era încântător să fii iubită într-un mod atât de romantic.

În inima femeii există ceva neînfricat. E de ajuns să te atingi de bărbatul ei, de copiii sau de prietena ei cea mai bună și îți vei da seama și singur de asta.

Când suntem copile, sperăm ca măcar pentru cineva, de obicei pentru tătici, să ajungem să fim neprețuite. Pe măsură ce ne maturizăm, această dorință se transformă în aspirația de a fi curtate, dorite, râvnite ca femei. „De ce mă simt atât de stânjenită de insistența cu care îmi doresc toate acestea?" m-a întrebat deunăzi o tânără prietenă. Vorbeam despre cum se descurca de una singură, despre cât de mult îi plăcea munca ei, dar și despre cât de mult i-ar fi plăcut să fie căsătorită. „Nu doresc ca viața mea să depindă de asta, și totuși, tânjesc". Bineînțeles. Doar ești femeie.

Aici se impune o precizare: o femeie nu își dorește doar o poveste romantică și în nici un caz nu ar trebui să-și afle sensul vieții în povestea de dragoste pe care a trăit-o sau nu... dar nu-ți dai seama oare că asta *vrei* tu însăți? Să fii dorită, curtată de acela pe care-l iubești, să fii prioritatea cuiva. Femeile dezvoltă tot felul de dependențe dăunătoare atunci când simt că nu sunt iubite sau că nu înseamnă mare lucru pentru bărbatul lor. Din miezul ființei, poate de la cea mai mare profunzime, femeile tânjesc să fie văzute, dorite și râvnite. Ne dorim să fim iubite la modul romantic.

Un rol decisiv într-o aventură măreață

În copilărie, îmi plăceau la nebunie filmele despre cel de-al II-lea război mondial. Mă și vedeam acolo. Visam să cresc, să îmi împletesc părul strâns și să mi-l adun sub caschetă. Plănuiam să ascund faptul că sunt femeie, pentru a mă putea alătura celorlalți soldați. Simțeam eu că bărbații din aceste filme făceau parte din

ceva plin de eroism, cutezanță și onoare, deci muream de dorința de a fi părtașă la toate astea. În adâncul sufletului, râvneam să fac parte din ceva absolut măreț și foarte bun; ceva în care să dau totul; ceva periculos și pentru care să merite să mor.

În inima femeii există ceva neînfricat. E de ajuns să te atingi de bărbatul ei, de copiii sau de prietena ei cea mai bună și îți vei da seama și singur de asta. Femeia este și ea un luptător, dar a fost concepută să-și ducă lupta într-un fel absolut unic, feminin. Cândva, în tinerețe, înainte ca durerile vieții să se străduiască să omoare în noi respectiva aspirație, toate ne dorim să facem parte din ceva măreț și important. Înainte ca îndoiala și vinovăția să preia controlul, cele mai multe fetițe simt că au de jucat un rol vital; vor să creadă că dețin un lucru de care este absolută și disperată nevoie.

Să ne amintim de Sarah din *Sarah, Plain and Tall*. Un bărbat și copilașii lui au nevoie de ea, pentru că lumea lor nu este funcțională până când Sarah nu devine parte integrantă din viața lor. Eroina ajunge în Vestul sălbatic înarmată cu creativitate și curaj, reușind astfel să-l îmblânzească. Ne minunăm de asistentele din *Pearl Harbour*, care salvează, prin curajul și puterea lor, viețile a sute de bărbați în toiul oribilului atac militar japonez. Personajele feminine din trilogia *Stăpânul inelelor* sunt frumoase și dârze – femei precum Arwen, Galadriel și Eowyn schimbă soarta Pământului de Mijloc. Ce să mai spunem despre Estera, Maria sau Rut? Sunt personaje biblice de neînlocuit în Marea Istorie. Nu sunt femei „comode" sau „cumsecade", și nici pur și simplu „drăguțe", ci puternice și frumoase *în calitatea lor* de luptătoare.

De ce îmi place atât de mult să-mi amintesc istoria cu canoea străbătând frumusețea întunecată din Tetons? Pentru că atunci am fost necesară. A fost nevoie de mine. Nici măcar nu am fost pur și simplu necesară, ci, asemenea lui Arwen, am fost de neînlocuit. Nimeni altcineva din canoe nu ar fi putut face în acel moment ceea ce făceam eu.

Femeile iubesc aventura de toate felurile. Unora le place să călărească (aproape toate fetițele trec printr-o perioadă când iubesc caii), altora le place să vâslească în ape înspumate, să călătorească în străinătate, să iasă pe scenă, să aibă copii, să pună bazele unei noi afaceri sau să se scufunde și mai mult în căutarea esenței lui Dumnezeu. Toate suntem create să facem parte dintr-o minunată aventură. O aventură *împărtășită*. Nu ne dorim aventura de dragului aventurii, ci și pentru că ne obligă să oferim *celorlalți*

ceva din noi. Nu este o aventură în care dorim să intrăm singure, ci să fim implicate *alături de* alții.

Uneori ne simțim atrase de ideea de a trăi ca pustnicii. Fără cereri, nevoi, dureri sau dezamăgiri, dar aceasta ni se întâmplă pentru că am fost rănite și suntem epuizate. Dacă cercetăm în adâncul inimii, acolo unde suntem noi înșine *întâi de toate*, descoperim că nu ne dorim să lipsim pentru foarte multă vreme. Viața ne-a fost dată pentru a o trăi alături de alții. Cum suntem rămășițe ale sfântei Treimi, ne mai amintim câte ceva. Fiind create după chipul unei relații perfecte, suntem ființe relaționale până în pânzele albe, pline de năzuința către un scop transcendent. Râvnim să fim o parte de neînlocuit a unei aventuri împărtășite.

Cineva care să dezvăluie frumusețe

Și atunci împăratul îți va pofti frumusețea
– PSALMUL 45:11

Micuța și drăgălașa Lacey, în vârstă de șase ani, se afla zilele trecute la sediul misiunii noastre, intrând din birou în birou, legănîndu-se pe uși și întrebând cu zâmbetul pe buze: „Vrei să-ți cânt un cântecel?" Soarele îi sărutase chipul cu niște pistrui încântători, îi lipseau doi dinți din față și ochii îi jucau de bucurie, așadar cine i-ar fi putut rezista? Nu-i prea păsa că ne întrerupea din lucru. Mă îndoiesc că gândul acesta îi trecea măcar prin cap. Își cânta melodia abia inventată despre cățeluși și pisicuțe, așteptându-se fără urmă de îndoială ca publicul să se arate cu totul cucerit, apoi țopăia pe culoar la ocupantul următorului birou și tot așa. Era ca o rază de soare văratec sau, încă și mai bine, ca o mică zână a grădinilor, adăstând din birou în birou. Era de fapt o fetiță în toată splendoarea ei, deloc rușinată de dorința de a se face plăcută și de a stârni încântare.

Acesta este motivul pentru care se deghizează fetițele. Și băieții se deghizează, dar în alt mod. Băieții noștri s-au jucat ani de zile de-a *cowboy*-ii sau de-a soldații, ori de-a cavalerii Jedi. Dar nici măcar o singură dată nu s-au îmbrăcat în miri, în zâne sau în fluturași. Băiețeii nu își vopsesc unghiile de la picioare și nu se milogesc să le găurești urechile. (Mă rog, unii adolescenți o fac, dar asta e cu totul altă poveste.) Băiețeii nu se deghizează cu bijuteriile mamei și cu pantofii ei cu tocuri. Nu stau ore întregi să-și perie părul unul altuia.

Vă amintiți de fustele care se învârt? Cele mai multe fetițe trec printr-o perioadă în care refuză să poarte orice nu se învârtește. Iar dacă e făcută dintr-un material cu sclipici, e cu atât mai bine. Dă-i unei fetițe o cutie cu pălării, eșarfe, mărgele și alte haine și i-ai asigurat câteva ore bune de joacă neîntreruptă. Mărgelușele de plastic, de duzină, devin bijuterii neprețuite, papucii de împrumut se transformă în pantofi de sticlă, iar cămașa de noapte a bunicii devine o rochie de bal. O dată îmbrăcate, dansează prin casă sau întârzie admirativ în fața oglinzii. Inimioarele lor doresc intuitiv să se asigure că sunt irezistibile. Unele întreabă chiar așa: „Așa-i că sunt drăguță?!", dar altele ne întreabă pur și simplu din priviri. Prin cuvinte sau fără nici o vorbă, fie că poartă o rochie sclipitoare sau una plină de noroi, fetițelor trebuie să li se răspundă. Cum spunea o tânără cântăreață:

Băieții noștri s-au jucat ani de zile de-a *cowboy*-ii sau de-a soldații, ori de-a cavalerii Jedi. Dar nici măcar o singură dată nu s-au îmbrăcat în miri, în zâne sau în fluturași.

Vreau să fiu frumoasă/ Să te las mut de uimire/ Descoperă-mă/ Și minunează-te/ Vreau să aud că-mi spui/ Că-ți plac așa cum sunt/ Că merit să fiu iubită,/ Că sunt frumoasă.
- BETHANY DILLON, „BEAUTIFUL"

Vara trecută am fost împreună cu John la un bal organizat în minunatul hotel Broadmoor, cunoscut ca edificiu de importanță istorică. Era încântător. Ținută obligatorie, lumânări, cină, dans, ce mai – tot tacâmul. Curtea în care se serveau aperitivele era plină de flori proaspete, fântâni arteziene și de acordurile unui pianist talentat. Seara fusese îndelung planificată. Săptămâni întregi – ba nu, *luni* întregi înainte să aibă loc – mi-am pus, ca toate femeile ce aveau să participe, întrebarea-întrebărilor: „Cu ce să mă îmbrac?" (Pe măsură ce seara specială se apropia, începusem să mă întreb și dacă nu ar fi posibil să pierd vreo zece kilograme în șapte zile.)

Seara s-a dovedit într-adevăr fermecătoare. Vremea era perfectă, fiecare detaliu fusese pus la punct, dar de departe, senzația serii au constituit-o femeile. Dincolo de susurul apei din fântâni, chiar și dincolo de muzica din aer se ridica zumzetul exclamațiilor de încântare. „Arăți minunat!", „Ești nemai-

pomenită!", „Ce frumoasă ești!". Ne bucuram una de frumusețea alteia și ne delectam cu propria frumusețe. Ne jucam de-adevăratelea de-a prințesele și ne plăcea nespus.

Femeile despre care vă vorbesc sunt toate femei obișnuite, femei ca noi și ca acelea pe care le întâlnim la bancă, la alimentara sau la birou. Femei cărora acneea le-a însemnat chipurile și le-a afectat sufletele, pentru care lupta cu kilogramele constituie un blestem permanent, care consideră mereu că au părul ba prea slab, ba prea des, prea drept sau prea cârlionțat. Femei de zi cu zi, dacă există așa ceva. Mai presus de toate, ele erau atunci niște femei care își asumaseră riscul de a-și dezvălui frumusețea, cel puțin pentru câteva ore în seara respectivă. Sau, mai exact, a căror frumusețe fusese *revelată*.

Dumnezeu ne-a sădit veșnicia în suflete. Tot acolo se află și dorul de a fi frumoase.

Amintește-ți cum a fost la nuntă – sau gândește-te la nunta la care visezi. Cât de importantă este rochia de mireasă? Ai putea să pui pe tine ce-ți vine la mână din dulap, să te îmbraci la repezeală în orice „vechitură"? Una dintre prietenele noastre se mărită peste șase luni. Ei bine, respectiva tânără a avut parte de suficient de mulți pretendenți și de destule despărțiri. Povestea ei de iubire este presărată de suferințe, dar, când ne-a povestit cum a încercat mai multe rochii de mireasă și cum a găsit-o pe cea perfectă, istovirea i s-a șters de pe chipul care, brusc, îi devenise radios. „M-am simțit ca o prințesă!" a spus, cu un soi de sfială. Nu-i așa că asta ți-ai dorit?

O fetiță care provine dintr-o familie foarte atentă la dezvoltarea feminității sale i-a povestit mamei că avusese un vis minunat.

> Fiica mea, Emma – în vârstă de aproape șase ani – a alergat azi dimineață la mine strălucind de bucurie. S-a întins peste patul meu, la picioare, de parcă n-ar fi avut nici o grijă pe lume. „Mami", mi-a spus, „astă-noapte am avut un vis minunat". „Ce ai visat?" am întrebat-o. „Eram regină", a răspuns ea, îmbujorându-se. „Chiar!" i-am răspuns. "Și ce se întâmpla în visul tău?" „Purtam o rochie lungă, foarte frumoasă", a spus, gesticulând de-a lungul corpului, ca și când ar fi mângâiat o țesătură delicată. „Și pe cap, purtai ceva?" am întrebat cu voce tare. „Da, o coroană". „Hmmmm, de ce-o fi fost visul ăsta atât de frumos?" „Pentru că-mi place foarte

mult să mă simt așa!" „Așa cum?" Și, suspinând, a pronunțat... „O frumusețe!" (Visul Emmei, așa cum i l-a povestit mamei)

Năzuința de a fi frumoasă este fără vârstă. Prietena mea Lilly este octogenară. Într-o iarnă, în apropierea Crăciunului, m-a uimit să constat cât de frumoasă arăta, în timp ce cobora treptele casei. Purta un pulover verde, de catifea raiată, cu guler alb înalt, decorat cu mici bastonașe în formă de acadea. I-am spus, „Lilly, arăți grozav!" și chipul i s-a luminat, iar ridurile și petele de bătrânețe au dispărut când și-a ridicat brațele în lateral, ca o balerină și a făcut o piruetă grațioasă. Nu mai avea optzeci de ani, ci era o femeie fără vârstă. Dumnezeu ne-a sădit veșnicia în suflete. Tot acolo se află și dorul de a fi frumoase.

Ei bine, știm că voința de a fi frumoase a provocat nespusă suferință multor femei (spune-ne doar câte cure de slăbire ai ținut?). Urmărirea acestui deziderat a făcut să curgă multe lacrimi și să se frângă multe inimi. Janis Ian cânta cam așa: „Am învățat la șaișpe ani că iubirea-i pentru top-modele și pentru fetele cu pielea fără de cusur". Frumusețea a fost ridicată în slăvi, adorată și păstrată suficient de departe de cele mai multe dintre noi. (Îți place să fii fotografiată? Îți place, mai ales, să *vezi* ulterior respectivele fotografii? Cum te simți când te întreabă cineva câți ani ai? Problema frumuseții cunoaște complicații profunde!) Pentru alte femei, frumusețea presupune a fi umilită, folosită și violentată. Unele ați învățat că a fi frumoasă presupune pericole. Cu toate acestea – și aici apare lucrul uimitor – *în pofida* durerii și a suferinței pe care frumusețea ni le-a provocat, dorința persistă.

Anul trecut țineam o conferință despre inima femeii, când una dintre ascultătoare s-a aplecat spre prietena ei și i-a șoptit: „Nu-nțeleg care-i problema ei, ce-i tot dă înainte cu fustele care se învârt și alte prostii". Abia dacă a apucat să pronunțe aceste cuvinte, că a și izbucnit în lacrimi, trebuind să părăsească sala. S-a dovedit că nu prea avea habar de profunzimea dorinței de a fi frumoasă și de suferința pe care aceeași dorință i-o provocase. Multe dintre noi am învățat să ne asprim inimile, pentru a nu recunoaște că râvnim, că tânjim după Frumusețe. Am fost atât de adânc vătămate din cauza acestei năzuințe, încât nu numai că nu ne mai dăm seama de prezența ei, dar o și negăm. Cu toate acestea, ea se află în noi.

Și *nu* este vorba numai despre dorul de a fi frumoase pe dinafară, ci de mult mai mult – respectiv de dorința de a fi

răpitoare prin ceea ce suntem în *adâncul ființei*. Sigur că prințesa Cenușăreasă este frumoasă, dar este și bună. Fără frumusețea pe care o poartă în inimă, aspectul ei exterior nu ar transmite decât un mare gol. De aceea o iubim. În *Sunetul muzicii*, Contesa o surclasează pe Maria la capitolul înfățișare fizică și ambele știu asta. Dar Maria are știința de a aprecia fulgii de zăpadă care se prind în blănița pisoilor și copiii cu personalitate. Ea vede lucrările lui Dumnezeu în muzică, în râsete și în bucuria de a te cățăra prin copaci. Sufletul ei este Viu și suntem atrași de ea.

Probabil că Rut era o femeie plăcută și puternică, dar pe Boaz îl atrag curajul ei neobosit, vulnerabilitatea și credința ei în Dumnezeu. Estera este cea mai frumoasă femeie din țară, dar numai îndrăzneala și inima ei bună și înțeleaptă îl determină pe rege să-i cruțe poporul. Nu machiajul și veșmintele sunt importante aici. Frumusețea este atât de semnificativă, că vom reveni la ea mereu în această carte. Deocamdată, să recunoaștem că o femeie tânjește să fie *văzută* și înțeleasă ca desfătătoare. Sperăm să avem o frumusețe care să merite descoperită, cucerită, o frumusețe care este tocmai *miezul* ființei noastre. Ne dorim frumusețea care poate fi văzută, simțită; care îi atinge pe ceilalți; o frumusețe numai a noastră, pe care s-o dezvăluim.

Despre inimile bărbaților

Cum spuneam în *eu, Bărbatul** (iar aici discuția este condusă de John), și în inimile bărbaților există trei aspirații fundamentale. (Dacă nu mi-ați citit cartea, chiar ar trebui s-o faceți. Vă va deschide ochii asupra lumii bărbaților.) Dar acestea sunt specific masculine. De la bun început, orice bărbat își dorește să poarte o luptă. Așa se explică de ce băieților le plac armele. De-a lungul anilor, casa noastră a devenit un adevărat arsenal – săbii de pirați, cuțite indiene, florete, mitraliere, puști de *paintball*, pistoale cu aer comprimat (denumirea trebuie să fi fost inventată anume pentru mămici). Toate armele la care vă puteți gândi. Băieții noștri se luptau corp la corp, se loveau și se izbeau reciproc de pereți toată ziulica, demonstrându-și prin asta cât de mult *se iubeau*!

Apoi gândiți-vă la filmele care le plac bărbaților – *Inimă neînfricată*, *Gladiatorul*, *Top Gun*, *High Noon*, *Salvați soldatul*

* Având titlul original *Wild at Heart*, cartea a apărut în 2005 la Editura Aqua Forte, Cluj, în traducerea lui Doru Pop – vezi reclama de la sfârșitul cărții (n.tr.)

Ryan. Bărbații sunt făcuți pentru bătălii. (În plus, doamnelor, nu vă plac eroii din aceste filme? Probabil că nu v-ar plăcea să lupte în război, dar nu râvniți ca bărbatul vostru să lupte pentru *voi*? Sau ca Daniel Day Lewis să vă privească drept în ochi și să vă spună: „Nu contează cât va dura, nu contează cât de departe vei fi, eu te voi găsi"? Femeile nu se tem de puterea unui bărbat, dacă este vorba despre un bărbat bun. De fapt, este adevărat că un bărbat *pasiv* este și unul „sigur", dar respectiva pasivitate a făcut femeilor, în timp, un enorm deserviciu. Ajunge să vă gândiți la exemplul Evei (vom reveni asupra acestui aspect mai târziu).

Bărbații mai tânjesc și după aventură: băieților le place să se cațere, să sară și să se ia la întrecere în curse de viteză pe bicicletă (de preferință, fără mâini pe ghidon). Aruncați o privire în garajul propriu: toate echipamentele acelea, carturile, motocicletele, frânghiile, bărcile și celelalte chestii. Ele nu mai sunt „jucării pentru copii". Spiritul de aventură este o năzuință spirituală profund înrădăcinată în inimile bărbaților. Aventura ne pretinde să ne mobilizăm energiile, ne pune la încercare. Deși ne-am putea teme de proba aventurii, în același timp vrem să fim puși la încercare pentru a descoperi că avem ceea ce trebuie pentru a fi bărbați.

În fine, orice bărbat aspiră să aibă de salvat o Frumoasă. Chiar așa. Ce ar fi Robin Hood fără Marian sau regele Arthur fără Guinevere? Doar niște singuratici prinși în lupte izolate. Vedeți voi, bărbații nu au nevoie pur și simplu de orice fel de bătălie, ci de o bătălie în care să lupte *pentru* cineva. Nimic nu dă mai mult curaj unui bărbat decât femeia pe care o iubește. Majoritatea lucrurilor îndrăznețe (și, recunosc, uneori prostești) pe care le fac tinerii sunt menite să le impresioneze pe fete. Bărbații pleacă în război cu fotografiile iubitelor lor în buzunarul de la piept – iată metafora profundei năzuințe despre care v-am vorbit – a luptei pentru Frumoasă. Aceasta nu înseamnă că femeia este o „creatură fără apărare", care nu-și poate duce viața fără un bărbat. Spun doar că bărbații se dau în vânt să-și ofere puterea unei femei.

În fine, orice bărbat aspiră să aibă de salvat o Frumoasă. Ce ar fi Robin Hood fără Marian sau regele Arthur fără Guinevere? Doar niște singuratici prinși în lupte izolate.

Sunt sigur că acum vă dați seama cum dorințele din inimile bărbaților și cele din inimile femeilor au fost *menite* să se

potrivească minunat unele cu celelalte. O femeie adoră să fie femeie în prezența unui bărbat bun, a unui bărbat adevărat. Puterea lui îngăduie inimii de femeie să înflorească, iar insistența cu care o caută îi scoate frumusețea la iveală. Și un bărbat se simte bine să fie bărbat în prezența unei femei adevărate. Frumusețea ei îl incită să joace rolul masculinității, îi aduce la lumină puterea. Ea îl inspiră să devină erou. Dacă lucrurile ar sta astfel, cu toții am fi nespus de binecuvântați.

Pe calea inimii

Dorințele înscrise de Dumnezeu în miezul inimilor noastre ne comunică un lucru esențial despre ce înseamnă să fii femeie și despre viața rezervată de El femeilor. Sigur că da – știm că multe dintre aceste dorințe au rămas neîndeplinite, au fost culpabilizate sau pur și simplu neglijate atâta timp, încât cele mai multe femei sfârșesc trăind două vieți. La suprafață suntem ocupate și eficiente, chiar profesioniste. Ne descurcăm. Pe dinlăuntru însă ne pierdem pe sine în lumi imaginare sau în romane de duzină, sau ne dăruim dependențelor pântecelui (și nu numai) pentru a reduce la tăcere durerea sufletească. Dar inima ta este încă la locul știut, urlând să fie eliberată, să i se ofere viața despre care povestesc năzuințele tale profunde.

Poți găsi viața pe care o cauți – dacă ești de acord
să te lași pregătită pentru a porni într-o mare aventură.

Aceasta este chemarea noastră. Nu te invităm să mai înveți încă un set de standarde pe care nu le vei putea respecta, ori un set de reguli de viață și de lucruri care ar trebui făcute. Propunerea noastră este mult, mult mai bună – e vorba de o călătorie a inimii, o călătorie către restaurarea și eliberarea femeii pe care ți-ai dorit mereu s-o întrupezi. Aceasta nu este o carte despre ce ar trebui să faci sau despre cine ar trebui să fii, ci una despre descoperirea a cine ești deja, ca femeie. O femeie care a fost concepută, în adâncul ei, pentru iubire romantică, pentru a ocupa un rol de neînlocuit într-o aventură împărtășită cu bărbatul și care deține într-adevăr o frumusețe numai a ei, pe cale de a fi dezvăluită. Femeia la care se gândea Dumnezeu când a făcut-o pe Eva… și când *te-a* făcut și pe tine. Încântătoare, puternică și răpitoare.

Capitolul doi

NUMAI EVA NE POATE SPUNE

Simpla observare a mersului ei prin cameră este un act de educație liberală.

– C.S. Lewis

Brusc m-am întors și am văzut-o/ Avea brățări de argint la mâini și flori în păr/ S-a apropiat atât de grațioasă, ridicându-mi cununa de spini/ Vino, mi-a spus, te voi adăposti de furtună

– Bob Dylan

Părinții mei m-au botezat după Sf. Anastasia, o femeie din secolul al V-lea d.Hr., martirizată pentru credința ei, și prin urmare în fiecare săptămână, după slujbă, numele meu este pomenit cu voce tare la comemorarea sfinților. Așa se explică de ce Stasi se scrie atât de ciudat, fiind numele obținut dacă ștergi „a"-ul final și „Ana" de la început. Acesta este motivul pentru care numele meu îmi place foarte mult, dar, pe lângă el, am și o explicație mai adâncă. Am învățat despre Anastasia încă din școala primară. Nu despre sfânta Anastasia..., ci despre o prințesă Anastasia, mezina ultimului țar al Rusiei, despre care se zvonise că ar fi scăpat de asasinii care îi uciseseră întreaga familie. Era fetiță când ai ei fuseseră executați și s-a spus că s-ar putea să mai fie încă în viață, pe undeva prin lume, *incognito*. O adevărată prințesă în travesti.

Existau femei care pretindeau că sunt Anastasia, iar una dintre ele aproape că reușise să convingă pe toată lumea. Cu toate

acestea, Anastasia a rămas un mister – o prințesă pierdută în lumea asta, ascunsă, dar adevărată. Eram preocupată și amorezată de prințesa Anastasia. Am început să citesc tot ce-mi cădea în mână referitor la istoria Rusiei. Din rațiuni inexplicabile, mă simțeam înrudită cu această prințesă misterioasă, mă simțeam legată de ea. Nu pretindeam că sunt ea și totuși... undeva, în adâncul meu, inima îmi susura că și eu sunt mai mult decât par a fi la prima vedere. Poate că și eu făceam parte dintr-o familie regală, dar poziția și rangul meu fuseseră uitate. Poate că și eu eram deghizată în altcineva. Inima îmi bătea mai repede la gândul că puteam fi o femeie care a fost cândva prințesă adevărată.

Dorințele din inima femeii și realitățile vieții sale par a fi la milioane de kilometri distanță unele de altele. Râvnim la o iubire romantică și la un rol vital într-o poveste minunată; tânjim după frumusețe. Dar nu așa arată viața pe care o *ducem*.

Nu cred că numai mie mi se întâmplă toate astea. Nu v-ați întrebat de ce ne mai bântuie încă povestea Cenușăresei? Nu numai că este una dintre poveștile preferate ale fetițelor, dar și femeile o iubesc. Să numărăm doar câte filme s-au făcut pe această temă: *Frumușica, O iubire ca-n povești* sau *O cenușăreasă modernă* și *Cenușăreasa din Manhattan*. Cum de este atât de rezistentă noțiunea de prințesă ascunsă (și de prinț care o descoperă)? Există în sufletul nostru ceva care încearcă să ne vorbească? Este vorba de o fantasmă, de o compensație? Sau de ceva mai mult?

Dorințele din inima femeii și realitățile vieții sale par a fi la milioane de kilometri distanță unele de altele. Ah, râvnim la o iubire romantică și la un rol vital într-o poveste minunată; tânjim după frumusețe. Dar nu așa arată viața pe care o *ducem*. Rezultatul este un sentiment de rușine. Ascultând inimile femeilor de atâta timp, atât ca prieteni, dar și în calitate de consilieri, suntem izbiți de măsura uriașă în care valoarea de sine este o problemă universală a femeilor. „Mă simt ca un aparat casnic", ni s-a confesat o femeie. Cu asta nu spunem că bărbații nu se confruntă cu problema valorii de sine, ci mai degrabă că, pentru femei, chestiunea impune mult mai mult efort și o preocupare generală. Sigur că există explicații, motive pe care numai Eva și fiicele ei le știu.

Nu putem să nu ne gândim la metafora lui Pascal, după care dorurile noastre neîmplinite și nevoile rămase fără răspuns fac, de fapt, parte din „abjecția unui monarh detronat". Omenirea este asemenea unui rege sau unei regine în exil și nu avem cum să fim fericiți până când nu vom reveni la statutul pierdut. Cum vă așteptați să se simtă Regina unei împărății sau Frumoasa unui tărâm de basm când se trezește spălătoreasă într-o țară străină? Lupta femeii pentru sentimentul propriei valori demonstrează că *a fost creată* să fie o făptură demnă de toată admirația. Vidul pe care-l resimțim ne dovedește că *am fost create* pentru a ocupa un loc măreț. Este cât se poate de adevărat. Toate legendele și basmele despre Prințesa niciodată găsită și despre Frumoasa deghizată în slujnică sunt mult mai exacte decât am fi crezut. Acesta este motivul pentru care fetițele rezonează atât de puternic la ele.

În loc să ne întrebăm „ce *ar trebui* să facă o femeie – care este rolul ei"? poate ar fi mult mai util să ne gândim „ce *este* femeia – cum a fost concepută?" și „de ce a așezat-o Dumnezeu printre noi?" Trebuie să ne întoarcem la începuturile ei, respectiv la istoria Evei. Chiar dacă se poate să fi auzit deja această istorie (noi am spus-o de foarte multe ori), ea mai poate fi spusă încă o dată, pentru că e evident că nu i-am deprins morala – dacă am fi făcut-o, bărbații le-ar trata pe femei cu totul și cu totul altfel, iar femeile s-ar vedea pe sine într-o lumină mult mai bună. Haide să începem de aici, deci, de la lumină, de la zorii creației lumii.

Cununa creației

Ca să înțelegi istoria creației, trebuie să te gândești la o operă de artă. Cum ar fi de pildă Capela Sixtină, Venus din Milo, Simfonia a V-a de Beethoven sau „*Time to say good-bye*", cântată de Sarah Brightman și Andrea Bocelli. Creația în sine este o operă de artă și toate lucrările de după ea nu sunt decât ecouri ale originalului. Cum a avut loc și unde a atins punctul culminant sunt tot atâtea mistere demne de dezvăluit. Nu vom înțelege niciodată cu adevărat femeile până ce nu am înțeles acest lucru. Scena începe în întuneric:

> Peste fața adâncului de ape era întuneric și Duhul lui Dumnezeu se mișca pe deasupra apelor. (Geneza 1:2)

Sunt momentele în care toată lumea își ține respirația în întuneric, înainte să izbucnească primele note ale unei mari simfonii sau ale unui concert, primele replici ale unei piese de teatru sau ale unui film istoric. Totul e lipsit de formă, gol, întunecat. Apoi o voce glăsuiește.

> Să fie lumină. (Geneza 1:3)

Brusc, apare lumina, o lumină pură, magnifică. Razele ei ne permit acum să vedem ce se petrece. Vocea vorbește încă o dată și încă o dată.

> Să fie o întindere între ape și ea să despartă apele de ape. (Geneza 1:6)

> Să se strângă la un loc apele care sunt dedesubtul cerului și să se arate uscatul! (Geneza 1:9)

Creația arată, în primele ei stadii, ca orice mare operă de artă – un bloc de piatră netăiată sau un bulgăre de pământ, o schiță rudimentară, o partitură albă. „Pustiu și gol", cum ne spune Geneza 1:2. Apoi, Dumnezeu începe să șlefuiască materialele brute pe care le-a creat, asemenea unui artist care ar lucra piatra, schița sau pagina care îi stau dinainte. Lumină și întuneric, cer și pământ, pământ și mare – totul începe să prindă formă. Cu pasiune și excepțională înțelepciune, Creatorul lucrează cu mișcări largi, cuprinzătoare, la scară uriașă. Întinse tărâmuri sunt separate unele de altele și constituite, apoi El se mai întoarce o dată pentru a potrivi tușele de culoare, detaliile, ultimele atingeri de penel.

> Să dea pământul verdeață, iarbă cu sământă... care să facă rod după soiul lor... (Geneza 1:11)

> Să fie niște luminători în întinderea cerului... (Geneza 1:14)

> Să mișune apele de viețuitoare și să zboare păsări deasupra pământului. (Geneza 1:20)

Păduri și pășuni prind viață: lalele, pini și pietre acoperite cu mușchi. Luați aminte – capodopera devine din ce în ce mai

complexă și mai intimă. Creatorul umple cerul nopții cu mii și milioane de stele și le *numește*, aranjându-le în constelații. În lumea noastră e de ajuns ca Dumnezeu să-și deschidă palma pentru ca animalele să populeze creația. Miliarde de păsări, de forme, mărimi și triluri diferite, își iau zborul – vulturi, bâtlani, pelicani. Toate creaturile mării se avântă în ea – balene, delfini, pești de o mie de culori și de feluri. Cai, gazele, bizoni care fac să duduie pământul, alergând ca vântul și ca gândul. Este sublim cum nici nu ne putem închipui.

Femeia. Cu o ultimă deschidere, creația ajunge la capăt nu cu bărbatul, ci cu *femeia*. Ea reprezintă ultima trăsătură de condei a Domnului.

De la apă și piatră la rodie și trandafir, la leopard și privighetoare, creația *sporește* în frumusețe. Povestea devine tot mai densă, simfonia crește și capătă amploare, tot mai mult, din ce în ce mai mult, în crescendo. Nu este de mirare că „stelele dimineții izbucneau în cântări de bucurie, și toți fiii lui Dumnezeu scoteau strigăte de veselie?" (Iov 38:7). Urale nestăpânite izbucnesc din ceruri. Cea mai măreață capodoperă este pe cale să se nască. Ceea ce era odată pustiu și lipsit de formă debordează acum de viață, culoare, sunet și mișcare în mii de variațiuni. Cel mai important lucru de observat aici este că fiecare nouă creatură este *mai* complexă și mai nobilă decât cea de dinainte. Greierele este o făptură încântătoare, dar nu se compară cu un armăsar sălbatic.

Apoi se întâmplă lucrul cu adevărat uimitor.

Dumnezeu își așază propria imagine pe pământ, creează o făptură asemenea lui. Creează un fiu.

> Domnul Dumnezeu a făcut pe om din țărâna pământului, i-a suflat în nări suflare de viață, și omul s-a făcut astfel un suflet viu. (Geneza 2:7)

Spre sfârșitul zilei a șasea, la capătul impresionantului efort al Creatorului, intră în scenă Adam, chipul lui Dumnezeu, apogeul creației Sale. Numai el este numit fiul lui Dumnezeu. Nici o altă făptură nu se apropie măcar de acest statut. Să ne aducem aminte de David al lui Michelangelo. Este... magnific. Cu adevărat, capodopera pare completă. Și cu toate acestea, Domnul spune că

nu e totul cum ar trebui să fie, lipsește ceva... iar acel ceva este femeia.

> Atunci Domnul Dumnezeu a trimis un somn adânc peste om, și omul a adormit. Domnul Dumnezeu a luat una din coastele lui și a închis carnea la locul ei. Din coasta pe care o luase din om, Domnul Dumnezeu a făcut o femeie și a adus-o la om. Și omul a zis: „Iată în sfârșit aceea care este os din oasele mele și carne din carnea mea! Ea se va numi femeie, pentru că a fost luată din om". (Geneza 2:21-23)

Ea este punctul culminant, ultima, grandioasa operă a lui Dumnezeu. Femeia. Cu o ultimă deschidere, creația ajunge la capăt nu cu bărbatul, ci cu *femeia*. Ea reprezintă ultima trăsătură de condei a Domnului. Ne-ar plăcea ca aceasta să fie o carte cu ilustrații, ca să vă putem arăta acum o pictură sau o sculptură care suprinde ideea, precum monumentul care o înfățișează pe zeița greacă Nike din Samotrace, frumusețea înaripată, abia răsărind la prova unei impozante corăbii, dezvăluindu-și voluptuoasele forme prin vălurile fine care plutesc în jurul ei. Femeia te lasă... fără respirație.

Date fiind gradarea creației, felul în care lumea crește la niveluri din ce în ce mai sofisticate de operă artistică, ne mai putem oare îndoi de faptul că femeia este cununa creației? Nu este o idee întârziată sau o adăugire plăcută, ca un glob într-un brad. Ea reprezintă accentul final, piesa de rezistență a lui Dumnezeu în creație. Ocupă un loc în lume pe care nimic și nimeni nu îl poate ocupa. Așezați-vă la fereastră, doamnelor, dacă puteți. Sau, încă și mai bine, găsiți un loc de unde să puteți admira priveliștea care vă înconjoară. Priviți peste pământ și spuneți-vă: „Lumea întreagă, lumea asta necuprinsă este incompletă fără mine. Creația atinge, prin mine, zenitul".

Mesajul Evei către femei

Ce comori neprețuite așteaptă să fie descoperite în istoria Evei! Aici, în povestirea creației sale sunt revelate esența și scopul femeii. Aceste teme profunde, veșnice, de importanță mitică, nu sunt înscrise doar în apariția ei, ci și în sufletul fiecărei femei a lumii. Femeia este cununa creației – cea mai complicată și mai

fascinantă creatură de pe pământ, care are de jucat un rol crucial, de împlinit un destin doar al ei.

Și ea poartă chipul lui Dumnezeu, dar într-un fel pe care numai feminitatea ni-l poate comunica. Ce învățăm din existența femeii? Dumnezeu a vrut să ne dezvăluie ceva despre El Însuși și, ca rezultat al acestei intenții, ne-a dăruit-o pe femeie. Când ești alături de o femeie, întreabă-te: *ce mă învață ea despre Dumnezeu* și vei vedea cum ți se descuie zăvoarele minunilor dinaintea ta.

În primul rând, îți vei da seama că esența trăirii în Dumnezeu este *relația*, care vine din darul iubirii romantice. În al doilea rând, vei realiza, în aceeași perspectivă, importanța aventurii împărtășite între Dumnezeu și om – pentru că, în afara lui Dumnezeu, aventura nu merită trăită. În sfârșit, nu vei putea să nu observi că Dumnezeu are să-ți dezvăluie frumusețe, o frumusețe care nu numai că te va captiva, dar va și acționa mântuitor asupra ta.

Iubiri romantice și relații: răspunsul la singurătate

Pentru bărbat, iubirea și viața sunt două lucruri diferite
Pentru femeie, iubirea-i însăși viața.
– Byron

Femeia este creată pentru că lucrurile nu erau bune fără ea. Ceva nu era cum ar fi trebuit să fie. „Nu este bine ca omul să fie singur" (Geneza 2:18). Asta ne buimăcește. Dacă stăm să ne gândim că lumea este nouă și lipsită de orice pată, că Adam este încă inocent și plin de slavă, alături de Dumnezeu, nedespărțit de El, în plus că împărtășește cu Dumnezeu ceea ce noi nu am cunoscut niciodată, ci doar am visat – o prietenie nezdruncinată, neatinsă de păcat – nu ne vine să credem că poate fi ceva în neregulă. Lipsește ceva? Dar ce-ar putea lipsi? Eva. Femeia. Feminitatea. Ca să vezi! Asta da importanță.

Mai precis, ceea ce nu era „bun" e tocmai singurătatea bărbatului. „Nu este bine ca omul să fie singur; am să-i fac un ajutor potrivit pentru el" (Geneza 2:18). O, cât este de adevărat. Indiferent ce alte lucruri cunoaștem despre femei, nici unul nu este mai relevant decât natura lor profund relațională. În vreme ce băieții se omoară unul pe altul în bătălii imaginare pe terenul de joacă, fetițele negociază relații. Dacă vreți să știți ce face cutare sau cutare, ce se mai întâmplă în lumea noastră, nu mă întrebați pe

mine – întrebați-o pe Stasi. Eu nu sunt cel care își sună prietenii să pălăvrăgească la telefon cu orele. Nu eu vă pot spune cine pe cine curtează, cine a fost părăsit de cine – întrebați-o pe Stasi.

Acest lucru le este într-o atât de mare măsură un fel de a doua natură, de la sine înțeleasă între femei, încât ele însele nici măcar nu-și mai dau seama. Cel mai mult pe lumea asta le pasă de relații. Gazda unui *talk-show* radiofonic, Dennis Prager relatează că, atunci când tema zilei în emisiunea sa este vreo „problemă majoră" (*macro-issue*), precum politica sau finanțele, îl sună Ed, Jack, Bill și Dave, dar dacă tema este o „problemă minoră" (*micro issue*) legată de relațiile inter-umane, de dragoste, fidelitate, copii, atunci îl sună Jane, Joanne, Susan și Karen.

Capacitatea impresionantă și aspirația femeii către stabilirea de relații personale reprezintă replica umană a puterii și voinței nemăsurate a lui Dumnezeu de a stabili relații personale.

Anul trecut în decembrie am participat la o petrecere de Crăciun a cartierului nostru. Se întâmplă în fiecare an și este singura dată când vecinii de pe stradă se întâlnesc cu toții. Bărbații s-au adunat destul de repede în bucătărie, formând o grămadă organizată (lângă bolul cu *chips*-uri), angajându-se într-o dezbatere pasionată despre... beton. Nu glumesc deloc: autostrăzile din beton au constituit tema noastră cât a fost seara de lungă, în timp ce femeile au vorbit în sufragerie despre sex după menopauză.

Majoritatea femeilor se definesc în termenii relațiilor pe care le stabilesc și ai calității acestora. Sunt mamă, soră, fiică, prietenă. Sau, sunt singură. Nu am nici un iubit deocamdată sau copiii mei nu mă sună, ori prietenii se poartă distant. Aceasta nu este slăbiciunea unei femei – ci slava ei, care reflectă inima lui Dumnezeu.

Esența relațională a lui Dumnezeu

Capacitatea impresionantă și aspirația femeii către stabilirea de relații personale reprezintă replica umană a puterii și voinței nemăsurate a lui Dumnezeu de a stabili relații personale. De fapt, s-ar putea ca tocmai acesta să fie lucrul *cel* mai important pe care-l învățăm despre Dumnezeu – că râvnește să aibă o relație cu noi. „Și viața veșnică este aceasta: să Te cunoască pe Tine,

singurul Dumnezeu adevărat..." (Ioan 17:3) Întreaga istorie biblică nu este altceva decât o poveste de iubire între Dumnezeu și poporul Său. Tânjește după noi, ne *iubește*, este afectuos.

> Sionul zicea: „M-a părăsit Domnul, și m-a uitat Domnul!" Poate o femeie să uite copilul pe care-l alăptează, și să n-aibă milă de rodul pântecelui ei? Dar chiar dacă l-ar uita, totuși Eu nu te voi uita cu nici un chip... Ridică-ți ochii de jur împrejur, și privește: toți aceștia se strâng, vin la tine". „Pe viața Mea, zice Domnul, că te vei îmbrăca cu toți aceștia ca și cu o podoabă, și te vei încinge cu ei ca o mireasă". (Isaia 49:14-15, 18)

> Le voi da o inimă ca să înțeleagă că Eu sunt Domnul. Ei vor fi poporul Meu, iar Eu voi fi Dumnezeul lor, dacă se vor întoarce la Mine cu toată inima lor. (Ieremia 24:7)

> Ierusalime, Ierusalime, care omori pe prooroci și ucizi cu pietre pe cei trimiși la tine! De câte ori am vrut să strâng pe copiii tăi cum își strânge găina puii sub aripi și n-ați vrut! (Matei 23:37)

Ce ușurare să știm că universul în care trăim este relațional în profunzimea lui, că Dumnezeul nostru este un Dumnezeu cu inima plină de iubire care năzuiește să stabilească o relație cu noi. Dacă ai îndoieli despre asta, ajunge să iei aminte la mesajul pe care ni-l transmite prin Femeie. Amețitor. Nu numai că dorul Lui de noi e veșnic, dar este completat și de dorința ca noi să-l iubim, la rându-ne. O, cât de ușor uităm acest lucru. Câți ne dăm seama că Dumnezeu își dorește să fie iubit de noi? Pentru noi, El este pur și simplu puternic, omnipotent, dar nu și doritor să ne aibă lângă El, vulnerabil față de acțiunile noastre, dornic să fie chemat. Dar, cum scriam în *eu, Bărbatul*:

> Și după atâția ani de ascultare a strigătului inimii feminine, sunt convins fără urmă de îndoială de aceasta: Dumnezeu vrea să fie iubit. El vrea să fie prioritatea cuiva. Cum am putut să ignorăm acest lucru? Din scoarță-n scoarță, de la început până la sfârșit, strigătul inimii lui Dumnezeu este acesta: „De ce nu mă alegeți pe Mine?" Mă uluiește cât de smerit, cât de *vulnerabil* este Dumnezeu în această privință. „Mă veți găsi", spune Domnul, „dacă mă veți căuta cu toată inima" (Ieremia 29:13). Cu alte cuvinte, „Căutați-mă, urmăriți-mă - vreau să umblați după Mine".

Uimitor lucru, așa cum zice Tozer: „Dumnezeu așteaptă să fie dorit". (*eu, Bărbatul*, pag.35)

Rămâne oare vreo urmă de îndoială că Dumnezeu vrea să fie căutat și chemat? Prima și cea mai importantă dintre porunci este să-l iubim (Marcu 12:29-30, Matei 22:36-38). El *dorește* ca noi să-l iubim, să-l căutăm din toată inima. Și femeile își doresc ca aceia care le iubesc să le caute din toată inima. Dumnezeu vrea să fie *dorit*, tot așa cum o râvnesc femeile. Aspirația ascunsă de a fi dorită nu este o dovadă de slăbiciune sau de nesiguranță din partea femeii. „Fă-mă iubita ta, căci te doresc", cântă Alison Krauss, „sau lasă-mă în urma ta". La fel spune și Dumnezeu. Vă amintiți de Marta și Maria? Maria l-a ales pe Dumnezeu și Isus a spus foarte clar că *asta* căuta. „Dar un singur lucru trebuiește. Maria și-a ales partea cea bună, care nu i se va lua" (Luca 10:42). Ea m-a ales pe mine.

Apariția iubirii romantice ne întoarce viața cu susul în jos, la fel cum înțelegerea noastră despre creștinism este complet transformată de descoperirea faptului că reprezintă o tulburătoare poveste de dragoste.

Apariția iubirii romantice ne întoarce viața cu susul în jos, la fel cum înțelegerea noastră despre creștinism este complet transformată de descoperirea faptului că reprezintă o tulburătoare poveste de dragoste. Că Dumnezeu abia așteaptă să împărtășim cu El o viață de frumusețe, intimitate și aventură. „Domnul mi Se arată de departe: Te iubesc cu o iubire veșnică, de aceea îți păstrez bunătatea Mea" (Ieremia 31:3). Întreagă această lume a fost făcută pentru iubire – râurile și văile, pășunile și plajele. Florile, muzica, sărutul. Dar noi facem ce facem și ne trezim că am uitat acest lucru, îngropându-ne în muncă și în griji. Femeia – mesajul lui Dumnezeu către lume în format feminin – ne invită la o poveste de iubire. Prin ea, Dumnezeu ne spune că dragostea este lucrul dintâi al întregului univers.

Așa se întâmplă că Femeia este înzestrată cu însușiri esențiale pentru stabilirea oricărei relații și care, în sine, vorbesc despre Dumnezeu. Este atrăgătoare, vulnerabilă, tandră, o adevărată întrupare a compasiunii. În același timp, este pasională și se dăruiește cu pasiune. Cine nu cunoaște vechea zicală, după care „nimeni nu știe de ce e în stare o femeie îndrăgostită"? La fel

de imprevizibile sunt răspunsurile lui Dumnezeu, atunci când nu este băgat în seamă. „Să nu te închini înaintea lor și să nu le slujești; căci Eu, Domnul, Dumnezeul tău, sunt un Dumnezeu gelos, care pedepsesc nelegiuirea părinților în copii până la al treilea și la al patrulea neam al celor ce Mă urăsc" (Exodul 20:5). Gelozia îndreptățită a femeii nu este decât imaginea geloziei lui Dumnezeu.

Tandră și îmbietoare, prietenoasă și ademenitoare, aprig devotată. Da, desigur, Dumnezeul nostru este pasional și romantic. Este de ajuns să luăm aminte la Eva.

Împărtășim aceeași aventură

Dacă Eva are harul de a stabili relații, aceasta nu înseamnă că este indispensabilă *numai* în respectivul caz. În Geneza, când Dumnezeu îi înstăpânește pe pământ tocmai pe aceia care îi poartă chipul și asemănarea, le dă următoarea misiune:

Apoi Dumnezeu a zis: „Să facem om după chipul Nostru, după asemănarea Noastră; el să stăpânească peste peștii mării, peste păsările cerului, peste vite, peste tot pământul și peste toate târâtoarele care se mișcă pe pământ". Dumnezeu a făcut pe om după chipul Său, l-a făcut după chipul lui Dumnezeu; parte bărbătească și parte femeiască i-a făcut. Dumnezeu i-a binecuvântat și Dumnezeu le-a zis: „Creșteți, înmulțiți-vă, umpleți pământul, și supuneți-l; și stăpâniți peste peștii mării, peste păsările cerului, și peste orice vietuitoare care se mișcă pe pământ" (Geneza 1:26-28).

O putem numi Misiunea Omenească – a fi și a face tot ceea ce Dumnezeu ne-a trimis să facem. Băgați de seamă – misiunea de a crește, de a ne înmulți, de a umple și de a supune pământul i-a fost dată *atât* lui Adam, *cât și* Evei. „Apoi Dumnezeu a zis..." Femeia este deja prezentă în momentul în care Dumnezeu ne predă pământul, având de jucat un rol vital și fiindu-ne partener în această mare aventură. Împărtășim misiunea pentru care ne-a lăsat Dumnezeu pe pământ – creativitatea, spiritul de aventură, bătăliile, eliberările și grija – toate au fost menite să le parcurgem *împreună*. Mai mult, nu numai că avem nevoie de femeie, ci ca ne este *imperios* necesară.

Când Dumnezeu a făcut-o pe femeie, a numit-o *ezer kenegdo*. „Nu este bine ca omul să fie singur; am să-i fac un ajutor potrivit pentru el" (Geneza 2:18). Profesorul Robert Alter, care a

petrecut ani buni traducând cartea Genezei, spune că această sintagmă este „binecunoscută pentru dificultățile ei de traducere". Diferitele încercări din limbile moderne cuprind „slujbaș", „tovarăș" sau celebrul „ajutor potrivit" sau „pe măsură". De ce sunt toate aceste traduceri atât de evident șchioape, plictisitoare, anoste și... dezamăgitoare? La urma urmei, ce este un „ajutor potrivit"? Cum ne-am putea imagina o fetiță care dansează de bucurie prin casă, cântând „într-o zi voi fi un ajutor potrivit"? Să însemne oare „tovarăș"? Câinele poate fi un tovarăș. Ajutor? Sună ca în „ajutoarele lui Moș Crăciun". Alter se apropie de sensul originar când traduce „un apărător în preajmă-i".

Cuvântul *ezer* este folosit doar în douăzeci de alte locuri în întregul Vechi Testament. Și, într-un caz din două, persoana descrisă este Dumnezeu însuși, în situații în care este *stringentă* nevoie de prezența Lui.

> „Nimeni nu este ca Dumnezeul lui Israel, El trece pe ceruri ca să-ți vină în ajutor, trece cu măreție pe nori... Ferice de tine, Israele! Cine este ca tine, un popor mântuit de Domnul, Scutul care îți *dă ajutor*, și sabia care te face slăvit? Vrăjmașii tăi vor face pe prietenii înaintea ta, și tu vei călca peste înălțimile lor". (Deuteronom 33:26, 29)

> „Îmi ridic ochii spre munți... De unde-mi va *veni ajutorul*? Ajutorul îmi vine de la Domnul care a făcut cerurile și pământul". (Psalmi 121:1-2)

> „Să te asculte Domnul în ziua necazului, să te ocrotească Numele Dumnezeului lui Iacov, să-ți trimită *ajutor* din locașul Său cel Sfânt, și să te sprijinească din Sion!" (Psalmi 20:1-2)

> „Sufletul nostru nădăjduiește în Domnul; El este *Ajutorul* și Scutul nostru". (Psalmi 33:20)

> „Israele, încrede-te în Domnul! El este ajutorul și scutul lor. Casa lui Aaron, încrede-te în Domnul! El este *ajutorul* și scutul lor. Cei ce vă temeți de Domnul, încredeți-vă în Domnul! El este ajutorul și scutul lor". (Psalmi 115:9-11)

Majoritatea, observați, sunt situații de viață și moarte, în care nu avem altă nădejde decât Dumnezeu. Decât *ezer*. Dacă nu

este lângă tine... ești mort. De aceea, o mult mai precisă traducere a lui *ezer* ar fi „cel care-ți salvează viața". *Kenegdo* înseamnă *lângă* sau *față în față, contraparte*.

Iată că viața la care ne cheamă Dumnezeu nu este una lipsită de primejdii. Întrebați-i pe Iosif, Avraam, Moise, Debora, Estera – sau pe oricare dintre prietenii lui Dumnezeu din Vechiul Testament. Întrebați-i pe Maria și pe Lazăr, pe Petru, Iacov și Ioan, pe Priscila și Acuila – sau pe oricare dintre prietenii lui Dumnezeu din Noul Testament. Suntem chemați la o viață care implică riscuri frecvente și o mulțime de pericole. Altfel, de ce am mai avea nevoie ca Dumnezeu să ne fie *ezer*? Nu ai nevoie de cineva care să-ți salveze viața dacă ți-o petreci pe canapea, în fața televizorului. Ai nevoie de *ezer* numai dacă viața îți este mereu în primejdie.

Închipuiește-ți acum personajul Arwen, din trilogia mitic-cinematografică *Stăpânul inelelor*. Arwen este o prințesă, o domniță-elf frumoasă și curajoasă. Ea intervine în poveste exact la momentul potrivit pentru a-l salva pe micuțul hobbit Frodo, când rana otrăvită care îi înaintează spre inimă este pe cale de a pune stăpânire pe el.

> ARWEN: Îl pierdem. Nu mai rezistă. Trebuie să-l ducem la tatăl meu. Te caut de două zile. În spatele tău sunt cinci stafii. Nu am știință unde pot fi celelalte patru.
>
> ARAGORN: Rămâneți cu hobbiții. Voi trimite călări după voi.
>
> ARWEN: Îl duc eu. Călăresc mai repede.
>
> ARAGORN: Drumul este prea periculos.
>
> ARWEN: Nu mă tem de ei.
>
> ARAGORN: (Cedând, îi ia mâna.) Arwen, călărește ca vântul și ca gândul. Nu privi înapoi.

Ea, și nu războinicul Aragorn, călărește cu iuțeală și măreție, fiind singura speranță a lui Frodo. *Ei* i se încredințează viața acestuia și, cu ea, viitorul Pământului de Mijloc. *Ea* este *ezer kenegdo*.

Năzuința din inima femeii, de a-și împărți viața cu bărbatul ei ca pe o mare aventură – vine drept din inima lui Dumnezeu care nutrește aceeași vrere. El nu vrea să fie una dintre opțiunile noastre, un apendice, o trenă inutilă, după cum nici femeia nu așteaptă acest lucru. Dumnezeu este esențial și joacă un rol de neînlocuit. Așa se face că femeile sunt înzestrate cu nespusă putere de dăruire, de a trece prin greutăți, cu ingeniozitatea de a face pământul întreg un loc mai bun.

Ceea ce dezvăluie frumusețe

Frumusețe.

Ajuns aici, las să-mi scape un suspin (în continuare ți se adresează John). Faptul că am ajuns să simțim nevoia de a explica de ce este frumusețea *cu totul esențială* pentru Dumnezeu demonstrează cât de mult ne-am împietrit inimile față de El, față de lumea în care trăim și față de Eva. Am trăit prea mulți ani din viața noastră spirituală fără măcar un semn de recunoaștere a frumuseții, a rolului ei central în viața lui Dumnezeu și în viețile noastre. Am ținut cu dinții de importanța adevărului și a bunătății. Dacă cineva ar fi încercat să ne facă atenți la frumusețe, probabil că am fi dat din cap cu înțeles, dar n-am fi înțeles nimic în realitate. Cum am putut pierde asta?

Frumusețea este esențială pentru Dumnezeu. Nu – m-am exprimat prea evaziv. Frumusețea *este* esența lui Dumnezeu.

În primul rând, aflăm asta de la natură, de la lumea pe care ne-a dat-o Dumnezeu. Scriptura spune că lumea creată este plină de măreția lui Dumnezeu (Isaia 6:3). În ce fel? Mai întâi prin *frumusețea* ei. Aici, în Colorado, am avut parte de o primăvară umedă și florile sălbatice apar acum de peste tot – lupini și irisi sălbatici, anemone și încă multe altele. Plopii tremurători și-au recăpătat frunzele în formă de inimă, care freamătă la cea mai mică adiere de vânt. Nori impunători, aducători de furtuni de primăvară, se prăvălesc peste lume, accentuând splendoarea apusului de soare. Primăvara, frumusețea pământului dă pe dinafară, alcătuindu-se din atâta măreție, din atâtea felurite forme și dintr-o atât de opulentă îmbelșugare, o frumusețe împlinită, luxuriantă, oferită nouă cu o asemenea mărinimie și asupra de măsură, încât îți vine greu să-i dai crezare.

Menirea dintâi a naturii nu este aceea de a fi folositoare, ci de a fi frumoasă. Să stăm puțin să cugetăm la acest lucru. Suntem

atât de deprinși să judecăm orice (și pe oricine) după folosul pe care ni-l aduce, că vom avea nevoie de ceva timp până să ajungem să ne dăm seama măcar de prioritatea frumuseții în lume. Menirea dintâi a naturii nu este aceea de a fi folositoare, ci de a fi *frumoasă*. Cu alte cuvinte, frumusețea este în și prin sine un bun impresionant și grandios, de care avem nevoie zilnic și în doze consistente (de vreme ce Dumnezeul nostru așa a gândit lucrurile). Natura strigă, de la înălțimea splendorii sale: *„Frumusețea este fundamentală!"*, dezvăluind faptul că aceasta este însăși esența lui Dumnezeu. Lumea întreagă vibrează de slava ei.

În cele ce urmează, să citim ce viziuni i s-au arătat lui Ioan, care a fost răpit în Duhul, ca să-l asculte pe Dumnezeu. Nu putem decât să ne imaginăm cât de greu trebuie să-i fi venit să exprime în cuvinte ceea ce vedea (termenul pe care îl folosește cel mai frecvent este *ca* [și cum], în încercarea lui de a găsi comparații cât mai grăitoare despre dezvăluirile la care este martor).

> Cel ce ședea avea înfățișarea unei pietre de iaspis și de sardiu și scaunul de domnie era înconjurat cu un curcubeu ca o piatră de smarald la vedere... În fața scaunului de domnie, mai este un fel de mare de sticlă, asemenea cu cristalul... (Apocalipsa 4:3,6)

Mai încape oare îndoială că Dumnezeul pe care îl vede Ioan este de o frumusețe care *depășește* orice imaginație? Dimpotrivă, trebuie că Dumnezeu este încă și mai strălucitor decât această creație monumentală care abia dacă „anunță" sau „arată" gloria care îi este proprie Domnului. Ioan îl descrie pe Dumnezeu străluminat ca pietrele prețioase, preaîmpodobit cu aur, cu nuanțe de roșu, verde și albastru, sclipitor asemenea cristalului. Măi să fie, dar acestea sunt tocmai darurile Cenușăresei – tocmai lucrurile cu care femeilor le place să se împodobească atunci când vor să arate trăznet. Ca să vezi. Și nu cumva tot aici avem cuvintele atât de așteptate de femei? „Ești strălucitoare în seara asta. Pur și simplu îmi iei răsuflarea cu frumusețea ta".

Sfinții vremurilor trecute obișnuiesc să spună că desfătările cele mai minunate ale cerurilor nu fac decât să indice frumusețea lui Dumnezeu, într-o „viziune extatică".

> Motivul pentru care o femeie dorește să dezvăluie frumusețe, explicația faptului că se întreabă: *Găsești încântare în mine?* se datorează pur și simplu dorinței lui Dumnezeu de a face

> la fel. Dumnezeu are o frumusețe captivantă. După cum se roagă David: „Un lucru cer de la Domnul și-l doresc fierbinte: aș vrea să... privesc frumusețea Domnului" (Psalmul 27:4). Poate să existe vreo îndoială în privința dorinței lui Dumnezeu de a fi *slăvit*? Faptul că dorește să fie văzut, că dorește ca noi să fim pătrunși de ceea ce vedem? (*eu, Bărbatul*, pag.36)

Dar pentru a clarifica lucrurile, Dumnezeu a făcut femeia ca apoteoză a creației. Frumusețea este esența femeii, iar când spun asta firește că mă gândesc *atât* la frumusețea ei exterioară, *cât și* la cea sufletească / spirituală, pentru că una depinde și decurge din cealaltă. Sigur că lumea vulgarizează și chiar prostituează frumusețea, reducând-o la silueta perfectă pe care doar câteva femei o pot obține. Dar și creștinii o minimalizează sau, mai bine spus, o supra-spiritualizează, limitând-o la „suflet". Să redobândim răsplata Frumuseții. Biserica are datoria de a o recupera, pentru că, vitală fiind, nu poate fi pierdută.

Dumnezeu i-a dat femeii *și* o formă frumoasă, *și* un spirit pe măsură, pentru ca ea să dea dovadă de frumusețe în ambele aspecte ale existenței sau, mai exact, pentru ca ea să dea dovadă de frumusețe prin ea însăși. Ca și pentru Dumnezeu, pentru femeie frumusețea reprezintă *fundamentul* vieții.

Tocmai am petrecut cu Stasi un weekend întreg în Santa Fe, New Mexico, oraș care își face un titlu de glorie din numărul impresionant al galeriilor lui de artă, care îl plasează pe locul trei în lume la acest capitol. Ne place nespus să hoinărim ore întregi prin galeriile și grădinile respective, căutându-le pe acelea care ne atrag în mod deosebit. Către amiaza celei de a doua zile, Stasi m-a întrebat: „Ai văzut vreo pictură care să reprezinte un nud de bărbat?" Ce gând năucitor, avea perfectă dreptate. După ce zile întregi văzuserăm poate mii de opere de artă, tot nu zăriserăm încă vreo lucrare dedicată frumuseții nudului masculin. Nici măcar una. (Bineînțeles că avem câteva exemple de-a lungul istoriei... dar numai foarte puține.) Oricum, frumusețea Femeii a fost apreciată pretutindeni, în sute de picturi și sculpturi, dintr-un motiv foarte simplu.

Mesajul frumuseții este tocmai: *totul va fi bine*. Și mesajul prezenței feminine este la fel de odihnitor, când este vorba despre o femeie nestânjenită de frumusețea ei.

Mai întâi, din cauză că bărbații arată cu totul ridicol lungiți în pielea goală pe canapele și drapați pe jumătate în țesături fine. Imaginea nu se potrivește deloc cu esența masculinității. Îți și vine să zici: „Dar mai ridică-te, dragă, odată și găsește-ți ceva de făcut. Taie iarba, du-te la lucru". Aceasta pentru că pe Adam cel mai bine îl prinde activitatea, *acțiunea de a face ceva*. Fundamentul lui este *puterea în acțiune*. Despre asta povestește lumii întregi existența lui, pentru că poartă chipul lui Dumnezeu, care este un luptător. În numele lui Dumnezeu, Adam spune: „Dumnezeu va izbândi. A intrat în acțiune". De aceea ne deranjează atât de mult ideea unui bărbat pasiv: pentru că pasivitatea sfidează însăși esența lui, încalcă felul în care bărbatul poartă chipul lui Dumnezeu. Bărbatul pasiv ne-ar transmite mesajul că „Dumnezeu nu izbândește, pentru că nu face nimic în pentru tine".

Pe de altă parte, te rugăm să ne mai acorzi puțină atenție, Eva nu are ce căuta într-o scenă de confruntări militare sau doborând un copac. Din cele mai vechi timpuri, atunci când artiștii au căutat să surprindă esența Evei, au pictat-o (sau fotografiat-o sau sculptat-o) *odihnindu-se*. Nu spunem nimic răutăcios cu asta, nu intenționăm să aruncăm un stigmat social sau cultural asupra cuiva, ci semnalăm doar un lucru evident în toate culturile și în orice epocă. Au văzut artiștii ceva ce noi nu vedem? Eva, prin existența ei, transmite alt mesaj lumii decât Adam. Mesajul frumuseții sale.

De ce este importantă frumusețea

Orice trăire a frumuseții comunică [veșnicia].
– HANS URS VON BALTHASAR

Frumusețea are multă forță, poate mai multă decât orice alt lucru de pe pământ. Este și periculoasă, tocmai deoarece *contează*. Dar să încercăm să explicăm.

Mai întâi, frumusețea *comunică*. Richard Harris, episcop de Oxford, scria: „întrebărilor noastre despre Dumnezeu le răspunde frumusețea orânduielii creației". Și chiar că avem întrebări de pus, nu? Ele sunt născute din dezamăgirile, suferințele sau fricile noastre. Augustin spunea că a găsit răspunsurile la întrebările sale în frumusețea lumii.

> Le-am glăsuit acestor lucruri: „Spune-ţi-mi de Dumnezeul meu, care nu sunteţi, spuneţi-mi despre El". Şi cu glas mare au strigat: „El ne-a făcut, ai Lui suntem" (Psalm 100:3). Le-am întrebat uitându-mă la ele, iar ele mi-au răspuns cu frumuseţe.

Dar ce ne spune frumuseţea? Gândeşte-te cum e să fii blocat în trafic mai bine de o oră. Se claxonează din greu, lumea înjură în gura mare. Te simţi istovit pe măsură ce, prin geamurile maşinii, intră tot mai multă agitaţie, simţi că te sufoci. Apoi aminteşte-ţi cum este să ajungi într-un loc încântător, într-o grădină, pe o pajişte sau pe o plajă liniştită. Acolo sufletul are loc, se poate desfăşura. Poţi respira în voie, te poţi odihni şi ţi-e bine. Totul e bine. În serile de vară stau pe afară, ascultând şi luând aminte la tot, adăpându-mă din toate, până ce inima mi se linişteşte şi pacea mi se raspândeşte în suflet. Inima îmi spune că „totul va fi bine", cum concluziona Julian de Norwich. „Şi toate lucrările vor fi bune".

Mesajul frumuseţii este tocmai: *totul va fi bine.* Şi mesajul prezenţei feminine este la fel de odihnitor, când este vorba despre o femeie nestânjenită de frumuseţea ei. Simpla ei apropiere este plăcută, gingaşă. Alături de ea, inima nu mai este mereu pe fugă. Ne relaxăm şi credem, încă o dată, că totul va fi bine. De aceea nu agreăm imaginea unei femei care se luptă fără încetare, pentru că dacă în inima ei nu este odihnă, atunci înseamnă că „nu este totul bine" şi că „lucrurile pot să nu iasă bine". „Ca un puţ tulburat", spunea Shakespeare, „înnămolit, urâcios, îngălat şi gol de orice frumuseţe". Avem *nevoie* de ceea ce ne promite Frumuseţea. Mesajul ei este greu de pus în cuvinte, dar el spune că totul e bine şi că va fi astfel în continuare.

Uneori, frumuseţea este atât de completă, că ne străpunge inimile cu un dor nestins. Ne aduce aminte de un Eden niciodată ştiut, dar pentru care – nu se ştie cum – suntem siguri că am fost creaţi.

În plus, frumuseţea este *îmbietoare.* Să ne amintim cum ne simţim ascultând o bucată muzicală încântătoare. Te cucereşte cu totul. Îţi vine să te aşezi şi să te laşi pur şi simplu pătruns de armonie. Să cumperi CD-ul, ca să-l poţi asculta la nesfârşit. (Şi, cum nu este vorba de o imagine vizuală, înseamnă că profunzimea

frumuseții este mult mai adâncă.) O asemenea muzică ne reclamă atenția, ne cheamă tot mai în adâncul ei. Putem afirma aceleași lucruri despre o grădină frumoasă, sau despre orice element din natură. Toate ne invită să intrăm, să explorăm, să luăm parte și să ne ospătăm din frumusețe. Despre o carte bună spunem că este *captivantă*, pentru că ne atrage în universul ei și ne fură întreaga atenție. De-abia așteptăm să ne apucăm iar de citit și să ne petrecem timpul cu ea. Iată reacțiile pe care Dumnezeu așteaptă să ni le provoace. Iată reacțiile pe care femeia așteaptă să ni le provoace. Frumusețea îmbie.

Frumusețea *hrănește*, reprezentând tocmai felul de hrană după care tânjește sufletul. Sânul unei femei se află printre cele mai desfătătoare lucrări ale Domnului și tocmai la sân își alăptează pruncul – uite o metaforă uluitoare a felului în care Frumusețea ne nutrește sufletele. De fapt, întregul trup al femeii este una dintre cele mai uimitoare creații ale lui Dumnezeu. „Prea multă veșnicie", spunea William Blake, „îi este rezervată bărbatului care privește". Hrănește, dă viață. Este metafora plină de miez a Frumuseții înseși. Cum spunea C.S. Lewis:

> Nu dorim pur și simplu să vedem în jurul nostru frumusețe, deși, slavă Domnului, chiar și numai cu atât recompensa ne-ar fi îndestulătoare. Vrem de fapt altceva, care abia dacă poate fi pus în cuvinte – să fim una cu frumusețea de dinaintea ochilor noștri, să o găzduim în noi. – (*The Weight of Glory* [Povara slavei])

Frumusețea *alină*. Are virtuți deplin tămăduitoare. V-ați întrebat de ce trimitem flori celor îndurerați de moartea unui apropiat? Numai un dar al frumuseții poate glăsui suficient, știind exact ce să spună celor adânciți în suferință, văduviți de dragostea celui pierdut. După ce l-am pierdut pe Brent, bunul meu prieten, luni întregi numai frumusețea m-a ajutat. Nu auzeam vorbele sfătuitorilor, nu reușeam să citesc sau să mă rog. Numai frumusețea mă ajuta. Există o poveste care circula prin spitalele celui de-al doilea război mondial, despre un tânăr soldat, care fusese adus grav rănit, în urma unei săptămâni de iad, de lupte cumplite. După ce i-a oferit ajutorul medical pe care i-l putea oferi atunci, asistenta l-a întrebat dacă mai putea face ceva pentru el. „Da", i s-a răspuns. „Ai putea să mă lași să te privesc cum te rujezi?" Frumusețea alină. Aduce pace sufletului.

Frumusețea *iluminează.* După ce tocmai a fost martorul nașterii minunilor incredibile din lumea Narniei (cum sunt ele povestite în *Nepotul magicianului,* de C. S. Lewis), birjarul spune: „Doamne!... Dacă aș fi știut că există așa ceva, aș fi fost un om mai bun toată viața!”.[1] Sau, cum îi spune personajul interpretat de Jack Nicholson chelneriței interpretate de Helen Hunt la sfârșitul filmului *Mai bine nu se poate,* „mă faci să-mi doresc să fiu un om mai bun”. Oare nu acesta e adevărul? Oare cum trebuie să fi fost să te afli în preajma unei femei precum Maica Tereza? Viața ei era nespus de plină de frumusețe, ne chema către ceva înălțător. Un profesor de cartier ne-a explicat că insistase să așeze în curtea clădirii plante și o fântână „pentru ca elevii să se simtă inspirați, să știe că viața poate fi mai bună”. Frumusețea iluminează.

Indiferent care sunt celelalte trăsături ale feminității, ele pornesc de la fundamentul frumuseții și vorbesc despre profunzime, mister și complexitate.

Frumusețea *depășește nivelul fizic,* reprezintă trăirea cea mai directă a celor veșnice. Cât este de înălțător să asiști la un superb apus de soare sau să vezi cum răsare peste ocean. Să ne amintim senzația de la finalul oricărei povești grozave. Tânjim să o prelungim pe cât ne stă în putință, să o trăim câte zile vom avea. Uneori, frumusețea este atât de completă, că ne străpunge inimile cu un dor nestins. Dor de ce anume? De viață, așa cum ar fi trebuit ca să fie. Ne aduce aminte de un Eden niciodată știut, dar pentru care – nu se știe cum – suntem siguri că am fost creați. Ne vorbește despre viitoarea împărăție a cerurilor, când totul va fi frumos. Ne bântuie cu prezența veșniciei, comunicându-ne că *„slava ne așteaptă”.* Iar dacă e vorba de slavă, atunci important este izvorul ei. Din ce bunătate poate să fi izvorât? Din ce nespusă mărinimie ni s-a dat să luăm aminte la ea? Frumusețea ne înalță către Dumnezeu.

Toate cele de mai sus sunt valabile pentru orice trăire a Frumuseții, dar *mai ales* pentru întâlnirile noastre cu frumusețea femeii – cu ochii, silueta, vocea, inima, duhul, viața ei. Existența ei cuvântează despre toate, mult mai mult decât orice altă creație, pentru că reprezintă o *întrupare,* ne este cea mai apropiată,

[1] C. S. Lewis, *Cronicile din Narnia,* vol. I, *Nepotul magicianului,* trad. Larisa Avram, București, RAO International Publishing Company, 2005, p. 101.

revărsându-se spre noi dinspre o ființă nemuritoare. Ea este revărsarea nesfârșită a frumuseții: „Căci unde-i învățatul iscusit, care să știe frumusețea cum femeia-o știe" (Shakespeare).

Frumusețea este, fără îndoială, cea mai *profundă* și mai *prost înțeleasă* dintre însușirile lui Dumnezeu – dar și dintre însușirile femeii. Știm câtă suferință nemăturisită a născut în viața multor femei. Dar chiar și asta spune ceva. De ce atâta durere din cauza frumuseții? Nu ne doare că nu suntem genii, că nu suntem campioni la hochei de performanță, ci numai că nu avem frumusețe – femeile suferă pentru că se vor frumoase, pentru că vor să știe că sunt frumoase și pentru a păstra frumusețea atunci când o găsesc. Mă aflam la cafeneaua Starbucks, când am auzit, la masa de alături, discuția dintre două femei trecute de cincizeci de ani. Subiectul ei erau greutatea corporală și regimurile de slăbit. Propria lor bătălie cu problema frumuseții.

Femeia știe, în inima ei, că jinduiește să aducă frumusețe lumii. Poate nu știe exact cum (asta face parte din problema fiecăreia), dar cu certitudine jinduiește să dezvăluie frumusețe. Nu ne referim aici la limitările noastre culturale, la nevoia de a „pune mâna pe un bărbat", ci la menirea care i s-a dat femeii.

De ce să dezvălui frumusețea?

Misterul feminin nu reprezintă decât unul dintre modurile în care femeia poartă chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Prin „mister" nu înțelegem aici „ceva obscur și complet de neînțeles", ci mai degrabă „ceea ce urmează să fie dezvăluit". „Slava lui Dumnezeu stă în ascunderea lucrurilor", spune cartea Proverbe, „dar slava împăraților stă în cercetarea lucrurilor" (25:2). Dumnezeu urmărește să fie cunoscut, dar caută să fie *cercetat* de către acei ce vor să-l cunoască. El spune: „Mă veți căuta, și Mă veți găsi, dacă Mă veți căuta cu toată inima" (Ieremia 29:13). Câtă demnitate: Dumnezeu nu se aruncă în brațele primului venit, nu este ușuratec. Dacă vrei să-l cunoști, trebuie să-l iubești; să iscodești după El cu inima întreagă, ceea ce se dovedește crucial și pentru sufletul femeii, ca să nu mai pomenim de sexualitatea ei. „Nu mă poți avea pur și simplu. Trebuie să mă cercetezi, să umbli după mine, pentru că nu te voi lăsa să intri până nu voi ști că mă iubești".

Un mare mister este Sfânta Treime. Nu este genul de mister care urmează să fie dezlegat, ci unul pe care-l trăiești tot mai

profund, pe măsură ce îți oferă desfătări mai alese și pe măsură ce te uluiește mai mult, un mister de care să te bucuri. Asemenea lui Dumnezeu, nici femeia nu este un mister pe care să te aștepți să-l dezlegi, ci unul cu care să te desfeți. La fel stau lucrurile cu sexualitatea. Există foarte puține femei cărora să le placă pur și simplu „s-o facă". Preludiul este crucial: șoaptele de dragoste, mângâierile și descoperirea trupească reciprocă, sfârșind cu actul sexual. Iată tabloul iubirii pe care o așteaptă *sufletul* femeii, care visează să fie cunoscut, proces care necesită timp și dăruire intimă. Care presupune o dezvăluire. Când este cercetată ca un mister, femeia dezvelește tot mai multă frumusețe, iar când își descoperă frumusețea, ne atrage să o cunoaștem încă și mai bine.

Indiferent care sunt celelalte trăsături ale feminității, ele pornesc de la fundamentul frumuseții și vorbesc despre profunzime, mister și complexitate. Acum, ca să nu lăsăm disperarea să se cuibărească în noi, hai să mai spunem o dată, cât de clar putem:

Orice femeie poate să dezvăluie frumusețe.

Orice femeie.

Pentru că poartă chipul lui Dumnezeu. Nu trebuie să-l invoce, să-l dobândească într-un salon din frumusețe, să-și facă operații estetice sau să-și implanteze silicoane. Nu, frumusețea este *esența* care i-a fost dată fiecărei femei la creație.

La final

Acum este momentul să te oprești o clipă pentru a-ți pune întrebarea: *„Oare ce am citit?"*

Nu am spus că femeile sunt prețuite numai pentru că arată bine. Nu am spus că au venit pe pământ doar pentru a-i întregi pe bărbați și, prin urmare, că nu au un destin individual. Am spus, în primul rând, că femeia este cununa creației, că fiecare femeie este puternică și încântătoare. Am încercat să redăm ideea că inima ta este incomparabil de demnă și de sfântă, arătându-ți că *Dumnezeu* Însuși își dorește o Poveste de iubire, că *El* vrea să fie *ezer* al nostru, că, în fine, tocmai *El* dezvăluie faptul că frumusețea este fundamentul vieții. Ești imaginea acestui Dumnezeu, deci este firesc să ai aceleași năzuințe.

În inima ta se află lumina de care lumea are cumplită nevoie.

Capitolul trei
O ÎNTREBARE NU-MI DĂ PACE

A cunoscut trădarea
Pângărirea, înșelăciunea, jinduiala și urâciunea
De a fi femeie.

– JOHN DONNE

O, femeie stricătoare!

– WILLIAM SHAKESPEARE

Stăteam la coadă la alimentara, așteptând să plătesc cele câteva cumpărături urgente, când am auzit-o: „*Aici* e rândul pentru cei care cumpără doar cincisprezece articole sau *mai puține*, doamnă", a șuierat. M-am uitat în jur să văd despre cine vorbea, pentru că știam exact că în căruciorul meu erau nici mai mult nici mai puțin decât cincisprezece articole. Le numărasem de două ori, ca să fiu sigură. Când s-a îndreptat spre soțul ei, ca să i-o arate pe nelegiuită, mi-am dat seama că *mie* mi se adresa. Aruncându-i o privire, i-am spus că nu aveam în cărucior decât cele cincisprezece articole regulamentare, la care a făcut cale întoarsă, pufnind dușmănoasă.

Imediat, s-a așezat pe rândul alăturat, însoțită de soțul ei. A început să bombăne cu voce tare, acuzator, pe un ton sarcastic: „*Zice* că nu are decât *cincisprezece*". În acest moment, trebuie să recunosc că aș vorbi cu totul eufemistic dacă v-aș spune că am început să mă apăr. Am simțit cum mă umplu de mânie, cum mă încing, surprinsă eu însămi de intensitatea reacției. M-am aplecat peste standul cu dulciuri și am abordat-o furioasă: „Chiar nu am decât cincisprezece articole, doamnă. Vreți să veniți să mi le

numărați?" Soțul ei mi-a făcut semn din mână să-i dau pace, n-avea rost.

Stânjenită, m-am liniștit și am plătit cumpărăturile – răzbunată la gândul că aveam dreptate. O, cât mi-aș fi dorit să-i arăt chitanța! În drum spre casă, încă supărată, a trebuit să trag pe dreapta, pentru că realmente tremuram. Tocmai mă „luptasem" în alimentara cu o femeie pe care n-o cunoșteam, pe tema regulii celor cincisprezece articole. Ce mi se întâmpla? Ce pățisem, de fapt?

Ce s-a întâmplat cu Eva?

Femeia a fost creată pe lume ca întrupare a unui Dumnezeu frumos, desfătător – dătătoare de viață, iubită care-i salvează viața bărbatului ei, o cunoscătoare a relațiilor umane, plină de tandră compasiune și de speranță. Da, a adus putere lumii, dar nu o putere bătăioasă, tăioasă ca o lamă de paloș. Ea era îmbietoare, atrăgătoare și seducătoare.

Așa sunt femeile pe care le cunoști? Aceasta să fie imaginea ta în ochii celorlalți?

Cum se face că prea puține femei trăiesc ceva asemănător măcar cu o viață de iubire romantică? Singurătatea și golul interior sunt teme mult mai frecvente – atât de des întâlnite, că majoritatea femeilor și-au înmormântat așteptările romantice cu mult timp în urmă, ducându-și viața în prezent de parcă nu și-ar dori decât să supraviețuiască, să trăiască de pe o zi pe alta. Și să nu ne gândim numai la viața romantică – de ce majoritatea relațiilor stabilite de femei sunt marcate de greutăți. Prieteniile, familiile, prietenii lor cei mai buni par să contacteze un virus necunoscut, care îi face absolut inaccesibili, încât tot singure se simt la sfârșitul zilei. Chiar și relațiile bune se dovedesc a fi neîndestulătoare. De unde se adâncește în noi abisul acesta fără fund?

Cumva, într-un moment insesizabil dintre tinerețea noastră și ziua de ieri, în locul aventurii, trebuie să împlinim dezideratele *eficienței*. Cele mai multe femei nu simt nici pe departe că au de jucat un rol vital într-o Poveste măreață.

Normal că femeile sunt obosite, stoarse de puteri, dar nu de pe urma unor vieți aventuroase, împărtășite, ci de pe urma rutinei, a corvezilor

zilnice, a sutelor de cerințe care le năpădesc existența. Cu vorbele lui Cehov: „Orice idiot poate face față unei situații de criză. Viața de zi cu zi, în schimb, ne dă gata". Cumva, într-un moment insesizabil dintre tinerețea noastră și ziua de ieri, în locul aventurii, trebuie să împlinim deziderateIe *eficienței*. Cele mai multe femei nu simt nici pe departe că au de jucat un rol vital într-o Poveste măreață. Nici vorbă. Ar fi bine dacă strădania noastră ne-ar confirma măcar faptul că avem o cât de mică importanță. Dacă suntem casnice, ne rușinăm că nu avem „o viață adevărată" în lumea exterioară. Suntem înghițite de rufe murdare. Dacă avem o carieră, simțim că pierdem lucruri mult mai importante, cum ar fi căsnicia și copiii. Suntem înghițite de întâlniri de afaceri.

Cea mai importantă întrebare a unei femei

Până la urmă, majoritatea femeilor se îndoiesc profund că ar avea de dezvăluit vreo frumusețe reală. Aceasta este, de fapt, principala noastră îndoială. Când ne punem problema frumuseții, oscilăm între a ne strădui din răsputeri și a ne resemna. Iarăși regimuri pentru slăbire, iarăși haine noi, altă culoare de păr. Exercițiu fizic, efort de organizare a vieții, când un program nou de auto-perfecționare, când un nou orar de auto-disciplinare. Ia mai lăsați-mă-n pace! Cui îi pasă, la urma urmei? Pune-ți un scut și continuă-ți viața. Ascunde-te. Ascunde-te în muncă, în activități bisericești, în depresie. Nu am nimic atrăgător. Nimic *profund*. Aș fi mulțumită să dau măcar aparența seducției.

Când am de mers la o petrecere sau la o întâlnire, ori chiar și numai la o cină cu prietenii – pe bune, oriunde urmează să întâlnesc alți oameni – sunt teribil de emoționată. Uneori nici nu-mi dau seama ce simt, numai că mă trezesc reîmprospătându-mi rujul în mașină, pe tot drumul. Cu cât mă simt mai emoționată, cu atât îmi pun mai mult ruj. Când suntem aproape de destinație, mă mai dau o dată cu ruj. Mai aproape, mai mult ruj. Când intrăm pe strada cu pricina, stratul de Sunset Rose sau de mai știu eu ce alt ruj se îngroașă. Mi-am dat seama de acest „obicei" cu puțină vreme în urmă, surprinzându-mă pe când îmi întindeam pe buze un nou strat, oricum inutil. Ce făceam? *Mă temeam*. Cel puțin dacă sunt bine machiată, suna logica mea interioară, poate nu mă voi da de gol. Nu voi fi dată în vileag. Nu voi fi văzută.

Orice femeie, în miezul ființei sale, este bântuită de Eva. Fiecare știe, chiar dacă numai pentru secunda în care se zărește într-o oglindă, că nu este ființa care a fost menită să fie. Mai mult decât orice observatori critici, noi înșene suntem cele mai deplin conștiente de propriile scăderi. Amintirea slavei care ne-a fost dată cândva îmi trezește în inimă o durere de multă vreme nepotolită. Pierderea este atât de mare, încât nici nu mai pot spera să o refac.

Toate fetițele – și toți băieții – pun câte o întrebare fundamentală, doar că, dacă ești fetiță, întrebarea ta este complet diferită de a băieților. Băieții doresc să știe dacă *sunt suficient de puternici*. Toate frecușurile, trânțile, înfruntările și deghizările în super-eroi, toate traduc încercarea băieților de a dovedi că sunt destul de puternici, că au fost făcuți după chipul unui Dumnezeu războinic. Aproape tot ce face un bărbat este alimentat de căutarea confirmării de sine, de dorul său de a găsi răspunsul la propria Întrebare.

Fetițele doresc să știe dacă *sunt adorabile*. Fustele care se învârt, ținutele festive, năzuința de a fi drăguțe și de a se face observate – toate înseamnă același lucru. Căutăm răspunsul la Întrebarea noastră. Mi-amintesc cum, pe când aveam poate vreo cinci ani, m-am urcat pe măsuța de cafea a bunicilor mei și am început să cânt cât mă ținea gura. Doream să atrag atenția – mai ales atenția tatălui meu. Doream să fiu încântătoare. Toate ne doream același lucru. Dar în copilărie, pentru multe dintre noi răspunsul a fost: „Nu, nu ai nimic atrăgător". Jos de pe măsuța de cafea. Aproape tot ce face o femeie ajunsă la maturitate este alimentat de aspirația de a aduce încântare, de a fi frumoasă, de neînlocuit, de a auzi cum Întrebării ei i se răspunde „Da!".

Orice femeie, în miezul ființei sale, este bântuită de Eva. Fiecare știe, chiar dacă numai pentru secunda în care se zărește într-o oglindă, că nu este ființa care a fost menită să fie.

De ce e Întrebarea atât de persistentă? Cum de nu reușim să găsim un răspuns individual, pentru inima noastră, un răspuns formidabil, cu care să ne putem declara mulțumite și liniștite?

Căderea Evei

Pe când lumea era încă la începuturi și pe când eram inocenți – fie bărbați, fie femei – eram goi și nu

ne rușinam (Geneza 2:25). Nu aveam nimic de ascuns. Era pur și simplu... sublim. Dar pe când lumea își trăia tinerețea, iar noi, de asemenea, eram tineri, frumoși și plini de viață, lucrurile au luat o întorsătură neașteptată. S-a întâmplat un lucru despre care am auzit, fără să-l înțelegem vreodată, așa cum ne-o dovedește faptul că îl vedem repetându-se în fiecare zi sau, mai exact, faptul că *nu vedem* ocaziile care ni se oferă zilnic pentru a repara ceea ce s-a stricat.

> „Șarpele era mai șiret decât toate fiarele câmpului pe care le făcuse Domnul Dumnezeu. El a zis femeii: Oare a zis Dumnezeu cu adevărat: Să nu mâncați din toți pomii din grădină?
>
> Femeia a răspuns șarpelui: Putem să mâncăm din rodul tuturor pomilor din grădină. Dar despre rodul pomului din mijlocul grădinii, Dumnezeu a zis: Să nu mâncați din el, și nici să nu vă atingeți de el, ca să nu muriți.
>
> Atunci șarpele a zis femeii: Hotărât, că nu veți muri: dar Dumnezeu știe că, în ziua când veți mânca din el, vi se vor deschide ochii, și veți fi ca Dumnezeu, cunoscând binele și răul.
>
> Femeia a văzut că pomul era bun de mâncat și plăcut de privit, și că pomul era de dorit ca să deschidă cuiva mintea. A luat deci din rodul lui, și a mâncat; a dat și bărbatului ei, care era lângă ea, și bărbatul a mâncat și el". (Geneza 3:1-6)

Vai

Cuvintele sunt sărace.

Să izbucnim în bocete, să ne punem cenușă în cap, să cădem în genunchi, să lăsăm să ne scape un urlet singuratic de părere de rău.

A reușit să o lămurească. Așa de ușor? Pur și simplu? În câteva clipe? Să o lămurească de ce anume? Cercetează-ți inima – vei afla. Să o convingă că Dumnezeu îi ascundea ceva. Că nu putea să-i dea crezare. Să o convingă că, pentru a avea viața cea mai bună cu putință, trebuie să se ocupe chiar ea de asta. Ceea ce a și făcut, când a căzut prima. Neascultarea de Dumnezeu i-a violat ființa însăși. Femeia trebuia să fie *ezer kenegdo* pentru bărbat, îi fusese

dată ca un *salvator*. Ea trebuia să-i dăruiască viață, să-l cheme la viață. În schimb, l-a chemat la moarte.

Acum, ca să fim drepți, nici Adam nu este tocmai nerăbdător să o salveze.

> Să ne punem întrebarea: unde era Adam când șarpele o ispitea pe Eva? El era chiar acolo: „ea a dat și soțului ei, care era lângă ea și a mâncat" (Geneza 3:6). În ebraică „lângă ea" înseamnă chiar acolo, umăr lângă umăr. Adam nu este undeva in pădure; nu are nici un alibi. El se află chiar acolo, urmărind evoluția întregii povești. Ce face Adam? Nimic pe sfânta lume! Tace mâlc, nu ridică nici măcar un deget (Trebuie să îi menționez pe Crabb, Hudson și Andrews care sugerează acest lucru în lucrarea *Tăcerea lui Adam*. Nu își asumă nici un risc, nu se luptă, nu încearcă să o salveze pe Eva. Primul nostru tată - cel dintâi bărbat adevărat - a rămas paralizat, și-a negat natura și a rămas pasiv. Și fiecare bărbat care i-a urmat, fiecare fiu al său, poartă în inimă același eșec. Fiecare bărbat repetă păcatul lui Adam, în fiecare zi. Nu vrem să riscăm, nu vrem să luptăm și nu vrem să o salvăm pe Eva. Suntem exact ca așchia care nu sare departe de trunchi. (*eu, Bărbatul*, pag.46)

Zilnic vedem istoria repetându-se. Exact când avem nevoie de ei, bărbații… lipsesc. Dispar, tac și nu mișcă un deget. „Nu vrea să-mi vorbească", se plâng femeile. Refuză să lupte pentru noi.

Dar femeile? Dorim să acaparăm, să ni se ofere exclusivitate, să controlăm. Adesea ne lăsăm momite, asemenea Evei, căzând cu ușurință pradă minciunilor Dușmanului. O dată ce ne-am trădat credința în Dumnezeu, credem că e acceptabil ca, pentru a avea viața pe care ne-o dorim, să ne ocupăm chiar noi de asta. Și apoi suferim, copleșite de un gol pe care nimic nu îl poate umple.

Blestemul

> „Femeii i-a zis: Voi mări foarte mult suferința și însărcinarea ta; cu durere vei naște copii, și dorințele tale se vor ține după bărbatul tău, iar el va stăpâni peste tine. Omului i-a zis: Fiindcă ai ascultat de glasul nevestei tale, și ai mâncat din pomul despre care îți poruncisem: Să nu mănânci deloc din el, blestemat este acum pământul din pricina ta. Cu multă trudă să-ți scoți hrana

din el în toate zilele vieții tale: spini și pălămidă să-ți dea, și să mănânci iarba de pe câmp". (Geneza 3:16-18)

Să privim cu atenție ce se întâmplă aici – mai ales blestemele pe care le proferează Dumnezeu – deoarece acum ni se explică de ce trăim astăzi așa cum trăim, la răsărit de Eden. Mai întâi, să spunem că blestemul lui Adam nu se reduce *numai* la spini și pălămidă, în sensul propriu al cuvântului. Dacă lucrurile ar sta așa, atunci toți bărbații care nu se fac agricultori scapă basma curată. Ia-ți o slujbă care presupune costum și cravată și ești salvat. Nu, sensul este mai adânc, iar implicațiile îi vizează pe toți fiii lui Adam. Bărbatul este blestemat cu *inutilitatea* și *eșecul*. Pentru el, viața urmează să fie din acest moment foarte grea, exact în aspectele cărora le acordă cea mai mare importanță, pentru că eșecul este cel mai mare coșmar al unui bărbat.

La fel, blestemul aruncat asupra Evei și a fiicelor ei nu se reduce *numai* la nașterea în dureri și la căsnicie, pentru că, în cazul acesta, toate femeile necăsătorite și fără copii scapă de pedeapsă. Ceea ce nu-i adevărat. Înțelesul este mult mai profund, vizându-le pe *toate* fiicele Evei. Femeia este blestemată cu singurătatea (durerea născută din moartea relațiilor), cu nevoia de a deține controlul (mai ales asupra bărbatului ei) și cu stăpânirea de către bărbat (ceea ce nu reprezintă relația gândită ca la bun început și nici nu este un lucru bun, ci fructul Căderii și o realitate tristă a întregii istorii). [Am preluat aceste comentarii de la Dan Allender, care ne-a atras atenția pentru prima dată asupra acestor interpretări.]

N-avem dreptate? Nu sunt oare cele mai mari griji și dureri ale tale legate de relațiile pe care le stabilești – legate de *cineva?* Chiar și atunci când totul merge bine, există vreun moment în care să-ți spui că impresionanta ta putere de a te apropia de oameni este perfect și durabil satisfăcută? În noi și-a făcut loc un mare pustiu, pe care încercăm fără oprire să-l populăm. Așa-i că ești perfect conștientă că ții neapărat să ai totul sub control – indiferent că este vorba de un proiect, de vreo lucrare

Bărbatul este blestemat cu *inutilitatea* și *eșecul*. Pentru el, viața urmează să fie din acest moment foarte grea, exact în aspectele cărora le acordă cea mai mare importanță, pentru că eșecul este cel mai mare coșmar al unui bărbat.

bisericească sau de propria căsnicie? Vrei să zici că n-ai nici o problemă când vine vorba să îţi încredinţezi propria bunăstare altei persoane? Şi că nu ai simţit niciodată că trăieşti „într-o lume a bărbaţilor", unde vulnerabilitatea ta de femeie este un risc în cel mai profund sens al cuvântului? Nici unei femei nu-i place să se simtă vulnerabilă. Nu îmbiem pe nimeni la nimic – pentru că avem scuturile de *protecţie* ridicate. Cea mai mare parte din energia noastră se risipeşte în încercarea de a ne ascunde adevărata natură, de a ne supraveghea vieţile în aşa fel, încât să ne ofere un anumit sentiment de siguranţă.

Când un bărbat se degradează, aşa cum se degradează într-un anume sens toţi bărbaţii de la Cădere încoace, ceea ce se prihăneşte în primul rând este puterea lui. Fie că devine pasiv (bărbatul neputincios) – îngenunchindu-şi puterea – fie că devine violent (bărbatul brutal) – lăsându-şi puterea să-l stăpânească. Când o femeie cade în dizgraţie, în sensul etimologic al cuvântului – murdărite sunt mai întâi dulceа ei vulnerabilitate, frumuseţea dătătoare de viaţă. Fără ele, devine femeia dominatoare, ahtiată să deţină controlul – sau dimpotrivă, o femeie deznădăjduită, agăţându-se mereu de altcineva, neajutorată. Sau devine adesea o combinaţie ciudată între cele două extreme, în funcţie de împrejurări.

Femeia dominatoare

Acum aminteşte-ţi cum se poartă femeile care te indispun sau cele pe care le dispreţuieşti – de exemplu în filme. (Este un bun punct de plecare, care ne permite să fim generoşi, pentru că vorbim despre personaje fictive). În *The Horse Whisperer* [Îmblânzitorul de cai], Annie MacLean (interpretată de Kristin Scott Thomas) este o new-yorkeză carieristă, aprigă şi sofisticată, editor al unei prestigioase reviste pentru femei. Este de asemenea teribil de obsedată să deţină controlul. Fiica lui Annie ajunge la spital, în stare critică, în urma unui accident de călărie, care îi ia viaţa prietenei ei, o face să-şi piardă un picior şi îi răneşte grav calul. După cum este de aşteptat, Annie se simte profund zdruncinată, dar nu ştie să îşi gestioneze criza altfel decât dominând – doctorii, asistentele, soţul, chiar şi fiica mutilată sunt obiectele maniei sale dominatoare. La un moment dat, ea observă cum săculeţul cu perfuzia fetiţei este aproape gol.

> „Nu poţi lăsa nimic pe seama oamenilor ăstora". (Iese pe culoar şi o opreşte pe prima asistentă pe care o întâlneşte.) „Mă scuzaţi, fiica mea are nevoie de încă o perfuzie". „Da, ştiu, este sub observaţie..." „Ei bine, aş vrea să vă ocupaţi de asta chiar acum, vă rog". („Vă rog" este o ameninţare abia voalată, care seamănă mai mult cu un „că dacă nu..." Annie reintră în cameră şi îi relatează scena soţului, care o ascultă jenat.) „Oamenii ăştia nu pot fi scăpaţi din mână nici măcar pentru o secundă".

Mai toate vrăjitoarele rele sunt femei. La fel şi mamele vitrege. Te-ai întrebat vreodată de ce ani la rând – ironic, până la mişcarea feministă – uraganele au căpătat nume de femei?

Ea nu are nevoie de nimeni, controlează totul – „nu scapă nimic din mână". E o femeie care ştie să obţină ce vrea. (Unele ar putea-o privi cu admiraţie!) Dar, gândeşte-te – nu are nici un pic de compasiune, nici un pic de tandreţe şi cu siguranţă, nimic vulnerabil. Laturi vitale ale feminităţii ei lipsesc cu desăvârşire.

Un alt exemplu este urâcioasa Mrs. John Dashwood, din *Raţiune şi simţire*. Tatăl lui John Dashwood moare la începutul poveştii, încredinţându-şi soţia şi cele trei fiice în grija singurului fiu, căruia i-a lăsat moştenire întreaga avere. Cu limbă de moarte, porunceşte ca bunăstarea financiară a celor patru femei să fie asigurată prin bunăvoinţa fiului său. Pe drumul de întoarcere de la înmormântare, Mrs. Dashwood – nora cea vicleană şi lacomă – ţese o întreagă plasă de urzeli menite să-l manipuleze pe soţul ei, John, aşa încât, în momentul în care coboară din trăsură, atât mama, cât şi surorile nu mai primesc nici un sfanţ.

Ce să mai vorbim de logodnica personajului lui Tom Cruise, de la începutul lui *Jerry Maguire* (cea care îl face knock-out). „N-o să te las să-mi faci una ca asta, Jerry". Sau mama lui Rose, din *Titanic*: „Trebuie să supravieţuim". Acelaşi lucru îl rosteşte mama terifiantă din *Strictly Ballrom*. Şi toate celelalte ticăloase din categoria Cruellei de Ville sau a Esmeraldei („oglindă, oglinjoară"). În plus, ştim că mai toate vrăjitoarele rele sunt femei. La fel şi mamele vitrege. Te-ai întrebat vreodată de ce ani la rând – ironic, până la mişcarea feministă – uraganele au căpătat nume de femei? Da, sigur că un bărbat calculat, lipsit de inimă, poate fi

un răufăcător de temut. Dar parcă totul este încă și mai rău dacă răufăcătorul este femeie.

Eva cea căzută își supraveghează atent relațiile, *refuză* să fie vulnerabilă și, dacă nu își poate asigura controlul, atunci mai bine ucide cu bună știință aspirația inimii ei către intimitate, pentru a fi sigură că nu scapă hățurile din mâini. Se transformă apoi într-o femeie „care nu are nevoie de nimeni – cu atât mai puțin de un bărbat". Realizarea concretă a acestei independențe prost înțelese, în decursul vieții ei, și modelarea convingerilor interioare de către anumite traume din copilărie alcătuiesc o istorie complicată, care merită cunoscută. Dar dincolo de ea, dincolo de toate cele amintite mai sus, se află un adevăr cât se poate de simplu: femeile se poartă dominator și autoritar pentru că își protejează astfel vulnerabilitatea. Departe de Dumnezeu și de Rai, poate părea un mod de viață absolut rezonabil. Dar să nu uităm că: „Tot ce nu vine din încredințare, e păcat" (Romani 14:23). Dacă relațiile pe care le stabilim sunt marcate de intenția de a ne auto-proteja, atunci iubirea noastră nu este reală și putem spune același lucru despre încrederea noastră în Dumnezeu. Acest mod de a fi nu reprezintă decât reacția noastră primară la o lume plină de pericole.

Dominatoarele sunt „genul acela de femei", cum se exprima C.S. Lewis, „care 'trăiesc pentru alții'. Iar pe acești 'alții' îi recunoaștem după expresia hăituită de pe chipul lor".

Nu trebuie să înțelegi prin aceasta că femeile nu pot fi puternice. Mesajul nostru este acela că prea multe femei își sacrifică feminitatea pentru a se simți în siguranță, la cârma propriului destin. Puterea lor este mai degrabă de natură masculină, decât feminină, nu are nimic îmbietor sau atrăgător, nimic gingaș sau îngăduitor. Arhetipul acestei femei ar fi Lady Macbeth, care invocă zeii să o „transforme în bărbat", să o scape de feminitate, pentru a reuși să conducă destinul bărbatului ei și pentru a-și asigura propriul trai.

Femeile dominatoare sunt acelea care nu au încredere că altcineva le-ar putea conduce mașinile, sau le-ar putea ajuta la bucătărie, că ar putea lua cuvântul la întâlnirile formale sau prietenești, ori că ar putea să le ajute să care ceva, ori, în fine, să ia o hotărâre pe care „numai ele" trebuie să o ia. Să le sugereze să îmbrace altă rochie, să adopte alt program, să meargă la alt

restaurant sau pe alt drum. Noi, dominatoarele, ne cazăm singure în cameră atunci când călătorim, organizăm petreceri perfecte la aniversările copiilor noștri. Din afară poate părea că „nu încercăm decât să fim mame cât mai bune", sau prietene cât mai bune, dar, de fapt, adesea sfârșim organizând viețile celorlalți. Dominatoarele sunt „genul acela de femei", cum se exprima C.S. Lewis, „care 'trăiesc pentru alții'. Iar pe acești 'alții' îi recunoaștem după expresia hăituită de pe chipul lor".

Femeile dominatoare par să fie bine răsplătite în lumea căzută în care trăim. Sunt dintre acelea care primesc avansări la serviciu, cărora li se încredințează conducerea lucrării femeilor din biserică, genul de femei care fac totul cât ai clipi, în doi timpi și trei mișcări, cât ai zice „pește". Femeile care nici măcar nu și-au pus vreodată problema că perfecționismul de tip Martha Stewart ar putea să nu fie o virtute. Nici nu le-a trecut prin cap că, dacă dorim să nu scăpăm deloc din mână hățurile propriei vieții, dacă ținem totul sub control, de fapt refuzăm să ne încredem în Dumnezeu. Și nici măcar nu ne-am gândit că s-a pierdut ceva cu adevărat prețios din noi. Ceva de care lumea are mare nevoie.

Femeia deznădăjduită

Dacă de o parte a balanței descoperim că Eva căzută devine dură, rigidă și dominatoare, atunci de cealaltă parte vom descoperi femeia deznădăjduită, neputincioasă, mult *prea* vulnerabilă. Să ne-o amintim pe Ruth Jamison, din *Roșii verzi, prăjite*. Este naivă, pierdută, văduvită de orice prețuire de sine. Ajunge victima abuzului unui bărbat nelegiuit și nu are destulă putere pentru a se smulge din această situație. Dacă facem abstracție de scenele de abuz fizic, același lucru se întâmplă și cu Marianne, din *Rațiune și simțire*, mult prea nerăbdătoare să se ofere unui om de nimic. Este disperată să fie iubită și sfârșește cu inima distrusă.

Femeile deznădăjduite sunt definite de prăpastia dureroasă din interiorul lor. Sunt femeile care cumpără cărți cu titluri ca: *Bărbații care urăsc femeile și femeile care îi iubesc* sau *Femei care iubesc prea mult* ori *Nu mai depind de el*. Sunt mistuite de nevoia de a avea pe cineva lângă ele. Un prieten, în vârstă de vreo douăzeci de ani, ni se plângea că mama lui îl sună mult prea des. „Cât de des?", l-am întrebat, gândindu-mă că exagerează. „Zilnic". Vai de mine, zilnic este mult prea mult, dacă ținem seama de faptul că fiul e un adult pe picioarele lui de multă vreme.

Din păcate, și aceste femei tind să își ascundă adevăratul sine. Noi, deznădăjduitele, suntem sigure că, dacă ceilalți ar ști cum suntem cu adevărat, nu le-ar plăcea de noi – și nu putem risca să pierdem o relație. O asemenea femeie este Tulah, din *Nuntă a la grec*, care se ascunde la propriu în spatele tejghelei atunci când un bărbat atractiv intră în cafeneaua tatălui ei. Își ascunde ochii în spatele ochelarilor cu rame groase (în epoca lentilelor de contact?), trupul în haine largi, chipul în dosul părului lățos – toate alese pentru că *nu* atrag atenția, deoarece ea crede că *nu merită* să i se acorde atenție. Femeile deznădăjduite pot fi femei foarte ocupate, care se ascund după „am foarte mult de lucru".

Așa au învățat să facă față, de pildă, femeile din familia mea, spune Stasi. Mama a crescut în zona rurală a Dakotei de Nord. Părinții ei și-au petrecut anii lungi ai vieții în aceeași casă în care se născuseră copiii. Tatăl ei era un bărbat rece, flegmatic, care nu i-a spus niciodată cuvintele pe care o fetiță tânjește – mai bine zis *are nevoie* să le audă. Mama n-a auzit niciodată de la tatăl ei că ar fi fost scumpă sau drăguță. Nu i-a spus niciodată măcar că o iubește. Nici măcar o singură dată. O dată, la școală, i s-a întâmplat ceva care a supărat-o atât de mult, că a fugit acasă plângând în hohote, cu lacrimile curgându-i pe obraz. Profund rănită, suspinând, cu inima ei de fetiță mâhnită peste măsură, a îndrăznit să alerge la tatăl ei, să fie luată în brațe. Bunicul a împins-o la o parte.

Romane sentimentale (o afacere de miliarde de dolari), telenovele, *talk-show*-uri, bârfe, mii de reviste pentru femei nu fac decât să ne convingă să credem în relații ideale, să practicăm în viața noastră interioară un fel de *voyeurism* care ține locul – pentru o vreme – trăirilor adevărate, care ne lipsesc.

Mama ei o iubea, știa asta. Cu toate acestea, nici ea nu lăsa să se vadă nimic. În schimb, ținea foarte mult la curățenie... și era teribil de dominatoare. Mamei i se interzicea să-și aducă prietenii la joacă, pentru că făceau dezordine în casă. În sufragerie nu puteai să-ți petreci pur și simplu timpul, ci, cel mult, să stai și să contempli. Toate obiectele din casă erau ale mamei ei, așa că nu trebuiau atinse ori, Doamne-ferește, mutate din loc. Vă puteți imagina că nici un fel de harababură nu era permisă, cu atât mai puțin construcția de cetăți, jocurile sau urmărirea în fugă. Totul era ordonat, curat... și ucigaș de rece.

Într-o bună zi, pe când părinții ei aveau musafiri, mama era în baia de la etaj. Ca o fată ascultătoare ce era, își spăla mâinile la chiuvetă, după ce pusese mai întâi dopul, cum fusese învățată. Deodată, s-a întâmplat un lucru foarte neplăcut. N-a mai putut închide apa, și nici n-a putut deschide scurgerea. Ambele se blocaseră. Într-o casă cu reguli rigide, nu-ți întrerupi părinții când aceștia discută cu adulții. Mama nu știa ce să facă. Apa se revărsa, ceva se stricase și ea se simțea responsabilă. Avea să dea de necaz. Apa urca tot mai mult. Așa că mama a făcut ceea ce facem toate atunci când am greșit și urmează să fim date în vileag. S-a ascuns.

A ieșit din baie, s-a dus în camera ei, s-a ascuns sub pat și a stat acolo – ascunsă, lașă, înfricoșată. În cele din urmă, apa din chiuvetă s-a revărsat pe podea, trecând prin tavanul sufrageriei și picurându-i pe musafirii bunicii. Hopa. Faptul că s-a ascuns a agravat lucrurile, cum ni se întâmplă tuturor celor care ne ascundem.

> El a răspuns: „Ți-am auzit glasul în grădină, și mi-a fost frică pentru că eram gol, și m-am ascuns". (Geneza 3:10)

Una dintre fostele mele colege de cameră din facultate era o tânără drăguță, dar ea nu știa asta. Era mărinimoasă și amuzantă, inteligentă și sclipitoare. Era și timidă, fricoasă. Își petrecea serile nemișcată, în fața televizorului. Refuzând orice invitație de a ieși în lume, stătea în casă, seară după seară, săptămâni și luni la rând. Rănită, suferind sufletește din motive pe care nu puteam decât să le aproximez, își găsea alinarea în seriale și *snacks*-uri. Prea speriată ca să intre în lume, se ascundea de ea, aventurându-se în exterior doar ca să meargă la cursuri și să-și reînnoiască proviziile.

Femeile deznădăjduite sunt cele care nu iau niciodată cuvântul la studiile biblice sau la ședințele cu părinții, și nici la orice altă adunare. Ne recunoașteți ușor, pentru că, trecând pe lângă o vitrină cu o rochie frumoasă, spunem: „N-aș putea purta niciodată așa ceva". La întâlnirile de familie sau la petrecerile pe care nu le putem evita ne facem mereu de lucru. Mai degrabă ne-am duce la film, decât la o întâlnire cu o prietenă. Nu avem niciodată inițiativa de a face dragoste cu bărbații noștri. Respingem orice compliment și lăsăm hotărârile majore în seama altora.

Asemenea Evei, care se ascunde după ce a gustat din fructul oprit, ne ascundem. În spatele umorului, după tăceri furioase și accese de muțenie pedepsitoare. Ne tăinuim adevărata identitate sufletească și nu lăsăm să se vadă decât ceea ce credem că se dorește văzut, ceea ce este sigur. Ne punem masca auto-protectoare și refuzăm să arătăm ceea ce vedem cu adevărat, ceea ce credem sau ceea ce știm. Nu cumva să riscăm să fim respinse ori să ne facem de râs. Au fost vremuri când am îndrăznit să vorbim și am fost întâmpinate cu priviri dezaprobatoare sau am fost ridiculizate de-a dreptul. Nu vom mai face această greșeală. Ne ascundem, pentru că ne este frică. Am fost rănite, și încă mai mult decât atât. Așa cum unii au păcătuit față de noi, am păcătuit la rândul nostru. Adăpostindu-ne, știm că suntem în siguranță, că nu ne doare la fel de tare. Cel puțin asta credem. Așa că, atunci când ne ascundem, de fapt rezolvăm problemele așa cum credem noi de cuviință, fără să ne întoarcem la Dumnezeul nostru, cu inima rănită și deznădăjduită. Nu ne-a trecut niciodată prin minte că, de câte ori facem asta, se pierde ceva prețios din natura noastră – exact ceea ce lumea așteaptă de la noi nespus de mult.

Fă-ți pe plac

Indiferent dacă avem tendința să dominăm și să conducem totul, ori dacă ne retragem în carapacea disperării... durerea persistă. Aspirațiile profunde ale inimilor noastre femeiești nu dispar pur și simplu. Așa că ne facem pe plac.

Când nu ne simțim apreciate, ne cumpărăm câte ceva drăguț. Când suntem singure, ne „îngăduim" o a doua porție de înghețată sau câte o porție uriașă de ceva bun. Ne transpunem într-o lume de vis, unde să găsim puțină hrană pentru inimile noastre flămânde. Romane sentimentale (o afacere de miliarde de dolari), telenovele, *talk-show*-uri, bârfe, mii de reviste pentru femei nu fac decât să ne convingă să credem în relații ideale, să practicăm în viața noastră interioară un fel de *voyeurism* care ține locul – pentru o vreme – trăirilor adevărate, care ne lipsesc. Dar nimic din cele de mai sus nu ne mulțumește cu adevărat, așa că ne trezim că încercăm din răsputeri să umplem golul rămas cu mici răsfățuri (pe care le numim „deprinderi proaste"). Brent Curtis le numește „micile noastre aventuri amoroase", pentru că, într-adevăr, lor le dăruim inimile pe care ar trebui să le închinăm lui Dumnezeu.

Visăm cu ochii deschiși când ne aflăm în mașină, ne imaginăm ce discuții pline de miez am putea avea, sau la ce argumente inteligente am ajunge. Facem risipă de imaginație pe romane de duzină, proiectându-ne în rolul principal, frumoasa eroină – pentru care se duc lupte, care este căutată cu îndârjire, într-un cuvânt - minunată. Suntem incredibil de creative când vine vorba de micile noastre răsfățuri, de adulterul inimii. Sigur că nu ne limităm la un singur mod de a ne răsfăța.

Stai o clipă și gândește-te care este micul tău adulter sufletesc. La ce recurgi când chinul inimii se face simțit și când ar trebui să alergi, de fapt, la Hristos? Cheltuiești mai mult, pariezi pe bani, te îndopi cu mâncare, îți provoci voma, faci cumpărături inutile, bei prea mult, muncești prea mult, faci curățenie până nu mai poți, nu te mai poți opri din gimnastică, aerobic, fitness, te uiți într-una la filme, seriale, *talk-show*-uri, sau te lași în voia emoțiilor tale negative. Când poposim pe tărâmul îndoielii, al deprecierii de sine, al gândurilor auto-acuzatoare sau chiar al rușinii pentru că ne-am obișnuit și ne simțim bine cu asemenea gânduri, nu facem altceva decât să ne facem pe plac în lipsa credinței, în loc să ne recunoaștem năpasta și să-i permitem să ne îndrepte către Dumnezeu.

Din păcate, micile noastre răsfățuri ne fac să ne simțim bine... pe termen scurt. Par să „funcționeze", dar în realitate nu fac decât să ne sporească nevoia de a ne îngădui din nou respectivele alinări. La asta se reduce coșmarul dependenței. Care nu înseamnă doar „droguri". Ne dăruim inimile altor feluriți „amanți" care ne pretind întreaga atenție, care ne poruncesc să ne „răsfățăm" din nou. Gustăm ceea ce credem că este plăcut, calvarul încetează pentru o clipă, dar ulterior ne regăsim la fel de goale în interior, dorind mereu și mereu să găsim soluția lipsă.

Să nu crezi că aceste moduri de anesteziere a suferințelor profunde, a dorințelor și a durerilor sunt o nimica toată. Sunt cât se poate de grave. Ele se încâlcesc în suflet ca un cancer și, o dată fixate, devin nu doar crude dependențe, ci și poveri neobosite. Deși le căutăm ca pe o mică alinare după răul cotidian, dependențele se întorc împotriva noastră și ne întemnițează în lanțuri care ne despart nu numai de Dumnezeu, ci și de ceilalți. Sunt o închisoare solitară pe care singure ne-am construit-o, călind fiecare lanț în focul alegerii noastre prea îngăduitoare. Cu toate acestea, "iubiții noștri s-au împletit atât de profund în țesătura identității noastre, încât a renunța la ei ar însemna să murim și

noi... Ne întrebăm cum am putea trăi fără ei" (*The Sacred Romance* [Poveste de dragoste divină]).

Să nu ne rușinăm că inima se chinuie, că ne perpelim, însetate și înfometate de mult mai mult. Toate simțim la fel. Inimile tuturor rămân, la un anumit nivel, nemulțumite și doritoare. Dar tocmai nevoia noastră mereu nesătulă este aceea care ne mână spre Dumnezeu. Ceea ce trebuie să vedem, însă, este faptul că încercând să deținem controlul sau ascunzându-ne ori permițându-ne răsfățuri aparent inocente ne îndepărtăm de inimile noastre. Pierdem contactul cu acele doruri care ne fac să fim femei. Niciodată, dar niciodată, substitutele nu vor aduce rezolvarea spinoasei probleme a sufletului.

Ce continuă să o înspăimânte pe Eva

Orice femeie știe astăzi că nu este ceea ce a fost menită să fie, și se teme că în curând toți vor afla acest lucru despre ea – dacă nu au făcut-o încă – și că va fi abandonată. Părăsită, urmează să moară de inimă rea. Acest lucru o înspăimântă pe Eva cel mai mult – abandonul. (Nu-i așa?) În loc să ne întoarcem la Dumnezeu, răsturnând situația care ne-a adus într-o asemenea criză (pe care Eva a pus-o în mișcare și pe care am repetat-o, de atunci, până la saturație), mergem înainte pe calea înfundată, făcând tot ce depinde de noi pentru a ne proteja într-o lume atât de periculoasă și imprevizibilă.

Iar în adâncul inimilor noastre, Întrebarea rămâne. Fără răspuns. Sau cu răspunsul nefericit pe care l-am primit în copilărie. „Sunt drăguță? Mă vedeți? Uitați-vă la mine! Sunteți vrăjiți de ceea ce vedeți la mine?" Trăim bântuite de marea Întrebare, fără să ne dăm seama că avem încă nevoie de un răspuns.

Când eram mici, habar nu aveam despre Eva, despre ce-a făcut și despre consecințele faptelor ei pentru noi toți. De aceea, nu-i punem Întrebarea inimii noastre mai întâi lui Dumnezeu și, mult prea adesea, înainte să reușim să i-o punem, primim răspunsuri care mai de care mai dureroase. Suntem torturate să acceptăm lucruri oribile despre noi înșine și uite-așa ieșim în lume pregătindu-ne să fim crunt dezamăgite.

Capitolul patru
VĂTĂMATĂ

Aceste vorbe-s brici neascuțit pe inima-mi rănită.

– William Shakespeare

O, femeie, ce ne trăiești alăturea/ și-ți porți durerea printre noi/ tot fără adăpost, asemeni nouă.

– Rainer Maria Rilke

Pe Carrie a trezit-o sunetul muzicii în ziua în care împlinea șase ani. A știut imediat că era ziua ei, *o zi numai a ei*. Și-a deschis ochii, descoperindu-și pătuțul decorat cu baloane colorate, astfel transformat într-o canapea pestriță. Aniversarea începuse. Mama stătea lângă pat, ținând o prăjitură cu ciocolată, cu o lumânare aprinsă, tata era și el acolo și amândoi cântau. „Muuuuulți aaaani trăiaaaaască, laaaa muuulți aaani!" Ah, ce bucurie nemăsurată! Chițăieli de încântare, pupicuri, îmbrățișări și „uraaaa!" o întâmpinau în noua sa zi – tot așa cum o întâmpinaseră când venise pe lume cu șase ani în urmă. Tata i-a șoptit „micii lui prințese" că o iubea, mama nu se mai oprea cu laudele pentru o fiică atât de minunată.

Nu încăpea îndoială – micuța era copleșită de fericire.

Pentru Carrie, viața era așa cum a conceput-o Dumnezeu pentru toate fetițele. Ea *știa* că tăticul o adora. Era prințesa lui, iar el era cavalerul ei în armură strălucitoare, căruia îi plăcea să-și

petreacă timpul împreună cu adorata lui. Carrie *știa* că mama o iubea și că și-o dorise foarte mult. Lumea ei era una în care tatăl o ocrotea, mama o îngrijea și toți *se bucurau* de ea. Sufletul femeii a fost făcut să crească într-un astfel de substrat, iar inima ei a fost făcută să înflorească într-o astfel de grădină. Toate fetițele ar trebui să fie la fel de iubite, întâmpinate cu bucurie – văzute, cunoscute, prețuite. Într-un astfel de loc, ele pot deveni femei puternice, frumoase și încrezătoare.

Femeile învață de la mama lor ce înseamnă să fii femeie, dar de la tatăl lor află *ce valorează* ca femei.

Măcar de-am putea spune că așa am fost crescute fiecare dintre noi.

Mame, tați și fiicele lor

Secole de-a rândul, femeile au trăit în legătură strânsă cu alte femei – se întâlneau la fântână, la râu, pregătind de mâncare – tot atâtea ocazii în care feminitatea era moștenită cumva în mod natural de la o generație la alta. Intuiția, ochiul ager deschis spre legăturile dintre oameni, capacitatea de a înțelege problemele sufletești au făcut inutil orice complex de ritualuri „de trecere". Dar, în zilele noastre, prilejurile de a aduce la un loc femei din generații diferite au dispărut aproape cu totul. Femeile se întâlnesc de obicei în condiții de stress maxim – întâlniri de afaceri, cu termene limită, întâlniri la biserica de care aparținem, cu programe de respectat, întâlniri cu părinții, cu tot felul de îngrijorări. Transmiterea vitală a identității feminine nu se mai poate petrece decât acasă.

Felul în care te percepi astăzi ca femeie matură a fost modelat în primii ani ai copilăriei. Învățăm ce înseamnă să fim feminine – și *dacă* suntem feminine – pe când eram fetițe. Femeile învață de la mama lor ce înseamnă să fii femeie, dar de la tatăl lor află *ce valorează* ca femei. Dacă se simt bine cu feminitatea lor, cu frumusețea și puterea lor, atunci există mari șanse ca fiicele lor să se simtă la fel.

Moștenim foarte multe lucruri de la mamele noastre, dar cele mai importante dintre ele sunt compasiunea și căldura sufletească. Când copiii mei erau mici și se loveau, tatăl lor le spunea ceva încurajator de genul, „ce rană grozavă". Eu îi țineam

în brațe și le oblojeam vânătăile. Mamele ne arată fața îndurătoare a lui Dumnezeu. La sânul lor ne hrănim și în brațele lor ne cuibărim. Ne leagănă la culcare și ne cântă cântece de leagăn. Primii ani ni-i trăim în apropierea șorțurilor lor de lucru și ele au grijă de noi în toate sensurile cuvântului. Când ne lovim, mama ne pupă și durerea trece. Mama reprezintă un fel de taină pentru fetițe, dar în același timp face parte dintr-o clasă în care vor intra și ele când vor crește. Așa că fetițele iau aminte și învață. Fetițele învață cum să fie femei privindu-și mamele, bunicile și deprinzând încă miliarde de alte lecții de la toate femeile adulte din viața lor.

Dar în ceea ce privește Întrebarea – la aceasta răspund mai întâi tații. Tatăl lui Carrie era mereu aproape de ea. O *băga în seamă* și nu lăsa nici o umbră de îndoială că îi plăcea fata lui. O copleșea cu afecțiune prin prezența lui, prin oblăduirea și încântarea pe care i le arăta. Avea o mulțime de nume de alint pentru ea – nume secrete, pe care numai ei doi le știau – o numea „Pisicuță" și „Prințesă" sau „Scumpete mică". Fetițele au multă nevoie de puterea iubitoare a taților. Au nevoie să știe că tații lor sunt puternici și că le vor ocroti, că sunt *de partea* lor. Mai presus de toate, fetițele învață răspunsul la Întrebare de la tată.

Să ne amintim încă o dată de fustele care se învârt și mai ales cum ne învârteam în fața tăticilor noștri. Voiam să știm: „Tăticule, sunt drăguță? Sunt încântătoare?" De la ei aflăm că suntem o bucurie, că suntem speciale... sau dimpotrivă. Felul în care un tată se raportează la fiica lui are un efect enorm asupra sufletului ei – atât în sens bun, cât și în sens rău. Numeroase studii arată că femeile care se pot lăuda cu o legătură strânsă și iubitoare cu tatăl lor, care au primit încredere, bucurie și încuviințare din partea lui în copilărie, suferă mai rar de tulburări de alimentație sau de depresii. Ele și-au dezvoltat un puternic sentiment al identității personale și o prețuire de sine pozitivă (Margo Maine, *Foamea de tată*).

Dar Adam, ca și Eva, a căzut, iar tații și mamele celor mai multe dintre noi au dus mai departe trista poveste. Nu ne-au asigurat lucrurile de care aveau nevoie sufletele noastre pentru a deveni femei drăguțe, vulnerabile, puternice și pline de spirit de aventură. Nu, poveștile noastre adesea au în comun o cu totul altă temă.

Inimi lovite

Prietena mea Sandy a crescut cu un tată violent și cu o mamă neputincioasă. Dacă tatăl ei o lovea pe mamă, aceasta simțea că o merita, pentru vreo greșeală pe care trebuie că o făcuse. Când loviturile s-au transformat în bătaie în toată regula, Sandy a început să intervină între părinți, încercând să pună capăt cruzimii tatălui și să își protejeze mama, încasând ea însăși bătaia. Iar când tatăl a început să o violeze pe Sandy și pe sora ei, mama n-a făcut absolut nimic ca să le ferească, pur și simplu s-a făcut că nu observă. Tatăl lui Sandy a început atunci să-și aducă acasă prietenii beți, pentru ca și ei să poată abuza sexual de copile. Încă o dată, mama nu a făcut absolut nimic. Ce crezi că a învățat Sandy despre masculinitate, despre feminitate, despre ea însăși?

Tracey a fost a doua născută și nu a avut parte de apropierea afectuoasă pe care o observa între tatăl ei și sora ei cea mare. Era mereu nesigură pe ea și nu știa ce simte tatăl pentru ea. Într-o excursie la un *aquapark*, a vrut să se joace cu tata și l-a rugat să se dea cu ea pe tobogan în zona pentru copii. El n-a vrut, iar Tracey l-a *implorat* să meargă cu ea. Îi era frică să meargă singură, dorea ca tata să o prindă la capăt, să fie alături de ea acolo. În cele din urmă, cu greu, tatăl a acceptat. Încântată, Tracey a pornit, ținându-l de mână, spre tobogan și el și-a dat drumul primul, cum stabiliseră. Dar, cum era un tobogan pentru copii și cum nu fusese conceput pentru un adult, când a ajuns la capăt, apa s-a dovedit prea puțin adâncă și, sub propria greutate, tatăl și-a rupt piciorul. Se lovise și *era vina ei.* Asta credea fetița în inima-i fragedă. Ce crezi că învață o copilă dintr-o asemenea situație, referitor la dorințele ei și la efectul propriei vieți asupra celorlalți?

Raiul nu e pe pământ. Nici măcar ca o umbră. Nu trăim în lumea pentru care ne-au fost croite sufletele. Ceva e putred în Danemarca și în propria ogradă, cât timp călătorim pe tărâmul necunoscut al clipelor și al anilor care ne alcătuiesc viețile.

O femeie pe care o vom numi Melissa ne-a spus: „Eu am fost lovită la naștere. Părinții mei aveau o fetiță de trei ani și își doreau cu ardoare un băiat". Știi ce urmează. „M-au adus să mă arate pentru prima oară tatălui meu și el n-a vrut să mă ia în brațe,

pentru că era prea dezamăgit că ieșisem tot fată. Mi-am petrecut copilăria sperând să mă dovedesc un bun fiu și rugându-mă în fiecare seară să-mi crească un penis și să mă transform în băiat. În fiecare dimineață mă trezeam să verific și începeam să plâng, pentru că eram tot fată". Ne-am dori să putem spune că astfel de istorii sunt rare. Chiar dacă natura violenței pe care au trăit-o e diversă, motivul pentru care există atâtea femei pe lume care trăiesc un calvar permanent este faptul că *prea multe* fetițe au fost vătămate.

Tatăl lui Rachel îi vorbea tot timpul urât. „Am auzit tot ce poate auzi o fată: 'Ești așa de proastă. Nu ești bună de nimic. Mai bine nu te făceam. Îmi faci greață.' Am crescut fiind convinsă că îi provoc repulsie și mă dădeam peste cap să-l fac să mă placă". Tații violenți sunt, din păcate, o monstruozitate mult prea des întâlnită. Complice, mamele subjugate sunt o realitate dureroasă. Și unii, și alții provin, adesea, din familii violente, în care ciclul suferinței este repetat fără scrupule și trecut mai departe.

Nu poți trăi prea multă vreme fără să fii lovit. Soarele răsare, stelele își urmează traiectoriile, valurile se sparg de stânci, iar noi suntem loviți. În lumea asta frumoasă și primejdioasă nu putem trăi prea mult cu inima nesfâșiată. Raiul nu e pe pământ. Nici măcar ca o umbră. Nu trăim în lumea pentru care ne-au fost croite sufletele. Ceva e putred în Danemarca și în propria ogradă, cât timp călătorim pe tărâmul necunoscut al clipelor și al anilor care ne alcătuiesc viețile.

Privește adânc în ochii oricui și, în spatele zâmbetului sau al fricii, vei descoperi durerea. Iar cei mai mulți sunt mult mai suferinzi decât cred. Mâhnirea nu ne este străină niciunuia, deși numai câțiva știm că nu este nici dușmanul nostru. Putem privi în urmă pentru că suntem cei iubiți de Dumnezeu, de Împăratul Împăraților, de Isus însuși, care a venit să-i tămăduiască pe cei mâhniți și să-i descătușeze pe cei înrobiți. Ținându-l de mână ne putem aduce aminte, pentru că *trebuie* să ne amintim, dacă nu vrem să rămânem sclavii loviturilor și ai veștilor pe care le-am primit când eram copii.

Oroarea violențelor paterne afectează chiar sâmburele sufletului fetelor. Le distruge inima, deschide poarta rușinii și sentimentelor contradictorii, creând condițiile favorabile pentru deprinderea unor obiceiuri defensive, care ne îngheață inimile de femei. Dar, cel puțin, asaltul ei este evident. Suferința pe care o

aduce fiicelor absența tatălui este și ea dăunătoare, dar mult mai greu de sesizat.

Tații pasivi

Cum spuneam mai devreme, bărbații căzuți înclină să păcătuiască în două moduri extreme. Fie devin brutali, violenți – când puterea le este pusă în slujba răului – fie devin pasivi, tăcuți (asemenea lui Adam) – când puterea îi părăsește cu totul. Tatăl lui Lori era lângă ea fizic, dar absenta în toate celelalte feluri. Fetițele doresc să-și vadă tații bucuroși de prezența lor, dar tatăl lui Lori nu voia să aibă nimic de a face cu fiica lui. Când, la școala primară, s-a organizat o cină tată/ fiică, Lori a vrut *neapărat* să meargă. Și-a invitat tatăl, l-a implorat să meargă, dar pe el nu-l interesa, așa că fetița a tras concluzia că nu voia să meargă pentru că se rușina să fie văzut cu ea.

Ca multe alte fetițe, Lori lua lecții de balet. Se simțea așa de drăguță în costumul roz, cu colanți, că l-a rugat pe tatăl ei să vină să o vadă la oră. El i-a răspuns că va merge s-o vadă când va dansa pe o scenă adevărată. Cum poate că știți, orele de balet se termină cu recitaluri, așa că a venit și ziua în care micuța Lori avea să danseze pe o scenă adevărată. Adorabilă în costumul ei sclipitor, aștepta și pândea cu nerăbdare sosirea tatălui ei. N-a venit deloc. Ceva mai târziu, în aceeași seară, niște prieteni au trebuit să-l aducă pe brațe acasă, pentru că era prea beat ca să se țină singur pe picioare. Inimioara de fetiță a lui Lori era convinsă că tatăl ei ajunsese astfel pentru că se străduise din răsputeri să *nu* fie nevoit să o vadă dansând.

Tatăl lui Debbie a avut o aventură extraconjugală când Debbie era mică. Nu era un bărbat violent, în nici un fel. De fapt, era chiar blând cu mama ei, ca și cu Debbie și cu cealaltă fiică. Luau cina de duminică împreună, mergeau la biserică împreună. Numai că a ales o altă femeie. „Probabil că mama nu a însemnat destul pentru el, ca să rămână", a spus Debbie. Apoi a făcut o pauză și a spus: „Probabil că *noi* nu am însemnat destul pentru el, ca să rămână". Aventurile amoroase și divorțurile atacă exact punctul cel mai slab al unei femei – frica de abandon. Ele nu rănesc doar inima mamelor, ci și pe cea a fiicelor. Vătămarea este mai greu de descoperit, pentru că aparent o atinge numai pe soție. Dar ce învață fiica din asta?

Părinții lui Laurie au divorțat când ea avea șase ani. În inima ei, au divorțat și *de ea*. „Au încercat să ne explice, să facă totul să pară o înțelegere matură, care nu avea să strice nimic. Dar el pleca". Sigur că tatăl venea să o vadă, să o ducă în excursii, dar Laurie a învățat să-și ascundă trăirile de el. „Am învățat să plâng sub apă. Când mergeam la ștrand, nu doream să mă vadă că plâng". Prea multe fete au învățat „trucuri" asemănătoare. Acoperă-ți slăbiciunea, tăinuiește-ți inima. Nu ești în siguranță.

Tatăl meu, spune Stasi, a fost absent mare parte din adolescența mea. A fost crescut să fie puternic și bun. La epoca respectivă, modalitatea primordială prin care un bărbat își demonstra puterea era să îi asigure familiei lui toate cele necesare traiului zilnic. Dar, ca atâția alți bărbați, tatăl meu lucra de dimineața până seara ca să avem siguranță financiară, lipsindu-ne de ceea ce ne trebuia cel mai mult: el însuși. Tata era agent de vânzări: lipsea de acasă câte două săptămâni și apoi stătea cu noi la sfârșit de săptămână, înainte să plece din nou. Fiind alcoolic, se oprea adesea la barul cel mai apropiat sau pe la vreun vecin, să tragă o dușcă înainte să vină acasă. Când era fizic prezent, era absent emoțional, preferând compania televizorului și a unui pahar de whisky în locul familiei. Nu m-a cunoscut niciodată, pentru că îmi închipui că nu l-a interesat.

Mame neîndurătoare

Mama era o femeie singuratică și mereu ocupată. În copilărie, trebuia să mă prefac să sunt bolnavă pentru a primi o fărâmă din atenția ei. Îmi amintesc cum stăteam la masa din bucătărie, privind-o cum pregătea cina, când mi-a spus pentru prima dată – dar nu și pentru ultima – cât de distrusă a fost când a aflat că era însărcinată cu mine. Am fost ultima din patru copii, veniți unul după altul, deci când a aflat că vin pe lume, fiică a unei mame copleșite și a unui tată absent, a plâns. Îți poți imagina ce efect are această informație asupra inimii unei fetițe.

Cum a fost copilăria ta? Ce lecții ai învățat în copilărie? Ce așteptări aveau părinții de la tine? Se bucurau că ești copilul lor? Știai până în adâncul inimii că ești iubită, deosebită, demnă de a fi ocrotită și dorită?

Tatăl lui Chris a fost mereu prezent lângă familia sa. De fapt, chiar se implica profund în viața fiicei lui. Chris iubea caii și avea talent natural la călărie, iar tatăl ei era foarte mândru de asta. O lăuda ca pe o călăreață adevărată și o încuraja să-și cultive talentul. Era mereu lângă ea și o susținea, se mândrea că e fata lui și Chris știa asta. Dar mama era geloasă pe relația lor deosebită și îi spunea fetiței că tatăl „se folosea" de ea. Îi învenina sufletul lămurind-o că tatăl ei era crud, că nu se gândea decât la el și că era nepotrivit că îi acorda atâta atenție. Dragostea pentru cai i se părea mamei o bagatelă. Nu mergea niciodată la orele sau la spectacolele de călărie și, în plus, îi spunea fetiței că arăta ca un băiețoi și că era urâtă în costumul de călărie.

Întreaga copilărie a Danei, mama ei și-a încuiat copiii în șifonier ore în șir, zi după zi. Cum nu avea încredere că și-ar putea purta singuri de grijă, dar nu-i plăceau nici bonele, îi băga în dulap de câte ori trebuia să iasă „în oraș". Nu erau o familie săracă, dar le cumpăra hrana cea mai ieftină care se găsea – pâine veche și cleioasă, fructe care începuseră deja să se strice. Le dădea de mâncare foarte puțin, apoi îi trezea la miezul nopții ca să-i oblige să mănânce o bucată de fruct zbârcit sau lovit. Dana avea douăzeci și unu de ani când a gustat pentru prima dată o pară proaspătă și nu i-a venit să creadă ce gustoasă era.

Istoriile acestor femei și loviturile pe care le-au primit sunt dintre cele mai diverse, dar efectele lor sunt asemănătoare cu efectele propriilor noastre lovituri. Unele sunt relatări atroce și ieșite din comun, dar sentimentul de nesiguranță și de netrebnicie rezultat nu este deloc ieșit din comun. Cum a fost copilăria ta? Ce lecții ai învățat în copilărie? Ce așteptări aveau părinții de la tine? Se bucurau că ești copilul lor? Știai până în adâncul inimii că ești iubită, deosebită, demnă de a fi ocrotită și dorită? Mă rog ca lucrurile să fi stat astfel. Dar știu că pentru multe dintre voi, între copilăria pentru care ați fost concepute, pe care v-ați fi dorit-o, și cea pe care *ați avut-o* este o distanță cât de la cer la pământ.

Ce ne-au învățat și cum ne-au schimbat loviturile primite

Loviturile primite în copilărie nu au venit singure. Fiecare a purtat un mesaj precis, care a lovit exact în miezul inimilor noastre, acolo unde se afla marea întrebare. Am fost rănite în însuși temeiul *feminității* noastre. Răul făcut inimilor noastre femeiești este accentuat de faptul că, drept urmare a loviturilor, am ajuns să

credem lucruri oribile despre noi. Copii fiind, nu deţineam instrumentele care să ne permită să înţelegem şi să interpretăm ceea ce ni se întâmpla. Părinţii funcţionau ca nişte zeităţi care nu puteau decât să aibă dreptate. Dacă ei ne copleşeau cu emoţii negative, ne ridiculizau, îşi băteau joc de noi sau ne făceau rău, credeam că totul se întâmplă din vina *noastră* – *noi* eram problema.

Tatăl lui Lori nu a venit la recitalul ei de balet, a făcut tot ce a putut ca să nu ajungă. Iată lovitura, iar *mesajul* ei a fost că Lori nu merita să i se acorde atenţie şi timp, că nu merita să fie iubită. Copila a simţit că trebuie să fi fost ceva în neregulă cu ea. Tatăl lui Tracey şi-a rupt piciorul. Ea i-a dezvăluit pofta inimii ei şi rezultatul a fost un dezastru. Mesajul? „Dorinţa ta de a întreţine legături umane dă naştere la durere. Eşti 'prea de tot'". Aşa că Tracey şi-a petrecut ultimii douăzeci de ani din viaţă încercând să nu fie prea de tot, să îşi ignore dorinţele şi să găsească o modalitate de a se face iubită fără a fi prea de tot. Drept urmare, a îndepărtat bucăţi uriaşe din minunatul ei fel de a fi.

Tatăl lui Debbie a avut o aventură. Ceea ce a derutat-o a fost tocmai faptul că, sub multe aspecte, era un om bun. Mesajul care s-a statornicit în inima ei de adolescentă a fost: *Dacă vrei să nu-ţi pierzi bărbatul, fă bine şi străduieşte-te mai mult decât ea.* După asta, a apărut un tânăr care părea interesat de Debbie, dar care la un moment dat a plecat, fără vreun motiv evident. O cunoşteam deja de câţiva ani pe această tânără fermecătoare şi întotdeauna ne mirase un lucru – de ce este mereu preocupată de ideea că viaţa ei nu merge bine? De ce încearcă mereu să „îmbunătăţească" un lucru sau altul la ea? Debbie caută mereu să facă ceva. Să se roage, să facă aerobic, să îşi îmbunătăţească situaţia financiară, să-şi schimbe culoarea părului sau să fie mai disciplinată. De ce se străduieşte atât de mult? Oare nu ştie că este extraordinară aşa cum e? Ceea ce face ca toate eforturile ei să fie atât de frustrante este faptul că nu ştie ce *nu este* în regulă cu ea. Pur şi simplu se teme că, într-un fel sau altul, nu este la înălţime.

Jurămintele pe care ni le facem în copilărie sunt de înţeles – dar ne fac foarte, foarte mult rău. Ne ferecă sufletele şi reprezintă o consfinţire a mesajelor pe care ni le transmite răul care ni se face.

Dacă tot am ajuns aici, să știi că multe femei simt acest lucru. Nu putem exprima în cuvinte, dar undeva în adâncul ființei, ne este teamă că este ceva în neregulă cu noi. Dacă am fi prințese, atunci prințul nostru ar fi venit deja. Dacă am fi fiice de regi, atunci tații noștri ar fi luptat pentru noi. Nu putem să nu ne gândim că, dacă am fi fost altfel, *mai bune*, am fi fost iubite așa cum speram să fim. Trebuie că noi suntem de vină.

Tatăl lui Sandy a violat-o, iar mama s-a făcut că nu vede nimic. I-a cioplit în suflet un rău enorm. Din tot ce a putut să învețe, fetița a tras două concluzii fundamentale despre a fi femeie: că înseamnă să fii lipsit de putere și că fragilitatea nu are nimic bun, fiind de fapt doar „slăbiciune". Plus că a fi femeie înseamnă și să atragi asupra ta intimități pe care nu ți le dorești. Te mai surprinde că nu vrea să fie feminină? Ca mai toate femeile care au suferit abuzuri sexuale, Sandy se află sub cumplita condiționare de a visa la intimitate (pentru care a fost creată), dar de a se feri să fie cât de puțin atrăgătoare pentru un bărbat. S-a obișnuit cu masca „profesionistei competente și eficiente", mereu suspicioase, niciodată prea atrăgătoare și mai ales niciodată dependentă de altcineva, adică niciodată „slabă".

Alte femei care au fost violentate sexual aleg o altă cale. Sau, poate mai exact, se simt împinse în altă direcție. Nu au primit niciodată dragoste, dar au avut parte de o anumită apropiere în decursul abuzului sexual, așa că acum se oferă oricărui bărbat care le vrea, sperând să compenseze într-un fel episoadele sexuale nefaste printr-o manifestare trupească în care să fie și puțină iubire.

O dată ajunsă acasă, m-am dus la dulăpiorul cu medicamente și am înghițit toate pastilele pe care le credeam capabile să-mi curme viața și suferința. M-am trezit a doua zi, recunoscătoare că nu murisem, dar pe deplin conștientă că lumea mea devenise nesigură.

Mama Melissei era o femeie îngrozitoare, care își bătea copiii cu un băț. „Eram absolut înspăimântată de mama", mi-a mărturisit. „Cred că era psihotică și de aceea ne juca tot felul de feste oribile. De cele mai multe ori nici nu știam de ce încasam bătaie. Tata nu schița nici un gest. Singura mea certitudine era că, la fiecare lovitură de băț, ura mea pentru mama creștea. Sora mea a ajuns o persoană slabă, care se lasă

mereu călcată în picioare, iar eu mi-am jurat să nu las să mi se întâmple același lucru. Am jurat că voi fi dură, tare ca piatra". Ceea ce a și devenit în viața ei de adult.

Jurămintele pe care ni le facem în copilărie sunt de înțeles – dar ne fac foarte, foarte mult rău. Ne ferecă sufletele și reprezintă o consfințire a mesajelor pe care ni le transmite răul care ni se face. Ele funcționează ca o aprobare a sentinței pe care ne-o dăm singuri. „Bine. Dacă-i așa, atunci așa să fie. O să-mi trăiesc viața în felul următor..."

Mi-au trebuit ani buni să înțeleg cum am fost vătămată și ce am învățat din fiecare lovitură care mi-a modelat viața. Este o întreagă călătorie în căutarea deslușirii, a înțelegerii și a vindecării. Abia ieri seară, când am vorbit cu John despre acest capitol, am început să-mi dau seama ceva mai bine care fusese mesajul loviturilor din copilăria mea. Mama a fost copleșită de disperare la gândul că urma să mai aibă un copil – pe mine. Inima mea a înțeles din asta că sunt o pricină de disperare; că simpla mea prezență stârnea mâhnire și suferință. De la un tată care nu părea să-și dorească să mă cunoască și să stea cu mine, am înțeles: „nu ai o frumusețe care să mă cucerească; ești o mare dezamăgire".

Când eram mică, mă ascundeam în dulap. Nu mă căuta nimeni, dar mă simțeam mai în siguranță acolo. Am început jocul de-a v-ați ascunselea la vârsta de zece ani – exact în anul când mi s-a destrămat familia. Trăiam în Kansas, înconjurați de niște vecini cum oricine și-ar dori să aibă. Împreună cu surorile și cu frații mei, mă jucam cu copiii vecinilor. Pe atunci, nimeni nu avea garduri și totul era deschis și accesibil, iar școala era un loc unde înfloream. Am fost aleasă „Cetățeanul anului", iar sora mea a fost aleasă să participe, din partea școlii noastre, la un schimb cultural și trebuia să se ducă în Franța. Cealaltă soră a fost vedeta piesei de teatru a școlii. Fratele meu era foarte iubit și a câștigat mai multe premii pentru realizările lui școlare. Ce mai încolo și încoace, era bine.

Apoi, ne-am mutat (ca rezultat al avansării tatălui meu), și întreaga familie parcă a fost lovită de bomba atomică. În Kansas aveam nenumărați oameni care ne încurajau, mult mai mulți și mai eficienți decât crezuserăm. Prieteni, vecini, profesori, cu toții ne susțineau la înălțime. Când ne-am mutat, toate îmbărbătările acelea s-au pierdut, iar familia mea s-a dovedit insuficient de puternică de una singură; ne prăbușeam ca un castel de cărți de joc. Deși tatăl meu nu mai călătorea la fel de mult, muncea enorm, plecând adesea de acasă înainte ca noi să ne fi trezit și

întorcându-se mult după ce noi adormiserăm. Credeam că era plecat într-o călătorie de afaceri departe de casă, când, în realitate, era la doar o oră de mers cu mașina de casă. Era alcoolic și fusese diagnosticat și cu sindrom bipolar, așa că atunci când era acasă nu știai cu care tată te vei alege. Cu cel vesel sau cu cel furios?

Căminul nostru nu mai era un refugiu, ci un câmp de bătălie. Când luam masa împreună, adesea totul se sfârșea cu vorbe grele sau chiar în lacrimi amare. Tata bea din ce în ce mai mult, egalat doar de furia și ura crescândă a mamei. Când erau împreună, prin aer zburau remarci sarcastice, de parcă ar fi fost săgeți otrăvite. Într-un efort de a evada, fratele meu a furat o mașină și a încercat să se întoarcă în Kansas, unde viața era frumoasă. Mama a plecat să stea cu părinții o vreme, iar una dintre surori a fugit de acasă. Într-o seară, când am ieșit cu tata în oraș să luăm cina, a băut prea mult și a început să flirteze cu chelnerița sub ochii mei, cerându-i numărul de telefon. Era deja prea mult pentru sufletul meu fraged și însingurat. O dată ajunsă acasă, m-am dus la dulăpiorul cu medicamente și am înghițit toate pastilele pe care le credeam capabile să-mi curme viața și suferința. M-am trezit a doua zi, recunoscătoare că nu murisem, dar pe deplin conștientă că lumea mea devenise nesigură.

Așa că am făcut un legământ. Undeva în imatura mea ființă, fără să-mi dau seama și fără să găsesc neapărat cuvinte, m-am legat să mă apăr nemaiprovocând niciodată suferință și nemaicerând niciodată atenție. Datoria mea în familie era să fiu invizibilă, să nu fac valuri. Dacă deranjam cât de puțin lucrurile, cu siguranță corabia avea să se scufunde. Așa că am început să mă ascund. Să-mi tăinuiesc visurile, dorințele, inima însăși. Să-mi tăinuiesc adevărata ființă. Iar când totul devenea de nesuportat, mă ascundeam în dulap.

Să derulăm înainte paisprezece ani. Sunt proaspăt căsătorită cu un bărbat puternic și hotărât care nu se teme de confruntări și chiar se bucură să le întâmpine. Stăm la masa din bucătărie și, când discuția se încinge, eu dispar. John vine după mine, mă caută. „Stasi, unde ești?" Unde să fiu? Stau ascunsă în dulap, la propriu.

Mă stânjenea comportamentul meu infantil, mă simțeam jenată de aparenta mea incapacitate de a discuta matur în contradictoriu. Dar nu văzusem niciodată cum se face asta și nu aveam de unde să știu. Dacă John avea cea mai mică nemulțumire în legătură cu vreuna din acțiunile mele, rana nevindecată din

inima mea se deschidea din nou. John a trebuit să îmi arate iubirea lui și să mă încurajeze luni întregi pentru a putea pătrunde în sufletul meu înspăimântat. Încă mai țin minte prima noastră „neînțelegere" în care am reușit să rămân în aceeași încăpere cu el. A fost nevoie să-mi mobilizez toată voința pentru a-mi păstra un picior în cameră, în vreme ce alt picior o apucase deja către baie, gata să se retragă în cetatea de siguranță. Acela a fost punctul de răscruce. De atunci, nu m-am mai ascuns niciodată *în felul acela.*

În schimb, am început să mă îngraș mai repede decât ai crede că este omenește posibil. Inconștient, îmi găsisem altă modalitate de a mă ascunde. Mi-a fost frică de la începutul căsătoriei că în cele din urmă aveam să fiu – și să rămân – o dezamăgire pentru John; că era doar o chestiune de timp până să-și dea și el seama. Acest fapt era consecința rănilor pe care le-am primit. Fetița lovită din interiorul meu credea că ar fi mai bine să se ascundă. Iar faptul că mă ascund, ca și faptul că tu te ascunzi, agravează lucrurile incredibil de mult. Căsnicia noastră a trecut prin mulți ani de suferință. Cum a spus Isus, cea care caută să-și scape viața o va pierde (Matei 16:25). *Legămintele și lucrurile pe care le facem pentru că am fost vătămate nu fac decât să complice lucrurile.*

Feminitate ultragiată

În urma ofenselor grave pe care le trăim în copilărie și în adolescență, ajungem să credem că o anumită parte din noi (sau poate mai multe) este mânjită. Intervine și rușinea care își face casă în adâncul inimilor noastre, schilodindu-ne. Rușinea ne face să stăm cu capul plecat și să evităm să-i privim în ochi pe străini sau pe prieteni. Este sentimentul care ne bântuie, senzația că dacă ne-ar cunoaște cineva cu adevărat, ar da dezaprobator din cap și ar fugi cât colo. Ea ne face să simțim, ba nu, *să credem* că nu ne ridicăm la înălțimea așteptărilor – ale lumii, ale bisericii sau ale noastre.

Alții par să se descurce cu propriile vieți, dar rușinea pune stăpânire pe inimile noastre și le subjugă, mereu gata să ne dea pe față nereușitele și să ne judece. Ne lipsește ceva. Știm că nu suntem tot ce visăm să fim, tot ce vrea Dumnezeu să fim, dar în loc să respirăm aerul slavei și să-l întrebăm pe Domnul ce crede despre noi, ne lăsăm țintuite de rușine, încercând cu disperare să prindem o gură de oxigen, fiind convinse că merităm să ne

sufocăm. Dacă în copilărie nu am fost considerate demne de a fi iubite, este incredibil de greu să ne credem demne de dragoste când ajungem femei. Rușinea ne învață că suntem netrebnice, găunoase și irecuperabile.

Rușinea ne face să ne ascundem. Ne temem nu care cumva să fim văzute așa cum suntem, deci ne ascundem ființa adevărată și nu lăsăm să se vadă decât ceea ce credem că lumea așteaptă să vadă. Dacă suntem tipul dominator, ceea ce lăsăm să se vadă este „profesionalismul". Dacă suntem deznădăjduite, ne oferim „ajutorul". Tăcem și nu spunem niciodată ce vedem sau ce știm, dacă este diferit de ceea ce spun alții, pentru că știm că nu putem avea dreptate. Refuzăm să ne încredințăm problemele propriei existențe – așa cum ni le-a dat Dumnezeu – atenției altora, de frică să nu fim respinse.

Mare parte din ceea ce numim "personalitatea noastră" este de fapt mozaicul alegerilor de auto-apărare plus planul prin care sperăm să facem rost de o părticică din dragostea pentru care am fost făcute.

Rușinea ne face să ne detestăm frumusețea. Femeile sunt frumoase, absolut toate, pentru că acesta este felul sublim în care purtăm chipul lui Dumnezeu. Dar numai câteva ne considerăm frumoase și încă și mai puține ne simțim bine astfel. Fie că nu vedem nici un fel de frumusețe în noi, fie că vedem în propria frumusețe un lucru rău și primejdios. Așa că ne acoperim frumusețea cu kilograme în exces ori cu straturi de machiaj inutil. Sau ne anulăm frumusețea ridicând impresionante ziduri de apărare, care îi avertizează pe ceilalți să stea la distanță.

O alianță fără nici un Dumnezeu

De-a lungul anilor ajungem să ne dăm seama că singurul lucru mai grav decât relele ce ni s-au întâmplat este felul în care le-am permis acestora să ne transforme.

S-au rostit cuvinte, cuvinte dureroase. S-au întâmplat lucruri, lucruri cumplite. Și acestea ne-au modelat. Ceva din adâncul nostru s-a *preschimbat*. Am îmbrățișat veștile pe care ni le-au dat propriile suferințe. Am acceptat o viziune deformată despre noi însene. Și pornind de la ea ne-am conceput modul de a fi în lume. Ne-am legat să nu mai ajungem niciodată în locul acela.

Am adoptat strategii gândite să ne apere de eventuale alte agresiuni. Femeia care își duce viața în conformitate cu cele dictate de inima ei sfâșiată este o femeie care se teme pentru viața ei. Chiar dacă nu este conștientă de asta, este cât se poate de adevărat. Este modul nostru de „a ne salva".

În plus, punem la cale diferite moduri de a obține cât de puțin din dragostea după care ne-au jelit inimile. Durerea este acolo. La fel și nevoia disperată de dragoste și de încuviințare de sine, foamea de o fărâmă de iubire romantică, de aventură și frumusețe. Așa că apelăm la băieți sau la mâncare ori la romanele sentimentale; ne îngropăm în muncă sau în lucrările de la biserică sau în orice alt tip de „serviciu". Toate acestea alcătuiesc portretul femeii care suntem. Mare parte din ceea ce numim „personalitatea noastră" este de fapt mozaicul alegerilor de auto-apărare plus planul prin care sperăm să facem rost de o părticică din dragostea pentru care am fost făcute.

Singura problemă este că planul nostru nu îl include pe Dumnezeu.

Vătămările și mesajele lor implicite au alcătuit cu firea noastră de femei căzute un fel de alianță lipsită de orice sfințenie. De la Eva am moștenit o neîncredere adâncă în deschiderea lui Dumnezeu către noi. Cu siguranță ne ascunde ceva. Așa că trebuie să ne plănuim singure viața pe care ne-o dorim. Ne-o vom conduce cu propriile mâini. Dar în străfundul nostru simțim o strângere de inimă, tânjim după apropiere umană și după viață. Va trebui deci să descoperim o cale de a împlini această nevoie. O cale pe care să nu trebuiască să avem încredere în altcineva, cu atât mai puțin în Dumnezeu. O cale prin care să nu ne dovedim fragile.

Într-un anume fel, aceasta este povestea oricărei fetițe pe lumea aceasta de la răsărit de Rai. Dar loviturile nu se opresc o dată ce ne-am făcut mari. Multe dintre cele mai mutilante și distrugătoare lovituri ne izbesc mult mai târziu. Rănile pe care le-am căpătat de-a lungul vieții nu există în vid ci, mai degrabă, actualizează o *temă*, un tipar. Ele te afectează cu un anume scop, pentru că vin din partea celui care știe pentru ce ai fost creată și se teme de tine.

Capitolul cinci

O VRĂJMĂȘIE DE NECREZUT

Toți vrăjmașii mei șoptesc între ei împotriva mea și cred că nenorocirea mea îmi va aduce pieirea.

– (PSALMUL 41:7)

Ci stinge astă ură ucigașă și ne dă nouă Veșnica-ți iubire

– *SEAN O'CASEY*

Furtuna s-a oprit. Și Stasi plânge. De-a lungul anilor, a investit atâta dragoste și grijă în grădina ei. Nenumărate ceasuri devotate cu iubire creării unui loc de o rară frumusețe. Aranjamente speciale, plănțuțe transplantate cu grijă, fertilizări, compost, pliviri. A făcut tăieri de creștere, a udat și a pulverizat substanțe împotriva afidelor. A mutat plante, le-a înlocuit pe cele bătrâne, căutând locul unde-i șade cel mai bine fiecăreia. Rezultatul a fost amețitor. Oamenii înaintau pe aleea noastră și apoi pur și simplu se opreau să privească – atât era de minunat. Trandafiri sălbatici, lavandă și delphinium, ierburi de baltă, anemone – mai multă culoare și substanță decât aș putea descrie. Un loc de odihnă și de solitudine, un refugiu din fața lumii. O adiere de Paradis.

Până astă-seară.

Urgia a început pe la șase după amiaza. La început, nu părea ceva din cale afară de amenințător. În Munții Stâncoși, vara aduce câteva furtuni cu grindină pe an, când bile de gheață de mărimea unui bob de mazăre cad din cer preț de zece minute. De

data asta, grindina avea la început dimensiunea unor alune mari, după cincisprezece minute boabele au devenit cât o minge de golf, revărsându-se ca un alt potop al lui Noe, înghețat. A căzut fără pauză timp de patruzeci de minute, rupând ramuri din copaci, aducând moarte tuturor creaturilor vii, asemenea unei molime din Vechiul Testament. Iar când, în cele din urmă, furtuna a trecut peste munte, grădina lui Stasi era distrusă.

Am rămas înțepenit la fereastră, șocat și îndurerat. Vara este atât de scurtă pe aici; abia dacă ne putem bucura de flori și de verdeață câteva luni pe an. Dar acum – acum am fost martorii unui *atac* în toată regula. Frumusețea fusese răvășită și era de nerecunoscut. Discutând despre această devastare, amândoi am ajuns să ne gândim... la Eva. Aceste rămășițe de grădină sunt imaginea și metafora întristător de potrivită a ceea ce s-a întâmplat cu Cununa Creației. Și cu cât mai mare trebuie să fi fost tristețea și pierderea, când era vorba de viața și de inima femeii.

Da, femeile au căzut din slavă. Într-adevăr au fost maltratate. Dar pentru a înțelege îndoielile care îți adastă în inimă, privind propria feminitate, și cum se face că întâlnim atât de rar femei cu adevărat vii și luminoase, trebuie să asculți întreaga poveste.

Atacul continuă

Pe când am ajuns la adolescență – între copilărie și maturitate – mă separasem aproape complet de familie. Sora mea cea mare se mutase în Europa. (A plecat pentru o „vacanță" de trei luni și a rămas șapte ani. Asta spune multe despre felul cum arăta căminul nostru.) Fratele meu se mutase de acasă, la fel și cealaltă soră. Eu am fost lăsată acasă ca să îmi termin liceul. Părinții au început să îmi acorde o parte din atenția la care visam în copilărie, dar era acum prea puțin și venea prea târziu. Inima mea plecase deja. Era bine ascunsă. Dinaintea lor făceam figura „elevei inteligente și silitoare". O dată ieșită de sub observație duceam o cu totul altă viață.

Pentru a-mi amorți durerea sufletească, recurgeam la alcool și medicamente. Și, asemenea atâtor alte tinere care au fost ignorate sau rănite de tații lor, am recurs mai întâi la băieți și apoi la bărbați ca să primesc iubire. Cel puțin, îmi spuneam eu, sunt dorită măcar pentru *ceva*, chiar dacă numai pentru o noapte.

În ultima vară din facultate, am fost în Europa. Mă simțeam inspirată de toată frumusețea aceea istorică, precum și de libertatea mea fără limite. Dar o tânără rebelă și dezlănțuită, lăsată de capul ei cu un Eurail Pass și o inimă însângerată atrăgea atenția amatorilor de distracții. Călătorind prin Italia, am fost agresată sexual și, deși am fost furibundă pe bărbatul respectiv, în adâncul sufletului am simțit că meritam să fiu agresată. Credeam că mi-am făcut-o cu mâna mea. Am căzut de acord cu dușmanul sufletesc, care-mi spunea că sunt o persoană oribilă și că nu merit altceva decât să sufăr. Ulterior, în sudul Franței, m-am pus prostește într-o situație primejdioasă. După ce băusem cam mult la un bar, am acceptat, împreună cu prietena mea, să fim conduse cu mașina înapoi la hotel, de către bărbații cu care băuserăm. Citind asta acum, trebuie că dai din cap dezaprobator, gândindu-te ce urmează. La fel și eu. Cursa care ni se oferise nu ne-a condus înapoi la hotel, ci într-un cu totul alt loc, unde am fost violată.

După agresiune, am intrat în stare de șoc. Îmi amintesc cum descopeream câte o nouă vânătaie sau zgârietură fără să-mi vină să-mi cred ochilor. Dar nu eram mânioasă, ci îngrozită. Mă simțeam indignată când mă gândeam la violatorii mei – dar, dincolo de asta, simțeam o mare rușine și dezgust față de mine însămi. Am vrut să fiu o femeie bună, îndrăzneață. Am vrut să fiu o femeie puternică. Dar nu mă simțeam așa nici pe departe. Mi-am cumpărat un lănțișor care îmi plăcea și l-am purtat multă vreme. Era încrustat cu simbolul care reprezintă femeia și avea în mijloc imaginea unui pumn strâns. Am purtat lănțișorul cu mândrie feministă, pentru a-mi arăta independența și puterea – și m-am ascuns în camera de hotel. Eram înfricoșată de orice bărbat și de propria mea frumusețe. Frumusețea era periculoasă. Eram convinsă că ea fusese cauza agresiunii; mă costase nespuse chinuri și, o dată cu ele, cum o știu prea multe femei, rușine fără hotare.

Ca femei, avem tendința să punem mereu vina pe noi. Acesta este efectul vătămărilor care ni s-au adus în copilărie și adolescență. "Ceva e fundamental rău la mine". O mulțime de femei gândesc astfel.

Când m–am întors la școală, i-am spus prietenului meu ce mi se întâmplase, iar reacția lui a fost: „probabil că ai meritat-o". Aveam, cum vă dați seama, o relație în care încăpea multă

violență. Mă agresa verbal și emoțional, așa că nu am primit din partea lui nici milă, nici vorbe de alinare. Nici măcar nu era supărat pe atacatorii mei. Învățăturile depreciative ale loviturilor din copilărie au fost dureros întărite. Tăinuiește-ți inima. Ești o mare deziluzie. Ești lipsită de orice valoare. Nimănui nu-i pasă. Nimeni nu vrea să-i pese. Ești singură.

Dacă asculți cu atenție istoria oricărei femei, vei auzi o aceeași temă: atacul asupra inimii. Care poate fi evident, în relatările despre abuzuri fizice, verbale sau sexuale. Sau poate fi mai subtil: indiferența unei lumi căreia nu-i pasă de femeie, dar *se folosește* de ea până ce o seacă de puteri. Patruzeci de ani de neglijențe afectează, la rândul lor, inima unei femei, dragi prietene. Oricum ar fi, loviturile continuă să vină încă multă vreme după ce „ne-am făcut mari", dar transmit, se pare, același mesaj. Întrebarea noastră își află încă o dată răspunsul știut, iar mesajul ei este condus direct la țintă în inima noastră, asemenea unei sulițe.

Melisa era fetița despre care v-am povestit că era bătută cu bățul de mama ei. Până la urmă, a plecat de acasă la vârsta de nouăsprezece ani. Ea povestește:

> M-am căsătorit cu un bărbat care urma să fie pastor de tineret. Mă gândeam că trebuia să mă căsătoresc cu el, de vreme ce provocam repulsie oricui și nu aveam să mai primesc o a doua șansă. Cine să mă fi vrut? Eram virgină când m-am căsătorit și mi-a plăcut să mă ofer soțului meu ca un dar de preț. După noaptea nunții, m-am cuibărit lângă el și am început să-l sărut. M-a împins la o parte și mi-a spus că nu avea chef. Apoi nu am mai făcut dragoste mai bine de o săptămână. Nu m-a atins și nici nu s-a prefăcut măcar interesat de mine. Eram distrusă! Și încă o dată întrebării mele i s-a răspuns exact în felul știut.

Ca femei, avem tendința să punem mereu vina pe noi. Acesta este efectul vătămărilor care ni s-au adus în copilărie și adolescență. „Ceva e fundamental rău la mine". O mulțime de femei gândesc astfel. (De ce ne străduim atât de mult să ne „îndreptăm"? Sau cum se face că ne căutăm tot timpul de lucru ca să părem ocupate astfel încât problemele inimii nu apucă să iasă la suprafață?) Mai simțim și că, în mod fundamental, suntem singure. Și că, într-un anume fel, cele două situații au o legătură cauzală.

Credem că suntem singure pentru că nu suntem femeile care ar trebui să fim.

Nu ne simțim demne de a fi curtate, așa că agățăm pe felul nostru de a fi un semn mare, pe care scrie „nu deranjați", spunând întregii lumi să rămână la distanță. Sau căutăm cu disperare să fim dorite, abandonând orice urmă de respect de sine, căzând în promiscuitate emoțională și fizică. Nu ne simțim de neînlocuit, așa că ne zbatem să ne facem utile. Nu ne știm frumoase, așa că ne muncim să fim frumoase pe dinafară *sau* „ne dăm liber" și ne ascundem în dosul unei măști care nu are nimic de spus. Încercăm din răsputeri și în nenumărate feluri să ne protejăm inimile de alte suferințe.

Ce se întâmplă de fapt?

Dormeam când au atacat Disa. Atacatorii m-au luat cu ei, erau toți în uniforme. Au luat zeci de alte fete și ne-au obligat să mărșăluim timp de trei ore. În timpul zilei eram bătute și ne spuneau: „Voi, negresele, nu aveți nici un dumnezeu, deci o să vă exterminăm". În timpul nopții, eram violate de mai multe ori. Arabii ne păzeau cu arme de foc și nu ni se dădea de mâncare timp de trei zile. (O femeie sudaneză, citată în raportul Amnesty International)

Violența sexuală împotriva femeilor face ravagii în toată lumea. Face ravagii și împotriva fetițelor. Mai bine de un milion de *fete* sunt vândute anual de către comercianții de carne vie.

Istoria tratamentului de care au avut parte femeile de-a lungul secolelor nu este prea nobilă. Există câteva momente de noblețe, ca să fim cinstiți, dar luată ca întreg este istoria unor ființe care par să fi îndurat o vrăjmășie ieșită din comun, de când am părăsit Raiul. Relatarea citată nu este decât una dintre miile care ne provin nu numai din Sudan, ci și din multe alte țări încercate de războaie, asemenea Sudanului. Agresiunea sexuală este o temă prea des întâlnită în aceste războaie „civile". Să fie clar, nu avem un fir roșu de natură politică, iar zilele de feministă militantă ale lui Stasi sunt de mult apuse. O dată lămurite aceste aspecte, ce să înțelegem din degradarea, abuzul și agresiunea fățișă pe care le-au îndurat

femeile din întreaga lume – pe care le îndură chiar în acest moment?

Până în urmă cu șaptezeci de ani, fetițelor născute în China, celor care nu erau lăsate să moară pe marginea drumului (pentru că băieții sunt copiii favoriți), li se legau picioarele pentru a le păstra micuțe. Picioarele mici erau un semn de frumusețe feminină și erau prețuite de viitorii soți. De asemenea, ele reprezentau garanția schilodirii pe viață, ceea ce poate să fi fost interpretat de către bărbați drept un lucru bun. Femeile ale căror picioare fuseseră legate în copilărie șchiopătau de durere toată viața, incapabile să meargă liber sau să grăbească pasul. Deși această practică a fost scoasă în afara legii în anii '30, ea a continuat încă multă vreme după aceea.

De-a lungul miilor de ani de istorie a evreilor, așa cum au fost consemnați în Vechiul Testament, evreicele erau considerate proprietăți lipsite de drepturi legale (așa cum au fost și încă mai sunt în multe culturi). Este cunoscut faptul că nu li se permitea să studieze Legea, și nici să le dea educație școlară propriilor copii. În sinagogă aveau un loc separat. Bărbații obișnuiau să mulțumească, în rugăciunea de dimineață, în felul următor: „Mulțumescu-ți ție, Dumnezeule, că nu m-ai făcut dintre neamuri, femeie sau sclav".

Un proverb chinezesc spune că „femeia trebuie să fie ca apa: să nu ia formă de sine stătătoare și să nu aibă glas". O zicală indiană ne învață că „a educa o femeie este ca și când ai uda grădina vecinului", referindu-se la faptul că a educa o femeie este atât un lucru nesăbuit, cât și o pierdere de vreme. În hinduism, o femeie are mai puțină valoare decât o vacă. În islam, o femeie are nevoie de trei bărbați care să garanteze pentru veridicitatea spuselor ei la tribunal, pentru ca mărturia ei să fie acceptată drept validă. Mărturia ei, valoarea ei reprezintă o treime dintr-ale bărbatului.

Povestea merge mult mai adânc decât refuzul educației și al drepturilor în justiție. Clitoridectomia reprezintă îndepărtarea chirurgicală, sau circumcizia, clitorisului. Această practică absolut chinuitoare, sinistră, mutilarea genitalelor femeiești continuă și în zilele noastre, fiind operată pe fetițele care ajung la vârsta de cinci ani. Întâlnită mai ales în Africa, operația este dusă la capăt în sălbăticie cu ajutorul unei pietre ascuțite. Infecțiile apar frecvent și adesea fetițele mor. Femeia este mutilată pe veci, incapabilă să se mai bucure vreodată de plăcerea sexuală – de fapt, chiar asta e

ideea. O femeie conștientă de sexualitatea ei este percepută ca fiind amenințătoare. Feminitatea trebuie ținută sub control.

Violența sexuală împotriva femeilor face ravagii în toată lumea. Face ravagii și împotriva fetițelor. Mai bine de un milion de *fete* sunt vândute anual de către comercianții de carne vie. Iubite Dumnezeule – cine va da socoteală pentru agresiunea sistematică, brutală și evasi-universală împotriva femeilor? De unde *vin* toate acestea? Să nu cazi în greșeala de a crede că „bărbații sunt dușmanul". Sigur că au avut și bărbații o parte de vină și va veni vremea când vor răspunde pentru asta dinaintea Creatorului lor. Dar nu vei înțelege această istorie – de fapt istoria *noastră* – până nu vei desluși adevăratele Forțe din spatele ei și până nu le vei surprinde motivele.

De unde vine ura aceasta față de femei, pe care o vedem în lumea întreagă? De ce este ea atât de *diabolică*?

O vrăjmășie de necrezut

> Noi n-avem de luptat împotriva cărnii și sângelui, ci împotriva căpeteniilor, împotriva domniilor, împotriva stăpânitorilor întunericului acestui veac, împotriva duhurilor răutății care sunt în locurile cerești. (Efeseni 6:12)

Atacul împotriva feminității – în lunga lui istorie și natura lui abominabilă – nu pot fi înțelese separat de forțele spirituale ale răului, împotriva cărora suntem preveniți în Scripturi. Aceasta nu înseamnă că bărbații (și femeile, fiindcă și ele agresează femei) nu au nici un fel de răspundere pentru tratamentul aplicat femeilor. Nicidecum. Nu spunem decât că nici o explicație privind agresiunea asupra Evei și a fiicelor sale nu este îndestulătoare, dacă nu ne deschide ochii asupra Prințului Întunericului și a vrăjmășiei de necrezut pe care acesta o poartă feminității.

Să mai aruncăm o privire asupra evenimentelor care s-au derulat în Grădina Raiului, cu mare atenție. La cine se duce Cel Rău? Pe cine alege Satana pentru a-i facilita atacul împotriva seminției umane? Putea să-l aleagă pe Adam... dar n-a făcut-o. A pus ochii pe *ea*. Te-ai întrebat vreodată de ce? Poate din cauză că, asemenea oricărui răufăcător, a ales-o pe cea pe care o credea mai slabă dintre cei doi. În parte, așa stau lucrurile, pentru că avem de a face cu cineva complet lipsit de scrupule. Dar motivul cu

adevărat important abia acum urmează. Cum de se concentrează Satana, pentru a-și porni atacul, asupra Evei?

Adu-ți aminte că primul nume al Satanei era Lucifer, sau Fiul Dimineții, Purtătorul de Lumină. Asta implică o strălucire, o sclipire și o luminozitate unică. În zilele lui de glorie a fost numit înger păzitor. Multă lume este de părere că el conducea oștirile îngerești ale lui Dumnezeu. Era păzitorul slavei Domnului.

> Fiul omului, fă un cântec de jale asupra împăratului Tirului, și spune-i: Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: ajunsesei la cea mai înaltă desăvârșire, erai plin de înțelepciune și desăvârșit în frumusețe. Stăteai în Eden, grădina lui Dumnezeu, și erai acoperit cu tot felul de pietre scumpe: cu sardonic, cu topaz, cu diamant, cu hrisolit, cu onix, cu iaspis, cu safir, cu rubin, cu smarald, și cu aur; timpanele și flautele erau în slujba ta, pregătite pentru ziua când ai fost făcut. Erai un heruvim ocrotitor, cu aripile întinse, te pusesem pe muntele cel sfânt al lui Dumnezeu, și umblai prin mijlocul pietrelor scânteietoare. (Ezechiel 28:12-14)

Desăvârșit în frumusețe. Aici este cheia. Lucifer era nespus de frumos, era cuceritor. Și de aici i-a venit căderea. Trufia și-a făcut loc în inima lui. Îngerul a ajuns să se creadă tras pe sfoară, a început să râvnească la închinarea care i se aducea numai lui Dumnezeu. Nu se mulțumea să joace pur și simplu un rol măreț în Istorie; dorea ca Istoria să se învârtă în jurul *lui*. Se dorea vedeta întregii povești, jinduia ca toată atenția și adorația să se îndrepte către el. („Oglindă, oglinjoară...")

> Ți s-a îngâmfat inima din pricina frumuseții tale, ți-ai stricat înțelepciunea cu strălucirea ta. De aceea, te arunc la pământ, te dau priveliște împăraților. (Ezechiel 28:17)

Satana a căzut *din cauza* propriei frumuseți, iar acum inima lui răzbunătoare avea să atace frumusețea. În lumea naturală, distruge tot ce poate. Exploatări miniere excesive, revărsări de petrol, incendii, Cernobâl. Aruncă distrugerea peste lucrările pământești ale slavei lui Dumnezeu asemenea unui psihopat care distruge capodopere.

Dar *cel mai mult* o urăște pe Eva. Pentru că ea este cuceritoare, slăvită într-un fel numai al ei, cum el nu poate fi. Ea este întruparea Frumuseții lui Dumnezeu. Mai mult decât orice

altceva din întreaga creație dumnezeiască, este expresia slavei lui Dumnezeu. Pentru Dumnezeu, ea este adierea întregii creații. Iar Cel Rău o urăște cu o vrăjmășie greu de imaginat.

Iar asta nu e totul. O urăște și pentru că dă viață. Femeile dau viață, nu bărbații. Ele hrănesc viața și, de asemenea, aduc lumea la viață pe toate căile: sufletește, în legăturile omenești, spiritual, în tot ceea ce ating. Or, Satana a fost de la bun început un ucigaș (Ioan 8:44). El aduce moarte și împărăția lui este împărăția morții. Sacrificii rituale, genociduri, Holocaust, avorturi – toate sunt ideile lui. Și, de aceea, Eva reprezintă pentru el cea mai mare amenințare umană, căci aduce viața pe pământ. Salvează vieți și dăruiește viață. Eva înseamnă „viață" sau „dătătoare de viață". „Adam a pus nevestei sale numele Eva: căci ea a fost mama tuturor celor vii" (Geneza 3:20).

Mare parte din reținerea fundamentală a bărbatului de a plonja în lumea femeii vine din cea mai mare teamă a bărbatului, teama de eșec.

Asociază cele două calități ale Evei – faptul că întrupează Frumusețea lui Dumnezeu *și* că dă viață lumii și vei vedea că sunt mai mult decât poate suporta inima otrăvită a Satanei. Așa că o agresează cu o ură inimaginabilă. Istoria nu păstrează nici urmă de îndoială asupra acestei urgii. Începi să-ți dai seama cum stau lucrurile?

Amintește-ți cele mai frumoase povești ale copilăriei. În aproape toate, personajul negativ o terorizează pe marea iubire a Eroului. Pune ochii pe *Frumoasă*. În *Ultimul mohican,* Magua o urmărește pe Cora. În *Inimă neîmblânzită,* Longshanks o vrea pe Murron. În *Gladiatorul,* Commodus o ucide pe soția lui Maximus. Vrăjitoarea o năpăstuiește pe Frumoasa din Pădurea Adormită. Surorile vitrege o dușmănesc pe Cenușăreasa. Satana se duce la Eva.

Așa se explică multe. Nu ți le spun ca să te înfricoșez, ci, de fapt, ca să arunc mai multă lumină asupra poveștii vieții tale, dacă vei dori să o revezi astfel. Ai crezut că lucrurile care ți s-au întâmplat au fost cumva din *vina ta* – că le-ai meritat. Dacă ai fi fost mai drăguță, mai deșteaptă, dacă le-ai fi făcut mai mult pe plac, atunci parcă toate ar fi stat altfel. Ai fi fost iubită și ei nu te-ar fi rănit.

Foarte multe femei trăiesc cu vinovăția de a nu fi știut să se facă mai plăcute. De a nu avea astăzi nici un rol vital în nici un fel

de aventură. De a nu avea de dezvăluit nici urmă de frumusețe. Rănile primite ți-au transmis următoarea idee: „Este vina ta. Nici nu meriți altceva". Lucrurile stau de fapt exact pe dos: este vina faptului că ești plină de *slavă*. Toate ți s-au întâmplat pentru că reprezinți o amenințare majoră la adresa împărăției întunericului. Pentru că duci – cum numai tu o poți face – slava lui Dumnezeu în lumea întreagă.

Ești năpăstuită *pentru* frumusețea și puterea ta.

La nivel uman

Am să vă mărturisesc ceva, spune John: nu am vrut să fiu coautorul acestei cărți. Da, bineînțeles că știam că *ar trebui* scrisă. Era nevoie de ea. Dar nu doream să mă implic. Știam că ar fi însemnat să intru în lumea femeilor – și în lumea femeii *mele* – într-un mod mult mai profund decât mi-o pretinde viața cotidiană. Pentru a reuși să scriu orice fel de carte pentru femei ar fi însemnat să merg mai în profunzime, să ascult încă și mai atent, să studiez, să mă cufund în misterul (mai bine zis în încâlceala) sufletului de femeie. O parte din mine refuza acest lucru. Am avut un fel de reacție alergică. Înapoi. Retragerea.

Eram pe deplin conștient de cele ce se petreceau în interiorul meu și mă simțeam ca un om de nimic. Dar mai știam că – așa cum mă cunoșteam și cum cunoșteam lupta pentru inima femeii – aveam nevoie să cercetez rădăcinile reacției mele contradictorii. Ce anume din mine – și din majoritatea bărbaților – se ferește ca de foc de adâncimile lumii femeii. *Sunteți prea de tot. Prea dificile. Ne dați prea mult de furcă. Cu bărbații e mai ușor. Ei sunt mai puțin complicați.* Și nu este oare acesta mesajul pe care l-ai primit toată viața ta de femeie? „Ești prea de tot și nu e mare lucru de capul tău. Pur și simplu nu meriți efortul". (Și de ce să fie vorba de un efort atât de mare? Trebuie că lucrurile nu stau bine cu mine.)

Acum, mare parte din reținerea fundamentală a bărbatului de a plonja în lumea femeii vine din cea mai mare teamă a bărbatului, teama de eșec. A, da, poate glumi cât vrea despre „diferențele dintre femei și bărbați", despre Venus și Marte și toate celelalte. Dar adevărul este că bărbatul se teme. Este înspăimântat la gândul că, o dată adâncit în lumea femeii sale nu va fi suficient de puternic pentru a o ajuta cum trebuie. Iată păcatul, iată lașitatea lui. Și pentru că femeia se simte rușinată, de

cele mai multe ori bărbatului nici nu i se cere să pătrundă în lumea respectivă. Majoritatea căsniciilor (și a relațiilor de durată) ajung la un fel de înțelegere tacită: „De aici încolo nu mă mai apropii. Atât sunt dispus să înaintez. Dar n-o să plec și asta ar trebui să te facă fericită". Așa că se impune un fel de limită, o încuviințare cordială de a trăi la o anumită distanță.

Drept urmare, multe femei se simt singure.

Pe de o parte, este vorba doar de egoism masculin. Domnul știe cât de egoiști și de interesați de sine sunt bărbații. Când Eva a fost abordată pentru prima dată, Adam n-a mișcat un deget.

Bărbații păcătuiesc prin violență și prin *pasivitate.* Doar atât... și totuși cât de urât.

Dar mai este ceva, ceva mult mai diabolic. Cu câteva luni în urmă am asistat la o întâlnire cutremurătoare, care s-a dovedit a fi – cel puțin pentru mine – dezvelirea surprinzătoare a acestui din urmă mister. Ne adunaserăm, Stasi și cu mine, împreună cu niște prieteni implicați în lucrare, care se ocupau de organizarea întâlnirilor de odihnă și studiu. Echipa bărbaților dorea să-și ofere sprijinul, sfaturile și rugăciunile echipei femeilor, pentru evenimentul care urma organizat. Era un bun prilej ca femeile – și majoritatea dintre ele sunt cu adevărat uimitoare – să-și deschidă sufletul direct și să ne spună cum stăteau lucrurile. Treceam destul de repede de la aspectele exterioare – cât de lungi ar trebui să fie ședințele și de ce logistică aveam nevoie – la aspectele de economie internă ale echipei femeilor. Pe măsură ce vorbeam din ce în ce mai personal, o senzație tot mai acută nu îmi dădea pace. Era doar o impresie, un sentiment inexplicabil, dar cât se poate de puternic.

Lasă-mă în pace

Asta am simțit. Nimeni n-a spus-o; nimic din faptele femeilor nu o dădeau de înțeles, dar nu era doar o voce din capul meu, ci o senzație pătrunzătoare. Nu-mi dădeam seama exact de unde vine, dar această puternică „reținere", acest sentiment de *poate n-ar trebui să mai insistăm*, această senzație de *dă-mi pace* creștea în mine sau peste mine, pe măsură ce intram mai adânc în viețile femeilor cu care vorbeam. Cu fiecare pas pe care-l făceam *spre* inimile lor, simțeam nevoia urgentă să închei discuția, să mă retrag, să renunț. Urmărind situația, mi-am dat seama că atinsesem un punct nevralgic.

Eram sigur, ca bărbat, că *nu* asta era dorința inimii mele în ce le privea pe respectivele femei. Doar țin la ele, vreau să lupt pentru ele, așa cum am făcut-o de multe ori. La fel de bine știam că *nu* era nici dorința inimii lor, de vreme ce își doreau să ne implicăm. Așa că am întrerupt cursul conversației cu o întrebare aparent fără nici o legătură, adresată femeilor: „Vă simțiți singure în povestea asta?" Tăcere. Apoi au început să curgă lacrimile, lacrimi amare, de la mari adâncimi interioare. „Da", au spus toate. „Așa ne simțim". Dar știam că deja nu mai era vorba doar despre organizarea evenimentului. „Așa vă simțiți și în viață, adică la modul general, ca femei?" „Da, desigur. Mă simt singură de cele mai multe ori".

Ca să fie totul clar, trebuie să înțelegi că fiecare dintre aceste femei avea parte de o relație profundă și semnificativă. Mi-am dat seama că dacă *ele* se simt singure, atunci, Dumnezeule – cum s-or fi simțind celelalte femei? Plus senzația asta puternică de *dă-mi pace* – dacă *noi* o simțim, după ce ani întregi am luptat pentru ele, atunci cum trebuie să o simtă ceilalți bărbați? Pun rămășag că nu au identificat-o ca atare, nu au exprimat-o, dar cu siguranță că au simțit-o... și-au închipuit probabil că asta își doreau de fapt, ei, femeia lor sau amândoi.

Dă-mi pace, lasă-mă sau *nu e treaba ta – te-ar depăși* sunt tot atâtea mesaje pe care Satana le-a ridicat împotriva fiecărei femei, din momentul când aceasta a văzut lumina zilei. Este echivalentul emoțional și spiritual al morții fetițelor chineze abandonate pe marginea drumului. Cel Rău îi șoptește fiecărei femei *ești singură* sau *când vor vedea cine ești cu adevărat, vei rămâne singură,* ori *nimeni nu te va căuta niciodată.*

Stați puțin, liniștește-ți inima tulburată și întreabă-te: „Să fie acesta mesajul în care am crezut, de care m-am temut, cu care am trăit?" Nu numai că o mulțime de femei se tem că vor fi în cele din urmă abandonate de bărbații din viața lor – dar se tem și că femeile din jurul lor le vor lăsa singure. Că vor fi abandonate de prietene, părăsite. Este timpul să dăm pe față această amenințare stăruitoare, această spaimă ce ne paralizează, această uriașă minciună.

Îmi vine în minte o scenă din *Cele două turnuri,* al doilea film din trilogia *Stăpânul inelelor.* Are loc în ținutul Rohan, în încăperile încântătoarei Eowyn, din palatul regal. Ea este nepoata regelui, singura Doamnă de la curte. Iubitul ei văr, Theodred, fiul regelui, tocmai și-a dat ultima suflare în urma rănilor primite în

luptă. Ea își jelește mortul când Wormtongue – presupus sfătuitor al regelui, dar de fapt o creatură trădătoare și mârșavă – se strecoară în încăperile ei și începe să-și țeasă vraja în jurul fecioarei lipsite de ocrotire.

> WORMTONGUE: ...Trebuie să fi murit în timpul nopții. Ce tragedie pentru rege, să-și piardă astfel unicul fiu și moștenitor. Înțeleg cât de greu de crezut este petrecerea lui din lumea celor vii. Mai ales acum, că fratele tău te-a părăsit. [Wormtongue a pus să fie izgonit.]
>
> EOWYN: Piei, șarpe!
>
> WORMTONGUE: O, dar ești singură. Cine știe ce șoapte ai murmurat în întuneric, în veghea tristă a nopții, când viața pare că se usucă, iar pereții odăii te strâng. Sălbăticiune temătoare și sfioasă. (Îi ia fața în mâini.) Așa frumoasă... și atât de rece. Ca o dimineață de primăvară nevolnică, atârnată încă de gerul iernii.
>
> EOWYN: (Smulgându-se în cele din urmă din strânsoarea lui.) Vorbele-ți sunt otrăvite.

E drept că ești singură. Numai așa Cel Rău se poate apropia de tine. El mizează pe cea mai mare spaimă a unei femei: abandonul. Face în așa fel încât ea să fie abandonată și intervine în orice întâmplare pentru a o face să semene cu abandonul.

Nu-ți pierde speranța

Nu vreau să-i scap pe bărbați de responsabilitate. Dumnezeu știe cât de mult trebuie să ne pocăim. Vreau numai să îți atrag *atenția* că n-o să poți pricepe agresiunea îndelungată și stăruitoare asupra femeii și a feminității, până nu o vei încadra într-un fenomen mult mai amplu, născut de cele mai îndrăcite puteri pe care lumea le-a cunoscut vreodată. Dușmanul nutrește o ură greu de crezut pentru Eva. Dacă ești de părere că joacă un rol important în istoria lumii, atunci nu poți să nu-ți dai seama care este acest rol.

Cel Rău a fost implicat în relele prin care ai trecut. Dacă nu a plănuit în mod direct năpasta – pentru că și păcatul omenesc are în mod clar ceva de spus aici – atunci s-a străduit măcar să îți înfigă

drept în inimă lecțiile negative pe care le-ai primit cu fiecare lovitură în parte. El ți-a legat picioarele cu lanțurile rușinii, ale îndoielii de sine și ale auto-acuzării. El îți oferă falși mângâietori, surogate de alinare, pentru a-ți adânci robia. A făcut toate astea ca să te împiedice să te naști din nou. Pentru că de asta se teme, de cine ești, de ceea ce ești și de ceea ce ai putea deveni. Se teme de frumusețea ta și de inima dătătoare de viață.

Ascultă acum glasul Împăratului. Iată ce ți-a pregătit Dumnezeu în inima Lui:

> „De dragostea Sionului nu voi tăcea, de dragostea Ierusalimului nu voi înceta, până nu se va arăta mântuirea Lui, lumina soarelui și izbăvirea Lui, ca o făclie, care s-aprinde. Atunci neamurile vor vedea mântuirea ta, și toți împărații slava ta și-ți vor pune un nume nou, pe care-l va hotărî gura Domnului. Vei fi o cunună strălucitoare în mâna Domnului, o legătură împărătească în mâna Dumnezeului tău. Nu te vor mai numi Părăsită, și nu-ți vor mai numi pământul un pustiu, ci te vor numi: Plăcerea Mea este în ea, și țara ta o vor numi Beula: 'Măritată'; căci Domnul își pune plăcerea în tine, și țara ta se va mărita iarăși. Cum se unește un tânăr cu o fecioară, așa se vor uni fiii tăi cu tine și cum se bucură mirele de mireasa lui, așa se va bucura Dumnezeul tău de tine". (Isaia 62:1-5)

> „De aceea, cei ce vă vor urmări vor fi și mai iuți! O mie vor fugi la amenințarea unuia singur, și când vă vor amenința cinci, toți veți fugi, până veți rămâne ca un stâlp pe vârful unui munte și ca un steag pe creștetul unui deal". (Ieremia 30:16-17)

Nu ai cum să-ți înțelegi destinul de femeie până nu vei înțelege următoarele:

Ești iubită cu pasiune de Dumnezeul universului.
Ești urâtă cu pasiune de către Vrăjmașul Lui.

Așa ajungem, dulce inimioară, la reînvierea ta. Fiindcă există Unul mai mare decât Dușmanul tău, Unul care te-a dorit de la începutul vremurilor. A venit să-ți vindece inima distrusă și să-ți refacă sufletul de femeie. Să ne concentrăm acum asupra Lui.

Capitolul șase

OBLOJEȘTE-ȚI RANA

N-am știut de ce nu-mi era bine
Până când iubirea ta nu mi-a răspuns
– ARETHA FRANKLIN

Pe vechile ulițe
Pe vechile cărări
Vom merge, iubito,
Spre tămăduire.
– VAN MORRISON

Cu o oră în urmă, o pasăre colibri a intrat în garajul nostru și nu a mai putut să iasă. Vara, aceste păsări vin în Colorado ca să se împerecheze și să depună ouă, dar și să se înfrupte din florile care ne umplu grădina. Ne place la nebunie să le privim cum bâzâie încolo și încoace, cum plutesc și fac acrobații în aer. Mai întâi se avântă drept în sus, sus cam zece metri, asemenea unui elicopter sau ca elicele acelea cu care ne jucam în copilărie, apoi plonjează drept spre pământ cu toată viteza, virând în ultima clipă înapoi spre cer pentru a repeta figura. O dată și încă o dată. Sunt esența jocului redusă la dimensiuni minuscule.

Dacă te uiți mai bine, aceste păsărele delicate licăresc ca niște smaralde, cu pieptul de un verde strălucitor, nu mai mare decât degetul mare, dar sclipitor ca bijuteriile coroanei. Unele au gâtlejul de un roșu închis, de briliant, care lucește în soare ca rubinele. Seamănă cu niște curcubee vii, cum zboară de colo până colo prin grădina noastră – ca rupte din povești. Mici făpturi lipsite de griji, care ne amintesc de Dumnezeu. Astăzi, brusc, una dintre

ele a crezut că ușa deschisă a garajului este o boltă spre alt colț de grădină și, o dată intrată, nu a mai putut găsi drumul înapoi, spre ieșire. Sărmana creatură, era din ce în ce mai înspăimântată, pe măsură ce se perpelea, izbindu-se de o fereastră, disperată să ajungă înapoi, în lumea pe care o vedea dinaintea ochilor, dar care îi era acum interzisă de un scut invizibil.

Fiul meu, Blaine, a intrat încercând să o salveze. Fratele lui, Sam, reușea de obicei să le convingă pe captive să se așeze pe un băț lung, pe care îl scotea repede afară și *hîsss*, se întorceau la viață. Dar aceasta s-a speriat încă și mai tare, repezindu-se nebunește către o altă fereastră, crezând că este o deschizătură pe unde ar putea trece. S-a izbit de fereastră în plină viteză și a căzut pe jos. Punându-și niște mănuși, Blaine a cules-o de acolo și a dus-o afară, să vadă dacă nu cumva o putea readuce la viață. Timp de cincisprezece minute nu am prea avut motive de speranță, dar apoi pasărea și-a revenit și a plecat în zbor.

Ceea ce m-a izbit a fost compasiunea și grija pe care le-am încercat cu toții pentru acea mică bijuterie. Toată familia a lăsat baltă ce avea de făcut și s-a implicat în operațiunea de salvare. (Nu-i așa că te-a apucat mila numai ascultându-i povestea?) Ei, ne-a spus Isus, nu credeți că lui Dumnezeu îi pasă ceva mai mult de voi, decât de păsările cerului? „Uitați-vă la păsările cerului: ele nici nu seamănă, nici nu seceră, și nici nu strâng nimic în grânare; și totuși, Tatăl vostru cel ceresc le hrănește. Oare nu sunteți voi cu mult mai de preț decât ele?" (Matei 6:26). Da, ești mai importantă. Tu, inimă dragă, ești cununa creației, slăvita purtătoare a chipului Lui. Al celui care va face totul pentru a te mântui și pentru a da drumul inimii tale în libertate.

Oferta

Împreună cu Stasi, ne-am petrecut ani buni din viața de creștini în biserici bune, care ne-au învățat foarte corect care este locul închinării și al sacrificiului, al credinței și al suferinței, insuflându-ne iubire pentru Cuvântul lui Dumnezeu. Dar în toți acei ani, nimeni nu ne-a explicat vreodată care este lucrarea principală a lui Isus. Știam, cum o știu majoritatea creștinilor, că Hristos a venit să ne răscumpere din păcat și din moarte, să plătească prin sângele Său vărsat pe cruce prețul trădărilor noastre, ca să putem fi iertați și să putem merge acasă la Tatăl.

Este adevărat. Minunat de adevărat. Numai că... *mai e ceva* de spus.

Lucrarea lui Isus Hristos nu și-a atins ținta în momentul când unul dintre cei dragi lui este iertat. Nicidecum. Oare ce tată s-ar simți mulțumit să-și vadă fiica salvată dintr-un accident de mașină, dar încă internată la Urgențe? Nu-și dorește el oare să o vadă vindecată de-a binelea? Așa că Dumnezeu are încă multe planuri cu noi. Ascultă ce ne spune în Isaia (ți-ar fi de un și mai mare ajutor să-ți citești pasajul foarte rar, cu mare atenție și cu voce tare)...

> „Duhul Domnului Dumnezeu este peste Mine, căci Domnul M-a uns să aduc vești bune celor nenorociți: El M-a trimis să vindec pe cei cu inima zdrobită, să vestesc robilor slobozenia, și prinșilor de război izbăvirea; să vestesc un an de îndurare al Domnului, și o zi de răzbunare a Dumnezeului nostru; să mângâi pe toți cei întristați; să dau celor întristați din Sion, să le dau o cunună împărătească în loc de cenușă, un untdelemn de bucurie în locul plânsului, o haină de laudă în locul unui duh mâhnit, ca să fie numiți terebinți ai neprihănirii, un sad al Domnului, ca să slujească spre slava Lui". (Isaia 61:1-3)

Acesta este fragmentul de care amintește Isus în momentul când își începe lucrarea pe pământ. Dintre toate Scripturile din care ar fi putut alege, iată ce a citat când și-a anunțat public lucrarea. Trebuie că sunt niște cuvinte importante pentru El. Cruciale. Ce înțeles au? Pe de o parte, este clar că transmit o veste minunată. Este vorba aici și despre tămăduirea unor inimi, despre eliberarea cuiva. Să încerc să exprim totul în cuvinte mai apropiate nouă.

> Dumnezeu m-a trimis într-o misiune. Am vești minunate pentru voi. Am fost pus să readuc la viață și să eliberez ceva. Și tu ești acel ceva. Sunt aici să îți înapoiez inima și să te izbăvesc din robie. Sunt mânios pe Vrăjmașul care ți-a făcut una ca asta și voi lupta împotriva lui. Dă-mi voie să-ți fim aproape. Fiindcă, dragii mei, voi revărsa frumusețe peste voi, acolo unde ați avut parte doar de distrugere. Bucurie vă voi aduce în locul mâhnirii amare. Și vă voi înveșmânta inimile în straiele laudelor de recunoștință, în schimbul resemnării și al disperării.

Este o ofertă demnă de luat în calcul. Dacă se dovedește adevărată? Vreau să spun, Isus chiar *poate* și *vrea* să facă asta pentru inima ta zdrobită, pentru sufletul tău rănit de femeie? Mai citește o dată și întreabă-l: *Isus al meu – e adevărat că ai face asta pentru mine? Este valabil și pentru mine?*

Da. Poate și va face acest lucru… dacă îl vei lăsa.

Ești ființa slăvită, menită să poarte Chipul Domnului nostru Isus Hristos – cununa creației Sale. Ai fost lovită, ai căzut, fiind silită să te descurci după puterile tale. Vrăjmașul a profitat de rănile și de păcatele tale pentru a-ți țintui inima. Acum Fiul lui Dumnezeu a venit să te răscumpere *și* să-ți vindece în același timp inima distrusă, rănită, însângerată *și* să-ți dea drumul din robie. A venit după captivii cu inima lovită. Adică după mine, după tine. A venit să refacă minunata creație care ești de fapt. Și apoi să-ți dea drumul… să fii tu însăți.

> „Domnul, Dumnezeul lor, îi va scăpa în ziua aceea, ca pe turma poporului său, căci ei sunt pietrele cununii împărătești, care vor străluci în țara Sa! O! Cât sunt de înfloritori! Cât sunt de frumoși! Grâul va veseli pe tineri, și mustul pe fete". (Zaharia 9:16-17)

Acesta este motivul principal pentru care am scris această carte; să-ți dăm de știre că inima ta de femeie poate fi tămăduită și să te ajutăm să-ți găsești însănătoșirea. Să te ajutăm să găsești renașterea la care visăm cu toții și care se află în centrul lucrării lui Isus. Dă-i voie să te ia de mână și să-ți fie alături în procesul refacerii și al dezrobirii tale.

Încercuită

De ce a blestemat-o Dumnezeu pe Eva cu singurătate și cu suferință, cu un abis sufletesc imposibil de umplut? Oare nu avea să fie și așa destul de grea viața ei în lume, izgonită din Grădina care fusese adevărata ei casă, singura ei casă, incapabilă să se întoarcă vreodată? Pare un gest lipsit de bunătate, chiar plin de cruzime.

A făcut-o pentru a o *mântui*. Pentru că, așa cum știm pe pielea noastră, ceva din inima Evei s-a schimbat după Cădere. Ceva și-a înfipt rădăcinile adânc în sufletul ei – și într-al nostru – făcând-o să se îndoiască de inima lui Dumnezeu și să hotărască

să-și conducă singură viața, după propriile puteri. Așa că Dumnezeu trebuie să-i zădărnicească planurile. În iubire, trebuie să-i încurce socotelile până când, rănită și îndurerată, se întoarce la El și numai la El, căutând mântuire.

> De aceea, iată, îi voi astupa drumul cu spini, i-l voi astupa cu un zid, ca să nu-și mai afle cărările. Va alerga după ibovnicii ei, dar nu-i va ajunge; îi va căuta, dar nu-i va găsi. Apoi va zice: Hai să mă întorc iarăși la bărbatul meu cel dintâi, căci eram mai fericită atunci decât acum! (Osea 2:6-7)

Isus trebuie să ne pună și nouă bețe-n roate – să ne zădărnicească planurile de a ne mântui de capul nostru, de a conduce viețile tuturor, de a ne ascunde, de a pune capăt durerii interioare cu surogate. A, da, ne întoarcem la El să ne „mântuiască", de parcă am cere un bilet spre ceruri, înainte de moarte. Poate că uneori o facem chiar sub forma slujirii creștine, a mersului regulat la biserică, a unei vieți morale. Dar *înăuntru* inimile noastre rămân descompuse, înlănțuite și foarte departe de Singurul care ne poate ajuta.

Așa se face că simțim cum mâna blândă, dar hotărâtă, a lui Dumnezeu o strânge pe femeie în propria ei viață. Dacă ești o femeie care-și găsea adăpost în cariera ei, atunci îți va transforma vechiul serviciu, atât de plăcut, într-unul mizerabil. Dacă ești o femeie care își căuta mântuirea în căsătorie, aici se vor aduna greutățile până vor ajunge insuportabile. Oriunde ai fi căutat salvare într-o viață fără prezența Lui, El îți curmă planurile, îți strică „stilul de viață", căruia numai viață nu îi mai poți spune. Să ascultăm povestea lui Susan:

> La lucru era din ce în ce mai dificil. Ajunsesem să caut să mă apăr tot timpul. Îmi venea să zic: „dar nu înțelegeți – nu-mi cunoașteți povestea. Trebuie să mă apăr, pentru că nimeni altcineva nu o face". Am crescut cu un tată alcoolic și cu o mamă cu grave probleme emoționale. La o vârstă foarte fragedă (cam la opt ani) am ajuns să fiu cea care, atunci când tata o bătea pe mama, intervenea să o apere, iar când mama se răstea la tata, sărea în apărarea lui. Până la 16 ani am înghițit toate violențele verbale pe care mama mi le arunca în față, dar într-o zi m-am hotărât să n-o mai fac. Tata mi-a spus însă că trebuia să mă întorc și să rabd. Săgeata asta mi-a pătruns atât de adânc în inimă, încât

pereții ei au devenit de atunci impenetrabili. Nu am lăsat pe nimeni să-mi atingă această rană ani de zile. Apoi Dumnezeu mi-a arătat că, din cauza sistemului meu de apărare îmi îngropasem la mare adâncime sufletul cu adevărat feminin, care-și dorea atât de mult să fie căutat, disputat, văzut ca unul minunat, tandru și bun și, mai ales, să simtă de-a binelea. Mi-a arătat că, păstrând acest sistem și în căsnicie, nu i-am permis lui Dave să lupte pentru mine. De aceea sunt mâhnită. Dumnezeu mi-a cerut să mă căiesc dinaintea lui Dave de toate acestea și să-mi asum din nou riscul de a fi vulnerabilă. Mă aflu acum în acest loc de risc maxim, iar inima mea însângerată așteaptă și se roagă. În fiecare zi, trebuie să mă străduiesc să îmi îndepărtez sistemele de apărare și să-l las pe Isus să-și întindă pomada tămăduitoare peste rănile mele, să-l las să fie Dumnezeul meu, Puterea și Apărătorul meu. Mi-a spus că nu mai aveam de ce să mă apăr, aceasta era de datoria Lui, de vreme ce El este Apărătorul și Avocatul meu. Aveam să-l las să facă asta pentru mine? I-am spus că da. O povară imensă, pe care n-o pot explica în întregime, mi s-a ridicat de pe umeri.

Cum să renunți la planurile tale de salvare

Dacă, în relatarea de mai sus, modifici câteva detalii obții exact povestea vieții mele – și a vieții tale. Ne construim o lume sigură (nu voi fi vulnerabilă în lumea *aceea*) și găsim un loc în care cineva se bucură sau cel puțin „are trebuință" de noi. Călătoria noastră către însănătoșire începe atunci când ne căim de aceste construcții, le demolăm și renunțăm la ele. Oricum ele s-au dovedit nereușite spectaculoase, sau, așa cum spune Frederick Buechner:

> A face tot ce îți stă în puteri pentru tine însuți – a strânge din dinți și a-ți încleșta pumnii pentru a supraviețui într-o lume cât de rea – înseamnă, de la bun început, a fi incapabil să primești un ajutor care va da rezultate mult mai bune. Problema pe care o ridică oțelirea noastră împotriva durităților lumii reale este dată de faptul că aceeași oțelire care ne ferește viața de distrugere ne ferește și de deschiderea în fața preschimbărilor. (*The Sacred Journey* [Călătoria sfântă])

Dumnezeu vine și ne întreabă: „Mă lași să vin să te iau?" Nu numai că ne zădărnicește intențiile, dar în același timp ne cheamă,

cum a făcut cu prietena noastră Susan. „Renunță. Lasă. Întoarce-te la Mine de pe căile tale. Vreau să vin după tine".

> „De aceea, iată, o voi ademeni și o voi duce în pustie, și-i voi vorbi pe placul inimii ei". (Osea 2:14)

Pentru a începe călătoria către tămăduirea inimii tale de femeie, nu este nevoie decât de un răspuns: „Da. Bine". O simplă schimbare a felului de a fi. Asemenea Fiului Risipitor, ne trezim într-o zi că viața pe care am construit-o nu este deloc viață. Permitem dorinței să ne vorbească din nou și inimilor noastre să-și recapete vocea care de obicei ne spune: *Așa nu mai merge. Viața mea e un dezastru. Isuse – îmi pare rău. Iartă-mă. Te rog, vino după mine.*

Poftește-l înăuntru

Există un pasaj din Scriptură pe care mulți l-au auzit când au fost chemați să-l cunoască pe Hristos drept Mântuitor. *„Iată, Eu stau la ușă, și bat. Dacă aude cineva glasul Meu și deschide ușa, voi intra la el, voi cina cu el, și el cu Mine"* (Apocalipsa 3:20). El nu dă buzna peste noi. Bate la ușă și apoi așteaptă să-l poftim. Există un prim pas, o primă etapă din acest proces pe care îl numim mântuire. Auzim bătăile lui Hristos în ușa inimii și îi deschidem ca Mântuitorului nostru. Aceasta este prima schimbare de sine. Dar principiul după care „ni se bate la ușă și se așteaptă să deschidem" rămâne valabil și pentru restul vieții noastre creștine.

> **Iată, Eu stau la ușă, și bat. Dacă aude cineva glasul Meu și deschide ușa, voi intra la el, voi cina cu el, și el cu Mine.**

Vezi tu, cam toți facem aceeași greșeală când ne ocupăm de degradarea noastră interioară – o abordăm prost. Conștientizarea ei este prea dureroasă, așa că închidem ușa respectivei încăperi din inimă și aruncăm cheia – cum încuie Lordul Craven Grădina Tăinuită, după moartea soției lui, îngropând apoi cheia. Dar astfel nu ne putem face bine. Dimpotrivă. Poate că ne vom simți mai bine – pentru o vreme. Dar nu ne vom însănătoși de-adevăratelea. Rezultatul nu poate fi decât că fetița din respectiva încăpere rămâne orfană și se vede silită să lupte singură în apărarea ei. Cel mai bun lucru de făcut este să-l

lăsăm pe Mântuitor să intre acolo, să deschidem ușa și să-l poftim să ne descopere adevărata ființă, în locurile acelea greu de îndurat.

Să nu te surprindă că Hristos ne cere îngăduința de a intra să ne tămăduiască, când știi că El e blând, că ușa e încuiată pe dinăuntru și că vindecarea nu poate avea loc *în pofida* noastră. Pentru a avea parte de însănătoșirea pe care ne-o aduce, trebuie să-i îngăduim să intre în toate locurile pe care le-am încuiat de atâta vreme fără să lăsăm pe nimeni să mai intre. *Mă vei lăsa să te oblojesc?* El bate la ușa singurătății noastre. Bate la ușa mâhnirii. La ușa tuturor acelor întâmplări care seamănă prea mult cu cele petrecute în copilărie – trădare, respingere, un cuvânt aruncat fără milă, o relație pierdută. Bate la multe uși, așteptând încuviințarea noastră pentru a intra.

Dă-i voie să intre. Deschide-i inima ta lovită. Poftește-l în toate aceste locuri.

> Da, Isuse, da. Te poftesc înăuntru. Vino în inima mea și intră în toate locurile acestea în ruină. [Știi care sunt – poftește-l exact în fiecare dintre ele. Este violența problema vieții tale? Pierderea tatălui? Gelozia mamei? Invită-l să intre.] Vino, Mântuitorul meu, la mine. Deschid această ușă din inima mea și îți îngădui să-mi oblojești rănile. Vino la mine aici, unde am nevoie de ajutor.

Renunță la ideile preconcepute pe care ți le-ai făcut

Fiecare lovitură ne-a transmis ceva, am primit mii de mesaje. De obicei, toate ajung în același loc, au aceeași temă. „Ești lipsită de orice valoare". „Nu ești o femeie adevărată". „Ești prea de tot..." sau „Nu ești destul de mult". „Ești o mare dezamăgire". „Îmi provoci greață". Și tot așa mai departe. Pentru că ți-au fost transmise în suferință, toate *ți-au părut* adevărate. Ți-au străpuns inima și le-ai crezut adevărate. Așa că ai acceptat mesajul lor drept o realitate de la sine înțeleasă. L-ai primit ca pe un verdict despre tine.

Cum am spus-o mai sus, jurămintele pe care ni le-am făcut în copilărie funcționează ca un fel de pact statornic cu mesajul loviturilor primite. „Bine, dacă-i pe-așa, atunci așa să fie. Îmi voi duce viața uite-așa..." Jurămintele pe care ni le-am șoptit au avut valoare de legământ față de mesajele aduse de rănile sufletești. Acele legăminte copilărești se dovedesc a fi foarte periculoase.

Trebuie să renunțăm la ele. *Înainte* să ne convingem că oricum nu sunt adevărate, trebuie să respingem învățăturile negative pe care le extragem din vătămarea noastră. Astfel îi descuiem ușa lui Isus. Jurămintele încuie ușa pe dinăuntru. Renunțând la aceste înțelegeri cu voi înșevă, îi deschideți ușa lui Isus.

> Isuse, iartă-mă că mi-am însușit aceste minciuni. Tu nu ai spus niciodată așa ceva despre mine. M-ai numit fiica Ta, iubita Ta, adorata Ta. Renunț la înțelegerile pe care le-am încheiat cu [numește mesajul precis în care te-ai obișnuit să crezi. „Sunt proastă. Sunt urâtă". Tu îl cunoști mai bine.] Renunț la acest pact dăunător, în care durerea m-a învățat să cred de atâția ani. Adu-mi adevărul în locul lui, Duh al Adevărului. Resping aceste minciuni.

Ne regăsim lacrimile

Femeile sunt atât de obosite mai ales din cauză că, zilnic, cheltuie o grămadă de energie încercând „să păstreze lucrurile în ordine". Prea multă energie devotată reprimării suferinței și păstrării unor aparențe confortabile. „O să-mi călesc inima", cânta Rindy Ross. „O să-mi înghit lacrimile". Un mod de viață cumplit și care costă prea mult. În parte, îl adoptăm pentru că ne temem ca nu cumva suferința să ne copleșească de tot. Să ne înghită literalmente. Este o teamă de înțeles – dar nu mai justificată decât teama de întuneric, din copilărie. Jalea, dragele mele, este bună. Ea ne ajută să ne facem bine. Păi cum să nu, când Isus însuși a fost un „om al durerii și obișnuit cu suferința" (Isaia 53:3).

„Lacrimile... mi-au pornit pe obraji și le-am lăsat să curgă în voie, făcându-mi din ele așternut pentru inimă. Pe acest așternut s-a odihnit."
Sfântul Augustin - *Confesiuni*

Dați frâu liber lacrimilor. Mergeți într-un loc unde puteți fi singure, în mașină sau în dormitor, ori la duș și dați frâu liber lacrimilor. Lăsați lacrimile să curgă. Dați-le frâu liber. Este singurul lucru bun pe care îl puteți face pentru rănile din sufletul vostru. Îngăduiți-vă să simțiți din nou. Și veți simți – o mulțime de lucruri. Mânie. Foarte bine, mânia nu e un păcat (Efeseni 4:26). Părere de rău. E firesc să simțiți păreri de rău și să regretați că ați pierdut atâția ani. Frică. Da, este normal, Isus se ocupă și de frică. De fapt, nu există

emoție pe care s-o puteți simți și pe care Isus să nu știe să o vindece. (Să luăm drept exemplu psalmii – găsim acolo o mare agitată de emoții.)

Lăsați-le să iasă la suprafață. Cum scria Sfântul Augustin în *Confesiunile* sale, „Lacrimile... mi-au pornit pe obraji și le-am lăsat să curgă în voie, făcându-mi din ele așternut pentru inimă. Pe acest așternut s-a odihnit". Durerea este o formă de validare, care spune că rana primită *a fost importantă*. A durut cu adevărat, dar tu ești mai importantă. Nu așa trebuia să decurgă viața ta. Acolo, în străfunduri, mai sunt lacrimi neplânse – lacrimile unei fetițe pierdute și înspăimântate. Lacrimile unei adolescente respinse și pe care nimeni nu o aude. Lacrimile unei femei în toată firea, a cărei viață a fost mereu grea și însingurată, foarte departe de visele ei. Lacrimile pot să curgă nestingherite.

Iartă

Ei bine – am ajuns la o etapă mai dificilă (de parcă celelalte ar fi fost floare la ureche). Un pas de curaj și voință. Trebuie să-i iertăm pe aceia care ne-au făcut rău. Motivul e simplu: amărăciunea și neîndurarea își implântă colții adânc în inimile noastre; sunt ca niște lanțuri care ne țin în captivitatea loviturilor primite și a mesajelor lor vătămătoare. Până ce nu ierți, rămâi prizoniera lor. Apostolul Pavel ne atrage atenția că neîndurarea și amărăciunea ne pot distruge viața: a noastră și a altora (Efeseni 4:31, Evrei 12:15). Trebuie să lăsăm totul să treacă de la noi.

> „Îngăduiți-vă unii pe alții, și, dacă unul are pricină să se plângă de altul, iertați-vă unul pe altul. Cum v-a iertat Hristos, așa iertați-vă și voi". (Coloseni 3:13)

Fii atentă și ascultă bine ce-ți spunem. A uita este *alegerea* ta. Nu este un sentiment pe care îl încerci oricum – nu aștepta să te simți iertătoare. Este vorba de un act de voință. „Nu amâna iertarea până în momentul în care te simți iertător", scria Neil Anderson. „Nu vei ajunge niciodată acolo. Sentimentele nu se vindecă multă vreme după ce am ales să iertăm". Îi permitem lui Dumnezeu să aducă la suprafață tot răul din trecut pentru că, „dacă iertarea nu atinge sâmburele ultim al vieții tale emoționale, ea nu este completă", spunea Anderson. Ne dăm seama că am suferit, că răul făcut a fost destul de mare și, știind acestea, alegem

să acordăm iertarea noastră taților, mamelor, celor care ne-au făcut să suferim. Asta *nu* înseamnă să spunem că „n-a avut mare importanță", și *nici* că „poate am meritat și eu s-o pățesc". Iertarea spune: „A fost complet greșit. Foarte rău. A fost ceva de maximă importanță, m-a durut profund. Și te izbăvesc din mâhnirea pe care mi-ai provocat-o. Te încredințez lui Dumnezeu".

Nu strică să îți aduci minte că aceia care ți-au făcut rău au fost la rândul lor profund răniți în tinerețe. Le-au fost afectate inimile, au fost nenorociți în copilărie și au căzut în mâna Vrăjmașului. De fapt, au fost pioni în mâna lui. Aceasta nu îi absolvă de vină, de alegerile pe care singuri le-au făcut, ci ne ajută doar să lăsăm să treacă acest lucru de la noi – să ne dăm seama că ei înșiși au fost zdruncinați sufletește, au fost folosiți de adevăratul nostru Dușman, în războiul lui împotriva feminității.

Roagă-l pe Isus să te vindece

Există probleme cu care te-ai confruntat toată viața – îndoială de sine, mânie, deprimare, rușine, dependență, frică. Poate ai crezut că toate sunt din vina ta.

Trebuie să ne dezicem de strategiile prin care sperăm să ne smulgem singure mântuirea. Trebuie să îi deschidem lui Isus ușa suferințelor interioare. Să renunțăm la legămintele pe care le-am făcut cu mesajele primite ca urmare a loviturilor încasate demult, să aruncăm cât colo orice jurăminte copilărești. Trebuie să îi iertăm pe cei ce ne-au făcut rău. Și apoi, cu inima deschisă, să îl rugăm pur și simplu pe Isus să ne însănătoșească. Melissa era fetița care „și-a jurat că va fi dură, tare ca piatra" și care, drept urmare, a devenit exact așa cum a spus. Dar nu s-a terminat totul aici. A ajuns în locul unde Isus a rugat-o să-l lase să-i tămăduiască inima zdrobită. Ea a încuviințat și l-a lăsat să intre. Iată ce s-a întâmplat apoi:

> Dumnezeu s-a întors în copilăria mea, la fetița tremurătoare care se ascundea sub pat și a lămurit-o să iasă la lumină. I-a descleștat pumnișorii, i-a luat mâna într-a lui și a răspuns întrebării ei. A ținut-o în brațe și i-a spus că este foarte normal să nu fie dură. El avea s-o ocrotească. Nu mai trebuia să fie puternică. I-a spus că nu era de piatră, ci pur și simplu un copil ca

oricare altul. Inocent. Copilul lui. Nu a condamnat-o pentru nimic din ce făcuse, ci în schimb a înțeles-o și a iubit-o! I-a spus că era deosebită... ca nimeni alta și că avea de dăruit lucruri minunate ca nimeni alta. Ea i-a recunoscut glasul și a avut încredere în El. A simțit în glasul acela cât de plăcută îi era și, pe măsură ce vorbea, a simțit cât de mult îl bucura prezența ei. Era atât de blând și de iubitor, încât nu a putut decât să se topească în brațele Lui.

Și tu poți avea parte de așa ceva. Aceasta este oferta Mântuitorului nostru – să ne oblojească inimile suferinde. Să vină cu noi înapoi în copilărie, să ne găsească acolo, să ne ia în brațe și să ne aducă acasă. A venit vremea să-l lași pe Isus să te întremeze.

> Isuse, vino și tămăduiește-mi inima. Vino printre ruinele din interiorul meu. Vino după fetița care a fost lovită. Vino și mă ia în brațe, fă-mă bine. Fă și pentru mine ceea ce făgăduiești să faci – vindecă-mi inima și eliberează-mă.

Roagă-l să-l distrugă pe marele Dușman

În minunatul pasaj din Isaia 61, Dumnezeu făgăduiește „să vestesc robilor slobozenia și prinșilor de război izbăvirea" (v. 1), apoi declară „răzbunare" împotriva vrăjmașilor (v. 2). Rănile pe care le purtăm deschise, legămintele necugetate și alianțele pe care le-am semnat cu învățăturile lor răuvoitoare oferă teren fertil Vrăjmașului din viața noastră. Pavel ne avertizează că așa stau lucrurile, după cum reiese din Efeseni 4, unde spune – scriindu-le creștinilor – „și să nu dați prilej diavolului" (v. 27). Există probleme cu care te-ai confruntat toată viața – îndoială de sine, mânie, deprimare, rușine, dependență, frică. Poate ai crezut că toate sunt din vina ta.

Dumnezeu urmează să se arate fiicelor și fiilor lui prin dragostea taților pământești. Am fost create să cunoaștem dragostea unui tată, să ne adăpostim în ea, să o lăsăm să ne ocrotească și să înflorim în ea.

Dar nu este deloc așa, căci ele vin de la Dușmanul care a vrut să-ți înrobească inima, să te ia prizonier al întunericului. Să recunoaștem însă că și noi ne-am supus. Le-am permis să-și construiască adevărate cetăți în momentul în care nu ne-am ocupat cum s-ar fi cuvenit de rănile

noastre ci, în schimb, am făcut tot felul de legăminte. Dar Isus ne-a iertat pentru toate, iar acum caută să ne izbăvească.

Roagă-l să-i zdrobească El pe dușmanii tăi. La urma urmei, a făgăduit că o va face. Cere-i lui Isus să-i dea drumul inimii din sclavia acestor lucruri.

> *Isuse, vino și mă izbăvește. Eliberează-mă de* [știi care sunt lucrurile care te țin prizonieră – numește-le]. *Izbăvește-mă de întuneric. Adu răzbunarea Ta peste dușmanii mei. Îi alung și te rog să-i chemi la judecată. Eliberează-mi inima.*

Îngăduie-i să-ți fie tată

> Apoi a intrat cu Sara în cămăruța ei, unde și-au luat rămas-bun. Sara i s-a așezat pe genunchi, cu mâinile pe reverele hainei și l-a privit lung și cu luare aminte. „Vrei să mă-nveți pe de rost, micuță Sara?", a întrebat-o, mângâindu-i părul. „Nu", i-a răspuns. „Te știu pe de rost. Ești în inima mea". Apoi s-au strâns în brațe și și-au dat pupicuri, de parcă n-aveau să-și mai dea drumul niciodată. (Frances Hodgson – Mica prințesă)

Această poveste încântătoare atinge punctul fragil din inima fetițelor – și al femeilor. Toate fetițele au fost lăsate să trăiască într-o lume în care tatăl le iubește necondiționat. Primele învățături despre cine este Dumnezeu, cum este El și ce crede despre ea, fetița le deprinde de la tatăl pământesc. Dumnezeu este „Tatăl Nostru, care ești în Ceruri". În primul rând, Dumnezeu urmează să se arate fiicelor și fiilor Lui prin dragostea taților pământești. Am fost create să cunoaștem dragostea unui tată, să ne adăpostim în ea, să o lăsăm să ne ocrotească și să înflorim în ea.

Am auzit de multe ori, spune Stasi, că primele noastre idei despre Dumnezeu Tatăl sunt născute direct din ceea ce știm și din ceea ce am trăit alături de tații noștri de pe pământ. Am auzit asta prima dată de la un amvon, în tinerețe, și, în maniera mea caracteristică, antologică, m-am și gândit: *Ce prostie.* Nu că pastorul era un prost, dar ideea în sine mi se părea ridicolă. Sigur că propriul meu tată nu era Dumnezeu. Oricine știa asta. Dar ulterior, ascultându-le pe alte femei cum vorbeau despre Dumnezeu Tatăl, am surprins adesea în vocea lor o blândețe, o dulceață, chiar un alint străine mie. Când am auzit că altele se

rugau la „Tăticul" sau la „Tati", mi-am dat seama că vorbeau cu „Cineva" pe care nu-l cunoșteam.

Eu nu i-am spus niciodată tatălui meu „tati". „Tăticul" se numea numai tatăl din filme. Multe dintre noi am crescut în case unde termenul corect pentru Tată era „Domnule". Mi s-a părut imposibil să fiu apropiată și să depind de un tată care rareori era acasă – și când era, lipsea emoțional. Cum v-am mai spus – nu voia să știe cine sunt. Pentru el, eram o deziluzie.

Am ajuns să înțeleg că ceea ce pastorul acela spunea cu atâția ani în urmă este perfect adevărat. Priveam relația mea cu Tatăl ceresc prin lentilele experienței pe care o aveam cu propriul tată. Iar pentru mine asta însemna că Tatăl ceresc era distant, preocupat de alte lucruri, indisponibil, greu de mulțumit, ușor de dezamăgit, iute la mânie și adesea imprevizibil. Adevărat, voiam să îl mulțumesc. Dar, de vreme ce Tatăl Dumnezeu era, pentru mine, greu de înțeles și nu din cale afară de îmbietor, relația mea cu Dumnezeu se concentra în jurul relației cu Fiul. Isus mă plăcea așa cum sunt, dar nu eram sigură că tatăl lui gândea la fel.

La multă vreme după ce am devenit creștină am început să mă simt înfometată de nevoia de a-l cunoaște pe Dumnezeu ca Tată. L-am rugat să mi se dezvăluie astfel. Drept răspuns, m-a chemat să fac o călătorie în adâncurile inimii mele, care s-a dovedit plină de întorsături neașteptate și care continuă încă. Mai întâi, Dumnezeu mi-a înlesnit o mult mai profundă înțelegere a lui tata. Cine era el de fapt? Ce simțea cu adevărat pentru mine? Ce îmi aminteam concret despre el? Dumnezeu m-a chemat să merg împreună cu El în acele locuri ascunse din inimă, unde încă mai sângeram de pe urma rănilor și a mâhnirilor pe care mi le provocase tata. Locuri unde nu voiam să merg. Amintiri pe care nu le doream dezgropate. Emoții pe care nu doream să le încerc. Singurul motiv pentru care i-am spus *da* lui Dumnezeu, singurul motiv pentru care am acceptat să merg acolo, a fost că știam că va veni cu mine. Mână în mână. El cu inima mea în brațe. Și cu încrezătoare în inima Lui.

Toate avem nevoie să ni se răspundă afirmativ la întrebări: *Mă vezi? Sunt cuceritoare? Am ceva frumos numai al meu?*

În inimile noastre există un loc central, anume conceput pentru Tata. Pentru iubirea Lui puternică și blândă. Deschide-l pentru Isus și pentru Tatăl tău, Dumnezeu. Cheamă-l să vină și

să-și reverse acolo dragostea pentru tine. Să te găsească acolo. Cu toatele încercăm din greu să aflăm împlinirea acestei iubiri în alte persoane, dar nu funcționează niciodată, absolut niciodată. Să-i înapoiem atunci comoara Celui care ne poate iubi cel mai bine.

> Tată, am nevoie de dragostea Ta. Vino până în centrul inimii mele. Vino și adu-mi dragostea pe care mi-ai pregătit-o. Ajută-mă să te cunosc așa cum ești cu adevărat – și nu așa cum îl știu pe tatăl meu lumesc. Arată-mi-te. Arată-mi iubirea Ta. Spune-mi ce însemn pentru Tine. Vino și fii Tatăl meu.

Roagă-l să-ți răspundă la marea întrebare

Cele care ați citit *Mica Prințesă,* de Frances Hodgson Burnett vă amintiți desigur că lucrurile nu au fost tocmai roze pentru Sara. Exact în toiul aniversării de unsprezece ani, la școală sosește vestea că iubitul ei, Papa a murit. Averea îi este confiscată și ajunge săracă lipită pământului. Cum nu mai are bani cu care să-și achite taxele la școala particulară, Sara este umilită, pusă la muncă, tratată cu cruzime și trimisă să locuiască în podul pustiu.

Dar iubirea pe care tatăl Sarei o revărsase asupra inimii ei se dovedește a avea efect de lungă durată. Săracă, văduvită de orice avere și prost tratată, Sara are o inimă de aur. Își spune mereu: „Orice s-ar întâmpla, un singur lucru nu se poate schimba. Dacă am ajuns o prințesă în cârpe și în zdrențe, pot fi prințesă în interior. Ar fi mai ușor să fiu prințesă dacă aș fi înveșmântată în straie de aur, dar este o victorie încă și mai mare să fii prințesă tot timpul, fără ca nimeni s-o știe".

Cum ajungi să ai asemenea încredere? Aducând dinaintea lui Dumnezeu cea mai importantă Întrebare a inimii tale. Iar întrebarea ta, draga mea, este încă acolo, ca pentru fiecare dintre noi. Toate avem nevoie să ni se răspundă afirmativ la întrebări: *Mă vezi? Sunt cuceritoare? Am ceva frumos numai al meu?*

Mi-am dat seama anul trecut că întrebarea inimii lui Stasi își căuta încă răspunsul. Sărbătoream aniversarea căsătoriei printr-o cină la restaurant. La un moment dat, i-am spus „Erai o fetiță tare dulce". M-a privit de parcă ar fi vrut să-mi spună: *să nu mă minți.* „Vrei să zici că nu știai asta?" Pauză. „Nu". „O, iubito – nu știai?" Am văzut fotografiile ei din copilărie și mi-am putut da seama ce comoară de copil era. Dar în inima ei, viața încrustase cu totul alt

mesaj. Așa că am îndemnat-o: „Trebuie să-l întrebi pe Dumnezeu cum îi păreai în copilărie. Prezintă-i Lui problema asta".

Ți-am putea spune atâtea povești minunate ale femeilor care au primit de la Dumnezeu răspunsul la Întrebare. Când era mică, prietena noastră Kim își dorea să fie prințesa care era salvată de prinț în jocurile copilăriei. „Dar fetița din vecini era mai drăguță decât mine. Ea era Barbie, iar eu trebuia să intru în echipa băieților, să lupt cu balaurul și să o salvez. Niciodată nu mi s-a dat rolul Frumoasei". Amintirea i-a stârnit lacrimile – lacrimi de fetiță, care nu fuseseră lăsate să curgă niciodată din această cauză. A fost plăcut să le simtă curgând, în cele din urmă. „Kim, să-ți spun ce vreau să faci. Să-i ceri lui Isus să-ți arate frumusețea ta". „Dar pot să fac asta?", mi-a spus. „Adică, nu e cam ciudat? Ar vrea să facă asta pentru mine?"

A revenit după două luni, zâmbind ca una care are de împărtășit un mare secret. Fața îi strălucea. Ne-a spus că Isus venise și îi arătase frumusețea – pe care o purta în ea – în mii de feluri. În mai bine de două sute de feluri. „A fost uimitor. Încep să cred că sunt frumoasă".

Doar cu câteva săptămâni în urmă discutam cu prietena noastră Debbie, al cărei tată – ți-amintești – a avut o aventură și care a cheltuit atâta timp și energie încercând să „repare" niște defecte pe care nu le avea. „Dar dacă singura ta problemă este că te străduiești prea mult? Dacă frumusețea ta e absolut cuceritoare și adevărată, fiind pătată numai de eforturile de a face lucrurile mai bune?" S-a lăsat pe spătarul scaunului și a suspinat la gândul acesta. Ceva s-a înmuiat în ea. Deodată devenise calmă și frumoasă. Vălul se ridicase și ieșise la lumină – o femeie frumoasă. Resemnarea dispăruse, la fel și angoasa și durerea. Pentru o clipă, se odihnea. „Ce spune inima ta despre această posibilitate?" A urmat un moment de pauză. „Două reacții îmi trezesc", a spus. „Uraaaa!" și „Dă-o încolo!" Am zâmbit în fața sincerității sale. „*Uraaaa*, pentru că s-ar putea dovedi adevărat și *dă-o încolo*, pentru că – în cazul acesta – ce-am făcut toți anii ăștia?"

Pune-ți aceeași întrebare. Ce-ai zice dacă ți-am spune că mesajul pe care ți l-au adus loviturile din trecut pur și simplu nu este adevărat? Pune gândul ăsta la dospit. Nu este adevărat. Cum se manifestă noua ta libertate în cazul acesta? Vei plânge? Te vei bucura? Vei da totul uitării? Vei scoate totul la lumină? Îți vei recăpăta inima? Iată ce i s-a întâmplat unei femei:

> Chiar dacă am avut „succes" în multe domenii ale vieții, m-am rușinat întotdeauna că îmi lipsea feminitatea aceea definită după standarde obișnuite. Până să reușesc să-l întreb pe Dumnezeu ce părere avea despre mine ca femeie am trecut printr-o întreagă agonie, m-am luat la trântă cu El până la capăt. Sigur că în capul meu îmi spuneam că n-o să fie răutăcios, dar eram ferm convinsă că îl dezamăgisem crunt la acest capitol... Când, în sfârșit, mi-am îngăduit să-l aud pe Dumnezeu rostind un cuvânt nou, acesta a fost Slavă. Și minciuna de a fi „prea mult băiat și prea puțin fată" s-a prăbușit cât ai clipi. El m-a încununat cu Slavă. M-a încununat cu iubire. Și îmi este de ajuns (Psalmul 103).

Prezintă-i Întrebarea ta lui Isus. Roagă-l să îți dezvăluie propria ta frumusețe. Și apoi? Dă-i voie să te curteze, să te cucerească.

Capitolul șapte

CURTATĂ DE DUMNEZEU

Te iubesc cu o iubire veșnică
– DUMNEZEU (IEREMIA 31:3)

Iubirea este cel mai real lucru din viață. Mai real decât realitatea însăși.
– G. K. CHESTERTON

Fusese o zi lungă și plină de treburi, așa că seara i-am lăsat pe băieți cu John și am evadat, ca să iau o mult așteptată pauză numai pentru mine. Era o seară de toamnă frumoasă, cum sunt multe în Colorado. Am apucat-o pe o alee către părculețul din apropiere. Aerul era înviorător și curat, stelele abia se iveau, licărind. Am inspirat frumusețea și am lăsat în urmă grijile zilei. O adiere răcoroasă foșnea împrejur, fiind printre primele care anunțau iarna ce urma să vină. Plimbându-mă, mă simțeam orbită de splendoare și pe buze îmi veneau laude pentru minunatele lucrări ale lui Dumnezeu. „Este fermecător, Doamne! Stelele sunt uluitoare!"

Mă bucur că-ți plac, iubita mea.

M-am oprit ca trăznită. Apoi am roșit. Să fie adevărat că Dumnezeul întregului univers îmi spusese „iubita mea"? *Se cuvenea* oare? Alintul mi-a mers drept la suflet, dar n-am putut să nu mă întreb imediat dacă nu cumva îl inventasem. Și nu era oare un sacrilegiu să cred că Dumnezeu ar folosi un nume atât de drăgăstos? Pentru mine? Oare nu eram eu aceea care își pierduse răbdarea cu proprii copii chiar în ziua respectivă, când folosisem un ton care îi rănise pe băieți și mă băgase chiar și pe mine în

sperieți? Eu, cea care își trăiește viața atât de imperfect, dezamăgindu-i pe prieteni și înșelând așteptările familiei.

Tocmai eu? Să mi se spună *„iubita mea"*?

În aceeași seară, înainte de culcare, am citit câteva pasaje din Scripturi și am dat peste Cântarea Cântărilor. Ochii mi-au căzut pe următoarele cuvinte: „Ce frumoasă ești, iubito" (1:15). Ce frumos din partea lui Dumnezeu! Atunci mi-am dat seama că El vorbise. Nețărmurita Sa dragoste pentru *mine* mi-a pătruns în suflet în seara aceea, într-un fel mai profund decât niciodată, într-un fel cum nu mi se mai întâmplase. El îmi vorbise direct. Dumnezeul acesta al meu, neîmblânzit, care îmi știe fiecare gând și fiecare vrere, care îmi vede cel dintâi nereușitele, tocmai El mă iubește. Nu în sens religios, nu așa cum e înțeleasă iubirea când se spune „Dumnezeu ne iubește" (de parc-ar însemna „pentru că nu are ce face" sau „pentru că ne tolerează"). Nu. Mă iubește ca și când ar fi *Iubitul* meu. Asta da descoperire.

Femeia devine frumoasă când știe că este iubită. Dacă este ruptă de rădăcina iubirii, respinsă, dacă nimeni nu este interesat de ea, femeia se ofilește ca o floare uitată neudată.

Visând la iubire

Femeia devine frumoasă când știe că este iubită. Asistăm de multe ori la această transfigurare – bănuiesc că și ție ți se întâmplă la fel. Dacă este ruptă de rădăcina iubirii, respinsă, dacă nimeni nu este interesat de ea, femeia se ofilește ca o floare uitată neudată. Pălește în resemnare, în habotnicie și rușine. Luminozitatea înfățișării ei dispare la fel de ușor cum stingi o lumină inutilă. Dar aceeași femeie, pe care toți o credeau mai degrabă ștearsă, lipsită de sare și piper, devine încântătoare și îmbietoare o dată ce este *curtată*. Inima ei se trezește la viață, iese la lumină și întreaga ei înfățișare strălucește, încât începem să ne întrebăm: „Cum de nu am văzut-o în tot acest răstimp? Nu-mi vine să cred, este de-a dreptul cuceritoare".

Amintește-ți de Fran, din *Strictly Ballroom*, sau de Tulah, din *Nuntă a la grec*. Ori de Lottie, din *Enchanted April*, de Adrian, din *Rocky*, sau de Danielle, din *O iubire ca-n povești*. Frumusețea lor a fost mereu prezentă, dar singurul lucru care s-a schimbat a

fost că adevărata lor frumusețe s-a *eliberat* prin puterea iubirii, care le-a trezit inimile la viață. Femeia trebuie trezită la viață. Fiind femei, visăm să fim iubite într-un anumit fel, pe care numai feminitatea noastră îl știe. Visăm la iubire romantică. Suntem construite pentru așa ceva; astfel inimile noastre prind viață. Știi prea bine. Ceva din lăuntrul tău știe. Dar s-ar putea să nu știi următorul lucru...

Nu e nevoie să aștepți zadarnic un bărbat.

Dumnezeu de-abia așteaptă să-ți ofere El Însuși prilejul renașterii feminității. El dorește să treci dincolo de copilărescul cântecel „Dumnezeu mă are drag/ Biblia mi-o spune". Vrea să te vindeci prin dragostea Lui și să devii femeia matură care îl *cunoaște*. Voia Lui este să trăim mai degrabă ca în Osea 2:14: „De aceea, iată, o voi ademeni și o voi duce în pustie, și-i voi vorbi pe placul inimii ei" sau în Cântarea 4:9: „Mi-ai răpit inima, soro, mireaso, mi-ai răpit inima numai cu o privire, numai cu unul din lănțișoarele de la gâtul tău!" Inimile ne sunt flămânde de asta. Trebuie să simți pe pielea ta faptul că lucrul cel mai real care pornește din inima lui Dumnezeu către a ta nu este dezamăgirea sau dezacordul, ci dragostea adâncă, înflăcărată, pasională. La urma urmei, femeia a fost făcută pentru o astfel de dragoste.

Ascultarea încrezătoare de Dumnezeu este vitală, dar Dumnezeu nu ne îndeamnă doar către ascultare, fiindcă nu se dovedește suficientă pentru însănătoșirea noastră, după cum, pentru ca o căsnicie să meargă, nu ajunge să ai grijă ca rufele să fie mereu curate. Și se va dovedi insuficientă pentru izbăvirea noastră. În zilele noastre, o mulțime de creștini sunt persecutați. Mai mulți creștini sunt martirizați astăzi, în viață fiind, decât în *orice* altă epocă din Istoria Bisericii. Și nu ascultarea îi duce pe frații și surorile noastre – fără șovăială, hotărât, cu ochii larg deschiși – la moarte, ci *pasiunea* sfântă, arzătoare, inimile lor înflăcărate.

Pentru că izvorul oricărei sfințenii este Iubirea.

Dumnezeu ca Iubit

Să ne întoarcem acum o clipă la filmele care îți plac. Gândește-te la una dintre cele mai romantice scene pe care ți le amintești și care te-au făcut să suspini. Jack și Rose la prora Titanicului, îmbrățișați, sărutându-se pentru prima dată. Wallace vorbindu-i lui Murron în franceză, apoi în italiană: „Nu la fel de frumoasă ca tine". Aragorn împreună cu Arwen, scăldați în lumina

lunii pe podul din Rivendell, declarându-și iubirea. Edward întorcându-se la Elinor, în *Rațiune și simțire,* sau profesorul Behr întorcându-se la Jo, din finalul filmului *Fiicele doctorului March.*

Acum, imaginează-ți că tu ești Frumoasa, iar Isus este Iubitul.

Cum se simte inima ta în această postură? Încearcă o oarecare stânjeneală („Oare se cuvine?") sau visează ce frumos ar fi să fie adevărat? S-ar putea să te simți atinsă de puțină teamă, o rămășiță a zdrobirii inimii. „Nu vreau să fac una ca asta". Dar apoi ți-ai da seama că, înaintând în această direcție, vei găsi tămăduire. E cuviincios și cât se poate de conform cu Scriptura. Isus Însuși se numește pe Sine Mire (Matei 9:15, Matei 25:1-10, Ioan 3:29). Ei, sigur că scrobeala religioasă și poleiala de sfințenie nu au ce căuta aici. „Mire" înseamnă pur și simplu logodnic. Iubit. Este cea mai intimă metaforă aleasă de Isus pentru a-și descrie dragostea și dorul de noi, pentru a nu lăsa îndoieli asupra tipului de legătură la care ne cheamă.

Adu-ți aminte că în Scripturi există mai multe metafore menite să descrie legătura noastră cu Dumnezeu. Suntem înfățișați ca bucăți de lut, iar El ca un olar. Noi suntem oile, iar El păstorul. Fiecare metaforă în parte are frumusețea ei și vorbește pe înțelesul diferitelor vârste ale vieții spirituale și în limbajul diferitelor forme pe care le îmbracă inima lui Dumnezeu, ca să ni se dezvăluie. Ai observat însă, oare, că metaforele sunt *ascendente,* ni se prezintă într-o gradație formidabilă. De la legătura dintre olar și lutul lui, la aceea dintre păstor și oile sale există o diferență clară a modului de stabilire a relației, din ce în ce mai personal. Și asta nu e totul. De la stăpân și slujitor, la tată și fiu deosebim aceeași înaintare spre o relație tot mai personală, care se înfrumusețează și se îmbogățește când Dumnezeu ne numește prieteni. Dar momentul răvășitor este acela în care ne spune că este Iubitul nostru (Mirele, Logodnicul), iar noi suntem numiți mireasă. Atingem aici punctul culminant, țelul izbăvirii noastre (așa cum îl găsim în ultima carte a Bibliei, unde este descrisă întoarcerea lui Hristos după mireasa Lui), precum și cel mai intim și romantic dintre toate.

Fiecare poveste are câte un personaj negativ, dar are și un erou pozitiv. Marea Poveste de iubire din Scripturi ne dezvăluie și un Iubit care jinduiește după noi.

Dacă-ți vei lăsa sufletul să se bucure de această deschidere, vei descoperi că Dumnezeu este îndrăgostit de tine încă din copilărie. Da, e drept că mai devreme am spus că povestea vieții tale este aceea a unui atac susținut și de lungă durată asupra sufletului, de către cel care știe cine ai putea fi și se teme de tine. Dar aceasta este numai *parțial* adevărat. Fiecare poveste are câte un personaj negativ, dar are și un erou pozitiv. Marea Poveste de iubire din Scripturi ne dezvăluie și un Iubit care jinduiește după noi. Povestea vieții tale este *de asemenea* istoria unei îndelungi și pasionate căutări a inimii tale, de către Acela care te cunoaște cel mai bine și care te iubește cel mai mult.

Dumnezeu a înscris Iubirea romantică nu numai în inimile noastre, ci peste tot în jur. Nu avem nevoie decât să ne deschidă ochii și să ne ascută urechile pentru a-i auzi glasul, pentru a-i vedea mâna poftindu-ne să pășim în iubirea care ne face inimile să bată mai tare.

> Mai bătrână decât peștii din ocean/ Mai înaltă decât zborul păsării spre înălțime/ Mai bătrână decât stelele din cer/ E iubirea-mi pentru tine.// Mai puternică decât biserica din munte/ Mai dreaptă ca stejarul care ține/ În jurul lui sălbatica pădure/ E iubirea-mi pentru tine. – DAN FOGELBERG, „Mai bătrână mi-e iubirea"

Ce lucruri ți se păreau romantice în copilărie? Caii alergând pe câmpie? Parfumul aerului după o ploaie de vară? O carte preferată, ca de pildă *Grădina tăinuită?* Prima zăpadă a iernii? Oricare ar fi fost, nu erau decât șoaptele Iubitului tău, bilețelele Lui de dragoste, trimise să-ți renască dorul în inimă. Și, în parcursul nostru feminin către o relație cât mai intimă cu Dumnezeu, vedem cum acele lucruri se întorc în viețile noastre, pentru a ne aduce aminte că El *a fost* acolo, să vindece și să ne înapoieze tot ce am pierdut sau ne-a fost furat.

Deschide-ți inima dinaintea iubirii

Cântecele care îți plac, amintirile pe care le prețuiești, evenimentele care te-au mișcat până la sfintele lacrimi, toate ți-au fost date de Acela care spera să-ți câștige inima încă din momentul în care te-ai născut. În loc de flori și bomboane de ciocolată, în loc de cine romantice la lumina lumânărilor, Dumnezeu ne face cadou

apusuri de soare și stele căzătoare, lumina lunii reflectată în lacuri întunecate și simfonii de greieri; calde adieri, copaci foșnitori, grădini luxuriante și o dăruire înfocată.

Acest mod de a face curte este cum nu se poate mai personal. Îl vei simți anume conceput pentru sufletul *tău*. El știe ce anume îți taie răsuflarea, ce-ți face inima să bată nebunește. Trecem cu nebăgare de seamă peste multe dintre scrisorile Lui de dragoste, fiind prea preocupate să ne încuiem inimile pentru a îndura durerea cotidiană. Acum, în călătoria noastră feminină spre tămăduirea sufletească, trebuie să ne deschidem inima și să o lăsăm deschisă. Nu la modul prostesc, pentru oricine și către orice. Dar sigur că trebuie să alegem să ne deschidem sufletele încă o dată, ca să mai auzim șoaptele Iubitului, să-i primim sărutările.

Poate că iubirea Lui nu se va manifesta cum ne-am aștepta sau cum am fi crezut că se va întâmpla. Acum câțiva ani, John se afla într-o călătorie de afaceri în Oregon. S-a furișat pe plajă să aibă un pic de timp liber, în care să fie singur cu Dumnezeu, unde s-a plimbat, s-a rugat și în cele din urmă s-a așezat pe nisip, pentru a privi valurile mării. (Ideea lui de relaxare este „cu cât spațiul este mai vast, cu atât mai bine".) Și atunci a văzut o creastă uriașă de apă care s-a înălțat spre cer și o uriașă balenă a apărut exact în fața lui, imposibil de aproape de țărm. Nu mai era nimeni prin apropiere. Perioada migrării anuale a balenelor trecuse de mult. John a știut imediat că nu putea fi decât un dar din partea lui Dumnezeu numai pentru inima lui, un dar de la Iubitul inimii sale.

Mi-a povestit întâmplarea și, deși mă bucuram pentru el, mi-am dorit și eu un astfel de sărut divin. Și eu îmi doream o balenă numai a mea. Voiam să trăiesc personal iubirea lui Dumnezeu. Nu după multă vreme, am plecat cu John în nordul Californiei, să ținem o conferință la o tabără de odihnă și studiu pentru familii. La rândul meu, m-am strecurat într-o dimineață afară din tabără, pe plajă, să fiu singură cu Dumnezeu. M-am așezat pe nisip, am privit spre mare și l-am rugat pe Dumnezeu să-mi dăruiască și mie o balenă. „Isuse, știu că îl iubești pe John, dar oare mă iubești și pe mine? La fel de mult? Dacă da, atunci nu-mi poți da și mie o balenă?"

M-am simțit un pic stânjenită să-i cer așa ceva, când știam adevărul – că Dumnezeu își dovedise deja dragostea pentru mine. Își trimisese unicul Fiu, pe Isus, să moară pentru mine (Ioan 3:16). Mă mântuise. Plătise prețul cel mai greu de imaginat pentru mine. Îmi dăruise întreaga creație, ca să-mi vorbească despre slava și

iubirea Lui, îmi dăruise cuvântul Său, în toată profunzimea și frumusețea lui, și totuși îi ceream și mai mult. Dar lui Dumnezeu i-a plăcut. El se bucură să se descopere celor care îl caută din toată inima. Este un iubit nespus de generos, care te copleșește cu daruri și care adoră să declare mereu, încă o dată, iubirea pe care inima Lui ne-o poartă.

După o vreme, cum nu se arăta nici o balenă, m-am ridicat de pe nisip și mi-am continuat plimbarea. Era primăvara devreme, valurile se spărgeau de țărm și pescărușii țipau. Coasta de nord a Californiei este stâncoasă, așa că mergeam cu grijă; ocolind o stâncă, am dat peste o stea de mare, o stea de mare portocalie și nespus de frumoasă. Am știut imediat că era darul lui Dumnezeu pentru mine, sărutul Lui. Nu îmi dăruise o balenă, nu; asta era doar pentru John. Mie și numai mie îmi dăruia o stea de mare amețitor de frumoasă. Îmi răspunsese. Da. Mă iubea. I-am mulțumit, apoi am ocolit următoarea stâncă și m-am trezit într-o companie pe care n-o s-o uit niciodată. Acolo, în fața mea, în spatele meu, de jur împrejur, erau sute de stele de mare. Catralioane întregi. Mov, portocalii, albastre, de toate mărimile. Am izbucnit în hohote de bucurie, simțind că inima îmi explodează în piept. Dumnezeu nu mă iubea doar așa, ci mă IUUUUUBEA! Apropiat, intim ca nimeni altul, personal, în întregime.

Dumnezeu i-a dăruit lui John saltul neașteptat al unei balene. Era uriașă și puternică. Mie îmi dăruise stele de mare. Delicate, micuțe, complicate. Le puteam atinge. Lăsându-mă înconjurată de ele, mi-am simțit inima cuprinsă de iubirea Lui mărinimoasă, opulentă. Minunatele stele de mare reprezentau un dar foarte intim, de la un Dumnezeu nu mai puțin intim. Mai are încă o mulțime de daruri și pentru tine. Poate ar fi bine să-l întrebi:

Dumnezeule, cum arată acum iubirea Ta?

Nu vedem întotdeauna aceste dovezi. În capitolul unu ți-am povestit despre balul romantic la care am fost cu câțiva ani în urmă. Și Leslie, o prietenă de-a noastră, a fost invitată. Dar era cât pe ce să treacă pe lângă invitație fără să o bage în seamă. Povestea ei este extraordinară. Cu câteva săptămâni înainte să primească invitația, i-a spus lui Dumnezeu: „Am obosit să trăiesc în cenușă. Vreau să ies la lumină. Vreau să mă duc la bal". Nu știa ce i se pregătea, nu știa nimic despre balul care se organiza – pur și simplu așa își exprimase inima ei fragilitatea dinaintea lui

Dumnezeu. Se simțea precum Cenușăreasa la vatră și voia să *iasă*. (El îți apreciază vulnerabilitatea, asemenea unui Iubit. Îi place să vadă că îi împărtășești cea mai puternică dorință a inimii tale.) Ei bine, când a primit invitația, nici măcar nu a deschis-o. A lăsat-o neatinsă săptămâni întregi, în teancul cu chitanțe.

Când, în cele din urmă, a deschis-o – o invitație frumos gravată, la un bal adevărat – nu i-a venit să creadă că era pentru ea. O, Cenușăreaso! Ce mai aștepți? După câteva zile, Dumnezeu i-a deschis ochii și a alergat din nou la scrisori, a scos invitația și și-a ținut respirația. *E adevărat, Doamne? Să fie adevărat?* Nu voia să facă nici un fel de pregătiri. A așteptat ca soțul ei să o întrebe dacă voia să meargă, ceea ce s-a și întâmplat. Seara respectivă a fost, pentru ea, un eveniment nespus de mângâietor, care a atins răni din trecut, vechi și nevindecate. A strălucit întreaga seară și, de atunci încolo, ceva a rămas pe veci strălucitor în ea.

Nu trebuie să înțelegi de aici că viața este o lungă lună de miere cu Isus. Viața mea seamănă cu a ta – plină de responsabilități, tensiuni și dezamăgiri. Chiar acum am de spălat un dulap de haine, o grămadă de vase murdare, nu am nimic pregătit pentru cină și băieții sunt foarte plictisiți de vacanța de vară. Ca și pentru tine, sunt perioade în care Isus mi se pare foarte aproape și altele când parcă nu-l găsesc deloc. Uneori mi se pare că ne jucăm de-a v-ați ascunselea și că Dumnezeu își revendică cele mai bune ascunzători. Orice relație cunoaște suișuri și coborâșuri.

La vreme de restriște, inimile noastre tânjesc cel mai mult. În acele momente, o inimă deschisă *își dă seama* ce o doare. Cum te simți? Ca o fetiță căreia îi este dor de tatăl ei? Ca o adolescentă pe care nimeni nu o bagă în seamă, de parcă ar fi complet invizibilă? De multe ori, Dumnezeu lasă aceste sentimente să iasă la suprafață, ca să ne putem întoarce la vremurile când ne-am simțit astfel. De asemenea trebuie să conștientizezi care este reacția ta – cum te ocupi de inima ta. Te închizi în propria furie? Începi să mănânci mai mult? Simți nevoia să ai mereu pe cineva în preajmă?

Crucial este faptul că, de data *asta,* vom avea grijă de propriile suflete într-un mod diferit. Îi cerem Iubitului să ne vină în ajutor și ne păstrăm inimile descuiate pentru venirea Lui. Suntem atente să nu ne zăvorâm. Lăsăm lacrimile să curgă și durerea să crească într-o rugăciune plină de dor de Dumnezeu. Și El vine, inimă iubită. Vine într-adevăr. Apoi, momentele în care ne

apropiem – când apele iubirii se revarsă –ne aduc mângâiere, în acele locuri din inimă care au nevoie de atingerea Lui.

Ce așteaptă Dumnezeu de la tine?

> *Te caut prin prăpăstii adânci*
> *Numele ți-l strig*
> *Deși ești departe*
> *Știu că ruga mi-o auzi*
> *De ce nu-mi răspunzi?*
> *Iată-mă./ Iată-mă.* – EMMYLOU HARRIS, „IATĂ-MĂ"

Zilele trecute mă plimbam prin magazinul de materiale audio, doar ca să mă uit ce mai era nou, nu neapărat ca să găsesc ceva anume, când am simțit Duhul îndemnându-mă: *cumpără CD-ul ăsta.* Fusese doar un ghiont prietenesc, nu o poruncă, dar l-am urmat și, în drum spre casă, mi-am pus CD-ul, să-l ascult pe mașină. Nu mi-a plăcut în mod deosebit. I l-am dat lui Stasi, care, la puțină vreme, s-a întors să-mi spună cât de minunat era. Mi-a pus o melodie și abia atunci „l-am auzit" cu adevărat. Era un alt cadou de la Iubit și, în ce ne privește, pot spune că ne-a copleșit cu mai multe daruri decât am putea număra vreodată – melodii, filme, felicitări, vorbe prietenești, excursii prin păduri – Iubirea este *pretutindeni,* iar El îți strigă numele.

Ce așteaptă, de fapt, Dumnezeu de la tine?

Același lucru pe care-l vrei și tu. Așteaptă să fie iubit, să fie cunoscut cum numai iubiții se cunosc unul pe altul. Vrea să se apropie de tine. Da, sigur că îți vrea ascultarea, dar numai când se revarsă dintr-o inimă plină de iubire pentru El. „Cine are poruncile Mele și le păzește, acela Mă iubește; și cine Mă iubește, va fi iubit de Tatăl Meu. Eu îl voi iubi, și Mă voi arăta lui" (Ioan 14:21). Dorul nestins de a-l urma pe Isus nu reprezintă decât reacția firească a inimii care s-a îndrăgostit fără scăpare și care s-a lăsat prinsă în iubirea de El.

Când l-am citit, acum câțiva ani, pe George MacDonald, am dat peste o idee uimitoare. Ai auzit probabil că în inima fiecărui om se află un loc liber, pe care numai Dumnezeu îl poate ocupa. (Domnul știe că încercăm să-l ocupăm cu orice altceva, spre nemulțumirea noastră evidentă.) Dar venerabilul poet spunea și că *există* în inima lui Dumnezeu un loc pe care numai tu îl poți ocupa. "Înseamnă că există o încăpere în sufletul lui Dumnezeu Însuși,

unde nu poate intra decât un singur individ". Adică tu. Tu ești menită să ocupi un loc în inima lui Dumnezeu, un loc pe care nimeni altcineva nu îl poate umple. Uau. Tatălui Ceresc îi este dor de *tine*.

Tu ești aceea care îi copleșește inima „numai cu o privire" (Cântarea 4:9b). Pe tine te cântă cu bucurie (Țefania 3:17) și cu tine visează să danseze pe vârfuri de munte și în săli de bal. Îl răvășești cu frumusețea inimii tale care, în ciuda tuturor greutăților înfruntate, tot mai crede că El va veni. Fie ca iubirea să capete realitate pentru o clipă. Fie ca ea să se împlinească *pentru tine*.

Dumnezeu vrea să trăiți împreună această viață de iubire, să facă parte din fiecare zi a ta, din hotărârile, dorințele și dezamăgirile tale. Dorește o apropiere intimă, în toiul acestei agitații nebunești, cotidiene, cu întâlniri de afaceri, notificări, rufe de spălat, liste de cumpărături, drumuri cu mașina, discuții, proiecte și suferințe. Vrea să-și reverse dragostea în inima ta și să vadă cum, la rându-ți, te topești în inima Lui. Îi trebuie inima ta profundă, adică locul acela central, care reprezintă adevărata *ta* ființă. Nu-l interesează deloc să se apropie de femeia care crezi că trebuie să fii de ochii lumii, ci de femeia care ești cu adevărat.

Iată cum decurge totul în Osea. Mai întâi, Dumnezeu spune că ne va zădărnici eforturile de a găsi viața adevărată departe de El (am citat pasajul respectiv mai sus).

> „De aceea, iată, îi voi astupa drumul cu spini, i-l voi astupa cu un zid, ca să nu-și mai afle cărările. Va alerga după ibovnicii ei, dar nu-i va ajunge; îl va căuta, dar nu-i va găsi. Apoi va zice: Hai să mă întorc iarăși la bărbatul meu cel dintâi, căci eram mai fericită atunci decât acum!" (Osea 2:6-7)

Cum am mai spus, El face acest lucru ca să ostenim în căutarea greșită și să ne întoarcem la El cu dorul nestins. Apoi începe să ne curteze. Adesea ne separă de orice alt izvor de alinare, pentru ca toată atenția inimii noastre să se îndrepte către El.

> „De aceea, iată, o voi ademeni și o voi duce în pustie, și-i voi vorbi pe placul inimii ei". (Osea 2:14)

Și abia în acest punct începem să-l trăim pe Dumnezeu, nu ca pe Domnul-din Ceruri, și nici ca pe Dumnezeul-de-duminică-la-biserică, ci drept Acela care ne face curte. Drept Iubitul nostru.

> „În ziua aceea, zice Domnul, Îmi vei zice: 'Bărbatul meu!' și nu-Mi vei mai zice: 'Stăpânul meu!' Te voi logodi cu Mine pentru totdeauna; te voi logodi cu Mine prin neprihănire, judecată, mare bunătate și îndurare". (Osea 2:16, 19)

În iubirea încăpătoare a lui Dumnezeu, sufletele ni se pot întinde la odihnă. Dragostea Lui nu trebuie câștigată cu eforturi și nici nu trebuie să ne temem că am putea-o pierde. Ea ne este acordată pur și simplu. El ne-a ales. Și nimic nu ne poate despărți de dragostea Lui. Nici măcar noi înșine. Suntem făcute pentru o astfel de dragoste. Inimile noastre năzuiesc să fie iubite în mod intim, personal și, sigur că da, romantic. Suntem create pentru a fi obiectul dorinței și al afecțiunii celui care este îndrăgostit de noi până peste cap.

Și chiar asta suntem.

O relație apropiată cu Isus nu este rezervată numai celorlalte femei, care par să fie stăpâne pe ele, sfinte și cu unghiile frumos îngrijite. Este pentru fiecare dintre noi în parte. Dumnezeu vrea să se apropie în mod intim de *tine*. Pentru a avea parte de apropierea Lui, și tu trebuie să i-o oferi.

Inimi iubitoare

> „Pe când era pe drum, cu ucenicii Săi, Isus a intrat într-un sat. Și o femeie, numită Marta, L-a primit în casa ei. Ea avea o soră numită Maria, care s-a așezat jos la picioarele Domnului, și asculta cuvintele Lui. Marta era împărțită cu multă slujire, a venit repede la El, și I-a zis: Doamne, nu-ți pasă că soră-mea m-a lăsat să slujesc singură? Zi-i dar să-mi ajute. Drept răspuns, Isus i-a zis: Marto, Marto, pentru multe lucruri te îngrijorezi și te frămânți tu; dar un singur lucru trebuiește. Maria și-a ales partea cea bună, care nu i se va lua". (LUCA 10:38-42)

Bineînțeles, cunoaștem cu toții povestea. Marta și Maria. Nu mai fi așa ca Marta. Am înțeles ideea. Dar ne întrebăm adesea care o fi acel „singur lucru" care „trebuiește". Unele ați auzit predicându-se că ar fi vorba despre un blid cu mâncare obișnuită,

că Marta gătea o masă pretențioasă, când nu era necesar decât un singur fel de mâncare de toate zilele. Nu. Nu asta spune Isus. Încă o dată, Isus pune degetul pe rană. Singurul lucru cu adevărat necesar este o inimă iubitoare, răpită de dragoste, o inimă care *răspunde* cu adorație la dragostea extravagantă a lui Dumnezeu.

Inimile noastre sunt făcute să adore, să se închine. Fără să vrem, asta facem. Acum c-am ajuns aici, să spunem că „închinarea" este unul din termenii pe care Biserica i-a făcut antipatici. Auzim de „închinare" și ne gândim imediat: *O să-i dea înainte cu mersul la biserică și cu intonarea de cântări de laudă.* N-ai să vezi așa ceva aici. Închinarea ține mult mai mult de pasiune, de renunțare. Ne dăruim inimile închinării, în schimbul unei făgăduințe de Viață. Unele femei se închină la modă; altele adoră un prieten sau un iubit. Nu cunoaștem nici un fel de oprelişti când vine vorba să alegem cărui obiect de adorație să-i dăruim inima. Filme, mâncare, cumpărături, bârfă, orice-ți poate trece prin cap, oricum eu m-am închinat la toate.

Dar numai Isus este demn de dăruirea noastră. Maria și-a dat seama cine era de fapt Isus – izvorul întregii Vieți. Iubirea întrupată. Ea a făcut ceea ce sperăm și noi să fi făcut. A lăsat totul baltă și s–a așezat la picioarele Lui, fixându-și asupra Lui privirea trupească și pe cea sufletească.

Singurul lucru cu adevărat necesar este o inimă iubitoare, răpită de dragoste, o inimă care *răspunde* cu adorație la dragostea extravagantă a lui Dumnezeu.

Marta, așa cum apare aici, seamănă cu o biserică foarte ocupată, sau cu o mireasă delăsătoare. Chiar ieri am luat masa cu o veche prietenă. Povestindu-mi despre biserica de care aparținea, mi-a spus că se concentrau asupra Marii Îndatoriri și a respectării celei dintâi porunci: să-ți iubești aproapele ca pe tine însuți. Am amuțit. Nu asta este Prima Poruncă. Isus ne-a spus că prima și cea mai mare dintre porunci este „Să iubești pe Domnul, Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, și cu tot cugetul tău" (Matei 22:37). Sigur că Dumnezeu vrea să ne iubim unii pe alții, bineînțeles. Să ne slujim unii pe alții, firește. Dar mai întâi de toate, El vrea dovada dăruirii noastre totale și a dragostei pentru El. Numai din inimile pline de iubire pentru El decurg toate lucrările și faptele de iubire.

Iată acum una dintre cele mai frumoase taine ale inimii de femeie: femeile îndeplinesc stând lângă inima lui Dumnezeu, o lucrare specifică la care bărbații nu se pricep.

Să revedem ceea ce e consemnat. În viața lui Isus s-a petrecut un lucru despre care El a spus că trebuie relatat ori de câte ori Evanghelia este vestită lumii. Este vorba despre momentul când Maria din Betania l-a uns cu uleiul parfumat, care costa cât plata pentru un an întreg. A fost un act ieșit din comun, de închinare sacrificială, iar aroma lui a umplut încăperea. Isus a fost profund mișcat. Bărbații adunați acolo, în schimb, s-au indignat. O femeie a făcut acest lucru pentru Hristos. Cum tot o femeie a dat buzna în casa fariseului și i-a spălat picioarele lui Isus cu lacrimile ei, i le-a șters cu părul ei și i le-a sărutat într-un act de închinare foarte personală plină de căință.

Femeile l-au urmat pe Isus din Galileea pentru a avea grijă de El. Tot ele au stat la picioarele crucii, dăruindu-i alinarea simplei lor prezențe, până când Isus și-a dat duhul (dintre cei 12, numai Ioan a rămas cu ele). Femeilor li s-a înfățișat Isus cel dintâi, după ce a înviat din morți și tot ele „s-au apropiat să-i cuprindă picioarele și i s-au închinat" (Matei 28:9) ca Domnului Înviat, Învingător.

Femeile dețin un loc special în inima lui Dumnezeu. Închinarea lor îi aduce lui Isus nespusă bucurie și constituie o lucrare profundă. Poți participa la lucrarea inimii Lui, pentru că știi să ajungi la El și ești foarte importantă pentru El. Isus dorește să-ți reverși dragostea asupra Lui, prin închinarea extraordinară, bogată, care constituie lucrarea inimii Sale. Și nu ne referim aici numai la femeile care au timpul necesar, care duc o viață de sfințenie. Tu însăți ești făcută pentru iubire și singurul care ți-o poate oferi mereu, în profunzime, este Isus. Oferă-ți inima lui Isus.

Cum să întreținem apropierea intimă

Când am început să mă închin lui Isus în intimitatea dormitorului meu, aveam o melodie pe care o ascultam tot timpul. Este o melodie simplă, care sună cam așa:

Ajută-ne, Dumnezeul nostru, căci venim la Tine în mare nevoință.

Da. Exact așa sunt. La vremea aceea eram în mare nevoință de Dumnezeu (și chiar și acum mai sunt). Lupta mea cu dependența de mâncare și cu o singurătate structurală era cât se

poate de reală. Aveam nevoie ca Dumnezeu să fie mai ușor de atins, mai concret în viața mea. Flămândă de atingerea Lui asupra inimii mele, însetată de descoperirea mai profundă a ființei Sale și disperată să mă însănătoșesc de-a binelea, îmi dedicam câteva ore pe săptămână închinării personale. Îl rugam să vină.

I-am făcut loc în programul meu zilnic și m-am străduit să-l respect. Dacă asta însemna să scot telefonul din priză, să-i las pe copii cu altcineva sau să rămân trează după ce toți adormeau, merita toată truda. M-am lăsat cucerită de frumusețea Lui. Era darnică și bună. Și mai era *greu de atins.* Pentru a ajunge la o relație apropiată cu Hristos, vei avea de luptat. Te vei război cu obsesia pentru treburile domestice (dependența Martei), cu acuzele ce ți se vor aduce, cu Jefuitorul care îți va fura pe dată darurile Iubitului tău. Dar vei reuși. Fiecare femeie este într-un anume fel neînfricată, și asta dintr-un motiv foarte simplu. Oricât de mult ar costa, intimitatea cu Iubitul tău merită sacrificiul.

Cheamă-l în ajutor ca să te înfometeze de dorul Lui.

Cheamă-l în ajutor ca să-ți găsești timpul și locul în care să te apropii de El.

Cheamă-l să vină, să ți se arate ca un Iubit adevărat.

Fă-ți rost de melodiile care te impresionează și care te-ar putea ajuta în închinare. Nu acelea pe care ai face aerobic, ci unele capabile să-ți vorbească despre intimitatea cu Hristos. Muzică în stare să te apropie de El. (O prietenă tocmai ne-a mărturisit că preferata ei în acest moment este „All I Ask of You" din *Fantoma de la Operă!*) Du-te într-un loc doar al tău. Anunță-i pe toți să nu te întrerupă. Scoate-ți telefonul din priză. Adu-ți Biblia și un jurnal în care să scrii ce-l auzi pe Dumnezeu spunând în adâncul inimii tale. Îngenunchează, așază-te sau întinde-te și roagă-l pe Duhul Sfânt să-ți vină într-ajutor în închinare. Începe prin a-i spune lui Isus cât este de minunat. Mai știi când a avut grijă să rezolve situația aceea dificilă? Sau atunci când a răspuns rugăciunilor tale și te-a ajutat să te descurci cu banii? Ții minte cum ți-a vorbit la vreme de nevoie sau de singurătate? Mulțumește-i că ți-a fost atât de credincios. Rămâi. Adastă. Lasă muzica să-ți ajute inima s-o apuce spre Dumnezeu.

Prima dată n-o să ți se pară prea grozav. Vei simți că vorbele și chemările se izbesc de tavan. Dar cu timpul, vei simți schimbarea. Prezența lui Dumnezeu se deprinde prin exercițiu, cum prea bine o știa fratele călugăr francez Lawrence. Când venim la Dumnezeu în închinare, o facem nu pentru a *primi* ceva, ci

pentru a-i *dărui* ceva. Isus se bucură când îi dăruim inimile cu adorație. Așa pătrunzi în încăperea unde doar tu poți pătrunde. Aduci un dar inimii lui Isus, pe care doar tu îl poți aduce. Tu îi ești Făgăduita, Iubita, bătaia inimii Sale și iubirea vieții Sale. Apropie-te. Te așteaptă.

Ți-am fost mereu Iubită./ Iată-mă/ Iată-mă. – EMMYLOU HARRIS, "IATĂ-MĂ"

Cultura de astăzi a femeilor din biserică este schilodită de câteva minciuni deosebit de convingătoare. „A avea o viață spirituală bogată înseamnă a fi tot timpul ocupată. A fi disciplinată. A îndeplini o mulțime de îndatoriri". Nu, a avea o adevărată viață spirituală înseamnă a trăi o Poveste de dragoste cu Dumnezeu. Năzuința de a fi iubită romantic este adânc înrădăcinată în inima oricărei femei, pentru o astfel de iubire sunteți croite, așa sunteți iubite și așa veți fi iubite pe veci.

Capitolul opt

SĂ DEZVĂLUIE FRUMUSEȚE

Frumusețea este periculoasă.
– GERARD MANLEY HOPKINS

Frumusețea va salva lumea.
– FEODOR DOSTOIEVSKI

Arată-mi fața ta și fă-mă să-ți aud glasul/ Căci glasul tău este dulce și fața ta plăcută
– CÂNTAREA CÂNTĂRILOR 2:14

Temeiul fiecărui bărbat este Puterea. Bărbatul este rânduit să-l întrupeze – adică să-l reprezinte pentru experiența noastră, în formă umană – pe Dumnezeul nostru Războinic. Un Dumnezeu care *izbândește pentru noi.*

> „Cine este acesta, care vine din Edom, din Boțra, în haine roșii, în haine strălucitoare, și calcă mândru, în plinătatea puterii Lui? Eu sunt Cel care am făgăduit mântuirea, și am putere să izbăvesc!" (Isaia 63:1)

Exact asta ne grăbește bătăile inimii și ne înmoaie genunchii atunci când urmărim personajul interpretat de Daniel Day Lewis în *Ultimul mohican*, pe William Wallace în *Inimă neînfricată*, pe Aragorn în *Stăpânul inelelor* sau personajele interpretate de Harrison Ford în aproape toate filmele sale. Exact asta sperăm să

trăim, ca femei, alături de bărbatul *nostru* și de ceilalți bărbați din viața noastră.

Simțim puterea bărbatului atunci când el vorbește în numele nostru. Dacă ne aruncă vorbe necugetate, ne simțim străpunse, fiindcă puterea lui ne-a rănit. Dacă tace, flămânzim, căci nu ne dă nici un fel de putere, ne-a părăsit. Dar când ne vorbește, când ascultă ce spunem, când ne dăruiește vorbele lui și le dăruiește în numele nostru, inima noastră se poate odihni. „Cum te simți?", iată una dintre cele mai simple și mai iubitoare întrebări pe care mi le pune John.

„Tendința sufletului de a iubi frumusețea este capcana pe care Dumnezeu o folosește cel mai adesea pentru a-l câștiga de partea Lui."
Simone Weil

Jinduim la darurile puterii masculine, protectoare, la ocrotirea fizică pe care ne-o oferă, desigur. Dar și la ocrotirea emoțională și spirituală. Ne așteptăm să intervină în favoarea noastră, într-o relație care ne-a devenit dăunătoare. O prietenă era agresată verbal și șantajată emoțional de către mama ei, de câte ori vorbeau la telefon. În cele din urmă, soțul ei a luat receptorul și i-a spus mamei: „Nu îi puteți vorbi astfel soției mele. Nu vă permit. Vă interzic să mai sunați, atâta timp cât nu sunteți pregătită să fiți amabilă". Astfel, a făcut ceea ce soția lui, în momentul respectiv, nu putea face pentru ea însăși. Și i-a fost atât de recunoscătoare!

Toate femeile ne dorim ca, între noi și atacurile mârșave ale Dușmanului, să putem conta pe o prezență puternică. Într-o seară care punea capăt unei zile obositoare, mă băgasem în pat mai devreme, copleșită de un sentiment de disperare și inutilitate. Mă simțeam la pământ, irecuperabilă și demnă de tot disprețul. Stăteam nemișcată, înglodată în mâhnire. Deodată, a apărut John, care s-a așezat pe pat. Era furios, dar nu pe mine. Recunoscuse mâna Dușmanului. Așa că a intrat în rolul de soț autoritar și le-a poruncit cu tărie legiunilor Satanei să-mi dea drumul; le-a poruncit să tacă și le-a trimis la Scaunul de judecată al lui Isus. Când a început să se roage pentru mine, m-am simțit jenată. Cum a continuat să se roage, m-am simțit din ce în ce mai ușoară. Când a încetat, lacrimile îmi curgeau pe obraji și mâinile îmi erau înălțate către Dumnezeu, în semn de sfântă recunoștință și de închinare plină de bucurie. Mă dusesem la culcare plină de o

mâhnire fără hotar. Am încheiat seara izbucnind în cântări de laudă, din toată inima.

Lumea are nevoie de puterea bărbatului.

Desigur că – mi se pare evident – prin asta nu ne referim la niște mușchi bine exersați.

Evident că, dacă unui bărbat nu-i place decât să meargă la sală, și nu este puternic decât din punct de vedere fizic, atunci rămâne gol pe dinăuntru. Și care femeie se va mulțumi cu un astfel de bărbat? Pe de altă parte, poate că bărbatului nostru îi place să citească, ori să cânte la un instrument. Slăbește cu ceva puterea sufletului său? Nici pe departe. Puterea bărbatului este în primul rând una *sufletească* – o putere a inimii. Și, bineînțeles, pe măsură ce ea se reflectă în exterior, pe măsură ce bărbatul *sălășluiește* în propria-i putere, el devine și mai frumos fizic. Mai atrăgător. Precum fructul unei realități interioare.

Așa că vă dați seama că atunci când vorbim despre temeiul femeii – frumusețea ei – nu ne referim la „silueta perfectă". Frumusețea femeii este mai întâi *sufletească*. Știu că este un salt destul de mare. Trăim de prea multă vreme sub presiunea frumuseții exterioare. Dar să ne gândim mai bine la această condiționare și vom vedea că ne folosește. Frumusețea femeii este mai întâi una sufletească. După aceea, sigur că da, pe măsură ce o exteriorizăm, ne facem stăpâne pe ea, după ce ajungem să *sălășluim* în propria noastră frumusețe, chiar devenim mai drăguțe. Mai desfătătoare sau, cum scria poetul Gerard Manley Hopkins, „instantanee ale sinelui dezbrăcat de chip și ramă". Propriul sine se reflectă în înfățișarea noastră. Dar totul se citește din interior spre exterior.

Temeiul femeii

Temeiul femeii e frumusețea. Ea este rânduită să-l întrupeze – adică să-l reprezinte pentru experiența noastră, în formă umană – pe Dumnezeul cel Cuceritor. Un Dumnezeu *care te cheamă.*

> „Mi-ai răpit inima, soro, mireaso, mi-ai răpit inima numai cu o privire, numai cu unul din lănțișoarele de la gâtul tău! O fântână din grădini, un izvor de ape vii, ce curge din Liban". (Cântarea 4:9, 15)

De la femeie, lumea se așteaptă la frumusețe. Știm asta. Undeva în adâncul ființei, știm că e adevărat. Mare parte din toată rușinea pe care o resimțim vine din recunoașterea și din sentimentul unui mare eșec în acest domeniu. Așa că, ia aminte: frumusețea este o esență ce dăinuiește în *toate* femeile. Le-a fost dată de Dumnezeu. Ți-a fost dată.

Cu siguranță trebuie să fii de acord cu noi că, dacă Dumnezeu este în vreun fel anume, atunci e în primul rând *frumos*.

Peste tot în jur, creația lui Dumnezeu strigă despre frumusețea și despre sfințenia Lui. Dacă am avea ochi să vedem, ne-am da seama că, de la silueta dantelată a zăpezii pe o creangă golașă de copac, la izbucnirea bruscă a razelor de soare prin spărtura unui nor unduitor, la susurul unui pârâu zglobiu peste pietre șlefuite de apă, la forma trupului unei femei și la chipul unui prunc care aude mașina vânzătorului de înghețată, toate ne vorbesc despre inima bună a lui Dumnezeu. Venirea primăverii după o iarnă grea aproape că este prea minunată ca să fie suportabilă. Frumusețea lui Dumnezeu este revărsată din belșug asupra lumii.

Așa cum am încercat să arătăm în capitolul doi, Frumusețea este puternică. (Ar fi bine să recitești pasajul respectiv.) S-ar putea ca frumusețea să fie cel mai puternic lucru de pe pământ. Ea *vorbește, îmbie, hrănește, alină, iluminează* și *trece dincolo de lumea materială*. Ne duce către Dumnezeu. Simone Weil nota că: „Frumusețea lumii este aproape singurul mod în care îl lăsăm pe Dumnezeu să ne pătrundă... Frumusețea cucerește simțurile, pentru a obține permisiunea de a trece direct la suflet... Tendința sufletului de a iubi frumusețea este capcana pe care Dumnezeu o folosește cel mai adesea pentru a-l câștiga de partea Lui".

Dumnezeu a dăruit Evei această Frumusețe, după cum a dăruit-o tuturor femeilor. Ea reprezintă miezul femeii – cine este și cine visează să fie – precum și unul din cele mai slăvite feluri de a purta chipul lui Dumnezeu într-o lume stricată și adesea urâtă. E complicat să vorbești despre frumusețe. Este misterioasă, ceea ce nu ar trebui să ne surprindă nici un pic. Femeile sunt făpturi nespus de tainice; nu niște probleme fără rezolvare, ci niște mistere care te învăluie în bucurie. Iar acest lucru face parte și el din slava femeii.

Femeia își dorește să schimbe în bine ceva pe lumea asta, pentru că, fiind conducătoarea lumii, alături de Adam, a fost astfel concepută; iar influența ei benefică se vede mai ales în felul în care

înfrumusețează lumea în care trăiește. Ne aranjăm casele, punem buchete de flori pe masă. Primele europence venite în America au adus cu ele, în sălbăticie, veselă de porțelan, la fel cum eu duc o față de masă frumoasă, pe care să luăm masa atunci când mergem în excursie cu cortul. Ne parfumăm, ne pictăm unghiile de la picioare, ne vopsim părul și ne găurim urechile, toate într-un efort de a ne face mereu mai frumoase.

Frumusețea este lucrul cel mai *adânc* și, desigur, cel mai *prost înțeles* dintre toate calitățile feminine. Vrem să-ți fie foarte clar că este vorba de o esență pe care toate femeile o poartă din momentul creației lor. Singurele obstacole în calea frumuseții sunt îndoielile și temerile noastre, precum și ascunzișurile sau strădaniile nepotrivite, la care recurgem drept urmare a îndoielilor și spaimelor amintite.

Frumusețea se revarsă dintr-o inimă odihnită

Janet are douăzeci și unu de ani. La liceu, făcea parte din echipa de dansuri. E subțire și mignonă, cu o siluetă de invidiat. Spre deosebire de multe alte tinere din acea lume în care frumusețea e privită ca o întrecere, ea a fost scutită de vreo tulburare de alimentație. În schimb aleargă între un kilometru și jumătate și trei kilometri și jumătate *pe zi*. Are mare grijă ce mănâncă, își permite să poarte hainele cele mai drăguțe și totuși..., când ești în preajma ei, nu-ți simți inima liniștită. Frumusețea ei face ravagii, dar nu este deloc îmbietoare. Motivul este foarte simplu: eforturile ei se simt. Este perfecționistă (dacă a câștigat un kilogram în greutate, totul e privit ca o criză majoră; dacă-i apare un coș este un dezastru). Astfel, frumusețea ei pare prea plăpândă, chiar șubredă. Nu o simți revărsându-i-se din inimă, ci, mai degrabă, cumva impusă din exterior, prin disciplină drastică și teamă.

June este una dintre cele mai frumoase femei pe care le-am întâlnit vreodată. Am întâlnit-o cu câțiva ani în urmă, într-o tabără de odihnă și studiu pe coasta Carolinei de Nord. Avea părul lung, prins într-un coc lejer cu ajutorul unor piepteni decorativi. Purta niște cercei lungi, foarte originali și fuste drăguțe, înflorate. Ochii îi străluceau când râdea, ceea ce făcea adesea, luminând întreaga încăpere. Era evident îndrăgostită de soțul ei, pe care îl privea cu niște ochi în care se citea adorația. June se odihnea în ea însăși, simțindu-se confortabil cu propria ființă. Vorbind cu ea sau chiar

și numai stând lângă ea, ne simțeam mult mai liniștiți cu propria ființă, la rândul nostru. Frumosul ei suflet, încăpător, îi chema pe alții să vină, să fie ei înșiși, să guste și să vadă cât de bun era Domnul, indiferent ce se întâmpla în viața fiecăruia. În perioada cât am cunoscut-o a plâns, a râs, deoarece era minunat de vie și de îndrăgostită, atât de soțul ei, cât și de Dumnezeul întregului Univers.

Iar June avea cam șaptezeci și cinci de ani.

Care este deosebirea dintre cele două femei? Răgazul. Frumusețea lui June se revărsa odihnitor din inimă.

Vezi tu, frumusețea locuiește în toate femeile. În lucrarea de sfătuire a femeilor de toate vârstele, o vedem mereu. Precum o căprioară sfioasă, se arată pentru o clipă și apoi se retrage înapoi în culcuș. De obicei, apare când femeia nu își dă seama, când nu se străduiește să o pună în evidență. Mai degrabă se întâmplă ceva, un lucru care o determină să-și coboare pentru o clipă toate scuturile de protecție. De pildă, când cineva o ascultă. Atunci, femeia își dă seama că are însemnătate, că există cineva căruia îi pasă de inima ei, care vrea să o cunoască. Într-un astfel de moment, frumusețea ei se ivește ca de după un văl.

Așa că nu avem de implorat frumusețea să se arate, ci mai degrabă de desființat sistemele de apărare. Alege să renunți la obișnuitele tale mijloace de supraviețuire și lasă-ți inima să se arate. O dată cu ea se va ivi și frumusețea.

> „Podoaba voastră să nu fie podoaba de afară, care stă în împletitura părului, în purtarea de scule de aur sau în îmbrăcarea hainelor, ci să fie omul ascuns al inimii, în curăția nepieritoare a unui duh blând și liniștit, care este de mare preț înaintea lui Dumnezeu". (1 Petru 3:3-4)

Să le luăm pe rând. Petru nu spune că nu ar trebui să ne placă să purtăm lucruri frumoase, ci încearcă să ne transmită ideea că adevărata frumusețe *vine din* interiorul nostru. Din inimă. O inimă odihnită. Când am citit pentru prima dată partea despre duhul blând și liniștit, am renunțat să mai sper că voi primi vreodată notă de trecere la acest capitol, fiindcă sunt gălăgioasă, glumesc atunci când sunt emoționată sau când nu mă simt în largul meu, dar și când mă simt relaxată și în largul meu. Nu rezist la tăceri prelungite. Dacă, într-un grup, nimeni nu vorbește, eu

interpretez tăcerea ca pe o invitație de a-mi împărtăși părerile. Un duh blând și liniștit? Vai de capul meu.

Am început să introduc în rugăciunile mele de sfințire rugămintea de a mi se opera un transplant complet de personalitate. Da, așază un înger pe vârful limbii mele, să-mi păzească fiecare cuvințel. Și, dacă tot faci asta, mai bine transformă-mă în altcineva, te rog. Așa, cam ca Melanie, din *Pe aripile vântului*. Sau ca Maica Tereza. Ca o femeie cu adevărat *bună*. Nu credeam că cer prea mult. La urma urmei, este vorba despre Dumnezeul minunilor.

Dumnezeu, credincios cum îl știi, mă transformă zi de zi. Dar rămân la fel de extrovertită. De fapt, în loc să mă transforme în altcineva, mă face să fiu din ce în ce mai mult *eu însămi*. Și acesta este unul dintre minunatele lucruri care îi sunt caracteristice. Cu cât mai mult devenim *ai lui*, cu atât mai mult ne descoperim adevărata ființă, ne dăm arama pe față. Deci, se dovedește un lucru benefic faptul că atunci am înțeles greșit ce voia să-mi spună Scriptura. Cuvintele lui Petru nu înseamnă că femeile frumoase abia dacă șoptesc ceva mai tare, asta în cazul în care își deschid gura. Nici vorbă. A avea un duh blând și liniștit presupune a avea o inimă credincioasă, încrezătoare în Dumnezeu, un duh care și-a căpătat liniștea prin puterea iubirii Lui și care s-a umplut de pace. Nu o inimă fără odihnă, mereu truditoare.

Femeia de toată frumusețea, slăvită, este numai aceea care nu se străduiește din răsputeri să devină frumoasă sau demnă de iubire sau pe placul cuiva. Ea știe, în locul acela pașnic din inimă, unde locuiește Dumnezeu, că El o găsește frumoasă, că o găsește demnă de iubire și că îi este pe plac. *De fapt, singurul lucru care te împiedică să fii absolut cuceritoare și să fii prilej de bucurie este strădania ta.*

„Domnul Dumnezeul tău este în mijlocul tău, ca un viteaz care poate ajuta; se va bucura de tine cu mare bucurie, va tăcea în dragostea Lui, și nu va mai putea de veselie pentru tine" (Țefania 3:17). Femeia cu adevărat frumoasă este aceea ale cărei adâncuri sufletești sunt liniștite, aceea care crede cu tărie în Dumnezeu, deoarece s-a convins că este demn de toată încrederea. Ea emană o senzație de calm, odihnitoare, îmbiindu-i pe toți cei din jurul ei la odihnă. Făptura ei grăiește despre liniște și pace; știe că trăim într-o lume mereu pe picior de război, că avem un dușman neobosit și că ne aventurăm printr-o lume căzută. Dar știe la fel de

bine că, mulțumită lui Dumnezeu, totul este bine și va fi bine. *O femeie de toată frumusețea le va dărui altora harul de a fi și spațiul pentru a deveni cei ce sunt.* În prezența ei, ne eliberăm de tensiunea și de strânsoarea care ne cuprind prea adesea inimile. De asemenea, simțim cum respirăm adevărul că Dumnezeu ne iubește și că este bun.

De aceea, trebuie să cerem fără încetare. Cere-i lui Isus să-ți dezvăluie frumusețea. Întreabă-l ce crede despre tine, *ca femeie*. Vorbele pe care El ni le adresează ne odihnesc și ne descoperă propria frumusețe.

Frumusețea este îmbietoare

Cu mulți ani în urmă, eram cu toată familia și cu niște prieteni la cabana acestora dintr-un vechi orășel de munte, din Colorado. Într-o bună dimineață, trecând cu mașina printr-o zonă în care plănuiam să facem o excursie, am văzut o casă înconjurată de o grădină de o rară frumusețe. Nu mai văzusem așa ceva până atunci și nici de atunci încolo. Pâlcuri întregi de pintenul cavalerului uriași, degețel luxuriant, oaze întregi de garofițe și de panseluțe, clematite și trandafiri mi-au furat ochii și inima. Mai târziu, m-am întors acolo. Simțeam nevoia să mă apropii de grădina aceea. Să intru în ea, să mă cufund în opulența ei. Îmboldită de dorință, m-am dus și am bătut la ușă.

Cartea Proverbelor ne vorbește despre două tipuri de femei, de fapt despre două arhetipuri. Una este Doamna Înțelepciune, iar cealaltă Doamna Nebunie. Ușa Nebuniei este gura unui mormânt deschis, pe când căminul Înțelepciunii este poarta către cunoaștere, sfințenie și Viață.

O femeie micuță, mai în vârstă, mi-a deschis și m-a măsurat din priviri cu suspiciune. M-am prezentat repede drept o vizitatoare care îi văzuse grădina. Fusesem complet cucerită și mă întrebam dacă nu s-ar putea, *vă rog frumos,* să mă plimb puțin prin grădină. Îngrijorarea femeii s-a topit în încântare. Vă place grădina? Vă place ce am reușit să creez? Vă place rezultatul trudei mele? Cred și eu. A ieșit să îmi arate ea însăși grădina și am petrecut o după-masă încântătoare împreună.

Diminecața următoare m-am întors, fiind invitată să-mi aduc toată familia.

Frumusețea ne cheamă, ne îmbie. *Vino, cercetează, cufundă-te.* Dumnezeu – frumusețea însăși – ne cheamă să-l cunoaștem. „Gustați și vedeți ce bun este Domnul! Ferice de omul care se încrede în El!" (Psalmi 34:8). Se delectează să ne atragă și să ni se arate celor care îl căutăm din tot sufletul. Dorește să se facă știut și cercetat. La fel ca o femeie care, pe de o parte, se teme, dar dincolo de teamă aspiră să se facă știută, să-și vadă frumusețea apreciată și să constituie prilej de bucurie. Așa că frumusețea dezvăluită a femeii incită și îmbie, iar inima ei hotărăște *către ce anume*: către viață sau către moarte.

Cartea Proverbelor ne vorbește despre două tipuri de femei, de fapt despre două arhetipuri. Una este Doamna Înțelepciune, iar cealaltă Doamna Nebunie. Amândouă sunt arătoase, amândouă întind masa cu mâncăruri alese, cu vin vechi și se îmbracă în straie delicate. Amândouă poftesc trecătorii să intre, să se înfrupte și să se odihnească. Ușa Nebuniei este gura unui mormânt deschis, pe când căminul Înțelepciunii este poarta către cunoaștere, sfințenie și Viață.

Femeia care se străduiește prea mult îi îmbie și pe alții la trudă. Mesajul ei – uneori implicit în fapte, alteori explicit în cuvinte – este „Vino-ți în fire. Viața este nesigură. Nu are loc pentru problemele inimii tale. Antrenează-te. Apucă-te de treabă, căci numai asta contează". Nu este loc pentru *totul e bine, totul va fi bine.* Frica ei nu îngăduie așa ceva și, ca urmare, tocmai lucrurile de care lumea are nevoie din partea femeii rămân lăcătuite.

Dimpotrivă, femeia a cărei inimă este odihnită îi îmbie și pe alții la răgaz. Asta simțeam în prezența lui June – și în prezența altor femei pe care le știm și pe care am ajuns să le iubim. Suntem chemați să fim noi înșine. Îți amintești analogia pe care o foloseam în capitolul doi – cea cu traficul aglomerat, obositor, gălăgios, tensionant? Compară senzația cu aceea pe care ți-o dă un loc minunat – o grădină, o pajiște sau o plajă liniștită. Aici găsești răgaz pentru suflet, iar sufletul tău înflorește. Respiri din nou. Te poți odihni. Este foarte bine. Așa te simți în apropierea unei femei frumoase. Ești liber să fii tu însuți, ceea ce reprezintă unul dintre cele mai mari daruri ale vieții.

Femeia care se ascunde te îndeamnă să te ascunzi. „Nu fi fragilă, ascunde-te". Cea care lasă să se vadă ce vulnerabilă este și cât de deschisă către apropiere, te îndeamnă să procedezi la fel.

Nu este oare Eva întruparea inimii lui Dumnezeu pentru apropiere? Prin chemarea la o legătură profundă, adresată lumii, ne spune de fapt: *Aici sunteți doriți. Vrem să te cunoaștem. Intră. Împărtășește-te lumii. Fii prilej de bucurie și bucură-te de mine pe măsură ce, la rându-mi, mă împărtășesc.* Femeia ahtiată să țină totul sub control nu îi poate îmbia pe alții la odihnă, la cunoaștere. În prezența ei, se vor simți supravegheați și deloc în siguranță.

Darul prezenței este prețios și desfătător. E mare lucru a veni – fără scutul de autoconservare, fără să-ți fie gândul în altă parte – și a fi acolo cu întreaga ființă, cu adevărat interesat de acela pe care îl ai dinaintea ta.

Cea care își dezvăluie frumusețea îi cheamă pe ceilalți la viață. Riscă să se arate vulnerabilă: arătându-și inima și poftindu-i și pe alții s-o facă. Nu pretinde nimic, doar speră. Când asistenta noastră Cherie intră în încăpere, parcă s-ar deschide o fereastră prin care intră aer curat. Cherie este foarte tânără, ceea ce nu o oprește să își ofere bunătatea, nădejdea, interesul sincer de a te cunoaște. Își oferă frumusețea punând întrebările potrivite și oferindu-ți secvențe din trăirile ei cu Dumnezeu – o descoperire, o privire aruncată spre inima ei. Îi stârnește pe alții către Dumnezeu.

Vezi tu, până la urmă, o femeie nu face decât să ne cheme să-l cunoaștem pe Dumnezeu. Să trăim prin ea îndurarea lui Dumnezeu. Tandrețea și bunătatea Lui, precum și dorul Lui de noi – de a-l cunoaște și de a ne lăsa cunoscuți de El. Ne cheamă să trăim pe pielea noastră faptul că Dumnezeu este bun, profund, frumos, îmbietor. Cuceritor.

Știm că multe vă puteți gândi: *Dar eu nu mă recunosc aici. Nu îmi stă în fire.* Iată unde avem de „exersat" pe cont propriu mântuirea, așa cum Dumnezeu lucrează în noi (Filipeni 2:12-13). Pe măsură ce veți începe să lucrați la acest aspect, veți descoperi în voi locuri care au nevoie de atingerea tămăduitoare a lui Isus. Cam așa funcționează. Nu stăm pur și simplu ascunși în tainiță, până suntem întregiți; Isus ne cheamă să trăim chiar acum ca femeia îmbietoare și să ne găsim, pe parcurs, însănătoșirea.

Darul frumuseții

Frumusețea ne copleșește, ne vrăjește, ne fascinează și ne cheamă – ANDREW GREELEY

Când o femeie își dezvăluie frumusețea, înseamnă că își dăruiește inima. Nu neapărat lucrarea și ajutorul (ca Marta în bucătărie), ci simpla *prezență*. La întâlnirile de familie, spune Stasi, mama se ascundea literalmente în bucătărie. Gătea, cocea, pregătea, servea și curăța și, pentru nimic în lume, nu o puteam scoate de acolo. Doream să își împartă viața cu noi, gândurile, ideile, și nu doar eforturile casnice. Dar nu ieșea niciodată, iar noi suntem astăzi mai săraci din cauza acestei pierderi.

Darul prezenței este prețios și desfătător. E mare lucru a veni – fără scutul de auto-conservare, fără să-ți fie gândul în altă parte – și a fi acolo cu întreaga ființă, cu adevărat interesat de acela pe care îl ai dinaintea ta. Ai observat, citind Scripturile, cât de mult le plăcea oamenilor să fie în preajma lui Isus? Pur și simplu să stea pe lângă El – să mănânce împreună, să se plimbe cu El, să aibă lungi discuții împreună. Aici vedem darul prezenței. Când erai lângă El, simțeai că ți se oferă chiar inima Lui. Când ne dăruim prezența fără suspiciuni, trăim asemenea lui Isus. Și îi îndemnăm și pe alții să facă la fel.

De câte ori suntem cu prietena noastră Jan, mereu primim câte un dar și câte un îndemn. Chiar vrea să știe ce facem, ce bătălii mai ducem, ce lucrare mai desfășoară Dumnezeu în viețile noastre în momentul de față. Pe de altă parte, și ea ni se dăruiește din toată inima. Uneori e vorba de râsul ei și de o glumă în doi peri. Alteori de lacrimile pe care le varsă pentru o durere mai veche. Se dăruiește, ne dăruiește frumusețea ei. Ne îndeamnă să ne ridicăm deasupra strădaniilor acestei lumi. Ne face un dar dumnezeiesc.

Fiul meu Samuel e la pubertate. Băiețelul meu devine bărbat. Câteodată îmi vine foarte greu să-i dau drumul să zboare. Alteori, atitudinea lui morocănoasă mă scoate din sărite. Transformarea băieților în bărbați este aproape de neînțeles pentru o femeie. Se poartă de parcă nu ar mai avea nevoie de noi. Deseori își folosesc puterea pentru a fi bădărani. Îmi vine să „mă reped" asupra lui. (Dar, de câte ori o fac, totul se întoarce împotriva mea.) Nu asta așteaptă el de la mine, ci compasiune, o vorbă bună, un zâmbet. Puțină frumusețe la capătul zilei. Numai

așa se înmoaie față de mine și relația noastră se vindecă. O femeie plină de tandră compasiune și de dulce fragilitate este o femeie demnă de a fi iubită, puternică.

Frumusețea nu cere cu orice preț, imperativ, ci glăsuiește din *dorință*. Când copiii erau mici, John era mereu pe drumuri, cum i-o cerea serviciul. În zilele libere, lucra pentru masterul lui în consiliere, ceea ce nu îi lăsa prea mult timp pentru familie. Eu aveam de plătit facturile, trebuia să am grijă de casă și de băieți. Doi dintre ei erau în Liga de Juniori la baseball, iar cel mai mic purta încă scutece. Eram foarte ocupată, obosită, simțeam că nu mai pot. Încă mai țin minte cât de înspăimântată eram când, la un moment dat, l-am rugat pe John să purtăm o discuție. I-am spus că nu mă mai pot ocupa de familie fără el, că aveam nevoie de el. I-am cerut ajutorul. Nu i-am poruncit să treacă la treabă. Nu m-am plâns. Mi-am spus păsul și l-am chemat cu puterea și prezența lui. Spre surprinderea mea, John mi-a spus că, arătându-mă atât de vulnerabilă față de el, îi păream mai feminină și mai frumoasă ca niciodată.

Oferindu-ți inima, îți dăruiești dorința – și nu porunca. Frumusețea dăruiește dorință. Căsnicia prietenei noastre Tammy era dezastruoasă. Soțul ei o certa și o înjura tot timpul. Însă, în loc să devină dură și cinică, ea și-a păstrat delicatețea. În loc să renunțe, și-a păstrat dorința de a împărtăși mai mult decât atât cu soțul ei. În loc să ceară imperativ, i-a prezentat pur și simplu dorința ei. „Tu nu-ți dorești ceva mai mult pentru noi?" A fost foarte frumos. Deși el nu a vrut să-i răspundă, ea și-a păstrat frumusețea feminină și i-a dăruit-o cât de mult a putut.

Sigur că este riscant

Cel mai înspăimântător lucru pentru un bărbat este să-și ofere puterea acolo unde nu este sigur că va fi de vreun folos. Sau, mai rău, acolo unde s-ar putea să nu reușească. Adu-ți aminte, cea mai profundă întrebare a bărbatului este: *Sunt destul de puternic?* Nereușita spune: *Nu!* Și de aceea bărbații evită orice situație în care ar putea să nu aibă câștig de cauză. Se tem să nu fie expuși. Se tem că se va afla că nu sunt bărbați.

Dat fiind că trăim după Cădere, departe de Paradis, și că viața bărbaților este marcată de „spini și pălămidă", *majoritatea* situațiilor sunt o probă de putere. Pur și simplu nu există garanția reușitei. De aceea, există bărbați care nu fac nici un sport. Se tem

să fie „dați pe față", se tem să nu li se descopere slăbiciunea. Același este motivul pentru care alții preferă să lucreze peste program, decât să vină acasă, să stea de vorbă cu soțiile și copiii lor. La serviciu știu ce au de făcut, dar în cea mai importantă dintre relațiile lor habar nu au ce să facă. Bărbatul cade în păcatul său fundamental atunci când alege să nu își ofere puterea decât în situații în care este sigur că totul va fi bine. Așa că, pentru el, a se pocăi înseamnă a se implica tocmai în situațiile de care se teme și a-și oferi puterea mai ales în aceste cazuri.

Cea mai profundă întrebare a bărbatului este: *Sunt destul de puternic?* Nereușita spune: *Nu!* Și de aceea bărbații evită orice situație în care ar putea să nu aibă câștig de cauză. Se tem să nu fie expuși.

Dacă lucrul de care se teme este apropierea sufletească, atunci își va dărui puterea dăruind, de fapt, apropiere sufletească. Dacă se teme că va eșua în carieră, atunci își va dărui puterea acceptând o avansare sau un nou proiect, riscant. Dacă se teme să își apere copiii în fața unui director de școală furios, atunci exact asta trebuie să facă. Dacă se teme să devină devotat pe viață femeii pe care o iubește de cinci ani, atunci trebuie să-i dăruiască urgent acesteia un inel. Dacă se teme să ia inițiativa când face dragoste cu soția lui, atunci exact în această inițiativă va consta darul său de putere.

În mod similar, cel mai înspăimântător lucru pentru o femeie este să își ofere frumusețea în situații în care aceasta s-ar putea dovedi inutilă. Sau, încă și mai rău, în situații în care am putea fi respinse. Fiindcă întrebarea noastră este: *Sunt minunată?* Iar a fi respinsă ar însemna să auzim un *Nu* răsunător. Femeia nu dorește să-și ofere frumusețea dacă nu e sigură ca va fi bine primită. Dar viața nu oferă asemenea garanții. Și noi trebuie să ne asumăm riscuri.

La câteva versete după ce Petru vorbește despre duhul liniștit, ne dezvăluie ceea ce ar putea constitui cheia eliberării frumuseții și inimii unei femei:

> „Ca Sara, care asculta pe Avraam și-l numea domnul 'ei'. Fiicele ei v-ați făcut voi, dacă faceți binele fără să vă temeți de ceva". (1 Petru 3:6)

Oare nu de aceea ne ascundem, ne trudim din răsputeri, dorim să ținem totul sub control, nu de aceea facem orice altceva *numai să nu* ne dăruim frumusețea? Ne temem. Am lăsat frica să ne cuprindă. Gândește-te la viața ta – de ce faci ceea ce faci. Te-ai întrebat cât de mult te lași motivată de frică? Regimul de înfrumusețare al lui Janet este în întregime motivat de frică. Ea nu crede că este frumoasă, ci este convinsă că este urâtă. Așa că se dă peste cap să fie frumoasă. June, în schimb, nu lasă frica să-i pătrundă în suflet.

De aceea Dumnezeu ne spune: „în liniște și odihnă va fi mântuirea voastră, în seninătate și încredere va fi tăria voastră" (Isaia 30:15). În liniște și odihnă. Lui îi place atunci când, sugrumați de îndoială și de teama că nu vom face față, ne întoarcem privirea sufletului cu nădejde către El. Îi place să arate că ne este credincios și mai mult decât capabil să ne satisfacă sufletele flămânde. Când apelăm la El, sufletele își găsesc liniștea și suntem mântuiți. Mereu și mereu.

Să nu stăm cu mâinile în sân până ne vom simți în stare să iubim, ca să-i îndemnăm pe alții la viață. De fapt, dacă te simți un pic speriată, înseamnă că ești pe calea cea bună. Sigur că te simți înspăimântată. Vulnerabilă. Despuiată. Dumnezeu ne cheamă din ascunzătoare, ne îndeamnă să nu mai încercăm să controlăm totul. Ne cheamă să ne încredem în El și să-i dăruim adevărata noastră ființă. Dorește să aducem la lumină greutatea vieților noastre și tot ce ne-a dat, ce a lucrat în noi, pentru a le oferi lumii noastre. Să stârnim iubirea, să desfătăm și să-i îndemnăm pe alții spre Isus, făcând din viețile noastre un exemplu al slavei Sale. Nu ne oferă nici un fel de garanție că alții se vor bucura de noi sau că vor reacționa pozitiv.

De fapt, trebuie să fim sigure că vor exista momente când reacțiile pe care le vom primi nu vor fi bune deloc. Isus a dăruit ca nimeni altul, și totuși mulți l-au respins. În momentele sau în perioadele când ni se întâmplă așa, Dumnezeu ne încurajează să-i aducem Lui tristețea noastră. În loc să ne închidem în noi cu un: *n-o să mai fac așa ceva niciodată,* mai bine să ne ținem inimile deschise și vii, găsindu-ne adăpost și tămăduire în iubirea Lui.

Prietena noastră Melissa este căsătorită cu un bărbat care nu este prezent, care nu „ajunge la ea" nicicum. Și totuși. Deși a cunoscut singurătatea mulți ani, Melissa a descoperit iubirea romantică față de Dumnezeu, în care inima ei se poate odihni. Își oferă frumusețea în nenumărate feluri. Lucrează ca profesor de

studii biblice și de literatură creștină și pentru femei. Când o auzi vorbind acum, ideile ei nu te lovesc cu duritatea preceptelor care trebuie crezute, ci seamănă cu niște invitații la a vedea anumite lucruri. Ea îi atrage pe alții spre inima lui Dumnezeu. Își atrage soțul să se apropie. Frumusețea îmbie. Cum îi va răspunde el – dacă îi va răspunde – nu mai ține de ea. Dar, cu toate acestea, ea îl cheamă.

Linda suferă permanent dureri îngrozitoare. Artrita care îi chinuie oasele îi stăpânește trupul întreg, din cap până în picioare. Soțul ei a divorțat de ea cu câțiva ani în urmă, dar inima Lindei este iubită romantic și trezită la viață de Iubitul sufletului ei. A ales să rămână vie și conștientă. Își oferă frumusețea în activitatea de consiliere, alături de clienții ei, cu care înaintează spre tărâmuri mereu mai ascunse din sufletele afectate ale acestora și spre vindecarea cea adevărată. Copiilor ei le oferă frumusețe din belșug, la fel și prietenilor ei. Îi cheamă pe alții către inima lui Dumnezeu. Toate aceste femei ne aduc aminte că nu este imposibil – și noi putem risca să ne dăruim inimile pline de frumusețe, în ciuda enormelor riscuri. Cele despre care vă spuneam mai sus se întâmplă să fie două dintre cele mai frumoase femei pe care le cunoaștem. Și frumusețea lor *a sporit* de când au ales această cale.

Să dăm profunzime sufletelor noastre

Pe măsură ce devenim femei profunde, care își dăruiesc adevărata frumusețe, descoperim că puterea inimilor noastre de a iubi și de a fi iubite, de a dori și de a trăi crește. Isus ne sporește sufletele și prin aceasta înțelegem că trebuie să fim gata de o sinceritate absolută cu El și cu noi înșine despre adevărata natură a sufletelor noastre – despre mâhnirile, dorințele, visurile, temerile noastre, precum și despre speranțele noastre cele mai ascunse și mai înspăimântătoare. Să fim gata să-l poftim pe Isus să vină și să pășească alături de noi acolo, să îndepărteze din inimile noastre lucrurile care stau în calea iubirii. Nu primim întotdeauna ceea ce vrem, dar asta nu înseamnă că din acel moment nu mai vrem nimic. Dimpotrivă, înseamnă că rămânem conștiente de dorința neîmplinită și de suferința pe care ne-a produs-o. Așteaptă acolo și tot acolo poftește-l pe Isus.

Și El va veni. Nu dăruindu-ne întotdeauna ceea ce ne dorim, ci dăruindu-se pe Sine, dăruindu-ne întâlnirea cu Persoana Lui, cu El Însuși.

Toate femeile au o frumusețe cuceritoare. Toate. Dar, în multe cazuri, frumusețea este îngropată de multă vreme sau rănită ori înrobită și e nevoie să treacă mult timp până când ea poate ieși întreagă la lumină. Trebuie cultivată, refăcută, dezrobită.

Pentru a fi cu adevărat frumoase, este necesar să acceptăm suferința. Nu-mi prea convine. Mi se strânge inima numai scriind. Cu toate acestea, dacă Hristos Însuși a fost călit prin suferință, de ce aș crede că Dumnezeu nu vrea să facă același lucru pentru mine? Femeile cu o frumusețe tulburătoare sunt cele cărora inimile le-au fost sporite prin suferință: Spunând „da" când lumea spune „nu", plătind prețul scump al iubirii dăruite din toată inima, fără să ceară iubire în schimb. Și refuzând să își amorțească durerea prin miile de mijloace aflate la îndemână. Cele care știu acum prea bine că, atunci când toți și toate i-au părăsit, Dumnezeu este acolo. Care au învățat, alături de David, că numai cei ce pășesc prin valea plângerii vor găsi locul cu izvoare (Psalmi 84:6).

A trăi în adevărata frumusețe poate cere mult timp de așteptare, și un spirit foarte tenace. În permanență, să ne ațintim privirile către fața lui Dumnezeu, chiar și atunci când tânjim sau jelim. Numai prin așteptare ni se vor spori inimile. Așteptarea nu ne depreciază, dimpotrivă. Așa cum femeia însărcinată sporește prin așteptare, la fel și inimile noastre. Dumnezeu nu ne scapă întotdeauna de o perioadă dureroasă. Știi că nu ne dăruiește întotdeauna ceea ce ne dorim cu ardoare și nici în momentul în care ne-o dorim. El urmărește ceva mai de preț decât fericirea noastră. Mai profund decât sănătatea noastră. În noi, el reface și pune să crească o veșnică sarcină a slavei. Iar uneori… doare.

Numai că a te lăsa încercată de tristețe nu înseamnă a-ți pierde bucuria de a trăi, ci a o accentua. Când mama, spune Stasi, își trăia ultimele zile de viață, ne-am plimbat prin Dana Point, în California, și la un moment dat ne-am așezat pe o bancă, la țărmul Pacificului. Urmărind valurile albastre, puternice, cum se izbeau de stânci, simțind căldura soarelui pe fețe, ne-am ridicat privirea către porumbeii albi, care se lăsau duși de vânt. Am amuțit

amândouă de atâta frumusețe, împărtășind-o și știind foarte bine că era pentru ultima dată când o încercam împreună, de această parte a vieții.

Cunoscând faptul că aveam să ne despărțim în curând, nu numai că nu am simțit că frumusețea sau plăcerea de a fi împreună erau micșorate, ci dimpotrivă, ne-am simțit și mai conștiente de frumusețea clipei. Mai copleșite. Mai prezente. Așa se întâmplă cu inimile pe care tristețea le trezește la viață. Sunt mai conștiente, mai prezente, mai vii către toate aspectele vieții.

Să cultivăm frumusețea

Toate femeile au o frumusețe cuceritoare. Toate. Dar, în multe cazuri, frumusețea este îngropată de multă vreme sau rănită ori înrobită și e nevoie să treacă mult timp până când ea poate ieși întreagă la lumină. Trebuie cultivată, refăcută, dezrobită. Cum cultivăm frumusețea? Cum ne facem încă și mai frumoase? Având grijă de inimile noastre cu mare atenție, așa cum un maestru grădinar se îngrijește de munca lui.

> „Nu vă uitați că sunt așa de negricioasă, căci m-a ars soarele. Fiii mamei mele s-au mâniat pe mine, și m-au pus păzitoare la vii. Dar via frumuseții mele n-am păzit-o". (Cântarea Cântărilor 1:6)

Da, viața este dură cu inima femeii și este dură cu inima ta. Atacul asupra frumuseții noastre este întru totul real. Dar Isus ne îndeamnă acum să ne îngrijim de noi înșine, de inimile noastre (Proverbe 4:23). Lumea are nevoie de frumusețea ta. De aceea ești pe lume. Frumusețea și inima ta sunt bunuri de preț, demne de a fi hrănite, oricât timp ar dura. Orice grădinar știe cât timp trebuie să investească. În epoca noastră de produse instant și de semipreparate pentru cuptorul cu microunde, nu ne place să așteptăm. Dar aspectul unui trandafir proaspăt plantat este complet diferit în primul an față de anul al doilea, iar dacă știi cum să-l îngrijești, în al treilea an după plantare nici nu mai seamănă cu trandafirul din anul al doilea. Grădinile au nevoie de timp să prindă rădăcini, iar ca rădăcinile lor să pătrundă în adâncime trebuie să treacă multe ploi de vară și îngheţuri de iarnă. Frumusețea unei grădini nu scade în timp, ci, dimpotrivă, abia așa își atinge potențialul.

Inimile noastre au nevoie să se hrănească din frumusețe, care să le susțină. Avem nevoie de perioade de singurătate și tăcere, după cum avem nevoie de perioade de împrospătare, râs și odihnă. Trebuie să ascultăm glasul lui Dumnezeu în inimile noastre, fiindcă El ne spune exact de ce avem nevoie. Uneori avem nevoie de o baie cu spumă, alteori de o alergare prin parc, de un film sau de un somn de după-amiaza. Adesea, Isus ne va chema să petrecem momente prețioase alături de El. Apropierea de Isus crește pe măsură ce ne obișnuim să ascultăm tot mai atent chemările, îndemnurile interioare. Dă-le ascultare și urmează-le. Duhul Sfânt ne este îndrumătorul, sfătuitorul, mângâietorul și Marele Prieten, El ne va conduce pașii. Sălășluind în Hristos vom asculta glasul interior al lui Dumnezeu, hrănindu-ne inimile și întărindu-ne legătura cu El. În timp.

Frumusețea este o însușire a sufletului care se face cunoscută în lumea vizibilă. O vedem. O atingem. Ne atrage. Ne iluminează. Esența ei, ne-o spune Sfântul Toma d'Aquino, este „luminozitatea". Este legată de cele nepieritoare. Frumusețea curge dintr-o inimă vie.

Contrar celor ce se spun în mod obișnuit, Frumusețea nu scade cu timpul; ci se adâncește și crește. Cum am învățat de la June, superbă la vârsta de șaptezeci și cinci de ani, aflăm că frumusețea noastră ulterioară va fi mai mare decât cea de la început (Hagai 2:9). Adevărata frumusețe vine dintr-o adâncime sufletească la care nu poți ajunge dacă nu ai trăit frumos ani întregi. June avea șaptezeci și cinci de ani și era încântătoare.

N-o voi uita niciodată, pentru că mi-a dat atâta speranță. Prin ea am înțeles că trebuia să treacă *atât de mult* timp până să devii *atât de frumoasă*. O frumusețe ca a ei este rară, pentru că numai o femeie rar întâlnită alege să-și păstreze inima vie în această lume periculoasă. Fără să facă eforturi pentru asta. Inima ei era extrem de vie. Prezentă. Deschisă. Îmbietoare. Ea trăise ani la rând în prezența lui Dumnezeu, cu privirea sufletului ațintită la El. Ațintindu-l pe Hristos, văzându-i bunătatea și slava, suntem preschimbate asemenea Lui, cea mai frumoasă Persoană dintre toate.

„Când îți întorci privirile spre El, te luminezi de bucurie și nu ți se umple fața de rușine". (Psalmi 34:5)

Toți am auzit spunându-se că femeile sunt cele mai frumoase când se îndrăgostesc. Este adevărat, ai constatat-o și tu. Când femeia știe că este iubită, și încă din tot sufletul, luminează din interior, iar această lumină își are izvorul în inima care a găsit răspunsul la întrebare. „Sunt frumoasă? Merită să lupți pentru mine? Sunt iubită și voi fi iubită romantic?" Când acestor întrebări li se răspunde cu *Da,* un duh liniștitor își face loc în inima femeii.

Nu există femeie la a cărei întrebare să nu se poată răspunde cu *Da.* Ești iubită și vei fi iubită tot restul vieții. Da. Dumnezeului nostru îi pari minunată. Isus a întors pe dos cerul și pământul ca să te cucerească și nu se va liniști până ce nu vei fi cu totul a Sa. Împăratul este răpit de frumusețea ta și te găsește desfătătoare.

Frumusețea este o însușire a sufletului care se face cunoscută în lumea vizibilă. O vedem. O atingem. Ne atrage. Ne iluminează. Esența ei, ne-o spune Sfântul Toma d'Aquino, este „luminozitatea". Este legată de cele nepieritoare. Frumusețea curge dintr-o inimă vie. Am întâlnit femei despre care se putea spune că sunt „depășite", cărora parcă nu le păsa deloc cum arată. Le-am văzut devenind femei de o mare frumusețe. Vedeam frumusețea crescând în ele, pe măsură ce descopereau că sunt profund iubite, pe măsură ce inimile li se trezeau la viață să vibreze de dragoste pentru Marele Îndrăgostit. *Suntem* iubite romantic. *Suntem* iubite. Când, știind asta, ne liniștim, ne putem dărui inimile altora și îi putem chema la Viață.

Credință, nădejde și dragoste

A ne dezvălui frumusețea nu înseamnă decât a ne dezvălui sufletul de femeie.

Sigur că este înfricoșător. Doar de aceea reprezintă cea mai mare dovadă de credință, pentru că urmează să ne lăsăm cu totul în mâinile lui Isus – să credem în El cu adevărat. Va trebui să credem când ne spune că *deținem* frumusețe, că tot ceea ce spune El despre noi e adevărat. Și tot pe mâna Lui va trebui să mergem când ne vom oferi frumusețea, pentru că nu noi hotărâm când și cum o vom face. Va trebui să ne încredem în El când o să ne doară, dar și când, în cele din urmă, vom fi văzute și apreciate. De aceea,

dezvăluirea frumuseții este *modul nostru* de a ne dovedi credința și cea mai importantă expresie a nădejdii.

Nădăjduim că frumusețea noastră va schimba ceva, că înseamnă ceva. Nădăjduim că există o Frumusețe mai mare și mai înaltă, pe care o oglindim și nădăjduim că ea va izbândi. Nădejdea noastră este că totul este bine datorită lui Isus și că totul va fi bine datorită Lui. Așa că dezvăluim frumusețe în nădejde. Și în cele din urmă dezvăluim frumusețe în speranța că Isus ne *sporește* frumusețea. Da, încă nu suntem ceea ce sperăm să fim. Dar suntem pe drumul cel bun. Renașterea a început. Dăruind acum frumusețe ne exprimăm nădejdea că renașterea va fi întreagă.

În plus, dezvăluirea frumuseții este cea mai relevantă expresie a iubirii, deoarece reprezintă tocmai ceea ce lumea așteaptă din partea femeii. Când, în loc să ne ascundem, ne dăruim inimile, alegem de fapt să iubim. Isus dăruiește; El cheamă; este prezent. Așa iubește El și așa iubim, la rândul nostru – sincer sau, cum spune Scriptura, „din toată inima" (1 Petru 1:22). Astfel, atenția noastră trece dinspre mecanismele de auto-protecție către inimile celorlalți. Ne oferim Frumusețea pentru ca inimile lor să se trezească la viață, să fie oblojite și să-l cunoască pe Dumnezeu. Aceasta este dragostea.

Capitolul nouă

SĂ-L TREZIM PE ADAM

Ești destul de puternic să fii bărbatul meu?

– SHERYL CROW

„Vino repede, iubitule, ca o căprioară sau ca puiul de cerb pe munții plini de mirozne!"
(CÂNTAREA CÂNTĂRILOR 8:14)

Când vine vorba despre bărbații pe care îi iubim – mă refer aici la oricare dintre bărbații din viața ta – un singur capitol nu este de ajuns. Abia dacă ne-ar ajunge o carte întreagă. Adesea, problemele sunt neclare și, pe măsură ce timpul trece, se încurcă și mai tare. Dar nici nu putem trece peste acest capitol pur și simplu. Este mult prea important; mai toate femeile păstrează aici prea multe întrebări fără răspuns. Așa că, în această parte a cărții vom încerca să expunem cele mai importante probleme, lăsând în seama Duhului Sfânt ajutorul în aplicarea soluțiilor. (Sunt prea multe cărți care oferă tehnici, găselnițe și reguli, fără să explice care sunt acele probleme ale *inimii*, de unde pornește totul.) La urma urmei, ești femeie, nu copil. Inima ta va ști ce să facă.

Toate cele spuse mai sus despre dezvăluirea frumuseții, despre chemările și darurile femeii – toate devin încă *și mai acut adevărate* când vine vorba despre dragostea pentru Adam. (Sunt absolut convinsă că, pe parcursul capitolului trecut, te-ai gândit mai tot timpul la bărbatul din viața ta.) Feminitatea adevărată trezește masculinitatea adevărată. Cum să nu – toți eroii aceia din

povești fac pe eroii *pentru că* există o femeie în viața lor, o Frumoasă adevărată care îi inspiră. Este foarte simplu și profund. Adevărata feminitate este imboldul adevăratei masculinități. Noi o trezim, o stârnim într-un fel pe care nimic altceva nu-l poate egala.

Suferința lui Adam

Dacă stai un pic să iei aminte la băieței, îți dai seama cât de adânc este înscris Eroul în inima lor. Nu de mult am văzut la alimentara o mamă cu micuțul ei. Acesta trebuie să fi avut vreo trei ani. Era îmbrăcat într-o pijama care avea prinsă pe umeri o mantie de super-erou, nemaipomenită. Pun rămășag că în mod normal mama nu îl lasă să umble în miezul zilei cu pijamaua pe el. Și pun pariu că, de fapt, nu-l putuse convinge nicicum să și-o dea jos. Băieților le place să se deghizeze în soldați, cavaleri Jedi, cowboy și eroi. Jocurile lor sunt pline de bătălii, dovezi de curaj și probe de vitejie. Cine are curajul să sară de pe fereastra de la etajul doi direct pe trambulină?

Feminitatea adevărată trezește masculinitatea adevărată. Cum să nu – toți eroii aceia din povești fac pe eroii *pentru că* există o femeie în viața lor, o Frumoasă adevărată care îi inspiră.

Când devin adolescenți, băieții adoptă un aer de independență și de bravadă care le scoate din minți pe mamele lor. Ceea ce pare aroganță și îndărătnicie este de fapt deșteptarea la viață a puterii lor masculine, încă stângace. Conduc cu viteză, își aleg cu mare grijă îmbrăcămintea și își păstrează comorile sub cheie. Cum cânta Bruce Springsteen: „Fetele se piaptănă în oglinzile retrovizoare, iar băieții fac pe durii". Din toate acestea răzbate marea lor Întrebare: *Sunt destul de puternic? Sunt adevărat? Sunt bărbat?*

Bărbatul poartă, în suferința cea mai adâncă, urmele răspunsului pe care l-a primit în copilărie. Ca și în cazul tău, orice bărbat a fost vătămat într-un fel sau altul. Crescând, a așteptat ca tatăl să-i răspundă la Întrebare, iar rezultatul a fost adesea devastator.

În cazul taților violenți, rana este produsă direct. Dave a încercat să intervină într-o ceartă a părinților lui la vârsta de treisprezece ani. Așa cum ar trebui să facă orice bărbat adevărat,

a luat poziție, încercând să-și apere mama. Tatăl și-a îndreptat atunci toate emoțiile negative drept spre inima fiului: „Uite-l pe puiul mamei". Mai bine de zece ani, Dave s-a războit cu această sentință. Astăzi, îl interesează o anumită femeie, dar în el mai trăiește ceva din adolescentul care nu se simte „suficient de bărbat". Doar i s-a spus foarte clar că nu este bărbat, ci puiul mamei. Tatăl lui Charles era jocheu, iar Charles pianist. Într-o bună zi, tatăl lui și-a pierdut cu totul cumpătul. Cine știe ce i se adunase în suflet sau ce alte tensiuni mai existau între ei, dar când, la venirea acasă, l-a găsit pe Charles la pian, i-a spus: „Ești un fătălău". Fiul n-a mai cântat niciodată la pian și îi vine foarte greu astăzi să se devoteze femeii pe care o iubește, pentru că simte în el ceva... nesigur. Nebărbătesc.

Și tații pasivi își rănesc fiii, lăsând *fără* răspuns Întrebarea acestora. Tăcerea lasă loc liber fricii și îndoielii. În cazul meu, de acolo vine dorința de a face tot timpul ceva. Mai ales când am ajuns adolescent, tatăl meu avea de dus propriile sale bătălii, destul de grele, și într-un fel m-a lăsat să-mi văd singur de luptele personale. M-am simțit... abandonat de tata. M-a lăsat fără răspuns la marea Întrebare. Următorii douăzeci de ani am fost un perfecționist mânat de frică, mereu activ, ferindu-mă din răsputeri de întâlnirea cu suferințele induse în trecut. Eram înspăimântat că, în cele din urmă, mă voi dovedi un băiat într-o lume a bărbaților și mă străduiam să am mereu realizări personale pentru a dovedi că eram bărbat.

Încerc cum pot mai bine să îi ajut pe bărbați să înțeleagă că nici o femeie nu-ți poate spune cine ești ca bărbat. Masculinitatea nu poate fi oferită decât de către masculinitate.

Păcatul lui Adam și suferința lui își dau mâna pentru a duce la pasivitatea sau la activismul excesiv pe care le poți observa la atâția bărbați. De ce nu-mi vorbește? De ce nu se leagă să fie al meu? De ce este atât de furios? De ce este violent? Nu vei putea înțelege un bărbat înainte să înțelegi Întrebarea lui, lovitura care-l afectează, precum și motivul căderii lui Adam. Căutarea confirmării de sine reprezintă forța conducătoare a vieții sale. Ca și a vieții tale.

În calea dragostei

În *eu, Bărbatul,* le atrăgeam atenția bărbaților că principalul obstacol în calea iubirii față de o femeie este faptul că prea mulți așteaptă de la Eva răspunsul la Întrebarea lor. Așteaptă de la ea confirmarea sufletească. (N-ai simțit și tu asta?). Schimbarea fatală are loc undeva în adolescență. Tatăl a fost prea tăcut sau prea violent, pierzând șansa de a-și aduce fiul pe calea cea bună. Următoarea fereastră care se deschide în călătoria oricărui băiat este sexualitatea. Brusc, devine conștient de prezența Evei, care i se pare viața însăși. Pare răspunsul la Întrebarea lui.

Este o trecere nefastă. De aici decurg mare parte din dependențele bărbaților față de pornografie. Nu este vorba de nevoia de sex – ci de confirmare personală. Ea îl face să se simtă bărbat. Îi oferă frumusețea și îl face să se simtă puternic. Tot aici se află și rădăcina celor mai multe aventuri extraconjugale. Apare o femeie care promite să răspundă la Întrebare. Acolo unde soția dă nota patru, amanta promite să ofere nota zece și bărbatul e pierdut. Dacă nu a descoperit deja la Dumnezeu confirmarea profundă de care are nevoie, este o victimă sigură.

Încerc cum pot mai bine să îi ajut pe bărbați să înțeleagă că nici o femeie nu-ți poate spune cine ești ca bărbat. Masculinitatea nu poate fi oferită decât de către masculinitate. Nu poate veni din alte surse. Sigur că da – o femeie are de dăruit atât de multe unui bărbat. Ea îi poate fi *ezer,* tovarăș, sursă de inspirație. Dar nu poate înlocui confirmarea de sine. Bărbați fiind, *trebuie* să căutăm la Dumnezeu răspunsul la Întrebare, pentru că El este Tatăl nostru din ceruri și numai El știe cine suntem cu adevărat. Numai El ne poate da verdictul. La Eva vom apela pentru a ne *dărui* puterea, nu pentru a o *obține.*

Ei bine, același lucru este valabil și pentru tine, Eva.

Nu Adam îți va răspunde la Întrebare. Nu poți căuta în el confirmarea sufletească de care ai nevoie. Totuși, *extrem* de multe femei fac asta. *Dacă am bărbat, gata, sunt salvată. Sunt iubită.* Și în cazul femeilor, mutația are loc în adolescență. Vremea în care tatăl ar fi putut să-i transmită inimii ei lucrurile importante este aproape dusă. O nouă fereastră se deschide – băieții. Iar dacă tatăl nu a fost aproape de ea, fata este flămândă de dragoste și se va dărui băieților sperând că o va găsi. Vă amintiți cum se spune că „fetele oferă sex în schimbul iubirii"? Este adevărat.

Binecunoscutul volum al lui Mary Pipher, *Ofelia trezită la viață* [Reviving Ophelia] studiază îndeaproape această tragică schimbare la adolescente. Este o pierdere de sine aproape completă. Fete care fuseseră curajoase și încrezătoare în copilărie devin nesigure în adolescență. Fete care altădată erau interesate de o mulțime de lucruri, care aveau păreri bine articulate și își fixaseră idealuri de atins, par brusc deprimate, pierdute, obsedate de felul cum arată și de a primi atenție din partea băieților. Modificarea, la origine, se reduce la următoarele: ele așteaptă ca Adam să le răspundă la Întrebare. Este o modificare mortală.

Ceea ce pare să facă greșeala firească, mai ales în cazul femeilor, este faptul că Eva a fost făcută pentru Adam. „Nu este bine ca omul să fie singur; am să-i fac [un *ezer kenegdo*] pentru el" (Geneza 2:18). Femeia este literalmente confecționată dintr-o parte a corpului lui Adam. De aici senzația că suntem incompleți, care ne bântuie și ne face să tânjim unul după altul. Câte dintre voi nu ați suspinat la sfârșitul filmului *Jerry Maguire*, când el aleargă prin aeroport și apoi conduce cu mare viteză prin oraș pentru a ajunge înapoi la soția de care s-a despărțit? Îi spune „mă întregești". Este perfect adevărat; este în logica relației bărbat-femeie.

În Eva există un gol pe care ea se străduiește să-l umple cu ajutorul lui Adam. Sentimentul de goliciune interioară i s-a dat tocmai pentru a o întoarce la Dumnezeu, în schimb ea apelează la Adam.

Și totuși.

Nici un bărbat nu va putea să-ți spună cine ești tu ca femeie. Nici unul nu reprezintă verdictul inimii tale. (Dragele mele, câte nu v-ați pierdut pe voi însevă în această căutare?) O femeie ne-a spus: „Mă simt inutilă. Nu sunt femeie. Nu am bărbat. Am dat greș când a venit vorba să cuceresc pe cineva". Durerea este reală. Dar judecata este falsă. Numai Dumnezeu îți poate spune cine ești. Numai Dumnezeu îți poate da răspunsul pe care ai nevoie să-l auzi. De aceea insistăm să aveți mai întâi o Poveste de dragoste cu El. Aceasta vine mai întâi. Așa trebuie, este absolut necesar să fie așa. Adam este o sursă mult prea neserioasă – amin!

Desigur că, într-o relație de iubire, suntem meniți să răspundem fiecare rănilor celuilalt. În iubire, putem aduce profundă bucurie și tămăduire dăruindu-ne unul altuia puterea și

frumusețea. N-aș da pentru nimic în lume momentele în care Stasi îmi spune: „Ești un bărbat pe cinste”. N-aș da pentru nimic în lume momentele când îl aud pe John spunându-mi: „Stasi, ești o femeie frumoasă”. Putem – și dorim – să ne dăruim acestea unul altuia. Este felul nostru de a ne obloji reciproc rănile. Dar confirmarea de sine cu adevărat *esențială, primordială,* trebuie să vină de la Dumnezeu. Până când nu o vom căuta la El, până când nu vom aștepta de la El însănătoșirea sufletelor noastre, relațiile pe care le stabilim vor fi afectate de căutarea greșită, în cel de lângă noi, a celor ce trebuie să vină numai de la Dumnezeu.

Blestemul trimis asupra Evei complică și mai mult lucrurile. „Dorințele tale se vor ține după bărbatul tău, iar el va stăpâni peste tine” (Geneza 3:16). În Eva există un gol pe care ea se străduiește să-l umple cu ajutorul lui Adam. Sentimentul de goliciune interioară i s-a dat tocmai pentru a o întoarce la Dumnezeu, în schimb ea apelează la Adam. De aici începând se distrug multe relații bune. Știi prea bine. Indiferent cât va revărsa Adam în sufletul tău îndurerat, nu va fi niciodată de ajuns. El nu te poate împlini. Poate că-i vine să se îndepărteze tocmai atunci când simte că îi ceri să te împlinească. Orice femeie trebuie să se gândească bine la asta – la durerea căreia îi caută alinare în bărbatul ei. Or, pentru a învăța să-l iubești, *trebuie* să începi prin a nu-i mai cere să te împlinească.

Asta se întâmplă când facem dragoste. Feminitatea îi trezește bărbatului masculinitatea, iar tăria lui o face pe femeie să-și dorească să fie frumoasă. Este cât se poate de simplu, de frumos, de misterios și incredibil de profund.

Spunem toate acestea pe post de prolog, pentru că nu putem vorbi despre cum este să iubești un bărbat așa cum trebuie – oricine ar fi el în viața ta – până ce nu ne dăm seama că este greșit să așteptăm de la el lucrurile pe care nu ni le poate da. Nu-l putem iubi pe Adam și în același timp să așteptăm să ne spună cine suntem, pentru că vom lăsa să ne intre în suflet prea multă teamă. Dacă vei căuta în el definiția femeii care ești, atunci nu-i vei putea oferi cu adevărat frumusețea, în chip eliberator. O vei păstra captivă, temătoare. Sau te vei dărui lui în chipuri necugetate, într-un fel de promiscuitate sexuală sau emoțională, disperată să-i atragi atenția și incapabilă să-l înfrunți și să-i ții piept când va avea *nevoie* de asta din partea ta.

Cere-i lui Isus să îți arate de la cine aștepți răspunsul la Întrebare și cum te raportezi la Adam. Numai atunci putem vorbi despre cum ne iubim bărbații.

O femeie iubește un bărbat

Să începem cu sexul. *Nu* pentru că „bărbații numai la asta se gândesc" (cum spun femeile cinice), ci pentru că el arată, într-o formă mai mult decât explicită, relația dintre masculinitate și feminitate. Este o metaforă frumoasă și germinativă, o imagine pasională și intensă a unei realități mult mai ample. Chestiunea care se pune este: „Care este cel mai bun mod în care o femeie poate iubi un bărbat?" Iar răspunsul este simplu: fermecându-l.

Imaginează-ți o femeie în noaptea nunții. Are grijă ca lumina să fie difuză și poartă ceva de mătase care să-i accentueze drăgălășenia trupului, să anunțe frumusețea trupului ei gol, dar în același timp să păstreze ceva tăinuit, care urmează să fie descoperit. Se parfumează, se rujează și își aranjează părul. Își *desfată* bărbatul. Speră să-i trezească pofta și îl cheamă să vină lângă ea și s-o pătrundă. Într-un act de supremă vulnerabilitate își asumă cel mai mare risc al vieții – îi dăruiește bărbatului frumusețea ei dezvelită, deschizându-se în fața lui în toate sensurile.

Cât despre bărbatul ei, dacă nu se va ridica la înălțimea darului, nu va schimba nimic. Iubirea nu se va consuma, nici o viață nu va fi concepută, atâta timp cât el va fi incapabil să își dăruiască femeii puterea. Asta se întâmplă când facem dragoste. Feminitatea îi trezește bărbatului masculinitatea, iar tăria lui o face pe femeie să-și dorească să fie frumoasă. Este cât se poate de simplu, de frumos, de misterios și incredibil de profund.

Frumusețea femeii stârnește puterea bărbatului. El *își dorește* să facă pe bărbatul cu o asemenea femeie. Nu-l poți opri, fiindcă *vrea* să meargă până la capăt, iar această dorință este de o importanță crucială. Nu-ți dorești să-l vezi că *vrea* să umble după tine? Nu să fie obligat, nu s-o facă pentru că „așa ar trebui", ci pentru că așa *dorește*. Ei bine, atunci stârnește-i dorința. În toate aspectele vieții.

Îți imaginezi ce s-ar întâmpla dacă o tânără mireasă și-ar aborda soțul așa cum foarte multe femei abordează diferite lucruri din viața lor? Cum ar fi să-și ia agenda și să-l întrebe: „Când ai dori să facem sex săptămâna aceasta?" (Femeia eficientă). Sau să

comenteze: „Presupun că vrei să facem sex la noapte. Să începem devreme – am o mulțime de lucruri de făcut dimineața". (Femeia ocupată). Sau să-l atace direct: „Ai fost cam slăbuț astă noapte. Vrei să mai încerci o dată?" (Femeia nemulțumită).

Înțelegi ce vrem să-ți spunem. Mesajul pe care îl transmiți bărbatului tău este fie: „iubitule, ești puternic", fie: „nu cred că ești bărbat adevărat. Vrei să mă convingi că mă înșel?". Același lucru este valabil în cazul femeilor. Inima ta va reacționa cu totul diferit la *presiunea* de a fi frumoasă („Doar n-o să ieși îmbrăcată cu *chestia aia*") față de *asigurarea* că ești frumoasă („Iubire, ești minunată astă-seară"). Femeia vrea să se simtă frumoasă. Puterea unui bărbat bun o face să se simtă astfel. Acest principiu funcționează cu mult peste granițele relației sexuale sau ale căsniciei.

Scandaloasele sfinte ale Bibliei

Cinci femei sunt menționate în genealogia lui Isus. Ei bine, poate n-o să ți se pară mare lucru, dacă nu îți dai seama că femeile nu sunt niciodată amintite în genealogiile biblice, ci numai bărbații. „Tatăl lui cutare și cutare, fiul lui cutare și cutare". Lista lor de nume sună ca inventarul de nume al unei selecționate de baseball. Când Evanghelistul Matei adaugă la selecționată câteva femei, face o excepție majoră, imposibil de trecut cu vederea. Aceste femei sunt atât de importante pentru Dumnezeu, că îl determină pe cel care scrie să încalce toate normele culturale și chiar să se expună criticilor și disprețului pentru a spune ce are de spus: „Priviți – acestea sunt niște femei cum nu se poate mai *bune*".

Bineînțeles, este amintită Maria, mama lui Isus. Mai este și preferata studiilor biblice, Rut și încă două – Rahav și Tamar. Ce le deosebește pe aceste femei? Apar în situații diferite și își dovedesc ascultarea în moduri diferite. Dar tema comună este următoarea: *curaj, istețime* și o *uluitoare fragilitate.* Maria este o femeie incredibil de tânără. Are în jur de cincisprezece ani. Ea acceptă sarcina pe care i-o încredințează Dumnezeu, chiar dacă o va costa foarte scump. Să fim serioși – o fată, despre care se știe că urmează să se mărite cu un bărbat mai în vârstă, rămâne însărcinată susținând că este fecundată de Dumnezeu? Ea este pe drept virtuoasă, dar alegerea ei va fi interpretată toată viața drept una scandaloasă. Se manifestă în toată vulnerabilitatea – o vulnerabilitate năucitoare (deoarece știe că poate fi ucisă cu pietre

pentru una ca asta și că urmează să fie părăsită și ostracizată) – pentru a-l urma pe Dumnezeu.

Istoria lui Tamar este plină de greutăți și frumoasă, deși nu avem timp pentru ea aici. O istorie cu care merită să te confrunți. (O vei găsi în Geneza 38.) Ea își folosește istețimea împotriva bărbaților care o dezamăgesc crunt, pentru a le da păcatul pe față și pentru a-i îndemna (nu pentru a le cere) să repare ce au stricat. Rahav este subiectul altei istorii scandaloase. Ea este femeia care a trădat pentru a merge cu Dumnezeu și a-și salva familia. (A ascuns iscoadele Israelului când au venit în cetatea ei, Ierihon, într-o misiune de recunoaștere înaintea invaziei – dezaprobându-și fățiș conducătorii politici.) Nu am auzit nici un studiu biblic pe acest subiect: „Când trădarea devine absolut necesară femeii". Și apoi mai este Rut. Iată cum am explicat povestea ei în cartea *eu, Bărbatul:*

Părerea mea este că Biserica a nenorocit multe femei atunci când le-a spus că frumusețea lor ține de vanitate și că feminitatea lor se manifestă cel mai bine atunci când „este pusă în slujba slujirii semenilor".

> Rut, după cum vă amintiți, este nora unei evreice numite Naomi. Ambele și-au pierdut bărbații și sunt într-o condiție destul de proastă; nu există nici un bărbat care să aibă grijă de ele, situația lor financiară este sub nivelul de sărăcie, iar ele sunt vulnerabile în multe alte feluri. Totul pare să se schimbe atunci când Rut atrage atenția unui bogătan necăsătorit pe care îl chema Boaz. Știm că Boaz era un om bun. El îi oferă o oarecare protecție și ceva mâncare. Dar Boaz nu îi oferă ceea ce lui Rut îi trebuie de fapt – un inel de nuntă.
>
> Oare ce face Rut? Îl va seduce. Iată scena: bărbații tocmai au lucrat toată ziua până la apus pentru a pune recolta în hambar; tocmai au terminat și se pregătesc să petreacă. Rut face o baie aromată și își pune o rochie mortală; apoi așteaptă momentul potrivit. Acel moment se va produce târziu în noapte, după ce Boaz a băut prea mult. „Boaz a mâncat și a băut și inima-i era veselă... (Rut 3:7). „Inima îi era veselă" este o formulă menită cititorilor mai conservatori. Omul este beat criță, lucru evident din ceea ce i se întâmplă imediat după aceea: pierde firul evenimentelor. „...S-a dus și s-a culcat la marginea unui stog"

(3:7). Ceea ce se întâmplă ulterior este de-a dreptul scandalos; versetul continuă: „Rut a venit atunci încet de tot, i-a descoperit picioarele și s-a culcat".

Indiferent ce interpretare am da acestui pasaj, aceasta nu poate fi „drăguță" sau „la locul ei". Este pur și simplu vorba despre seducție aici – iar Dumnezeu o arată tuturor femeilor, ca să poată să învețe ceva și doar de aceea îi oferă lui Rut o carte întreagă în Biblie, și ne-o prezintă nominal în propria Lui genealogie. Da, există oameni care vor încerca să vă spună că este un lucru obișnuit pentru o femeie singură și frumoasă „în acea cultură" să abordeze un bărbat (care a băut prea mult) la miez de noapte când nu e nimeni în preajmă (la marginea unui stog) și să se bage sub pătura lui. Sunt aceiași indivizi care vă spun despre Cântarea Cântărilor a lui Solomon că nu este altceva decât o „metaforă teologică referitoare la Hristos și mireasa Lui". Întrebați-i dacă au citit pasaje ca: „Statura ta este ca un palmier și sânii tăi ca niște ciorchini de struguri. Îmi zic: „Mă voi sui în palmier și-i voi apuca ramurile" (Cântarea 7:7-8). Ce ziceți, pare subiect de studiu biblic?

Nu, nu cred că Rut și Boaz au făcut dragoste în seara aceea; și nici nu cred că s-a întâmplat ceva nepotrivit. Dar nici nu putem să considerăm că a fost un fel de masă festivă, perfect la locul ei. Părerea mea este că Biserica a nenorocit multe femei atunci când le-a spus că frumusețea lor ține de vanitate și că feminitatea lor se manifestă cel mai bine atunci când „este pusă în slujba slujirii semenilor". O femeie se manifestă la potențial maxim atunci când se comportă ca o femeie. Boaz avea nevoie de puțin sprijin pentru a porni, iar Rut avea câteva opțiuni la îndemână. Putea să îl bată la cap: *Tot timpul lucrezi, numai la lucru te gândești. De ce nu iei atitudine și nu te comporți ca un bărbat?* Ar fi putut să se plângă: *Boaz, te rog grăbește-te și căsătorește-te cu mine*. Putea să îl castreze: *Credeam că ești un bărbat adevărat, bănuiesc că m-am înșelat*. Sau ar fi putut să folosească toate calitățile sale de femeie pentru a-l face pe el să își folosească toate calitățile sale de bărbat. Putea să îl stârnească, să îl inspire, să îl energizeze… să îl seducă. Întrebați-i

Foarte multe femei se tem de sălbăticia pe care Dumnezeu a așezat-o în bărbații lor. Sunt atrase de puterea lor, dar apoi, o dată ce „au pus mâna pe ei", se apucă să-i domesticească.

pe bărbații alături de care trăiți ce variantă preferă. (*eu, Bărbatul*, pag.153,154)

Oare o femeie singură trebuie să-și petreacă noaptea în apartamentul iubitului ei, pentru a-l face să o ia de nevastă? Nicidecum. Oare o femeie căsătorită ar trebui să se ofere sexual bărbatului ei, chiar dacă acesta este violent? Nicivorbă. După cum nici istoria lui Petru care merge pe apă nu ne spune să ne facem rost de o barcă, să mergem pe un lac și să facem o încercare. Important aici este *principiul* relatării. Rut își asumă un risc – pe care toate femeile îl cunosc – când i se arată lui Boaz vulnerabilă și îmbietoare. Îl stârnește să fie bărbat. *Îi trezește dorința de a fi Eroul.* Despre asta e vorba.

Femei castratoare

În mare, femeile se împart în trei categorii: femei dominatoare, femei deznădăjduite și femei îmbietoare. Primele două reprezintă rezultatul căderii Evei. A treia le adună pe femeile cărora Dumnezeu le-a reînviat feminitatea și care pot să o dăruiască altora.

Ți-am amintit de Annie, din *Îmblânzitorul de cai,* ca un exemplu de femeie dominatoare, castratoare, care nu are nevoie de nimic de la bărbatul ei. Își ține întreaga viață sub control, este cocoșul familiei. Mesajul ei este clar: „Ești slab și nu mă pot încrede în tine. Eu sunt puternică. Lasă-mă să conduc și totul va merge ca pe roate". Efectul acestui mesaj asupra bărbatului nu este deloc fericit. Când femeia devine dominatoare și nu mai este deloc vulnerabilă, puterea ei de seducție dispare. Mesajul este: „la o parte – mă ocup eu de asta". Te mai miri că el se dă tot timpul la o parte?

Foarte multe femei se tem de sălbăticia pe care Dumnezeu a așezat-o în bărbații lor. Sunt atrase de puterea lor, dar apoi, o dată ce „au pus mâna pe ei", se apucă să-i domesticească. „Nu vreau să mai mergi cu motocicleta. Nu vreau să-ți mai pierzi atâta timp cu prietenii. De ce trebuie să pleci în toate aventurile astea?" Dar mai există și altfel de femei castratoare. În fimul *Enchanted April*, întâlnim patru femei – două deznădăjduite și două castratoare. Caroline are acea frumusețe pe care o invidiază majoritatea femeilor. Doar că este o frumusețe severă, de care se folosește ca de o armă, pentru a obține ce vrea, lăsând în urmă un

morman de inimi zdrobite. Nu are nimic delicat, or delicatețea este cheia femeii. Nu slăbiciunea – ci delicatețea. Tandrețea. Doamna Fisher, o văduvă bogată, este un alt personaj castrator. Poruncește încolo și încoace, își conduce lumea asemenea unui dictator. Nu dă semne de cea mai mică urmă de emoție, în afară de dezgust pentru aparenta slăbiciune a cuiva. Nici ea nu are nimic îmbietor.

Femeile care își emasculează bărbații transmit un mesaj foarte clar: „Nu am nevoie de tine. Refuz să fiu vulnerabilă și desfătătoare. Nu ai nimic să-mi oferi".

Femei deznădăjduite

Al treilea personaj din *Enchanted April* este Lottie. Nu este o femeie aspră – ci una închisă în ea însăși, ca urmare a anilor petrecuți cu o brută de bărbat egoist și dictatorial. Arată ca un cățel biciuit, alergând să-i facă pe plac în toate felurile, nu din iubire, ci din teamă și dintr-o idee ciudată de supunere. Este deprimată. Rose este prietena lui Lottie. Se întâlnesc la biserică, iar ea este Femeia religioasă. Doamna care merge la biserică în mod regulat. De fapt, este chiar drăguță, dar se îmbracă în așa fel, încât să ascundă acest lucru. Cu rochii fără nici un croi, cu părul strâns în coc. Și inima ei este închisă. Se ascunde în spatele rugăciunilor și „lucrărilor ei bune, de slujire". Este obosită și epuizată.

La prima vedere, femeile deznădăjduite nu par tocmai castratoare. Nu atacă și nu domină pe nimeni. Dar nici nu îmbie. Mesajul lor este, pur și simplu, „aici nu e loc pentru tine". Luminile sunt complet stinse, strălucirea lor a pierit, nu este nimeni acasă. Bărbatul se simte... nepoftit. Nedorit. Și aceasta este o formă de respingere sau, mai exact, de emasculare. Dar este mai greu de surprins, pentru că este atât de subtilă.

Femeile deznădăjduite sunt și acelea care se lasă definite de *durerea* lor. Femei care ar face tot ce le stă în puteri pentru a pune mâna pe un bărbat. Femeia de la fântână, din Ioan 4, ar putea fi un bun exemplu. Ea trece de la iubit la iubit pentru a-și umple golul interior. Sigur că este dispusă să întâlnească un bărbat – dar într-un mod disperat, jalnic. „Târându-se", cum a spus o prietenă, „manipulând, cerșind atenție". Cam ca și personajul pe care îl interpretează Catherine Zeta-Jones în *Terminalul*. Mesajul lor către bărbați este: „Am prea multă nevoie de tine. Te implor,

spune-mi cine sunt. Împlinește-mă". Bărbații se folosesc de astfel de femei, dar nu le iubesc, pentru că nu se simt puși la încercare, nu sunt chemați să fie Eroul. Femeile deznădăjduite nu îi îndeamnă pe bărbații din viețile lor să fie eroi.

Femei îmbietoare

Dacă vei fi iubită, fă-te numai bună de iubit.
– *Ovidiu*

Minunata poveste din *Enchanted April* este relatarea felului în care fiecare dintre cele patru femei devine, de fapt, femeie adevărată. Caroline se îndulcește, ajunge tandră și vulnerabilă. Nu își mai urăște frumusețea, ci o dăruiește cu gingășie, aproape cu sfială, într-un act de penitență personală. Lottie și Rose își câștigă prețuirea de sine. Devin puternice, capabile să fie adevărate partenere pentru bărbații lor, și nu preșuri de șters picioarele. Și ele ajung cuceritoare; forma lor de pocăință însemnând să *nu mai fie* la fel de timide – să nu se mai ascundă, ci să fie directe, într-un mod delicat. Efectul acestor transformări asupra bărbaților din viața lor este cutremurător. Ceea ce nu puteau face asprimea, duritatea dominatoare, tăinuirea de sine și plângerile face acum frumusețea. Bărbații lor se preschimbă în bărbați buni, pocăiți. În eroi.

Femeia îmbietoare este aceea care aduce la suprafață ceea ce are mai bun un bărbat, oferindu-i acestuia ființa ei de femeie – o ființă care își dăruiește frumusețea, adevărata inimă, așa cum am descris-o în capitolul anterior. Un contrast absolut ne este înfățișat în filmul *O plimbare prin nori*. Sunt două femei în viața lui Paul Sutton (interpretat de Keanu Reeves). Soția lui nu este dintre femeile îmbietoare. Îi cere mereu câte ceva: „Nu ești bărbatul pe care mi-l doresc". Este manipulatoare și mereu nemulțumită, iar în cele din urmă are o aventură amoroasă. Femeia pe care Paul o întâlnește în autobuz, o hispanică, este în schimb îmbietoare. Puternică și cu încredere în sine, ea este în același timp delicată și fragilă. Mesajul ei este: „Ești un bărbat extraordinar". Oricum ar fi exprimată în propria ta feminitate, în mod unic, trezirea lui Adam presupune un singur lucru:

Fii gata să ai nevoie de el și să crezi în el.

Asta așteaptă un bărbat să audă din partea unei femei, mai mult decât orice altceva. Am nevoie de tine. Am nevoie de puterea ta. Cred în tine. Ești puternic.

Cum să iubești un bărbat căzut

Cu certitudine că nu toți bărbații se află pe drumul spre mântuire. Există bărbați care nu sunt buni și pe care nu ne putem baza. Unele sunteți căsătorite cu astfel de bărbați. Oricare dintre voi îi puteți întâlni peste tot. Cum să-i iubim? Cu mare înțelepciune și istețime. Ultimele trei capitole din cartea lui Dan Allender, *Iubire îndrăzneață* [Bold Love], sunt intitulate: „Cum să iubești o persoană rea", „Cum să iubești un nechibzuit" și „Cum să iubești un păcătos ca toți ceilalți". O să vă fie de folos.

Isus a spus: „Să nu dați câinilor lucrurile sfinte, și să nu aruncați mărgăritarele voastre înaintea porcilor, ca nu cumva să vă calce în picioare, și să se întoarcă și să vă rupă" (Matei 7:6). Prin aceasta nu vom înțelege că îi numește pe unii oameni porci. Mai degrabă, spune: „Ia aminte – ai grijă să nu dăruiești ceva prețios cuiva care, în cel mai bun caz, nu-i poate recunoaște frumusețea sau, în cel mai rău caz, o va călca în picioare". Consideră-ți inima de femeie și frumusețea o comoară de preț, un șirag de perle. Femeia poate proba dacă bărbatul este dispus să se îndrepte în direcția cea bună oferindu-i o *mostră* din ceea ce ar putea să guste alături de ea în acest caz fericit. Într-o singură clipă, ea nu oferă totul. Mai degrabă, procedând ca și Dumnezeu, ea îl îmbie și așteaptă să vadă ce o să facă. Să încercăm să oferim câteva exemple.

Janice este căsătorită cu un bărbat complet pasiv, a cărui inimă era atât de adânc îngropată, încât Janice se întreba adesea dacă soțul ei a existat vreodată. Furia ei și dezamăgirea vădită nu făceau decât să îl alunge și mai în adâncuri. Nu era un bărbat violent și, după câte știa soția lui, nu avea vicii. Era doar – absent. Ca ființă umană, plecase de mult. Funcționa încă, dar nimic nu-l pasiona. Era un tovarăș de cameră, dar nu un Iubit, și cu atât mai puțin un Erou. Așa că Janice s-a hotărât să se joace de-a Rut.

Într-o seară, când soțul ei s-a întors acasă, copiii erau deja trimiși să petreacă o noapte la bunica. Pe masă se aflau niște mâncăruri delicioase și câteva lumânări aprinse. (Până aici seamănă și cu povestea Esterei.) Janice purta o bluză încântătoare, discret *descheiată* la câțiva nasturi. Pe parcursul cinei, lăsa să se

vadă lenjeria de dantelă pe care o purta pe dedesubt. L-a chemat să facă dragoste. Dar nu te grăbi, ce e cu adevărat important abia acum urmează. În seara următoare, el s-a întors acasă, sperând să aibă parte de același răsfăț. Când s-a apropiat de soția lui, ea l-a întrebat încetișor de ce. A rămas puțin uimit de întrebare.

„De ce mă dorești? Doar pentru trupul meu – sau și pentru inima mea?" A fost o capcană strălucită, magistral întinsă. El a bâlbâit un răspuns, dar intențiile îi erau cât se poate de clare. „Nu mai pot de dorința de a mă dărui ție", i-a spus ea, „dar am nevoie să mi te dăruiești la rândul tău. Vreau ca în căsnicia asta să am parte de inima ta, nu doar de hainele tale murdare". I-a trezit dorința, dar, în acea a doua noapte nu i s-a dăruit. A așteptat ca el să se apropie emoțional. A început o călătorie stângace, dar plină de speranță, către o intimitate mai profundă.

Betsy era căsătorită cu un bărbat agresiv verbal. Era unul dintre bătrânii bisericii, și făcea o figură minunată în afara casei. Dar în spatele ușilor închise era pur și simplu răutăcios. Ea a ales să-și păstreze vie inima, să încerce să-l cheme să-și dea seama cât rău îi făcea și cum ar fi putut să trăiască împreună ceva mult mai frumos. I-a cerut să meargă la un consilier marital, ceea ce a acceptat... până în momentul în care lucrurile s-au apropiat prea mult de problema de acasă. În acel moment a refuzat să mai meargă.

Până la urmă, ea a plecat de acasă – nu ca să divorțeze, ci pentru a-l îndemna să își dea seama cât mai curând de povara și de consecințele vieții pe care o ducea, precum și ale refuzului de a se pocăi. A postit și s-a rugat. El nu a vrut să se schimbe, ci a dat în continuare vina pe ea. A vorbit-o de rău copiilor și bisericii. Ea s-a ținut tare. Cu tristețe vă spunem că el a intentat divorț. Ea i-a oferit nenumărate prilejuri de a gusta cum ar fi putut să fie viața lor împreună, dacă el s-ar fi pocăit pentru răutate, însă el a ales să nu o facă. Ca în istoria cu Isus și cu tânărul bogătaș, ea l-a lăsat în plata Domnului.

Cât de generos și de îmbelșugat își revarsă Dumnezeu frumusețea peste noi. Ne trimite soarele în fiecare zi; ne trimite muzică și râsete și multe alte bilețele de dragoste pentru inimile noastre. Dar tot El spune: „Mă veți căuta, și Mă veți găsi, dacă Mă veți căuta cu toată inima" (Ieremia 29:13). Și femeile pot trăi așa. Nu încăpățânându-se, ascunzându-se, ci desfătând și luând aminte dacă el dorește să se apropie.

Femei necăsătorite

Cred că v-am da curaj dacă v-am atrage atenția că Maria, Rahav, Rut și Tamar erau, toate, femei singure în momentul în care își scriau istoriile pline de măreție. (E drept, Maria era logodită, dar avea toate motivele să creadă că, după ce îi spusese „da" lui Dumnezeu, cealaltă logodnă nu avea cum să dureze prea multă vreme.) Ele sunt dovada vie a faptului că toată măreția despre care am vorbit, toată această frumusețe pot fi trăite și ca femeie singură. De asemenea, ne oferă un contrast izbitor față de unele mesaje de „puritate" care li se transmit astăzi femeilor nemăritate. O tânără ne-a scris: „mă tem că și eu, ca și multe alte femei, am înțeles prin puritatea femeii că trebuie să-l ignor complet pe bărbatul care mă interesează până în momentul în care mă cere de nevastă".

Dacă e așa, atunci de ce să te mai ceară de nevastă?

Sigur că femeia trebuie să-l îmbie pe bărbatul de care este atrasă. Un zâmbet, o dovadă de tandrețe, precum și un interes real pentru el și pentru viața lui sunt absolut firești și binevenite. Este normal să arăți cât poți de bine; să-i stârnești atenția cu prezența ta. Da, îi poți dărui frumusețe – în doze tot mai mari, pe măsură ce vine către tine și vă apropiați. Da, anumite părți din tine trebuie să rămână un mister până când va fi gata să se dedice în întregime și până ce o să i te oferi întreagă în noaptea nunții. Nu-i dărui totul, dar nici nu sta fără să-i dăruiești nimic.

Asigură-te că nu oferi prea mult din tine unui bărbat înainte să ai dovada clară, palpabilă, că este un bărbat puternic, pregătit să ți se dăruiască.

Atunci cât să-i oferi și mai ales când? Asta n-o să-ți putem spune într-un singur capitol. Mergi cu Domnul. Fii o femeie înțeleaptă și cu mintea limpede. Fii conștientă de ceea ce te-ar putea face să te retragi sau să-i dăruiești prea mult. Fii la fel de conștientă de ceea ce l-ar putea determina să-și caute în tine definirea de sine sau, dimpotrivă, să-l paralizeze. Îmbie, stârnește și păstrează-ți integritatea personală.

Am observat, printre tinerii și tinerele de astăzi, un soi de promiscuitate emoțională. Tânărul începe să priceapă câte ceva despre călătoria inimii de bărbat, își dorește să comunice, să „împărtășească" această călătorie. Tânăra este în al nouălea cer de

fericire că el se arată interesat de ea, se deschide, își împărtășesc unul altuia cele mai profunde trăiri din viața fiecăruia – pătimirile, pașii alături de Dumnezeu. Dar el nu rămâne devotat fetei. O place… și apoi, brusc, pleacă, iar ea se întreabă: *cu ce am greșit?* Răspunsul este că nu și-a dat seama la vreme de pasivitatea lui. În realitate, el nu i s-a dăruit nici măcar pentru o clipă și nici nu i-a oferit siguranța pe care ar fi trebuit să i-o dea. Este asemenea lui Willoughby, care nu i se poate devota lui Marianne, în *Rațiune și simțire*.

Asigură-te că nu oferi prea mult din tine unui bărbat înainte să ai dovada clară, palpabilă, că este un bărbat puternic, pregătit să ți se dăruiască. Ia aminte la relațiile pe care le-a întreținut cu alte femei. Vezi motive de îngrijorare? Dacă da, exprimă-le. Caută să vezi dacă are prieteni apropiați – și dacă da, ce fel de bărbați sunt aceștia? Poate păstra o slujbă? Îl are pe Dumnezeu alături, în mod real și intim? Cunoaște în ce fel a fost lovit în copilărie și demonstrează o dorință sinceră de a se pocăi pentru pasivitatea și/sau violența lui Adam? Viața lui are o direcție sigură? O droaie de întrebări, dar inima ta este o comoară și încercăm să ne asigurăm că nu o dăruiești decât unui bărbat care să o merite și care este gata să o manevreze cu bunătate.

Bărbatul cel bun nu e neapărat al tău

Trezirea puterii masculine de către feminitate – și înflorirea frumuseții unei femei prin prezența puterii unui bărbat adevărat – pot avea loc în sfințenia feluritelor relații dintre bărbați și femei, în afara relației de căsătorie. Mult prea multă vreme am trăit, în Biserică, într-o cultură a fricii, temându-ne că orice relație dintre bărbați și femei se va termina cu o aventură. Consecința tristă a fost că am pierdut nenumărate prilejuri de a întâlni sufletele celor de alt gen decât noi, în toată slava.

John nu a reușit să fie prezent la ultima tabără de studiu și odihnă pentru femei. Eram abia de două zile acolo când m-am întâlnit cu o femeie răutăcioasă, care mi-a spus niște vorbe care m-au zguduit complet, punându-mă la mare încercare spirituală. L-am rugat pe colegul meu, un tânăr pe nume Morgan, să se roage pentru mine. Și s-a rugat – cu înfocare. S-a ridicat în numele meu și l-a alungat pe Vrăjmaș până ce acesta a fugit cu coada între picioare. Rugăciunile lui și vorbele bune pe care mi le-a adresat mi-au adus din nou pacea în inimă și m-au ajutat să închei ziua cu

bine. Într-un mod absolut nevinovat, mă arătasem vulnerabilă față de el și avusesem nevoie de ajutorul lui, iar el izbândise pentru mine, dăruindu-mi puterea sa într-un mod la fel de nevinovat. Mulțumirile mele au fost un fel de a-i spune: „Ești puternic". N-ar trebui ca ele să sune a încurajare?

Tot la fel, spune John, în congregația noastră sunt multe femei care mi-au oferit multe cuvinte de îmbărbătare și multe manifestări de tandră bunăvoință. Mi-au spus ce influență bună am avut asupra vieții lor, cum le-am atins inimile și cum mi-am dăruit puterea în numele lor. Iar aceasta m-a încurajat foarte mult și m-a inspirat – chiar în momente în care simțeam că o dezamăgesc pe Stasi ca bărbat. Dar îmbărbătările și inspirația oferite nu m-au făcut să îmi doresc să am o aventură amoroasă cu vreuna din ele – ca să fiu sincer mi-au alimentat pasiunea de a mă întoarce și de a-mi dărui puterea lui Stasi. A fost un fel de a spune: „Ești un bărbat bun, puternic. Ca femeie, îți sunt recunoscătoare".

John și-a oferit puterea și inima blândă multor femei din comunitatea noastră – ascultând cum le decurgea viața, ajutându-le să-și găsească drumul, luptând din răsputeri pentru multe dintre ele. Prezența lui bună și mângâietoare le trezește frumusețea. Într-un anume fel, acesta este modul lui Dumnezeu de a le spune: „Iată că se poate – nu aici, deoarece John nu poate fi al tău – dar altundeva. Un asemenea bărbat poți întâlni și tu. Nu-i așa că-ți face inima de femeie să se trezească la viață?"

Există o mulțime de prilejuri în viață pentru astfel de relații. Ca s-o spunem pe cea dreaptă, ți-ar fi imposibil să ocolești respectivele prilejuri. În momentul în care un bărbat se trezește la viață, femeile din lumea lui vor trăi și se vor bucura de puterea acestuia și a prezenței sale masculine. Din momentul în care o femeie se trezește la viață, bărbații din lumea ei vor trăi și se vor bucura de frumusețea și de îmbelșugarea prezenței sale feminine. Da – acest schimb reciproc de tărie și frumusețe va fi o probă de caracter. Când simțim că în noi se naște ceva nepotrivit față de o persoană de sexul opus, putem alege, exact în momentul când ne dăm seama de asta. Alegem să acceptăm respectiva deșteptare ca pe o chemare de a descoperi acea pasiune *alături de* partenerul nostru. Sau să ne rugăm, dacă suntem necăsătoriți, ca un astfel de om să ne fie încredințat chiar din mâna lui Dumnezeu. Stabilind legături cu persoane de sex opus, va *trebui* să ne supunem acestei încercări. Alternativa ar fi să ne acoperim cu un văl – așa cum

recomandă musulmanii. Un mod de viață destul de trist și neconform cu Biblia.

Adu-ți aminte că răspunsul la întrebarea „cum să-mi iubesc bărbatul" este „seducându-l". Conotația sexuală a termenului de „seducție" vă poate da de furcă în situațiile în care intimitatea sexuală nu are ce căuta. Utilizăm termenul ca principiu, ca imagine a modului cum feminitatea poate stârni masculinitatea în multe, foarte multe direcții. Cunoști probabil o legendă veche, atribuită lui Esop, despre cearta dintre Vântul de miazănoapte și Soare. Ea te va ajuta să-ți depășești îngrijorarea.

> Vântul de miazănoapte și Soarele s-au luat la harță într-o zi. Fiecare se lăuda că el este mai puternic. Un călător s-a arătat chiar atunci pe cale, iar Soarele a socotit că așa puteau rezolva gâlceava. Acela va fi mai puternic, care îl va face pe călător să-și lepede haina. Vântul a acceptat rămășagul și Soarele s-a ascuns după un nor. Vântul a început să sufle. Dar, cu cât sufla mai tare, cu atât mai puternic își strângea călătorul haina pe el. Vântul a trimis ploaia, apoi grindina. Călătorul se înfășura în haină cu și mai mare înverșunare. Până la urmă, deznădăjduit, Vântul s-a dat bătut. Soarele s-a ivit de după nor și a început să strălucească deasupra călătorului în toată slava. La puțină vreme, omul și-a lepădat haina. „Cum ai făcut una ca asta?", l-a întrebat Vântul. „A fost floare la ureche", a spus Soarele, „i-am luminat ziua. Cu blândețe mi-am împlinit voia". (Vântul de miazănoapte și Soarele).

Capitolul zece

MAME, FIICE, SURORI

Adam a pus nevestei sale numele Eva: căci ea a fost mama tuturor celor vii.

– (GENEZA 3:20)

Cât de larg, de dulce, de sălbatic e sufletul de mamă – și de soră.

– REBECCA WELLS

Vorbim despre „limbă maternă", adică limba pe care o învățăm de-acasă, de „pământul-mamă", acolo unde cresc toate, de „mama natură" – izvorul imprevizibil al tuturor tornadelor și taifunurilor. „Filonul-mamă" este sursa tuturor bogățiilor dintr-o mină, iar „o mamă de migrenă" te trimite direct în pat. „Mama tuturor furtunilor" este neîndurătoare, iar „patria-mamă" este aceea din care am plecat și de care ne este dor. Mama este izvorul vieții, este plină de tărie, este puternică. Ea poate hrăni, dar poate și să distrugă. În funcție de experiențele noastre, cuvântul *mamă* ne evocă imaginea unei femei calde și primitoare sau ne îngheață sângele în vine.

Fie ea bună sau rea, tămăduitoare sau distrugătoare, relația cu mama ne-a afectat până în miezul ființei, ajutându-ne să devenim femeile care suntem astăzi. Cum spune Dinah, în *Cortul roșu* [The Red Tent], „dacă vrei să înțelegi o femeie, trebuie mai întâi s-o întrebi despre mama ei și apoi să stai s-o asculți cu atenție".

Nu toate suntem mame, dar toate avem o mamă, sau ne-am dorit să avem una. Relația dintre mamă și fiică este un lucru sfânt, gingaș, de nezdruncinat, presărat cu mine de război și cordoane ombilicale care se întind la nesfârșit și care uneori strangulează. Dorința unei fiice de a-i face pe plac mamei sale nu este egalată decât de dorința ei de a se despărți de această mamă. Majoritatea relațiilor mamă/fiică trec printr-o perioadă furtunoasă atunci când fiica devine adolescentă. Hormonii răcnesc și greul acestor răcnete cade de obicei în seama mamei. Se aruncă vorbe necugetate, sau loviturile țintesc acuzator drept în inimă. „Doar n-o să te îmbraci cu *chestia aia*, nu?" sunt cuvinte rostite de nenumărate mame, îngrozite de felul în care fiicele se pregătesc să iasă în oraș. „Habar n-ai despre ce vorbești?" aruncă replica peste umăr nenumărate fiice. Felul în care mama gestionează această perioadă turbulentă, în care fiica ei trece de la copilărie la maturitate, poate modifica pentru tot restul vieții relația dintre cele două.

Prea multe femei cumsecade fac marea greșeală de a crede că fiicele lor sunt propriile reflexii, un fel de extinderi ale ființei mamei și, drept urmare, reprezintă un fel de sentință pusă asupra calității lor de mame și, în cele din urmă, de femei.

Prea multe femei cumsecade fac marea greșeală de a crede că fiicele lor sunt propriile reflexii, un fel de extinderi ale ființei mamei și, drept urmare, reprezintă un fel de sentință pusă asupra calității lor de mame și, în cele din urmă, de femei. Mama se simte redusă la tăcere, dezamăgită sau chiar profund rănită când „micuța ei" face alegeri complet străine celor pe care le-ar fi făcut ca însăși. Rezultatul acestei confuzii între definirea ta ca femeie și viața fiicei tale nu este decât accentuarea traumei și distorsionarea încă și mai gravă a relației cu fiica ta. Mama va încerca mereu să îndrepte lucrurile; fiica se va îndepărta încă și mai mult, pentru a-și afirma propria identitate.

Mamele își învață fiicele, pe bună dreptate, cum să se poarte și ce să creadă. Dar hotărârea de a rămâne fidelă acestor învățături îi aparține fiicei, după ce ajunge să trăiască pe propriile ei picioare. Mama nu poate decât să spere că transformarea copilei într-o ființă de sine stătătoare va fi o trecere demnă de toată lauda. Dar adesea este nevoie de ani de zile ca fiica și mama

să se împace cu diferențele dintre ele – și cu atât mai mult să ajungă să se bucure de existența deosebirilor.

Inimile fetelor înfloresc dacă, în căminul lor, se bucură de *atenție* și de *îndemnul* de a deveni ele însele. Părinții care se bucură de fiicele lor le dăruiesc acestora și lumii întregi un dar neprețuit. Mai ales mamele au ocazia să își încurajeze fetele, poftindu-le să cunoască lumea lor feminină și prețuindu-le frumusețea unică.

Nu știu cum este să ai o fată, n-am avut prilejul să aflu. Soțul și fiii mei sunt în momentul de față pe afară, aruncând totul în aer. Golesc niște artificii și combină tot praful de pușcă pentru a obține explozii cât mai puternice. La noi nu au loc petreceri cu păpuși. Nimeni nu mă lasă să îi perii părul. Dar, chiar dacă nu am o fiică, sunt fiica unei mame.

Lungul drumul către casă

Relația mea cu mama a fost seacă și dureroasă. Pentru amândouă. Comunicarea dintre noi era mereu presărată cu neînțelegeri și cu înțelesuri ascunse. Îți aduci aminte ce mesaj mi-au transmis loviturile sufletești primite? Mama era tristă, aflase că urma să mai aibă un copil și că acel copil eram eu. Simțeam că tot ceea ce sunt o dezamăgește: lucrurile în care credeam, felul în care mă îmbrăcam, ce păreri aveam și cine eram. Abia la vârsta de patruzeci și unu de ani mi-am dat seama că o făceam să se simtă exact la fel.

Cunoști povestea copilăriei mele – știi că mama era copleșită de venirea mea pe lume. Eram prea mult pentru ea, așa că încercam din răsputeri să îmi ascund adevăratul eu și să fiu fata cuminte de care avea ea nevoie. Tânjeam ca ea să-și dorească să mă cunoască, să vrea să se joace cu mine. Îmi plăcea s-o sărut de noapte bună și să inspir adânc parfumul cremei de noapte pe care-o folosea (încă mai făceam asta și după ce am devenit adult). Am spus mai devreme că obișnuiam să mă prefac bolnavă, pentru că atunci îi captam atenția. Îmi dădea cărți, îmi citea și îmi aducea mâncarea la pat. O febră mare însemna că aveam să primesc dragostea ei, împreună cu 7UP și înghețată de vanilie. (Că tot veni vorba, cu John nu este deloc distractiv să fiu bolnavă. Nu îmi aduce decât enorme cantități de vitamine și tot felul de lichide verzi, cu gust oribil, „care-îmi-fac-bine".)

La școala primară, sora mea i-a spus mamei că învățătoarea îi ceruse să o roage să-i citească în fiecare seară, ca s-o ajute la

dezvoltarea vorbirii. Desigur, inventase toată această poveste ingenioasă, dar i-a adus rezultatul dorit: mama o îmbrățișa și îi acorda toată atenția ei, timp de douăzeci de minute. Facem și noi ce putem.

Când mama a aflat că fumam, prin clasa a cincea, mi-a spus întristată că nu mai eram fetița ei. Am plâns și mi-am perfecționat metodele de ascundere. Habar nu avea de visele mele, de eforturile, de darurile sau de calea înșelătoare pe care o lua viața mea. În gimnaziu, în liceu, dar și în facultate păream a fi eleva cea cuminte, care nu face valuri. Dar, dincolo de suprafață, căutam afirmarea de sine și viața, în toate modurile lumești, distructive, care îmi stăteau la dispoziție. Mă simțeam neiubită, nedorită și părăsită – lipsită de orice valoare, de fapt. Alegerile pe care le-am făcut din acel punct au adus moarte sufletului meu și altora, pe măsură ce alunecam mai adânc în disperare, în egală măsură detestându-mă și ascunzându-mă.

Când, în liceu, m-am întors acasă într-o seară, complet cherchelită, după ce vomasem pe mine, și mi-am lăsat hainele murdare în chiuvetă, nici mama, nici tata nu mi-au spus un singur cuvânt. Nu m-au luat la rost nici mai târziu, când am venit acasă prea beată ca să pot intra în casă fără ajutorul lor. Când am fost arestată pentru conducere în stare de ebrietate nu am avut voie să mă mai urc la volan timp de două săptămâni și cu asta basta. Într-o noapte, pur și simplu nu m-am mai întors acasă deloc. Când, în sfârșit, am apărut dimineața, am fost întâmpinată de o mamă isterică. În absența mea, îmi spărsese întreaga expoziție de medicamente pe care o țineam la vedere în cameră. În încercarea ei disperată de a mă găsi, căutase prin caiete să găsească numărul de telefon al prietenului meu și, în schimb, găsise o listă cu toate medicamentele pe care le luasem în ultima lună. Și era o listă foarte lungă.

Îmi iubeam mama și nu voiam să afle despre medicamente, nu doream să o rănesc. Da, mă lăsase baltă. Nu există mamă care să nu înșele așteptările copiilor ei într-o măsură mai mare sau mai mică. Dar mă și iubea. Acesta era lucru *cel mai* adevărat. M-am rușinat că a trebuit să-mi găsească medicamentele. Dar nu m-am căit. Nu. Încă nu. În schimb, am învățat să mă furișez și mai bine.

În anii de facultate, m-am complăcut în promiscuitate sexuală... căutând senzația iluzorie că sunt dorită și că sunt considerată frumoasă. Mama era catolică fervență și se întreba mereu cu voce tare în legătură cu oamenii care făcuseră lucrurile

pe care le făceam și eu, neștiind cum puteau aceștia să doarmă liniștiți noaptea, îndoindu-se că Dumnezeu i-ar putea ierta vreodată. Resimțeam vorbele ei acuzatoare ca pe niște lovituri directe, în vreme ce speram în secret că Dumnezeu mă va putea ierta, că eu însămi mă voi putea ierta.

Cu autorul lui Dumnezeu și prin slava Lui am devenit creștină în ultimul an de facultate. În sensul cel mai propriu al cuvântului, Isus m-a salvat. Dar nu mai eram catolică. Sau, mai exact, nu mă mai *prefăceam* că sunt catolică. (Cum o făcusem în liceu.) Acum mergeam la o biserică „non-denominațională".

Mama s-a bucurat că problema mea cu abuzul de medicamente se terminase. (Amândouă ne prefăceam că ea nu știa nimic de păcatele mele sexuale.) Se bucura că începusem din nou să mă rog. Dar era profund mâhnită că nu mergeam la biserica ei. Când venea vorba despre credință, ambele ne ridicam scuturile de apărare ca pe niște metereze. Nu eram în stare nici să ne vedem una pe alta din dosul lor, cu atât mai puțin să ne auzim și să ne ascultăm reciproc. În loc să fie o bucurie împărtășită, diferențele noastre doctrinare ajunseseră un gard de sârmă ghimpată, imposibil de escaladat. Așa că vorbeam despre vreme. Am făcut asta timp de cincisprezece ani.

De curând am citit o povestire despre o tânără care născuse pentru prima dată și a cărei mamă venise să o ajute să aibă grijă de nou-născut. Aproape toată noaptea, tânăra mămică nu a putut închide un ochi, fiind atentă la sunetele ciudate pe care le scotea bebelușul, așa că avea de gând să o întrebe pe mama ei cam cât timp durează până te obișnuiești cu ele. Însă, înainte să apuce să-și deschidă gura, mama a întrebat-o: „Ai răcit puțin, dragă? Mi s-a părut astă noapte că aveai nasul cam înfundat". Indiferent cât de mari ar fi copiii tăi, ți se par tot copii. După cum este la fel de adevărat că, indiferent cât ești de bătrân, când îți mor părinții, tot orfan te simți.

Nu știu foarte exact momentul când, între mine și mama, a început să se facă simțită o anumită duioșie, dar încetul cu încetul am devenit mai drăguțe una cu cealaltă. Știu cu certitudine că transformarea a început după ce îmi analizasem cu atenție copilăria și jelisem din tot sufletul pentru toate rănile pe care mi le provocaseră părinții, prin acțiunile sau prin inacțiunea lor. Aruncasem o privire directă asupra adolescenței mele și mă înfuriasem. Mă simțisem copleșită de mâhnire și, după o vreme,

m'am simțit capabilă să iert. Am început să-mi văd mama cu alți ochi.

În loc să ne certăm pe tema diferențelor dintre noi, amândouă ne bucuram acum și celebram credința noastră comună în Dumnezeu. Ca din senin, într-o bună dimineață mama m-a rugat să o iert pentru că nu fusese cu adevărat lângă mine, nebăgându-mi în seamă întrebările și trecând cu vederea strădaniile mele din adolescență. Am început să înțeleg că, în anii aceia, ea se străduia să vâslească pe marea vieții, folosindu-se de ce avea la îndemână, pentru a rămâne pur și simplu pe linia de plutire.

Cel din urmă an împreună

Din poza de deasupra patului, mama îmi zâmbește mereu. Cred că am iertat-o, cum m-am iertat și pe mine însămi, deși sunt nopți în care visele mă coboară înapoi în mâhnire și trebuie să mă trezesc să iert din nou.
(Lily, din *The Secret Life of Bees* [Viața secretă a albinelor], de Sue Monk Kidd)

Câțiva ani mai târziu, când Dumnezeu mi-a dezgropat un nou strat de răni nevindecate, m-am trezit regretând că în prezența mamei mele nu mă simțeam niciodată „destul de bună". Încă mă mai simțeam ca un eșec, ca o dezamăgire profundă. Vorbele ei mă străpungeau încă. În momentul acela, Dumnezeu mi-a arătat că o *făceam pe mama să se simtă* exact cum mă simțeam eu în prezența ei. Ca o cruntă dezamăgire. Un deranj. Un eșec. Abia atunci mi-am dat seama cum nu se poate mai clar că era absolut adevărat. Îi simțeam mâhnirea, iar comentariile ei critice îmi apăreau acum într-o nouă perspectivă. Și ea dorea să o plac, să o cunosc și să mă bucur de ea, tot atât cât doream eu s-o văd simțind aceleași lucruri pentru mine. Iar eu nu făcusem decât să îi refuz încuviințarea mea. Mi-am dat seama pentru prima oară cât de puternic o lovisem.

Dumnezeu m-a împins să mă duc s-o văd cât mai curând. Am reușit să pun totul la punct, în așa fel încât în câteva zile am luat avionul să zbor la mama, pentru a-mi cere iertare în persoană. Ne-am așezat la masa din bucătărie și i-am dăruit, poate pentru prima oară, adevărata mea inimă. I-am spus că știu că am făcut-o să simtă că nu se ridica la înălțimea așteptărilor mele. Știam că o făcusem să simtă că mă dezamăgește. I-am spus că îmi părea rău, că pur și simplu nimic din toate astea nu era adevărat. O iubeam

așa cum era. Eram mândră de ea, eram fericită că era mama mea și o rugam să mă ierte.

N-a putut scoate nici un cuvânt. Nici nu mai era nevoie, dar am înțeles din ochii ei, din expresia oarecum sfioasă și din duioșia de pe chipul ei că mă iertase. Apoi ne-am îmbrățișat fără nici un fel de reținere.

Am auzit pe cineva spunând că, în momentul în care faci un copil este ca și când ți-ai lăsa inima să-ți iasă din trup și să umble de una singură.

Cum aș putea să explic cât de încăpător mi-a devenit sufletul de când căința și iertarea au eliberat atâtea spații până atunci ocupate? Zidurile și oprelișțile s-au dărâmat. Pentru prima dată în viață am fost în stare să ne dăruim una alteia și să primim una de la alta dragostea, încuviințarea pentru felul de a fi al fiecăreia și bucuria. Ne-am petrecut restul serii răsfoind vechi albume cu fotografii de familie. Cuibărită lângă mama, am auzit-o spunând: „Uite cât de scumpă ești aici". Sau, arătând spre fotografiile unei Stasi foarte tânără: „Mereu ai fost adorabilă". Au fost clipe de minunată mângâiere. Vindecătoare. Clipe adevărate, reale și pline de dragoste.

Au fost însă și ultimele clipe pe care le-am petrecut împreună înainte să i se pună diagnosticul de mielom multiplu. La o lună după renașterea relației noastre, mama și-a dat seama că nu mai are mult de trăit. I-a spus doctorului acest lucru și el i-a mai făcut niște analize, timp în care au arătat că rinichii nu o mai slujeau. Cancerul îi invadase organismul. Avea dreptate. Era pe moarte. A mai trăit patru luni, când am fost alături una de alta și ne-am iubit necondiționat și pe de-a-ntregul. Îmi doream așa de mult să mai petrecem ani buni împreună, în această stare nou descoperită, și totuși, sunt veșnic recunoscătoare că am avut măcar timpul acela la dispoziție.

În aceste luni, Dumnezeu ne-a dat înapoi o mulțime de lucruri. Și acum plâng, când îmi aduc aminte. Pentru mine, clipele și amintirile acelea sunt mai scumpe ca aurul.

Prețul pe care trebuie să-l plătești

Una este să suferi și cu totul altceva, mult mai cumplit, este să stai alături de persoana iubită, care suferă profund și pentru

care nu ai ce face. Multe ați trecut prin asta. Știți cum este. Când aveam șase ani, aproape că mi-am retezat complet degetul trântind o ușă. Când doctorul îmi făcea injecția cu anestezic drept în rană, mi-am ridicat privirea înlăcrimată spre mama și am auzit-o spunând că pe ea o durea cel mai tare. Atunci n-am înțeles ce voia să spună, dar acum înțeleg.

Cât a fost bolnavă, când mă duceam să am grijă de ea, mă privea și îmi spunea cu blândețe: „Iartă-mă. Iartă-mă că te fac să treci prin așa ceva". Nu-mi venea să cred: suferea, era pe moarte, totul o durea, nu putea să mai mănânce sau să înghită și totuși îi părea rău pentru *mine,* pentru că îmi provoca suferință în suflet. Ar fi luat-o bucuroasă asupra ei, scutindu-mă de mâhnire, scutindu-mă de durerea de a o vedea suferind, de a o pierde.

Am auzit pe cineva spunând că, în momentul în care faci un copil este ca și când ți-ai lăsa inima să-ți iasă din trup și să umble de una singură. Prin câte suferințe nu trece o mamă pentru a-și ocroti copilul. Și cu toate acestea, în tot acest timp, din primii ani ai copilăriei până la maturitate, o adevărată mamă își pregătește copilul să se îndepărteze din ce în ce mai mult de ea, să aibă din ce în ce mai puțină nevoie de ea. Mamele își iubesc copiii și le este mereu dor de ei. Le dor inimile pentru ei, din cauza lor. Femeia sângerează când dă naștere, dar acela nu este decât începutul sângerării. O inimă sporită de cele pe care mama le rabdă din și prin viața pruncului său, de cele pentru care se roagă, muncește și nădăjduiește pentru pruncul său, sângerează și ea.

Nu toate femeile sunt mame, dar menirea tuturor este să aibă „grijă de mamă" față de cineva. Aceasta presupune a hrăni, a pregăti, a educa și a crește pe cineva.

Inima de mamă este un spațiu întins și plin de slavă. Inima mamei mele se întindea cât vedeai cu ochii, fiind sporită de suferință și de anii în care se agățase de Isus, atunci când nimeni nu o înțelegea, când era disprețuită și judecată tocmai de aceia pe care îi iubea mai mult. Inclusiv de către mine. Iubirea o costase scump și încă și mai scump plătise faptul de a fi mamă. Așa se întâmplă întotdeauna, dar mereu veți auzi mamele spunând că merită efortul și că nu se poate altfel.

Ultima dată când mama a fost în stare să meargă singură la baie, am condus-o sprijinind-o din față, în vreme ce sora ei o

susținea din spate. La întoarcere, a trebuit să se oprească de câteva ori ca să se odihnească, pășind doar câțiva centimetri o dată. La ultima oprire, am privit-o în ochi și i-am spus: „Uite ce ocazie bună să te îmbrățișez!" Am îmbrățișat-o, zăbovind cu făptura ei micuță în brațe, după care m-am uitat în ochii ei albaștri. Acolo am văzut profunzimea iubirii mamei pentru mine. Era fără hotare, vastă, necondiționată, plină de tandrețe, adâncă, tare, veselă și curată. În asemenea ochi te poți cufunda, ca să te pierzi într-o asemenea iubire, sau ca să fii descoperit.

În cele din urmă am înțeles. Mama mă iubea, mă iubise în toți acei ani, doar că nu-mi dădusem seama. În ochii ei se citea îngăduință și credința că totul era bine, că totul avea să fie bine. Și că nimic nu era pierdut. Nici în anii în care ne fusese dor una de alta, și nici în anii de acum, când îmi este dor de ea. Acum, ambii mei părinți nu mai sunt, fiind departe, departe, la viața adevărată din ceruri. Spun această istorie, ca să-ți dai seama că izbăvirea este la îndemână. La fel și vindecarea. Roagă-l pe Isus să ți le dăruiască, iar apoi, dacă poți, du-te să vorbești cu mama ta. Spune-i că o iubești.

Grija unei mame

Indiferent cât de important este rolul jucat de mamă, termenul nu își dobândește adevărata tărie decât atunci când este asociat celui de „grijă". Nu toate femeile sunt mame, dar menirea tuturor este să aibă „grijă de mamă" față de cineva. Aceasta presupune a hrăni, a pregăti, a educa și a crește pe cineva. Fiind fiicele Evei, toate femeile sunt concepute într-un fel numai al lor, încât să îi ajute pe alții să devină tot mai mult, fiecare în viața lui, cel care este cu adevărat – *să încurajeze, să hrănească și să aibă grijă să îndrume către descoperirea adevăratei ei ființe.* Făcând asta, femeile se întovărășesc cu Hristos într-o misiunea de importanță crucială aceea de a aduce viață.

„Învață pe copil calea pe care trebuie s-o urmeze și când va îmbătrâni nu se va abate de la ea" (Proverbe 22:6). Versetul nu reprezintă o făgăduială despre credință, nu ne spune că, dacă îl învățăm pe copil să-l urmeze pe Hristos sau dacă îl punem să ne promită că o va face, o dată ajuns adult va pune în aplicare acest lucru. Îmi pare rău, proverbul se referă la creșterea unui copil în așa fel încât să afle cine este și să devină încă și mai mult el însuși. *Calea pe care trebuie s-o urmeze,* nu calea pe care *tu* ai vrea s-o

urmeze pentru a simți că ți-ai făcut datoria de mamă și de femeie. Este vorba aici despre modul cum îi putem învăța pe copii să trăiască în acord cu inima lor, atenți la ea și conștienți de existența ei, pentru ca, atunci când vor ajunge adulți, să continue să-și ducă viața în concordanță cu inima lor. *Este vorba despre importanța de a vedea cine este copilul nostru și de a-l ajuta să fie el însuși.*

Influența exercitată de grija mamei asupra pruncului, pe care ea îl cunoaște cu adevărat și îl îndeamnă către descoperirea de sine, este dramatică și veșnică. A hrăni o viață este o chemare sfântă și înaltă. Iar, în calitate de femeie, ai această chemare. Sigur că ea îmbracă multe forme și adoptă o mulțime de chipuri. Desigur, și bărbații o au, dar dacă o privim în profunzimea și în unicitatea ei, această chemare face parte din ființa însăși a sufletului de femeie – este chemarea de a îngriji ca o mamă.

Îmi vine în minte exemplul unei curajoase femei de culoare, care era încântată că își cumpărase pentru prima dată o casă. După ce s-a mutat, la întoarcerea acasă de la serviciu, pe treptele casei a găsit niște traficanți de droguri care își vindeau marfa chiar acolo. S-a dovedit că noua ei casă era taman în centrul „operațiunilor" din Los Angeles. N-a suportat așa ceva. Cu capul sus și cu degetul arătător ridicat în aer, a început să-i dădăcească, „îngrijindu-se" că vor apuca o altă cale. Le-a purtat de grijă până au ieșit din păcat. I-a îngrijit ca o mamă până au fost gata să devină tinerii care erau meniți să devină de la bun început.

Poți să porți grija copiilor altora. De fapt, această lume chiar așteaptă să te îngrijești de copiii altora. Casa prietenei mele Lori era în centrul tuturor activităților cât timp fetele au mers la școală. Prietenelor ei le plăcea să se întâlnească la Lori acasă. Ea le dăruia viață, le sfătuia, le încuraja. Se îngrijea de ele cu dragoste și cu tărie sufletească. Și în plus le cocea niște prăjituri fabuloase. A jucat și continuă să joace un rol foarte important în viața multor tinere, influențându-le în bine, îndemnându-le să devină femeile care sunt rânduite să devină. Ne-o imaginăm pe femeia care, în cartea sa *The Great Divorce* [Marea despărțire], C. S. Lewis scrie că o întâlnește în ceruri. Personajul care îl înfățișează pe autor se plimbă sub îndrumarea unui învățat, când dau peste o femeie de o frumusețe răvășitoare.

> „E cineva de care n-ai auzit până acum. Pe pământ, numele ei era Sarah Smith și locuia în Golders Green". „Pare să fie... cum să zic, cineva de o deosebită însemnătate, nu?" „De bună seamă.

E una dintre femeile cele mai de vază. Știi că renumele pe care îl ai pe acest tărâm și renumele de pe pământ sunt lucruri complet diferite". „...Dar tinerii și tinerele acestea de pe fiecare parte, cine sunt?" „Fiii și fiicele ei". „Domnule, înseamnă că a avut o familie tare numeroasă". „Toți băieții care au întâlnit-o i-au devenit fii, chiar și acela care îi aducea laptele la ușă. Toate fetele care au cunoscut-o i-au devenit fiice". „Dar nu e asta neplăcut pentru părinții lor naturali?" „Nu. Deși există și oameni care fură copiii altora. Dar ea le-a fost mamă în alt chip. Aceia de care s-a îngrijit ca o mamă s-au întors cu încă și mai multă dragoste la părinții lor naturali. Puțini bărbați au putut să-i stea în preajmă fără să-i devină, într-un fel, iubiți. Dar i-au fost iubiți în felul acela care nu i-a făcut înșelători, ci încă și mai fideli soțiilor lor".

Ne îngrijim unul pe altul cu grijă maternă atunci când ne împărtășim preocupările, atenția, mângâierea sufletească. O facem dacă, atunci când vedem pe cineva la nevoie, îi sărim în ajutor, indiferent că este vorba de a-i oferi prietenului înfrigurat jerseul cel gros, de a găti o masă caldă pentru o familie nevoiașă sau de a asculta un prieten aflat în suferință.

Toate femeile sunt chemate să aibă grijă ca o mamă de cineva, la fel cum toate femeile sunt chemate să dea viață – unor cărți (ceea ce, crede-mă, e aproape la fel de greu cu a naște un copil), unor biserici, unor mișcări. Femeile dau viață ideilor, formelor de exprimare creativă, lucrărilor bisericești. Naștem viață în alții chemându-i spre tărâmuri unde tămăduirea este mai profundă, spre o mai mare apropiere de Dumnezeu, spre o relație apropiată cu Isus. O femeie care nu este soție sau care nu a purtat un prunc nu este mai puțin femeie. Inima și viața femeii sunt mult mai cuprinzătoare decât atât. Toate femeile sunt făcute după chipul lui Dumnezeu prin aceea că dau viață. Când pășim în lumea noastră și în viețile celor pe care îi iubim și cărora le oferim duioșia și inimile noastre puternice de femeie, nu facem altceva decât că ne îngrijim de ei ca niște mame.

Sora mea, prietena mea

Ador să văd cum se împacă femeile cu prietenele lor. Când ne adunăm câte un grup de prietene, inevitabil sfârșim prin a ne îmbrățișa. Ne jucăm una cu părul alteia, ne mângâiem pe braț, ușor, cu tandrețe și cu înțelegere. Bărbații nu fac una ca asta cu

prietenii lor. Acest comportament este caracteristic femeilor. Când femeile se întâlnesc își pun întrebări pline de însemnătate, se întreabă unele pe altele *ce mai faci*. Schimbul de rețete e binevenit, sfaturile de îngrijire a grădinii sunt folositoare, dar femeile se aruncă fără sfială, împreună cu prietenele lor, direct asupra problemelor de suflet.

Mama s-a îngrijit de mine, dar nu este singura femeie care a făcut acest lucru. Cu siguranță s-au îngrijit de mine surorile mele sau câteva profesoare din școala primară, la fel și vecinele mele. Astăzi, primesc aceeași îngrijire prin minunatele dovezi de bunătate pe care mi le oferă prietenii dăruiți de Dumnezeu. Darul prieteniei dintre femei este o comoară care nu trebuie tratată cu prea mare ușurință. Prietenele ajung să însemne pentru noi chipul lui Dumnezeu – chipul slavei, al încântării, al îndurării.

Inima femeii are o putere nețărmurită de a stabili relații profunde. Nu se pune problema ca soțul sau copiii tăi să-ți poată oferi intimitatea prietenească și să-ți satisfacă valențele relaționale de care ai nevoie. Femeia *trebuie* să aibă prietene. Abia aici, pe tărâmul relației, femeile trăiesc cele mai mari bucurii și cele mai profunde mâhniri. Prietenia dintre femei se leagă pe un tărâm misterios. Filme precum *Țărmuri* sau *Roșii verzi, prăjite* sau *Magnolii de oțel* încearcă să surprindă acest lucru. Aici prieteniile trec prin încercări și momente de cumpănă; se adâncesc și durează. Chiar dacă bărbații din viețile acestor femei pleacă, prietenele le rămân alături. Chiar dacă este un pasaj care se rostește la cununii, Rut i se adresa unei femei atunci când a spus: „Nu sta de mine să te las, și să mă întorc de la tine! Încotro vei merge tu, voi merge și eu; unde vei locui tu, voi locui și eu; poporul tău va fi poporul meu, și Dumnezeul tău va fi Dumnezeul meu" (Rut 1:16). În relațiile de prietenie între femei există o mare doză de gelozie, un devotament neînfricat și nemăsurată loialitate. Prieteniile noastre se revarsă în apele adânci ale inimii, unde locuiește Dumnezeu și unde are loc

Prieteniile dintre femei oferă un loc sigur în care să îți împărtășești trăirile *de femeie*. Cine dacă nu o femeie poate înțelege când îi spui despre testele Papanicolau, mamografii, sindrom premenstrual, despre dorința de a avea un copil și despre cum e să trăiești într-o lume condusă de bărbați?

preschimbarea. Chiar aici, pe tărâmul acesta sfânt, femeia se întovărășește cu Dumnezeu pentru a influența viețile altor femei și pentru a *se lăsa influențată* de ele pentru totdeauna. Aici femeia vrea să ia pe cineva în grijă, asemenea unei mame, oferind hrană, curaj și aducând Viața.

Fetițele au câte o prietenă foarte bună, iar femeile în toată firea visează la o prietenă foarte bună. A avea o prietenă foarte bună înseamnă a avea un suflet în care să-ți găsești liniștea și a fi primită cu tot ceea ce ești, dar și prin ceea ce nu ești. A ști că, femeie fiind, nu ești singură. Prieteniile dintre femei oferă un loc sigur în care să îți împărtășești trăirile *de femeie*. Cine dacă nu o femeie poate înțelege când îi spui despre testele Papanicolau, mamografii, sindrom premenstrual, despre dorința de a avea un copil și despre cum e să trăiești într-o lume condusă de bărbați? E un dar neprețuit să știi că și altcineva vede lucrurile așa cum le vezi tu, o plăcere imensă să fii înțeleasă, să te bucuri de tovărășia firească a unei persoane în fața căreia să-ți lași la o parte scuturile protectoare.

Prietenia este un dar neprețuit, unul pentru care să ne rugăm și care nu trebuie luat în ușor. Dacă nu te bucuri de prietenia pe care ți-o dorești, roagă-l pe Dumnezeu să o aducă și în viața ta, să-ți dea ochi cu care să o vezi atunci când apare. Când Dumnezeu ne dăruiește o prietenă, ne dă în grijă inima altei persoane. Este un prilej de a îngriji pe cineva ca o mamă și ca o soră, de a fi dătătoare de viață, de a ajuta altă persoană să devină femeia care a fost menită, de a fi alături de ea și de a-i aduce inima la lumină.

Prieteniile trebuie hrănite, păzite și apărate prin luptă. Trebuie să ne sunăm prietenele, fără să așteptăm să fim sunate mai întâi, să le întrebăm ce mai fac și să ascultăm cu luare aminte ce ne spun. Să știm să înțelegem printre rânduri. Ne dovedim iubirea față de prietenele noastre *căutându-le* – prin telefoane, cu mici atenții, cu felicitări, invitații la spectacole, la plimbări sau la film. Astfel ne dăruim inima.

Cu câtiva ani în urmă prietena mea Dena și-a dat seama ce mult îmi plac cadourile. Când sunt prin oraș, dacă văd vreun lucrușor care cred că i-ar plăcea unei prietene, îl iau și îi fac o surpriză. Lucruri simple, mărunțișuri. Așa că Dena a început și ea să-mi facă mici atenții. Nu mai puteam de bucurie! Apoi am realizat că lui Dena nu îi plăcea atât să îi ofer cadouri, cât să îi ofer timpul meu – cel mai prețuit dintre toate bunurile. Încă îi mai fac

cadouri din când în când. Nu mă pot abține. Dar ori de câte ori pot, îi ofer câteva ore bune din timpul meu.

Să luăm aminte una la alta, să ne *vedem* cu adevărat, acesta este într-adevăr cel mai mare dar dintre toate.

Eva cea căzută a fost lovită de alții și se retrage în ea însăși, pentru a se pune la adăpost în fața altor rele. Eva răscumpărată, în schimb, știe că are de oferit un lucru de mare valoare, că este construită pentru relație.

Neîndemânatică în iubire

Dă-mi voie să afirm cu toată tăria: adevărata prietenie este *conflictuală*.

Se întâmplă ca, între două prietene, una să se simtă la un moment dat neimportantă în ochii celeilalte, sau alteia să i se pară că este privită dezaprobator sau că nu este înțeleasă de către cealaltă. Comunicarea sinceră în iubire este singurul mod de a trăi și de a crește în prietenie. Sunt fluxuri și refluxuri. Se poate crea o dependență prea puternică, se poate ajunge la mâhnire și dezamăgire. De fapt, acestea sunt inevitabile în lumea noastră căzută. Dar, bazându-ne cu tărie pe îndurarea lui Dumnezeu, neuitând nici o clipă că *El* este izvorul adevăratei fericiri, putem să întreținem și să hrănim prieteniile adevărate întreaga noastră viață. Nu suntem făcute să trăim singure. Suntem rânduite să stabilim relații și să ne împărțim viața cu alte femei. Avem nevoie unele de altele. Numai Dumnezeu știe. El ne va veni în ajutor, noi nu trebuie decât să cerem și să ne supunem, să așteptăm, să nădăjduim și să iubim cu credință. Trebuie, de asemenea, să ne pocăim.

Pentru ca o femeie să se bucure de o relație de prietenie, trebuie să se căiască, să renunțe la nevoia de a ține totul sub control și de insistența cu care așteaptă să fie cunoscută de alți oameni. Eva cea Căzută le pretinde oamenilor să „izbândească" pentru ea. Eva cea Izbăvită se întâlnește cu Hristos în adâncul sufletului și este liberă să dăruiască altora, liberă să dorească și pregătită să se lase dezamăgită. Eva cea căzută a fost lovită de alții și se retrage în ea însăși, pentru a se pune la adăpost în fața altor rele. Eva răscumpărată, în schimb, știe că are de oferit un lucru de mare valoare, că este construită pentru relație. De aceea, pentru că în relația cu Domnul ei se simte sigură și la adăpost de rele,

poate risca să fie vulnerabilă față de alții și le poate dărui acestora adevărata ei ființă.

> Orice fel de iubire presupune fragilitate. Indiferent ce vei iubi, cu siguranță că inima ți se va strânge și chiar se va rupe. Dacă vrei să te asiguri că va rămâne intactă, atunci nu cumva să-ți dăruiești inima cuiva, nici măcar unui animal. Învelește-o cu grijă de jur împrejur în ambalajul îndeletnicirilor tale, în micile tale frivolități; evită orice complicație; încuie-o în siguranță în cufărul sau în sicriul egoismului tău. Dar în acel sicriu – absolut sigur, întunecat, nemișcat, de nepătruns, lipsit de aer – ea va suferi o transformare. Nu va fi sfâșiată, ci va deveni invincibilă, de nepătruns și irecuperabilă... Singurul loc în afara Cerurilor, unde poți fi la adăpost de toate pericolele iubirii... este Iadul. (C. S. Lewis – Cele patru iubiri)

În prieteniile pe care le legăm, în toate relațiile noastre, vom descoperi că îi dezamăgim pe ceilalți care, la rândul lor, ne dezamăgesc și ei. Toate acestea vin din însăși condiția umană. Dar nu acesta este marele adevăr. Stabilind relații, ți se dă posibilitatea să practici iubirea; să fii părtașa lui Dumnezeu în îngrijirea altora, în trezirea altora la viață; să îți deschizi și mai mult inima, îngrijindu-te ca o mamă de alții, și să-ți vezi viața îmbogățită prin aventura comună tuturor, care este viața însăși.

Poate s-ar cuveni să spunem câteva vorbe despre cercurile apropierii personale. Isus a trăit în astfel de cercuri, ca și noi. El îi avea într-un cerc apropiat pe cei Doisprezece, dar în altul pe cei trei. Petru și fiii lui Zebedei au fost cu El pe Muntele Măslinilor și pe ei i-a chemat Isus să stea de veghe și să se roage în Grădina Ghetsimani. (Îți amintești că, o dată ajunși aici, l-au lăsat baltă. Așa că Isus înțelege prea bine că prietenii ne dezamăgesc... dar cu toate acestea a continuat să iubească.) Nu putem avea decât unul, doi sau poate trei prieteni adevărați la un moment dat în viața noastră. Pur și simplu aceasta este legea inimii.

Este loc pentru mult mai mulți prieteni dragi, dar ei sunt ceva mai departe, în următorul cerc, cum erau cei Doisprezece pentru Isus. Prieteni apropiați, dar nu din aceia pe care i-ai chema la nevoie, în miez de noapte. Apoi urmează cunoștințele, prieteniile mai puțin strânse, așa cum au fost pentru Isus ceilalți ucenici. Este absolut natural și bine să ai cercuri de prieteni. Prietenii vor trece de la un cerc la altul, dar nu poți fi foarte

apropiat de toți. Acestea fiind spuse, nu cumva să înțelegi de aici că nu trebuie să fii apropiat de nimeni. Isus își dorește apropierea cu noi și înțelege că avem nevoie și de apropierea cu alții. Pentru că așa ne-a făcut!

Dumnezeu ne cheamă să riscăm să ne încredem în El și să legăm prietenii răscumpărătoare cu alții – să ne deschidem inimile, inclusiv în fața posibilității de a fi răniți, ca și în fața posibilității de a gusta fructul dulce al tovărășiei. Cu toate acestea, indiferent cât de minunat ar fi gustul împlinirii în viața relațională, îți vei dori mai mult. Dacă deunăzi ai simțit că ai comunicat foarte bine cu cineva, când te trezești a doua zi dimineața îți dorești să simți din nou acea legătură. Eva deține o fântână nesecată de doruri. Numai Isus este izvorul fără moarte care îi poate alina setea. Nici un alt izvor, nici o altă relație nu vor fi pe deplin satisfăcătoare, pentru că Dumnezeu ne-a făcut astfel, cu bună știință.

Dorul adânc face parte din slava pogorâtă asupra femeii, pentru a o conduce către Râul Vieții.

În vreme ce inimile noastre se adapă și se odihnesc în inima bună a lui Dumnezeu, El are grijă de noi ca o mamă, ca să putem merge mai departe spre împlinirea mereu mai adevărată a ființelor concepute și create de El – a femeilor care suntem de fapt. Femeia care se face părtașa lui Dumnezeu în trezirea la viață a acestei lumi stricate – dăruind, iubind, chemându-i pe alții să fie ceea ce erau meniți să fie – este cu adevărat mamă, fiindcă și ea – asemenea lui Dumnezeu – dăruiește Libertate și Viață.

Capitolul unsprezece

PRINȚESE RĂZBOINICE

„Eu, prințesă?" „Ești moștenitoarea de drept". „Dar nu conduc niciodată pe nimeni". „Te vom ajuta să fii prințesă, să domnești. Dacă refuzi tronul, atunci împărăția, așa cum o știm, nu va mai exista".

– JURNALELE PRINȚESEI

„În numele lui Dumnezeu, trebuie să-i învingem!"

– IOANA D'ARC

Adesea, în povestiri și povești, femeia este reprezentată ca fiind „domnița aflată în primejdie". Suntem preprezentate ca niște ființe pentru care bărbații se ridică la luptă și trec balaurul prin foc și sabie. Suntem văzute drept „sexul slab", care leșină la vederea sângelui și care trebuie scutit de amănuntele sângeroase ale bătăliilor desfășurate pe câmpul de luptă sau la piață. Suntem portretizate în vaporoase rochii de casă, așteptându-ne cavalerul care să ne ia și să ne ducă departe, pe armăsarul lui cel alb. Și nu putem spune că nu sunt zile în care un cavaler în armură strălucitoare nu ne-ar prinde bine. Pentru că tânjim să lupte cineva pentru noi; să fim îndeajuns de iubite pentru a fi ocrotite cu tot curajul. Dar, dincolo de asta, în inima femeilor, Dumnezeu a sădit un curaj atotputernic, care se pune în slujba definirii noastre de sine după voia și după planul lui Dumnezeu.

Și femeile sunt războinice.

Cunosc o străveche legendă despre cuceririle vikingilor, care au fost primii europeni veniți în America de Nord și stabiliți aici cu mai bine de șapte secole în urmă. Gail Collins scrie în *America's women* [Femeile Americii]: „Când tabăra vikingilor a fost atacată de indieni, făcându-i pe apărători să fugă, o femeie însărcinată a apucat o armă aflată la îndemână, și-a scos la iveală sânii umflați și, după spusele unui cronicar viking, 'și-a ascuțit tăișul sabiei pe ei'. La vederea ei, ceata de războinici a fost atât de descumpănită, încât 'au prins frică și și-au luat tălpășița'". Asta da, femeie!

Ți-am spus deja că în copilărie îmi plăceau filmele despre cel de-al doilea război mondial. Îmi doream atât de mult să fi luat parte la ele! De fapt, nu la filmări mă doream părtașă, ci tocmai la război. Voiam să iau parte la ceva nobil, măreț, eroic și bun. Tu nu? În timpul războiului civil, mai bine de patru sute de femei s-au deghizat în bărbați, pentru a putea lupta cot la cot cu soții, tații și fiii lor. Istoria este plină de povești despre femei care se ridică să își apere familiile, pământul și onoarea.

În povestirea mitologică *Întoarcerea Regelui*, Eowyn, fecioara războinică din Rohirrim, se îmbracă în bărbat și călărește spre câmpul de luptă, alăturându-se tovarășilor ei, pentru cea mai mare bătălie a vieții sale. Călărește minunat, mânuiește sabia cu pricepere fatală și în toiul bătăliei, luptă eroic. În mod tragic, unchiul ei regele este atacat de conducătorul armatei inamice, dar, când acesta din urmă se grăbește să-i dea lovitura finală regelui, Eowyn intervine și îi taie calea. Nu are de gând să permită înrăitei stafii nici măcar să îl atingă pe unchiul său, regele.

> „Piei, dwimmerlaik spurcat, domn al stricăciunii! Lasă morții în pace!" Un glas rece îi răspunse: „Nu intra între Nazgul și prada lui! Căci nu te va înjunghia când îți va veni rândul, ci te va lua rob în sălașul plângerii, dincolo de orice întuneric, unde carnea îți va fi mursecată, iar spiritul sfâșiat îți va sta despuiat dinaintea Ochiului fără Pleoapă". O sabie s-a auzit, scoasă din teacă. „Fă ce vrei, dar dacă pot, te voi împiedica".

În lupta care are loc, stafia dă dovadă de multă stăpânire de sine, chiar de înfumurare. Are mai multă putere, precum și arme mai eficiente. Se laudă cu o străveche profeție, spunând: *„Om fără minte! Nici un bărbat în viață nu-mi poate pune piedică!"* Aici, în acest moment, Eowyn iese în cele din urmă victorioasă.

> Părea că Dernhelm [Eowyn] râde, iar vocea ei curată răsună ca inelul de oțel. „Dar nici nu sunt bărbat în viața asta, ci o femeie-ți stă dinaintea ochilor. Eowyn mă numesc, sunt fiica lui Eomund... Piei, dacă nu ești fără de moarte! Căci viu sau mort întunecat, te voi lovi dacă-l atingi".

Eowyn își scoate coiful și își lasă părul liber. Se declară a nu fi bărbat și luptând *ca femeie* își înjunghie dușmanul. Un lucru de cea mai mare importanță se dezvăluie în această poveste. Femeile sunt chemate la Cea mai Mare Bătălie a tuturor timpurilor – bătălia pentru inimile celor din jur, unde inima omului este câmpul de luptă. Războiul este mortal, fie rezultatele devastatoare sau glorioase, ele rămân în Veșnicie. Este nevoie de noi, sunt multe de făcut. Vremea e înaintată, dar nu vom fi învingătoare dacă nu vom intra în luptă cu inimile noastre de femei – *dacă nu ne vom bate ca niște femei*.

Femeia izbăvită de Dumnezeu are inima tandră și plină de îndurare, o coloană vertebrală de oțel, precum și brațe călite pentru luptă. În inima ei se află ceva nespus de cutezător, de care trebuie ținut cont – care nu trebuie disprețuit, privit cu ușurință, ci recunoscut, slăvit, întâmpinat și cultivat.

În apărare

> *„E multă putere în tine. Văd asta".* – William Wallace către prințesa din Inimă neînfricată

Cam cu unsprezece ani în urmă, John a adus acasă o carte de Neil Anderson. Cred că era vorba despre *The Bondage Breaker* (Cel ce sfărâmă lanțurile robiei, Ed. Upper Room Fellowship Ministry). Printre oamenii pe care îi consilia, John începuse să dea peste probleme care țineau de un război spiritual, așa că dorea să afle ceva mai mult despre asta. Din curiozitate, am deschis cartea și am început să citesc câteva dintre studiile de caz despre care scrie dr. Anderson. Mai ales unul dintre ele mi-a atras atenția, pentru că descrie o femeie care se simțea adeseori amețită. Senzația de amețeală o lovea adesea, dezechilibrând-o atât fizic, cât și spiritual. *Aha*, m-am gândit. *Și eu amețesc foarte des.* I-am spus acest lucru lui John, care a rămas complet surprins, pentru că habar n-avea că mi se întâmpla și mie. Era un lucru cu care sau pe

care îl trăisem de ani de zile, dar nu îmi trecuse niciodată prin cap să îi spun. Pentru mine, era cât se poate de normal.

Este uimitor cu câte lucruri ne obișnuim crezând că sunt normale, când de fapt *nu sunt*.

Așa că ne-am hotărât să facem un experiment. Următoarea dată când aveam să mă mai simt amețită, aveam să îi poruncesc acestei stări, în numele lui Isus, să dispară, iar apoi trebuia să observ ce se întâmplă. Nu am avut mult de așteptat, pentru că a doua zi, pe când mă ocupam de treburile zilnice, ca din senin, m-am simțit lovită de aceeași amețeală. M-am rugat și i-am poruncit amețelii să plece, în numele puterii lui Isus. Și ce să vezi? A plecat. Cât ai clipi. Am rămas blocată. Mai târziu, a venit următorul val și iarăși m-am rugat. Iarăși a plecat. Stai puțin, mi-am zis. Mi se întâmplă ceva care îmi este complet străin. O nouă dimensiune a creștinismului mi se dezvăluia. Amețeala era o formă de atac spiritual. Întreg acel pasaj din Efeseni despre îmbrăcarea „armăturii lui Dumnezeu"... este rostit cu bună știință. Urma să avem nevoie de această armură.

Atacurile de amețeală (interesantă expresie) nu au cedat prea curând. De fapt, s-au înmulțit, atât ca număr, cât și ca intensitate. A trebuit să învăț să mă mențin pe poziție, să mă „împotrivesc lui, tare în credință", cum ne-a îndemnat Petru (1 Petru 5:9). A trebuit să învăț o nouă modalitate de a „nu osteni în facerea binelui" (2 Tesaloniceni 3:13) și de a mă „ruga neîncetat" (1 Tesaloniceni 5:17). Mă simțeam ca și când duhurile care mă atacau nu ar fi crezut că voi sta fermă dinaintea lor și, de aceea, continuau să atace.

După câteva săptămâni, am fost lovită de un val de amețeală care m-a luat de pe picioare. De pe jos, m-am rugat din nou, poruncindu-i să-mi dea pace, în numele lui Isus Hristos, ceea ce s-a și întâmplat în cele din urmă, pentru ca ulterior să nu mai simt niciodată amețeala. Ceva cu care mă obișnuisem de decenii întregi, dispăruse acum, pentru totdeauna. Am înțeles că, ajutându-mă să rămân fermă dinaintea atacurilor de amețeală, Dumnezeu începuse deja să-mi pregătească brațele și inima pentru luptă.

Atacuri emoționale

Am văzut atunci, când ochii mi se limpezeau de lacrimi,/ Vremea cea dulce și-ntristată, vremea tristei visări/ Vremea aceea a vieții mele, ce-aruncase/ O umbră-ntunecată peste mine.
– Elizabeth Barret Browning

În ce mă privește, spune Stasi, m-am luptat toată viața cu tendințele mele depresive. Gândurile suicidale și depresia mă afectau chiar și în copilărie. Dacă îți amintești, ți-am spus că am încercat să îmi iau viața când aveam doar zece ani. Duhul îmi fusese pus la pământ. După ce ni s-a născut al doilea copil, mă simțeam ca și când m-aș fi pierdut pe mare. Mă îndoiam de mine însămi, de propria mea valoare, eram furioasă și rușinată. Îmi iubeam soțul, îmi iubeam fiii. Dar îmi era cât se poate de clar că îmi devenise imposibil să îi iubesc așa cum se cuvine. Voiam să fiu fericită, dar nu eram. Eram complet ruptă de inima mea și de Dumnezeu. Nu aveam habar de ce simțeam ceea ce simțeam, nu știam decât că era ceva profund dereglat în mine însămi și că nu puteam schimba acest lucru.

Când ne-am mutat în Colorado Springs, am vrut să fac voluntariat la Centrul Local de Urgență pentru Femei Gravide. Voiam să fiu consilier, să predau testele de sarcină și să mă întâlnesc cu tinerele care veneau acolo. Problemele pe care le ridică o sarcină nedorită, precum și alegerile pe care tinerele se simt nevoite să le facă mă pasionează și acum. Am făcut un avort când eram în liceu, iar în ziua respectivă, am simțit că o parte din sufletul meu a murit o dată cu pruncul meu nenăscut și doream să le ajut pe femei să nu ia aceeași hotărâre nefericită.

S-a dovedit însă că femeile care avuseseră avorturi anterioare nu aveau voie să devină consilieri, înainte să facă un curs intitulat „Educarea și consilierea post-avort". Cei de la centru aveau înțelepciunea de a oferi această cale de tămăduire femeilor, inclusiv propriilor voluntari. Perfect. Așa că m-am dus.

A fost incredibil. Nu prea povestisem cu alții despre trecutul meu, iar acum mă aflam într-o încăpere cu vreo alte zece femei, expunându-mi public rușinea. Toate celelalte femei erau creștine și cu inimile zdrobite. Cele mai multe erau implicate în lucrări bisericești. Toate avuseseră cel puțin un avort, dacă nu mai multe. Și, mai ales, toate aveau nevoie de iertarea și de tămăduirea profundă a lui Dumnezeu.

Dumnezeu s-a folosit de grupul respectiv pentru a-mi înălța inima. Grupul era astfel conceput încât ne ocupam numai de problema avortului în propriile noastre vieți. Dacă procesul aducea la suprafață alte probleme spinoase, trebuia să mergem la consiliere în alte locuri. Nu a trecut multă vreme până ce am rugat-o la telefon pe conducătoarea grupului să îmi dea o recomandare. Nu numai că apăruseră și alte probleme, ci pur și simplu acestea mă făceau să urlu de durere. Am început să îmi analizez viața și să-mi dau seama că, poate, părerile de rău și abuzurile pe care le suferisem nu erau în întregime vina mea, și nici răsplata meritată a faptelor mele.

A început consilierea. Dumnezeu mi-a făcut parte de o prietenă creștină minunată, drăguță și intuitivă, care îmi prețuia sufletul și mă îndemna să privesc mereu mai adânc. Pășea alături de mine, împreună cu Dumnezeu, în hrubele inimii mele și mă ajuta să-mi dau seama că Hristos distrusese porțile de fier care o închideau. Am avut mai multe întâlniri cu Laura, când, la un moment dat, am atins un punct din viața mea, de unde nu mai puteam înainta. Nu puteam gândi limpede. Nu aveam energia sau nădejdea necesară pentru a merge mai departe. În acel moment, Laura mi-a sugerat să încep să iau antidepresive.

Tatăl meu a fost maniaco-depresiv. Mai nou li se spune „personalități bipolare", iar dezechilibrele chimice se moștenesc (Mersi, tati!). Așa că am început să iau medicamente. În câteva săptămâni, nu mai simțeam apăsând pe suflet greutatea aceea cu care trăisem mai toată viața. M-am întrebat: *Așa să se simtă oare restul oamenilor toată viața? Măi, să fie!* Puteam acum să înaintez alături de Dumnezeu către tărâmuri mai tăinuite din inima mea. Cerul devenise albastru. Brusc, viața nu mai părea în întregime greu de dus.

În biserică antidepresivele sunt vorbite de rău. Unii le numesc „pilula fericirii", alții spun că, dacă ești plin de Duhul Sfânt și dacă pășești cu Dumnezeu în credință, nu ai nevoie de ele. Tot ei îi acuză pe cei care le folosesc în mod responsabil. Dar nimeni nu îi acuză pe diabeticii care iau insulină. Atunci, de ce îi blamăm pe aceia care au nevoie de antidepresive din cauza unui dezechilibru chimic? O dată ce a început să ia litiu, tata nu a mai trecut imprevizibil de la o stare la alta, nu a mai trăit salturile emoționale care fuseseră blestemul vieții noastre, devenind un om mult mai bun, mult mai aproape de bărbatul care era cu adevărat. Nu este nici o rușine să ai nevoie de medicamente, fie pentru a te

ajuta pentru o scurtă perioadă a vieții, fie pentru cea mai mare parte a ei.

Noi, oamenii, suntem alcătuiți din trei părți întrețesute. Cum spune Apostolul Pavel, „Dumnezeul păcii să vă sfințească El Însuși pe deplin; și duhul vostru, sufletul vostru și trupul vostru să fie păzite întregi, fără prihană la venirea Domnului nostru Isus Hristos" (1 Tesaloniceni 5:23). Suntem trup, suflet și duh. Fiecare parte le afectează pe celelalte și jocul tainic al vieții depinde de ele. Căutând tămăduirea prin consiliere, dădeam de fapt glas mesajului pe care mi-l adresa Dumnezeu. Faptul că Dumnezeu m-a ajutat prin intermediul antidepresivelor a fost de un nesperat folos pentru trupul meu. Am făcut progrese evidente, dar tot nu era îndeajuns. Dumnezeu dorea să-mi angajeze și duhul în luptă.

Duhul murdar al depresiei își înfipsese ghearele în viața mea. Adesea se întâmplă așa – dușmanul îți cunoaște slăbiciunile și ți le vânează. Demonii simt deznădăjduirea omenească, așa cum rechinii simt sângele în apă, avansând tot mai mult către miezul unui suflet slăbit. Pavel ne avertizează de acest lucru în Efeseni, când, *scriindu-le creștinilor*, îi vestește „să nu dea prilej diavolului" în viață cu ajutorul emoțiilor netămăduite sau prost gestionate (4:26-27). Dumnezeu m-a făcut să încep să mă opun răului.

Atât Iacov, cât și Petru ne conjură să *ne împotrivim* Vrăjmașului nostru (Iacov 4:7, 1 Petru 5:8-9). Isus ne-a investit cu puterea Lui, pentru a depăși atacurile emoționale (Luca 10:18-19). M-am rugat. John, ca soț și căpătâi al meu, s-a rugat și el. I-am poruncit, cu autoritatea dată credincioșilor de Isus Hristos, acestui duh de spurcăciune să mă lase în pace. Izbăvirea a venit. Victoria. Scăparea. Tămăduirea. Nașterea din nou. Era ultima notă. Trebuia să mă ocup de toate cele trei aspecte – trupul, sufletul și duhul – pentru a mă însănătoși de-a binelea. Mult prea multe femei se concentrează numai asupra unui singur sau cel mult asupra a două aspecte, fără să se angajeze în bătălia spirituală care se desfășoară în jurul nostru.

Dar, dacă vrem să fim libere, trebuie să intrăm în luptă.

Atacurile relaționale

Un alt dușman des întâlnit, care lucrează frecvent în relațiile dintre femei, este spiritul acuzator. În prieteniile noastre, în relațiile cu tovarășii de muncă și mai ales în căsnicii, simțim că îi dezamăgim pe ceilalți, că suntem desconsiderate. În prezența

lor, uneori ne simțim de parcă nu am fi la înălțime sau alteori exagerăm. După o vreme petrecută astfel, suntem infectate cu sentimentul eșecului. Ne simțim frustrate, iritate și rușinate de sentimentele noastre. Inimile poposesc adesea în rușine și izolare sau în resentiment... și izolare.

Știi la ce mă refer? Ai parte de așa ceva în propria ta viață? Discuții reascultate în minte, senzația că ai călcat în străchini sau pur și simplu că toată chestia aia te enervează? Ai observat că, pe măsură ce stai și frământi totul încă o dată, senzațiile neplăcute se acutizează? Ei bine, cine crezi că ar dori neapărat să-ți strice relațiile? Este vorba despre cel la care se referă și Pavel când îi previne pe Corinteni: „Ca să nu lăsăm pe Satana să aibă un câștig de la noi; căci nu suntem în neștiință despre planurile lui" (2 Corinteni 2:11).

Înțeleg acum că acest spirit acuzator funcționa și în căsnicia *noastră*, în primii zece ani. Simțeam că John nu este de acord cu felul cum îmi petrec timpul, cu relația mea cu Dumnezeu, chiar și cu modul cum tăiam legumele pentru supă. Mi se părea că, indiferent ce făceam, îl dezamăgeam într-un fel sau altul. Nu mă puteam ridica la înălțimea așteptărilor sale (nerostite). Este greu să-ți dăruiești inima și iubirea unei persoane care îți inspiră asemenea trăiri. Primul impuls este să te retragi în rușine sau în mânie. Cel puțin, eu asta fac.

Apoi, într-o seară, după o cină neobișnuit de tensionată, John m-a întrebat la ce capitol nu îmi împlinea așteptările. Simțea deseori, mi-a spus, că eram dezamăgită de *el*, că nu putea face nimic să-mi fie pe plac, că nu eram de acord cu felul cum își trăia viața și cum se definea pe sine. *Ce?!*

Mi se părea incredibil. Nici vorbă de toate sentimentele pe care mi le atribuia. Dimpotrivă, voiam să îi seamăn mai mult. I-am spus că nu simțeam așa ceva față de el, ci *din partea* lui – simțeam că eram, *pentru el*, o mare decepție. Mi-a spus că era complet neadevărat. Nu simțea așa ceva. Abia atunci ne-am dat seama că nu eram singuri în încăpere. Eram atacați de duhul acuzării care lucrase între noi timp de zece ani, străduindu-se să ne înstrăineze unul de altul și, în cele din urmă, să ne distrugă căsnicia.

Ne-am înfuriat. Împreună, am luat poziție împotriva lui și i-am poruncit să piară. La început, poate părea ciudat, să vorbești cu pereții și să spui vorbe de genul: „Îți ridic împotrivă crucea lui Hristos. În numele lui Isus, îți poruncesc să dispari". Uneori, este

nevoie să rămâi tare și să te rogi de câteva ori. Cum a spus Petru, „*tari* în credință" (1 Petru 5:9). Dar, până la urmă, răul piere!

Ce ușurare. Ce progres pentru viața noastră de cuplu. Reușind acum să-mi privesc soțul în ochi, fără umbră de acuzații false, am realizat cât de adevărată și de reală, cât de profundă era dragostea lui pentru mine. Acum eram în stare să credem că ne eram pe plac unul altuia, că eram unul *pentru* altul și că lucrul cel mai adevărat din căsătoria noastră era dragostea devotată.

Iar asta a schimbat totul.

O mireasă războinică

Doamnelor, fiecare dintre voi este Mireasa lui Hristos... iar mireasa lui Hristos este una războinică.

Ca să spunem lucrurilor pe nume, să știi că persoana pentru care ai cel mai mult de luptat... ești tu însăți. Dar trebuie să o faci. *Este nevoie* de inima ta. Ca să poți iubi cum se cuvine și pentru a lupta în numele altora, trebuie să fii prezentă, gata de bătălie. Fără tine, multe se vor pierde. A venit vremea să iei poziție și să rămâi fermă. Suntem în război. Este nevoie de tine.

Da, bărbații sunt creați după chipul și asemănarea unui Dumnezeu Războinic. Sunt luptători. Dar și femeile trebuie să lupte. Bărbatul care se războiește pentru inima unei femei și le taie calea vrăjmașilor către ea face mult bine. Dar, de multe ori, în viața femeii nu există nici un bărbat care să lupte în numele ei. Ori chiar și atunci când este, Dumnezeu dorește ca duhul femeii să se ridice la luptă, la fel, în toată puterea. Într-o bună zi vom fi regine, vom domni alături de Isus (Apocalipsa 21). Până atunci trebuie să creștem în înțelegerea și în trăirea războiului spiritual, nu doar pentru că ne simțim asediate de rău, ci și pentru că acesta este una dintre principalele modalități prin care creștem în Hristos. El se folosește de războiul spiritual din viețile noastre, pentru a ne întări credința, pentru a ne aduce mai aproape de El și pentru a ne pregăti pentru rolurile cărora suntem menite să le dăm viață, pentru a ne îmbărbăta să

Creștinismul nu este o religie pasivă, ci reprezintă cucerirea unei Împărății. Cei care suntem de partea Domnului trebuie să-i păzim victoria. Să învățăm cum s-o punem în practică.

jucăm acele roluri și pentru a ne pregăti să ne petrecem viitorul alături de El.

Aceasta *nu* înseamnă că suntem abandonate. Hristos nu ne-a abandonat.

Nu înseamnă că suntem singure. El nu ne va părăsi niciodată și nu va uita de noi.

Nici măcar *nu* depinde de noi. Este bătălia Domnului.

Isus a izbândit pentru noi încă înainte de a ne fi născut. A luptat pentru noi încă înainte să știm că avem nevoie de El. A venit, a murit, s-a ridicat din nou la viață *pentru noi*. În ceruri și pe pământ i s-a dat toată puterea *pentru noi* (Efeseni 1:22). A ieșit învingător în cea mai importantă bătălie împotriva Vrăjmașului. *Dar avem de dus mai departe toate acestea.* Creștinismul nu este o religie pasivă, ci reprezintă cucerirea unei Împărății. Cei care suntem de partea Domnului trebuie să-i păzim victoria. Să învățăm cum s-o punem în practică. Femeile trebuie să își cultive calitățile de războinici, pentru că și noi am fot create să domnim. Dumnezeu i-a spus femeii, ca și bărbatului „să stăpânească" (Genesa 1:26). Iar într-o bună zi vom conduce din nou (Matei 25:21, Apocalipsa 22:5). Dumnezeu îngăduie războaie spirituale și le folosește în viețile noastre pentru a ne face bine. Așa învățăm să ne întărim, ca femei, autoritatea spirituală dată de Dumnezeu.

Există un verset fascinant în Judecători 3. Vorbind despre cât era de greu de câștigat Țara Făgăduinței, el explică faptul că Domnul, Dumnezeul unor oștiri de îngeri, nu a izgonit toate popoarele dintr-o dată „și Domnul a lăsat în pace pe popoarele acelea pe care nu le dăduse în mâinile lui Iosua, și nu S-a grăbit să le izgonească" (Judecători 2:23). Nu, nici vorbă, Domnul a lăsat câteva neamuri, ca să îi pună la încercare pe israeliții care nu trecuseră prin nici un război și ca „să cunoască și să învețe războiul și anume cei ce nu-l cunoscuseră mai înainte" (Judecători 3:2). Mare parte dintre lucrurile pe care El le îngăduie în viețile noastre nu se întâmplă doar ca să ne facă să le acceptăm pur și simplu, *ci pentru a ne provoca să ieșim la luptă!* Dumnezeu vrea să te inițieze în arta de a mânui armele de luptă, de a sta fermă pe poziții și de a te război.

„Într-o bună zi vei ajunge regină, așa că trebuie să îți deschizi bine ochii". – WILLIAM WALLACE CĂTRE PRINȚESA DIN INIMĂ NEÎNFRICATĂ

Femeile nu sunt concepute ca niște creaturi lipsite de apărare. Dumnezeu ne-a înzestrat cu o sfântă cutezanță pe care trebuie să o folosim în numele altora. Capitolele patru și cinci din cartea Judecători spun povestea Deborei, o proorociță care a condus poporul lui Israel. Prin ea, Dumnezeu le-a poruncit israeliților să se ridice la luptă împotriva lui Sisera și a oștirilor canaanite. Conducătorul oștirii israelite, un bărbat pe nume Barac, a refuzat să pornească la luptă dacă Debora nu accepta să vină cu ei. Dacă ea nu mergea la luptă, atunci nu mergea nici el. Așa că Debora a plecat la război: „Dar nu vei avea slavă în calea pe care mergi", i-a spus Debora, „căci Domnul va da pe Sisera în mâinile unei femei" (Judecători 4: 9).

Povestea acestei bătălii este scurtă. Conduși de Debora, israeliții au ieșit învingători. Însă, dușmanul lor Sisera a scăpat, fugind pe jos pentru a se ascunde în cortul Iaelei, soție și femeie „binecuvântată între femeile care locuiesc în corturi" (Judecători 5:24). În timp ce dușmanul Israelului dormea în cortul ei, Iaela a luat un țăruș de la cort și i l-a înfipt în tâmplă cu ciocanul. Sisera a rămas mort la picioare. Asta da, femeie cutezătoare! Iar Debora a condus Israelul într-o cântare de biruință și de laudă:

> „Așa să piară toți vrăjmașii Tăi, Doamne! Dar cei ce-l iubesc sunt ca soarele, când se arată în puterea lui. Țara a avut odihnă patruzeci de ani". (Judecători 5:31)

Prințese războinice

Cum arată o prințesă războinică? Gândiți-vă la Ioana d'Arc, la Maica Tereza, Estera, Maria din Betania, Arwen, Eowyn, Debora, Maria, mama lui Isus, la toate femeile înțelepte, șirete, puternice, frumoase, curajoase, victorioase și cât se poate de *prezente*.

Abia m-am întors dintr-o tabără de studiu și odihnă pentru femei, unde Dumnezeu a venit în ajutorul femeilor Sale. A fost nespus de frumos. Prietena mea Suzie a fost și ea acolo și mi-a relatat următoarele despre modul în care Isus i-a venit în ajutor, ei

și celor două colege de cameră ale ei, învățându-le, prin aceeași lecție, cum să ia atitudine în fața dușmanului.

Ședința de seară avea ca temă „tămăduirea rănilor sufletești", iar participantelor li s-a recomandat un legământ al tăcerii timp de o oră, pentru a-l putea asculta pe Dumnezeu. Rugăciunea era menită ca Dumnezeu să ne dezvăluie fiecăreia în parte care sunt minciunile ce ne guvernează viața, ce sentințe nedrepte ne-am însușit și, drept urmare, ce jurăminte greșite am făcut. Ne rugaserăm ca îndurarea lui Dumnezeu să se reverse asupra celor care vor renunța la minciuni, indiferent cât de bine s-ar fi ascuns acestea sub aparența adevărului, asupra celor care îl vor chema pe Dumnezeu în inimile lor rănite, pentru a le oblоji și pentru a le spune adevărul. Toate femeile din adunare scriam în jurnale, ne rugam, plângeam, îl căutam pe Dumnezeu și îl chemam fiecare în acele locuri tăinuite din inimă, ca să aducă la lumină ceea ce trebuia adus la lumină și ca să vindece.

La un moment dat, Susie s-a întors în camera ei, ca să scrie în jurnal, împreună cu două dintre colegele cu care împărțea încăperea. Minciuna numărul unu a dușmanului, despre care și-a dat seama că o crezuse și cu care trăise toată viața, era: „Să nu vorbești. Să nu vorbești. Să nu vorbești". Fără ca Susie să știe, prima colegă de cameră își nota în propriul jurnal minciuna principală cu care se obișnuise: „Nu ai nimic bun de oferit. Nu dărui. Nu dărui. Nu dărui". A doua colegă de cameră scria minciuna în care crezuse la rândul ei întreaga viață: „Nu te poți baza pe nimeni. Ceri prea multe. Nu cere niciodată. Nu cere ajutor. Nu cere ajutor".

Femeile războinice sunt, desigur, puternice, dar și tandre. În ele se află îndurare, fragilitate. De fapt, darul tandrei fragilități nu poate veni decât din partea unei femei foarte puternice, o femeie înrădăcinată în Isus Hristos, care știe *cui* îi aparține și, de aceea, știe *cine* este.

În clipa aceea, colega cu „nu cere ajutor" a făcut o criză de astm, fără să fi fost astmatică. Nu fusese niciodată astmatică. În schimb, copiii lui Susie au o formă gravă de astm; de nenumărate ori, Susie ajunsese cu ei la urgență, așa că ea și-a dat seama imediat despre ce era vorba. Dar știa că se află sub legământul tăcerii și, în consecință, că nu trebuia să vorbească. Minciuna personală îi urla în urechi: „Nu vorbi!", dar, cu toate

acestea, a riscat să o întrebe pe femeia care se sufoca și nu avea aer: „Te simți rău?" Femeia care se lupta să respire a respins-o pe Susie cu un „Sunt bine", auzind în urechi: „Nu cere ajutor! Nu cere ajutor! Nu cere ajutor!"

Colega privea și asculta totul, simțind că problema era serioasă, dar rămânând complet blocată, crezând că nu are nimic de dăruit. Auzea mereu: „Nu dărui; *nu* dărui; NU dărui!" Toate trei au continuat, timp de câteva minute prețioase, să facă acest lucru. „Nu vorbi", „Nu dărui" și „Nu cere ajutor" formau acum un triunghi al morții, până când, brusc, Susie a văzut cum colega ei de cameră începe să se albăstrească, înghițind aerul cu disperare și având nevoie urgentă de ajutor. Susie a apucat-o pe „nu dărui" și i-a spus: „Am nevoie de ajutorul tău!" S-au dus amândouă la „nu cere ajutor" și au început să se roage ca Domnul să le vină în ajutor. Susie a vorbit cu voce tare în numele lui Isus și i-a poruncit răului care o asedia pe colega ei să înceteze. „Nu dărui" și-a împrumutat puterea ei, alăturându-se rugăciunii lui Susie, moment în care „nu cere ajutor" a fost eliberată și a început să respire adânc. Era salvată. Izbăvită. Nu fusese o criză de astm, ci un atac spiritual.

Cele trei femei nu înțelegeau ce se întâmplase, așa că și-au împărtășit descoperirile personale cu privire la minciunile care le guvernau viețile. Au rămas mute de uimire când și-au dat seama că Dumnezeu venise la ele, ca să le descopere minciunile, să le dea pe față printr-o lecție dramatică. „Nu vorbi" a trebuit să vorbească. „Nu dărui" a trebuit să dăruiască. „Nu cere ajutor" a ajuns în nevoie și a văzut că merita să lupte cineva pentru ea. Toate trei au fost copleșite de bucurie – chiar de hohote de râs – și au râs împreună până le-au durut obrajii, când au înțeles cât de neîmblânzită era iubirea lui Isus. Le obligase să renunțe la teorie și să treacă la practică, arătându-le ce putere distructivă aveau minciunile în care trăiseră și chemându-le la adevăr și la viață.

Femeile războinice sunt, desigur, puternice, dar și tandre. În ele se află îndurare, fragilitate. De fapt, darul tandrei fragilități nu poate veni decât din partea unei femei foarte puternice, o femeie înrădăcinată în Isus Hristos, care știe *cui* îi aparține și, de aceea, știe *cine* este. Dăruindu-ne inimile cu înțelepciune, trăind în libertatea iubirii lui Dumnezeu, chemându-i pe alții la tihnă, îmbiindu-i pe cei din viața noastră către inima lui Dumnezeu și răspunzând acesteia în închinare vom găsi câteva dintre cele mai eficiente căi de luptă ale femeii pentru lumea ei. De asemenea, să

nu uităm să îmbrăcăm *zilnic* armura lui Dumnezeu, pentru a lua o poziție de neclintit împotriva puterilor întunericului.

Satana este învins, Prințul acestei lumi este răsturnat (Ioan 12:30-32). Conducătorii și puternicii zilei sunt dezarmați (Coloseni 2:15). Dar tărâmul demonic este tărâmul minciunilor, al urii și al crimei. Satana și îngerii căzuți, ajunși acum demoni, au fost răsturnați de la putere, dar nu au fost puși în lanțuri. Nu încă. „Potrivnicul vostru, diavolul, dă târcoale ca un leu care răcnește și caută pe cine să înghită" (1 Petru 5:8). Căci el înghite. Atacă, ciopârțește, fură, ucide și distruge în dreapta și-n stânga, asaltându-i cu răutatea lui mai ales pe aceia care poartă chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Pe tine și pe mine. Pe cei Iubiți. Satana este o brută feroce și lipsită de scrupule, iar brutele nu bat în retragere decât atunci când întâlnesc pe cineva mai puternic, capabil să le dezvăluie urâciunea. Asta avem de făcut, pentru că, spune Scriptura: „Voi, copilașilor, sunteți din Dumnezeu și i-ați biruit, pentru că Cel ce este în voi, este mai mare decât cel ce este în lume" (1 Ioan 4:4).

S-o mai spunem o dată. Viața este o Poveste de Dragoste care se desfășoară în toiul unei bătălii pe viață și pe moarte. Frumusețea, aventura, intimitatea – numai ele sunt *cu adevărat* importante. Dar trebuie să luptăm ca să le câștigăm, după cum trebuie să luptăm ca să le păstrăm.

> „Încolo, fraților, întăriți-vă în Domnul și în puterea tăriei Lui. Îmbrăcați-vă cu toată armătura lui Dumnezeu, ca să puteți ține piept împotriva uneltirilor diavolului. Căci noi n-avem de luptat împotriva cărnii și sângelui, ci împotriva căpeteniilor, împotriva domniilor, împotriva stăpânitorilor întunericului acestui veac, împotriva duhurilor răutății care sunt în locurile cerești. De aceea, luați toată armătura lui Dumnezeu, ca să vă puteți împotrivi în ziua cea rea, și să rămâneți în picioare, după ce veți fi biruit totul." (Efeseni 6: 10-13)

Împreună cu John și cu grupul nostru de studiu avem o rugăciune pe care o spunem în fiecare dimineață. Este bună, plină de adevăr și de mare ajutor. O vei găsi la sfârșitul acestei cărți. De asemenea, poate fi spusă și de bărbați, și de femei. O prietenă ne-a

spus că, pe când se ruga pentru „armătura lui Dumnezeu", a văzut-o cu ochii spirituali, că era ușoară și măiestrit alcătuită. Dumnezeu te-a făcut femeie cu bună știință. Ți-ar putea fi de folos să afli că îmbrăcarea armurii lui Dumnezeu nu slăbește cu nimic calitățile tale de femeie – nici frumusețea, nici feminitatea și nici inima ta delicată, miloasă și atotputernică.

O tânără încântătoare mi-a scris că, așa cum se îmbracă dimineața cu mare grijă, tot așa are mare grijă când își pune armura lui Dumnezeu. Iată cum sună prima parte a rugăciunii ei.

> Cu mare mulțumire îmbrac acum armura pe care mi-ai făcut-o Tu – mă încing cu centura adevărului, închei cu atenție toată slăbiciunea mea de femeie, și în primul rând dorința mea de a fi iubită și de a avea pe cineva care să lupte pentru mine. Îți mulțumesc că mă iubești în fiecare zi și că, tot așa, lupți pentru mine. Îmi încing și dorința de a mă dovedi de neînlocuit într-unul dintre planurile Tale mărețe. Tu mi-ai sădit în inimă această dorință și acum o înfășor în adevărul pe care mi l-ai dat, nădăjduind în lucrarea Ta. Dă-mi ochi cu care să văd fiecare zi în lumina lucrării Tale, să o trăiesc în măreția istoriei Tale. Îmi pun la brâu și dorința de a oferi viață prin darurile cu care m-ai înzestrat, prin frumusețea pe care ai revărsat-o asupră-mi. Te rog să-mi arăți și să mă lămurești încă și mai mult despre voia Ta prin lucrările mele și prin darurile mele. Sunt încredințată că m-ai chemat pe nume și că mi-ai dat o putere de a iubi, o frumusețe și un dar numai ale mele, pe care să le revărs asupra familiei, a prietenilor și a tuturor celor pe care îi aduci în calea mea. Fie ca ziua de azi să însemne un dar de dragoste revărsat dinaintea Ta, pe altarul vieții mele.

S-o mai spunem o dată. Viața este o Poveste de Dragoste care se desfășoară în toiul unei bătălii pe viață și pe moarte. Frumusețea, aventura, intimitatea – numai ele sunt *cu adevărat* importante. Dar trebuie să luptăm ca să le câștigăm, după cum trebuie să luptăm ca să le păstrăm. Este o bătălie pentru însăși inima ta, precum și pentru inimile celor din preajma ta. „Domnul este un războinic viteaz: Numele Lui este Domnul" (Exodul 15:3). Isus luptă în numele tău și în numele celor pe care îi iubești. Te cheamă să i te alături.

Capitolul doisprezece

UN ROL DE NEÎNLOCUIT

Dacă încă – în toată agitația asta zgomotoasă – se mai află vreo urmă de femeie adevărată, ea poate fi adusă din nou la viață. Dacă mai este vreo scânteie vie prin cenușă, vom sufla asupra ei, până când vâlvătaia se va înroși din nou și va arde curată.

– C. S. Lewis

„Maria a zis: Iată, roaba Domnului; facă-mi-se după cuvintele tale! Și îngerul a plecat de la ea."

(Luca 1:38)

Povestea Cenușăresei se schimbă începând cu o simplă invitație.

Până în momentul când trimisul de la Palat ajunge la ușa ei, viața Cenușăresei pare săpată în stâncă. Va fi pe veci fata în casă, slujitoarea ținută în beci. Dușmanii ei vor avea pe veci putere asupra ei. Va trăi o viață de dezamăgiri și suferință, deși va trăi cu toată demnitatea. Nici o altă viață nu îi pare posibilă. Acesta este destinul ei. Apoi, ajunge la ea chemarea prințului – o invitație la bal. Acesta este momentul în care iadul se dezlănțuie asupră-i. Dorurile îi sunt readuse la viață, dușmanii își ies din minți de furie, iar viața nu-i va mai fi niciodată la fel.

Câtă delicatețe se află în transformarea aceasta adusă printr-o invitație. Ca femeie, nu ai de ce să te străduiești din răsputeri sau să încerci să ții totul sub control. Nu trebuie să

organizezi o schimbare, trebuie doar să răspunzi. Desigur răspunsul Cenușăresei a necesitat un curaj imens, care s-a născut numai dintr-o adâncă dorință de a descoperi viața pentru care inima ei știa că este făcută. *A dorit* să meargă, dar a trebuit să rămână neclintită, pentru a-și depăși temerile și a ajunge la bal pur și simplu. I-a trebuit curaj să nu își abandoneze nădejdea, chiar și *după* ce a dansat cu prințul. (A fugit înapoi în beci, la fel cum facem și noi, din când în când.) Dar a devenit femeia care s-a născut să fie, iar împărăția nu a mai fost niciodată aceeași. Este o parabolă minunată.

Invitațiile de la Prințul nostru ne parvin pe felurite căi. Inima ta în sine, inima ta de femeie este o invitație, una trimisă în modul cel mai intim și mai personal cu putință. Iubitul tău ți-a scris ceva pe inimă.

Același lucru este adevărat și despre Maria, maica lui Isus – numai că de data asta povestea are mult mai multă însemnătate. Și viața ei s-a schimbat cu totul pornind de la o invitație. Îngerul a venit în chip de trimis al Împăratului, dar a trebuit ca ea să accepte, pentru ca istoria să înceapă. Împăratul nu avea să o oblige să ia parte la ceea ce a urmat. Inima ei trebuia să spună „da”, pentru că fără acordul inimii nu s-ar fi putut descurca după aceea. Pentru a accepta invitația lui Dumnezeu, Maria avea nevoie de un curaj remarcabil și, încă o dată, aceasta este clipa în care iadul s-a dezlănțuit. Dușmanul se zvârcolea de furie. Aproape că era să nu se mai poată căsători. Împreună cu Iosif, și-au pierdut cu siguranță poziția în sinagogă, viața ei a devenit o poveste incredibilă. Maria avea nevoie de o mare cutezanță a inimii, pentru a-i spune mereu „da” lui Dumnezeu. Dar a devenit femeia care trebuia să devină, iar Împărăția nu a mai fost niciodată la fel. Totul a pornit de la o *invitație*.

Invitațiile de la Prințul nostru ne parvin pe felurite căi. Inima ta în sine, inima ta de femeie este o invitație, una trimisă în modul cel mai intim și mai personal cu putință. Iubitul tău ți-a scris ceva pe inimă. Este chemarea la o viață de Dragoste și la protejarea acelei povești de dragoste, ca și când ar fi comoara cea mai de preț. O chemare de a cultiva frumusețea pe care o porți în tine și de a-ți dezvălui frumusețea în numele altora. Este o chemare către aventură, către a deveni acel *ezer* de care lumea noastră are nevoie urgentă.

Puterea vieții unei femei

Când, în cele din urmă, istoria lumii va fi spusă așa cum se cuvine – aceasta fiind una dintre bucuriile cele mai mari din ziua Ospățului de Nuntă al Mielului – va fi clar ca lumina zilei că femeile au un rol esențial în fiecare mare mișcare a lui Dumnezeu pe acest pământ.

Am vrut să spun „în *aproape* fiecare mișcare", din dorința de a nu sublinia excesiv un punct asupra căruia am insistat deja și de a recunoaște că sunt momente în care bărbații au condus bătălia. Dar Stasi a intervenit răsunător, spunând: „Bărbații aceia au avut și ei mame, nu?!" Mă gândeam la Moise, care părea să conducă Exodul poporului său, dar m-a izbit dintr-o dată gândul că mama lui l-a salvat în pruncie (cu riscul propriei vieți și al vieții familiei ei). Apoi, sora lui i-a rămas în preajmă și i-a vorbit fiicei faraonului despre o doică, atunci când a fost găsit. (Doica avea să fie, firește, chiar mama lui.) Bine, trebuie să recunosc. Femeile sunt esențiale în orice mare mișcare a lui Dumnezeu pe pământ.

Sigur că există momentele acelea minunate din Vechiul Testament, precum povestirea lui Rahav, care a asigurat succesul atacului armat al evreilor în Țara Făgăduinței, sau a Esterei, care și-a salvat poporul de la moarte și s-a îngrijit de viitorul Israelului... și al lumii întregi. Este evident că femeile au susținut lucrarea lui Isus, financiar și emoțional, după cum tot femeile au rămas cu El atunci când mai toți bărbații au dat bir cu fugiții și s-au făcut nevăzuți. Apoi, dacă citim despre răspândirea Evangheliei și despre nașterea Bisericii în Noul Testament, dăm peste femei precum Lidia, a cărei casă a fost punctul central al evanghelizării din Tiatira și Filipi. Femei precum Nimfa și Apia, care au găzduit Biserica începuturilor în casele lor – din nou, sub mare primejdie pentru ele și pentru cei iubiți. Apoi mai este Priscila, care și-a riscat viața pentru a-l ajuta pe Pavel să răspândească Evanghelia, Iunia, care a stat cu Pavel când acesta era întemnițat și despre care el spune că era „cu vază între apostoli" (Romani 16:7).

Și, bineînțeles, mântuirea întregii lumi s-a aflat în mâinile unei femei curajoase, a unei adolescente. Ce s-ar fi întâmplat dacă ea ar fi spus nu? Dacă oricare dintre noi am fi spus nu?

Încercarea de a acorda onoarea cuvenită femeilor în istoria lumii nu poate reuși în aceste câteva pagini. Mai simplu ne-ar fi să ne gândim la oricare dintre marile sau micile momente de cotitură

care alcătuiesc mântuirea lumii de către Dumnezeu și să încercăm să găsim unul singur în care femeile *nu au fost* de neînlocuit. De la bun început, femeia a fost darul lui Dumnezeu către lume – al său *ezer kenegdo* pentru noi. Istoria se desfășoară încă, iar existența ta de femeie pe acest pământ este dovada faptului că ai de jucat un rol vital. Doar ești femeie, nu? În adâncul inimii ești *ezer kenegdo*. Îndoiala care îți adastă în suflet (fie ea alungată pe veci), că nimic cu adevărat important nu depinde de tine, nu este decât dovada asediului îndelungat asupra inimii tale din partea celui care știe ce ai putea să fii și, drept urmare, se teme de tine.

Mai sunt multe vieți de salvat și cineva trebuie s-o facă. Dar nu în modul acela imperativ: *treci odată la treabă!* Mai degrabă, privește totul ca pe o invitație. Inima ta de femeie este o invitație din partea Creatorului tău. Către ce? Către împlinirea unui rol crucial în Povestea Lui. Nu asta a scris Iubitul tău acolo? În mesajul Lui se află un pic de dor, un pic de iubire, un pic din ceva atât de esențial din inima ta, încât aproape că te doare și să te gândești la asta. Simpla năzuință face atât de profund parte din ființa ta, că până și ideea de a-i da glas este înspăimântătoare. Poate că nu cunoști încă exact cărui vis vrei să-i dai viață, dar știi că *năzuiești* să joci un rol esențial. Ceea ce reprezintă un bun început.

Calitatea de *ezer* este întrețesută chiar în fibra inimii de femeie. Trebuie să o pui în practică. Oare ce vieți și ce destine atârnă de răspunsul tău afirmativ la invitația lui Dumnezeu?

Rolul tău esențial

Prietena noastră Jeanine este misionar de carieră alături de OMS de treizeci și doi de ani. În ultimii paisprezece, Jeanine își dăruiește viața în Medellin, Columbia – adică într-un oraș și într-o țară recunoscute pentru cartelurile de droguri, pentru crimă și violență – într-o cultură a morții. Nu este locul cel mai prietenos pentru creștinism. „În Columbia sunt uciși șaizeci de pastori pe an", ne-a spus într-o recentă vizită. Jeanine a dat curs mai întâi chemării lui Dumnezeu de a preda ebraică la un seminar de acolo. Apoi, ștacheta a fost ridicată la o lucrare în una dintre cele mai cunoscute închisori din țară. O singură femeie, pășind într-o închisoare supra-aglomerată, numai pentru bărbați, o închisoare înțesată de criminali înrăiți – o întrupare a iadului pe pământ – pentru a aduce dragostea lui Isus.

În Bellavista, o închisoare din Medellin, mai mult de 6000 de deținuți sunt înghesuiți într-o clădire gândită pentru cel mult 1500. „Acum paisprezece ani, înainte să înceapă studiile biblice, Bellavista era cunoscută pentru violența ei – în medie, aveau loc două crime *pe zi* între zidurile închisorii... Pe măsură ce Biblia transformă acolo vieți omenești, rata criminalității a scăzut", ne-a spus ea. Doar 7 deținuți au fost uciși din 1990 până în 1997. Jeanine își pune viața în pericol zi de zi, dar nu se împiedică în asta. Căci, după cum spune tot ea, „siguranța nu o găsești în absența pericolului, ci în prezența lui Isus". Mai bine de 500 de deținuți studiază în prezent Scriptura în închisoare și literalmente câteva mii sunt mântuiți prin lucrarea începută de Jeanine. Ea este *ezer* pentru aceștia, ca și pentru mulți alți columbieni.

Iubita noastră prietenă Carol are o minte strălucită și o inteligență ascuțită. Preferata tuturor profesorilor ei, a absolvit o universitate de prestigiu, ca șefă de promoție. Mama ei are o carieră stabilă, tatăl este profesor universitar, sora e medic, iar fratele tocmai își ia licența în drept. Nimic nu-i stă în cale lui Carol. Citește tot timpul, știe când au loc evenimente internaționale și analizează tendințele mondiale. Își planifică programul zilnic în așa fel încât să nu piardă înregistrările Postului Național de Radio. Unde mai pui că tocmai a abandonat ceea ce părea o ocazie de aur în carieră, pentru a sta acasă cu fiul ei nou-născut.

Nu există nimic pe lumea asta ce i-ar face mai mare plăcere lui Carol decât meseria ei – dar, cu toate acestea, a fost o hotărâre tare greu de luat. Familia ei nu poate înțelege una ca asta, iar ea simte că i-a dezamăgit. Sigur că trage nădejdea că își va continua educația și dorește s-o facă, după cum dorește să facă multe alte lucruri, să le învețe, să le trăiască. A renunțat la foarte multe din viața ei, pentru a da viață băiețelului ei. Faptul de a învăța cum să-și crească pruncul îi pretinde mai mult suflet și mai multă inimă decât își imagina. Dumnezeu a chemat-o pe Carol la înalta slujbă a îngrijirii de prunc, iar ea preferă să moară câte puțin față de sine în fiecare zi, pentru a-și iubi, în același timp, din ce în ce mai mult copilul.

Carol a ales să-i spună „da" lui Dumnezeu și i-a urmat chemarea în viața nevăzută a unei mame care se dedică îngrijirii copilului și căminului. Acolo, Dumnezeu îi vine în întâmpinare. În acea viață lipsită de strălucire, ea descoperă sfințenia. Și între timp joacă rolul cel mai puternic, esențial, de neînlocuit și cu efect de

durată dintre toate rolurile posibile. În expresia lui G. K. Chesterton:

> Într-o parte să fii Regina Elisabeta, hotărând ce să vinzi și ce să cumperi, cum să organizezi petreceri, zile de lucru și zile de sărbătoare; să fii zâna bună în alta, făcând rost de jucării, de cizme, prăjituri și cărți; în altă parte să fii Aristotel, predând etica, manierele, teologia și igiena; înțeleg cu ușurință cum pot toate acestea să te epuizeze, dar nu-mi imaginez cum ar putea să te tâmpească. Cum se poate să considerăm o carieră majoră faptul de a-i învăța pe copiii altora „regula de trei simplă" și o carieră minoră faptul de a le spune propriilor copii despre univers? Cum poate fi important să însemni același lucru pentru toți și neimportant să însemni totul pentru câțiva? Nu, misiunea femeii este trudnică, dar aceasta numai din cauză că este gigantică, nu pentru că este neglijabilă. *(What's Wrong with the World* [Ce se întâmplă cu lumea asta])

Când Ellie Claus a împlinit șaptesprezece ani, a trecut linia de sosire a campionatului Iditarod, în calitate de campion la categoria juniori – într-o cursă de atelaje trase de câini, lungă de 250 de kilometri, prin sălbăticia din Alaska. Ellie trăiește în tundră, la marginea Alaskăi, unde a crescut, sălbăticia fiindu-i familiară, ca un loc de joacă. Visul ei fusese să participe la marea Cursă Iditarod de atelaje cu câini, în lungime totală de 1920 de kilometri, pe o rută care traversează întregul ținut, de la Anchorage la Nome. (Trebuie să ai cel puțin optsprezece ani pentru a te putea înscrie.) Pe o bună parte din traseu dai peste urși polari la vânătoare sau chiar peste lupi. Participanții sunt deseori atacați de elani. Temperatura poate scădea până la cincizeci-șaizeci de grade sub zero. În plus, concurenții aleargă cursa de nouă până la douăsprezece zile complet singuri, fără nici un fel de ajutor din afară, dormind doar câteva ore pe zi.

Ellie este o tânără mignionă și drăguță pe care ți-ai imagina-o mai degrabă în gimnaziu sau într-o echipă de dansuri, decât alergând în primejdioasa cursă Iditarod. Dar inima ei este vie și pasională, datorită iubirii ei de Dumnezeu. Acceptă să își asume riscuri enorme pentru a deveni femeia care a fost concepută. În 2004, la douăsprezece zile după ce a împlinit optsprezece ani, Ellie a devenit cel mai tânăr concurent (bărbat sau femeie) la Iditarod. A trecut linia de sosire după unsprezece

zile, nouăsprezece ore și douăzeci și patru de minute, terminând a patruzeci și cincea dintre optzeci și șapte de concurenți. Bunica ei este alergătoare de maraton (având douăzeci de curse la activ până acum), iar mama ei este monitor de schi-fond în Alaska. Ce femei cu spirit de aventură, toate trei!

Prietena mea Tammy este de zeci de ani conducătoarea unei lucrări pentru femei. Este o femeie dăruită, complet devotată lui Dumnezeu, iar cu câțiva ani în urmă, Dumnezeu a chemat-o să-i vină alături și să i se așeze la picioare. Numai ea. A îndemnat-o să își părăsească poziția din conducerea bisericii, să își părăsească micul grup de studiu și grupul de responsabilizare reciprocă. A chemat-o să devină una dintre femeile fidele „unui singur lucru" – să devină o Marie, o femeie devotată închinării. Să lucreze pentru inima lui Dumnezeu.

Tammy a ales să-i spună „da" lui Dumnezeu și i-a urmat îndrumarea către tărâmurile tăinuite ale inimii sale. Prietenele au crezut-o nebună. Conducătorii bisericii au blamat-o public pentru că renunțase la Marea Datorie. A fost acuzată și neînțeleasă. A fost rănită. Dar Dumnezeu pusese stăpânire pe inima lui Tammy și, de atunci încoace, o ia în stăpânire ceva mai mult în fiecare zi. La rândul ei, este complet cucerită de frumusețea Lui, care i se revarsă în afară pe chip.

A devenit o femeie a închinării permanente, iar viața ei, în care preaplinul devotamentului față de Isus dă pe dinafară, a ajuns un far călăuzitor și o chemare vie pentru nenumărate alte femei cărora li s-a dat aceeași chemare – de a obține înaltul și sfântul îndemn la lucrarea pentru inima lui Dumnezeu și de a descoperi din ce în ce mai plenar cine este El. Eu sunt una dintre femeile preschimbate de viața lui Tammy, o femeie care își joacă impecabil rolul uimitor și esențial.

Kathleen a simțit foarte devreme chemarea lui Dumnezeu de a se face medic. Ca fiică de obstretician-ginecolog, a învățat din copilărie, cu vârf și îndesat, care e prețul plătit de medici și de familiile lor – lungile ore de serviciu, nopțile de nesomn, urgențele la orice oră din zi și din noapte. Kathleen a fost însă cucerită și de chemarea lui Hristos către țările din lumea a treia. Își face stagiul medical în străinătate, tocmai pentru a putea da curs vocației sale cruciale de doctor misionar, aducând alinare fizică prin priceperea ei medicală și alinare spirituală prin Dumnezeul ei.

Vezi tu, locurile pe care le ocupăm în Povestea lui Dumnezeu sunt la fel de diferite și de unice precum florile

sălbatice din câmpie. Comparând două dintre ele, descoperi că nu sunt niciodată la fel, dar toate împărtășim anumite sfere de influență în care suntem chemate să fim *ezer*.

În relațiile personale

Femeia este specialistul în relații al lui Dumnezeu, dăruit lumii pentru a păstra *relațiile ca o prioritate*.

Bărbații au darul de a lăsa aceste lucruri să se ducă de râpă. Pot lăsa să treacă luni de zile fără să se intereseze de gradul de sănătate al relațiilor lor. Chiar ani. Or, știm prea bine că Lumea se folosește de oameni și apoi, când sunt complet epuizați și nu se mai află „pe val", îi scuipă. Vrăjmașul nostru disprețuiește relațiile, detestă iubirea în orice formă, se teme de puterea ei răscumpărătoare. De aceea a trimis Dumnezeu femeia. Este nevoie de femei pentru protejarea relațiilor, pentru a le readuce în centrul scenei umane, unde le este locul. Uneori, simți că numai ție îți pasă de toate acestea. Dar, ca femei, trebuie să ținem din toate puterile la relații – pentru că, datorită Treimii, relația este cel mai important lucru din univers. Să nu renunțăm și să nu ne pierdem pentru nimic în lume simțul înnăscut pentru importanța relațiilor.

Pentru că aici, *pornind* de la cercurile apropierii personale, suntem înainte de toate și în cel mai adevărat sens al cuvântului, femei. Aici trebuie să ne întoarcem mai întâi privirea ca să întrebăm: „Ce ar presupune să îmi ofer Frumusețea, devotamentul arzător, iubirea? În ce fel este nevoie să fiu *ezer*?" În relațiile tale, ai un rol imposibil de acordat altcuiva. Nimeni nu poate fi, pentru oamenii din viața ta, ceea ce poți fi tu. Nimeni nu le poate dărui ceea ce ai tu de dăruit. Multe sunt lucrurile către care Dumnezeu ne poate chema, dar întotdeauna primul este iubirea adevărată. Ți se pare că relațiile tale sunt *conflictuale*? Binețeles, pentru că trebuie să lupți pentru ele.

Satana a știut că, pentru a-l doborî pe Adam, trebuia să-i doboare mai întâi femeia – pe *ezer kenegdo*. A funcționat, așa că aplică același plan în continuare. Locul tău în lume, de traducător al inimii lui Dumnezeu în limbajul relațiilor, este vital. Pentru a distruge viețile oamenilor, Vrăjmașul nu trebuie decât să-i izoleze, cum ai izola un miel de turmă. Pentru a face acest lucru, îi elimină pe cei care sunt *ezer* în viețile lor. Pe femeie o face să spună: „Hai să fim serioși, ce am de oferit? Cel mai probabil, se descurcă și fără

mine". Nu cumva să crezi una ca asta, nici măcar pentru o clipă. Ai fost trimisă de către Sfânta Treime în numele iubirii, al relației. Luptă pentru ele.

În trupul lui Hristos

Viața ta face parte dintr-o mișcare mai amplă, dintr-o tovărășie mistică, din avanpostul pământesc al Împărăției lui Dumnezeu. Această tovărășie a Celor Răscumpărați și Născuți din nou – formează o structură din care este minunat să faci parte. S-o recunoaștem, este dificil. Ai observat, în epistolele lui Pavel către Biserica timpurie, de câte ori are de intervenit în relații? „Îndemn pe Evodia și îndemn pe Sintichia să fie cu un gând în Domnul" (Filipeni 4:2). Apropo, aici el se adresează unor femei. Tovărășia întru Hristos este *dificilă*, pentru că și ea este *conflictuală*. Iar aici ai de jucat un rol crucial.

Da, știm prea bine – femeile nu au simțit mereu că darurile lor sunt binevenite în biserică, poate cu excepția acelor daruri oarecum fixate prin tradiție (studiile pentru copii, târgurile de patiserii etc.). Nu este aici locul potrivit dezvoltării unei teme complicate precum „adevăratul rol al femeilor în biserică". Ar fi nevoie de o carte întreagă numai pentru așa ceva. Deocamdată, ne este mult mai simplu să începem cu *Însemnătatea* – cu ceea ce Dumnezeu a desemnat-o pe femeie să fie și să ofere. Acesta este lucrul primordial. Dacă înțelegi mai întâi Însemnătatea, apoi vei interpreta ce rol are fiecare. Femeia *nu este* același lucru cu bărbatul (slavă Domnului!). Însemnătatea ei este alta și sperăm că lucrul acesta este acum destul de clar. Nu decurge oare de aici faptul că darurile ei vor fi în mod fundamental feminine? (Nu ca ale unei Eve căzute, ci precum cele ale unei Eve răscumpărate și izbăvite).

Mai mult decât atât, multe dintre Scripturile despre *Rolul* femeilor în biserică sunt o reflectare directă a grijii lui Dumnezeu față de protecția și de ocrotirea spirituală a femeii. Trăim într-o lume primejdioasă. Bătălia dusă de Satana împotriva Bisericii este agresivă și, după cum știm, o vizează mai ales pe Eva, față de care are o ură neîmpăcată. Înseamnă că Dumnezeu își dorește să se asigure că femeia care ajută la propășirea Împărăției Sale va avea parte de adăpostul și de protecția unor bărbați buni. Așa că toate chestiunile legate de conducere și de autoritate sunt menite *spre folosul* femeilor, și nu *spre paguba* lor. Doar știi cât de primejdioasă

poate fi încercarea de a veni la viață ca femeie cu adevărat plină de feminitate. Nu-i așa?

Este voia lui Dumnezeu ca oriunde și oricum te dăruiești Trupului lui Hristos, să ai asupra ta protecția unor bărbați buni. Nu ca să te tragă înapoi, ci ca să te elibereze ca femeie. Hristos a făcut din bărbat luptătorul său, pentru a-și putea oferi femeii puterea în numele Lui, *pentru ca ea să poată înflori*. Dacă în biserica ta nu te afli în acest context, atunci găsește o alta. La urma urmei, când vorbim despre rolul tău esențial în Trupul lui Hristos, ne referim la adevărata tovărășie a celor ale căror inimi sunt cucerite de Isus, care i-au devenit aliații cei mai apropiați. Dacă e să te dăruiești, trebuie să o faci către aceia însetați după darurile pe care le ai. Dacă darurile tale nu sunt dorite acolo unde te afli, întreabă-l pe Isus ce ar dori să faci.

„Locul unde ne cheamă Dumnezeu este acela în care se întâlnesc foamea nepotolită a lumii și dorința noastră cea mai arzătoare.“ Frederick Buechner

Dacă ești chemată, Dumnezeu va găsi o cale. Fie acolo unde te afli, fie printr-o schimbare de situație. Urmează-ți iubitul; răspunde-i la invitație, fiindcă alături de El, nimic nu te poate opri din drum.

În lume

Făcând încă un pas spre exterior, către cea mai îndepărtată sferă de influență, descoperim că ai ceva esențial de dăruit Lumii. Poate sub forma unei cariere strălucite, dar poate chiar sub forma unei vieți nevăzute, trăită așa cum se cuvine. O seamă de femei sunt chemate pe tărâmul comerțului. Lidia era un mic întreprinzător când a întâlnit-o Pavel, „vânzătoare de purpură din cetatea Tiatira" (Fapte 16:14). Debora era sfătuitoare a israeliților în probleme de justiție, economic și război (Judecători 4-5). Multe femei se află implicate în afacerile Lumii pentru că așa vor. Este chemarea lor. Altele se află acolo pentru că în acest moment nu au de ales.

Indiferent cum ar fi, punctul principal este acesta: trebuie să te afli acolo *ca o femeie*. Nu fi naivă. Lumea a fost murdărită de Cădere, iar bărbații încă o domină pe multe căi păcătoase (adu-ți aminte de blestem). Femeile care „reușesc" acolo sunt de obicei

dominatoare și obsedate de deținerea controlului (adu-ți aminte de Eva căzută). Cel Rău ține în stăpânire Lumea și sistemele ei (1 Ioan 5:19). În lume trebuie să fii șireată precum Rahav, să fii o Esteră, o Tamar, trebuie să pășești cu mare înțelepciune. Să nu lași oamenii să te modeleze după cum cred ei că ar trebui să fie o femeie. Vei sfârși transformată în bărbat, când darurile tale trebuie oferite *de o femeie*, cu o feminitate numai a ei.

Înainte de toate, trebuie să trăiești în această Lume în chip de răspuns la invitația lui Isus, fiindcă dacă vei merge către locurile spre care nu ai chemare, vei suferi. În schimb, dacă îl vei asculta, te vei simți la adăpost.

Ce scrie pe inima ta?

Așa cum am spus mai devreme, invitația lui Isus ne parvine pe căi diferite. Uneori, printr-o situație, un prilej care ni se deschide dinainte. Alteori, prin alți oameni, care văd în noi ceea ce noi nu vedem încă și ne încurajează să acționăm în acest sens. Dar chemările lui Dumnezeu sunt, până la urmă, probleme care țin de inimă. Ele ne vin prin pasiunile noastre, prin acele dorințe adânc înrădăcinate în interior. Ce tânjești să vezi în viața ta – cum anume năzuiești să faci lumea mai bună? Ce anume te înfurie de vezi roșu dinaintea ochilor? Ce anume te face să plângi?

Vei descoperi că, pe măsură ce Dumnezeu îți răscumpără inima și te eliberează, vei recupera vechea pasiune uitată, precum și visurile abandonate. Te vei simți atrasă de o viziune precisă asupra felului cum poți aduce binele în lume. Acele dorințe care ies la suprafață sunt invitații – nu te repezi să le încerci cât ai clipi, căci asta ar fi o altă dovadă de naivitate. Sunt invitații de a-ți aduce inima la Iubitul tău și de a-l ruga să te lămurească, să te întărească și să-ți vorbească despre cum, când și cu cine. Ne place nespus de mult descrierea lui Frederick Buechner, care scrie: „Locul unde ne cheamă Dumnezeu este acela în care se întâlnesc foamea nepotolită a lumii și dorința noastră cea mai arzătoare".

Nu lăsa loc fricii

Sigur că este înspăimântător.

A răspunde la invitația lui Isus pare adesea lucrul cel mai riscant pe care l-ai făcut vreodată. Întocmai ca Rahav, Estera, Rut și Maria. Întrebați-le pe Jeanine, Ellie, Tammy, Carol și Kathleen.

Dicționarul Webster definește „riscul" drept expunerea vieții la posibilitatea lovirii, rănirii sau pierderii. Viața prietenilor lui Dumnezeu este una de mare risc. Riscul de a-i iubi pe alții, riscul de a ieși la lumină și de a dărui, de a vorbi despre Dumnezeu și de a urma visurile pe care le-a sădit în tine. Riscul de a juca rolul de neînlocuit care este numai al nostru. Sigur că este greu. Dacă ar fi ușor, ai vedea o mulțime de femei trăind astfel.

Așa că, să ne întoarcem la ceea ce a spus Petru când le-a îndemnat pe femei să le ofere celorlalți frumusețea lor, cu mare iubire. Iată secretul eliberării feminității:

> ...„Ca Sara, care asculta pe Avraam și-l numea „domnul ei". Fiicele ei v-ați făcut voi, dacă faceți binele fără să vă temeți de ceva." (1 Petru 3:6)

Motivul pentru care ne este teamă să adoptăm acest mod de viață este faptul că știm că s-ar putea să nu meargă totul bine (oare este acesta un eufemism?). Avem o întreagă colecție de răni care urlă pentru ca nu cumva să facem ceva periculos. Simțim atât de adânc că, dacă lucrurile nu merg bine, dacă nu suntem bine primite, reacția generală se va transforma într-o sentință pe viață. Simțim că îndoielile de sine cele mai ascunse se vor confirma. Încă o dată. Că vom mai auzi o dată mesajul rănilor primite, răspunsurile negative, acuzatoare, la Întrebarea noastră. De aceea nu putem *decât* să riscăm să ne urmăm chemarea când ne odihnim în iubirea lui Dumnezeu, când primim judecata Lui despre viețile noastre – aceea că suntem alese și foarte iubite. Că ne găsește cuceritoare. Atunci suntem libere să dăruim.

S-ar putea spune că oamenii nu au reacționat foarte bine la iubirea lui Isus, la felul cum și-a urmat chemarea și cum și-a jucat rolul pe care numai El îl putea juca. Dar spunând asta, am minimaliza în mod ridicol istoria lui Isus. Înșiși oamenii pentru care a murit i-au strigat injurii, l-au batjocorit, l-au scuipat și l-au crucificat. Isus a trebui să se încreadă *foarte tare* în Tatăl, cu toată ființa Lui. Petru ne dă pilda Lui când ne spune: „Să călcați pe urmele Lui... Când era batjocorit, nu răspundea cu batjocuri și, când era chinuit, nu amenința, ci se supunea dreptului Judecător" (1 Petru 2:21-23). Sau, cum apare într-o altă traducere, „se încredința" lui Dumnezeu. Totul era bine, pentru simplul fapt că se încredințase lui Dumnezeu.

După câteva versete, Petru, scriindu-le femeilor, spune: „tot astfel, nevestelor... faceți binele fără să vă temeți de ceva" (3:1, 6). Isus a trăit o viață de iubire și ne cheamă să facem același lucru. Indiferent de reacția lumii.

La taberele de odihnă și studiu pentru femei, mi se părea foarte greu și riscant să încep să vorbesc și să împărtășesc din viața inimii mele. Mă simțeam chiar înspăimântată. Trebuie să știi că, atunci când am vorbit pentru prima oară, eram aproape obeză. Păcatul meu, dependența de mâncare, era evident și oricine putea să-l vadă. Îmi trebuia multă smerenie și îmi venea foarte greu să stau în fața unui grup de femei, când dădusem greș cât se poate de clar la capitolul frumusețe exterioară. Mi s-a părut riscant să scriu această carte împreună cu John. Riscant să împărtășesc atât de mult din biografia mea, riscant pentru că eu sunt o debutantă, pe când el este atât de cunoscut și scrie atât de bine.

Dar nimeni nu așteaptă să ne punem totul în ordine, pentru ca abia apoi să ne dăruim viețile. Nu avem parte de luxul acesta. Dacă l-am avea, oare cine ar simți *vreodată* nevoia să ofere *câtuși de puțin*? Dumnezeu ne cere să fim vulnerabile. El ne cheamă să împărtășim și să ne descoperim slăbiciunea. Vrea să ne oferim frumusețea dăruită de El chiar atunci când știm cu toată certitudinea că nu este deloc ceea ce am vrea noi să fie. Vrea să ne *încredem* în El.

Ce iese de aici, aproape că nici nu mai contează. Este alegerea noastră să trăim astfel, ca o femeie trezită la viața adevărată, pentru că fiecare vrem să fim o asemenea femeie. Este pur și simplu răspunsul nostru drăgăstos la invitația Iubitului.

Fii prezentă

Mă aflam împreună cu John la o reuniune pentru nou-veniți, un fel de petrecere la care se face cunoștință cu alte cupluri, unde trebuia ca, în partea de prezentare a fiecăruia, să le împărtășim celorlalți care era „motto"-ul familiei noastre. În grupulețul nostru se afla un cuplu mai în vârstă, de care amândoi ne simțiserăm atrași în mod deosebit. Domnul acela avea o strălucire aparte în priviri, o scânteie, de parcă descoperise secretul vieții și asta îi aducea mare bucurie. Soția lui era o femeie mărunțică, pe care o pot descrie cel mai bine drept fiind foarte *prezentă*. Nici nu se ascundea, nici nu îi era frică. Era o femeie

tihnită, împăcată cu ea însăși și cu toate motorașele în funcțiune. Era frumoasă și plină de viață.

Domnul a privit-o și a întrebat-o: „Avem vreun *motto* de familie?" Ea a răspuns: „Păi, se află pe frigiderul nostru de treizeci de ani". El a insistat: „Ce? Amana [marcă de frigider – n.tr.]?" După ce am râs bine, iată ce ne-a spus. Iată cum își conducea viața și care a fost experiența la care ne-a poftit pe toți.

> Acum trebuie să ne ducem viața simțindu-i pulsul la maximum. Viața este atât de plăpândă... de fragilă, de ușoară. Nu aștepta ziua de mâine. Fii de față acum! Fii de față acum! Fii de față acum!

Fii de față acum!

A trăi ca femeie autentică, răscumpărată și izbăvită înseamnă a fi cât se poate de legată de realitate și de prezentă în momentul de față. Multe lucruri se vor pierde dacă nu facem decât să ne ascundem. Dacă rămânem în tainițe și dacă nu dăruim din noi decât ceea ce credem noi că ar trebui să ne definească sau ceea ce credem că se așteaptă de la noi, atunci nu vom putea stabili o relație personală nici cu Dumnezeu, nici cu altcineva. Dacă rămânem înlănțuite de rușine și teamă, arătând lumii numai cât considerăm prudent să arătăm, nu vom putea juca rolul de *ezer,* pe care am fost concepute să-l jucăm. *Nu trăiești decât o singură viață. Cel mai bine ar fi să trăiești chiar viața ta!*

Dar, la urma urmei, ce avem de oferit, în afară de propria ființă și de ceea ce Dumnezeu ne-a revărsat în viață? Faptul că te-ai născut nu a fost o întâmplare; faptul că aspiri către ce aspiri nu este o întâmplare. Treimea învingătoare plănuiește să fii de față acum „dacă vei tăcea acum, ajutorul și izbăvirea vor veni din altă parte pentru Iudei, și tu și casa tatălui tău veți pieri. Și cine știe dacă nu pentru o vreme ca aceasta ai ajuns la împărăție?" (Estera 4:14). Avem nevoie de tine.

> „Isus, fiindcă știa că Tatăl îi dăduse toate lucrurile în mâini, că de la Dumnezeu a venit și la Dumnezeu Se duce, S-a sculat de la masă, S-a dezbrăcat de hainele Lui, a luat un ștergar și S-a încins cu el. Apoi a turnat apă într-un lighean, și a început să spele picioarele ucenicilor, și să le șteargă cu ștergarul cu care era încins." (Ioan 13:3-5)

Isus știa foarte clar cine este. Știa de unde venise și încotro mergea. Știa de ce se află aici. Și astfel, cu forță și din toate puterile, cu umilință și din marea Sa libertate, dăruia. Lucrează mereu în noi și, în cele din urmă, își revarsă viața, în chip de jertfă, pentru a o redobândi pe a noastră. O ofrandă plăcută și sfântă, pe care nu ai cum să n-o accepți. „Eu v-am dat o pildă, ca și voi să faceți cum am făcut Eu" (versetul 15), spune Isus.

Dumnezeu vrea cu toată puterea să știi *cine ești*. Vrea să reușești să-ți înțelegi povestea vieții, să știi de unde vii și încotro te îndrepți. Aici încape multă libertate. Libertate de a fi, de a dărui și de a iubi. Așadar, ne dai voie să-ți mai amintim o dată cine ești?

Ești femeie. Purtătoarea chipului și asemănării lui Dumnezeu. Cununa creației. Ai fost aleasă încă dinaintea timpului și spațiului; ești pe deplin iubită, cu dragoste nemăsurată. Ești curtată, cercetată, iubită romantic și dorită pasional de Logodnicul tău, Isus. Ești periculoasă în frumusețea ta și în puterea ta dătătoare de viață. Și, mai ales, este nevoie de tine.

Fiind o femeie răscumpărată și izbăvită, ești și puternică, și delicată. Lumea îndurării, a tainei și a frumuseții lui Dumnezeu, a dorinței Lui de relații personale, vibrează la prezența ta. Ești îmbietoare; poți risca să te arăți fragilă, împărtășindu-ți povara, precum și dorința de mai mult, pentru că ești la adăpost în iubirea lui Dumnezeu. Trudești alături de Dumnezeu pentru a da viață – în părțile creative ale vieții, în munca ta, în ceilalți. Inima ta trezită la viață, căreia îi simți durerea, te conduce la picioarele lui Isus, unde îl slujești și îl aștepți. Inima Sa este mereu ațintită asupra ta. Împăratul este cucerit de frumusețea ta.

Avem nevoie de tine. Avem nevoie să te deschizi tot mai mult dinaintea lui Dumnezeu, în deplină conștiință, dar și dinaintea năzuințelor pe care ți le-a sădit în inimă, pentru a aduce viață în Domnul și pentru a-ți juca rolul la care ai fost chemată. Poate ești rânduită să fii muzician sau profesoară. Poate urmează să fii medic neurolog sau antrenoare de cai de cursă. Probabil menirea ta este să fii militant ecologist sau militant pentru salvarea săracilor, ori a vârstnicilor, ori a celor bolnavi. Ești menită să fii femeie, indiferent unde te-ar chema Dumnezeu.

Acesta este lucrul fundamental, inimă dragă. Indiferent care ar fi chemarea ta particulară, ești rânduită să binecuvântezi lumea cu delicatețea dansului tău prin viață, să urmezi îndrumarea lui Isus, oriunde te-ar îndemna aceasta. În primul rând te va duce

către El, iar apoi, împreună cu El, te va îndruma către lumea pe care o iubește și pe care vrea s-o iubești și tu.

Totul ține de o simplă Invitație.

Ia-mă de mână

În finalul filmului *Anna și regele* există o scenă pe care tare mi-ar plăcea să o pot juca în fața voastră. Să v-o descriu.

Totul se petrece în secolul al XIX-lea, în Siam, o țărișoară asiatică, neînsemnată, dar fermecătoare, tributară încă vechilor tradiții și obiceiuri. Anna, o englezoaică venită în Siam să le educe pe numeroasele odrasle împărătești, l-a ajutat pe regele Mangkut să pregătească o cină oficială. Regele dorește să le demonstreze englezilor, cu această ocazie, că țara lui este gata să intre în rândul lumii, așa că petrecerea este dată în stil englezesc – cu argintărie, fețe de masă, lumânări aprinse și, la sfârșit, un bal.

După terminarea mesei, când vine clipa primului dans, regele se ridică și îi întinde mâna Annei. O invită la dans. Privirea îi este ațintită asupra ei și nimeni și nimic nu i-o poate distrage. Îi așteaptă reacția. Evident, ea este mai întâi surprinsă, puțin descumpănită, dar are delicatețea de a răspunde ridicându-se pentru dans. Mergând de o parte și de alta a lungii mese de banchet, regele nu își desprinde ochii de la ea, cu un zâmbet jucându-i pe buze.

Unii sunt nemulțumiți că a ales-o pe ea. Unii privesc cu dispreț, alții cu plăcere. Dar nici pe rege, nici pe Anna nu-i interesează.

Anna venise pregătită la bal. Era minunată, într-o rochie ce atrăgea toate privirile, licărind ca stele nopții. Petrecuse ore întregi punând totul la punct – pieptănătura, rochia, inima. Ajungând pe ringul de dans, Anna își mărturisește sfiala de a dansa cu un rege sub privirile celorlalți. „Să nu stricăm totul acum, la sfârșit", spune ea. Care este răspunsul lui la întrebarea ei temătoare? „Eu sunt rege. Conduc eu".

Isus îți întinde mâna. Te invită să dansezi cu El. Întreabă: „Pot să te invit la dans... în fiecare zi a vieții tale?" Privirea îi este ațintită asupra ta. Este cucerit de frumusețea ta. Zâmbește. Nu îi pasă ce cred ceilalți, fiindcă stă în picioare dinaintea ta și va conduce dansul. Îți așteaptă doar răspunsul.

> „Prea iubitul meu vorbește și-mi zice: Scoală-te, iubito, și vino, frumoaso!" (Cântarea Cântărilor 2:10)

DESPRE AUTORI

John Eldredge

Este fondatorul și directorul Programelor „Ransomed Hearts [Inimi Răscumpărate]" din Colorado Springs, statul Colorado, o adunare devotată ajutorării celor care vor să se nască din nou și să trăiască după inima dată lor de Dumnezeu. John este autorul a numeroase cărți, printre care *Epic* [O epopee], *Waking the Dead, Wild At Heart* [eu, Bărbatul, Ed. Aqua Forte, 2005, Cluj], *The Journey of Desire* [Călătoria dorinței] și coautorul volumului *The Sacred Romance* [Iubire sfântă]. John trăiește în Colorado împreună cu soția lui, Stasi, și fiii lor, Samuel, Blaine și Luke. Adoră viața în Munții Stâncoși, pentru că aici își poate împlini și celelalte pasiuni, printre care pescuitul la muscă, alpinismul și caiacul-canoe pe râurile din Vest.

Stasi Eldredge

Este una dintre îndrumătoarele programului pentru femei al „Ransomed Hearts" și o pasionează descoperirea identității feminine ca Iubită a lui Hristos. O atrage frumusețea Vestului și o veți găsi mai degrabă în aer liber, cercetând natura, decât în casă, gospodărind. Își iubește familia, adoră băile cu spumă, discuțiile pline de miez, îi place vântul, câinele ei, Scout, să-i spele altcineva vasele, un film bun, un plâns bun, un cal pe nume Cora și, „mai întâi de toate, felul în care mă iubește și mă surprinde Dumnezeu, care răspunde mereu inimii mele, într-un mod atât de personal și atât de uimitor, încât nici nu mi-l imaginam posibil".

Pentru a afla mai multe despre lucrarea lui John și Stasi, vizitați: www.ransomedheart.com

O RUGĂCIUNE ZILNICĂ DE ELIBERARE

Dulcele meu domn Isus, vin dinaintea Ta pentru a fi răscumpărat(ă) întru Tine – pentru a reînnoi locul pe care-l am la Tine, jurământul meu de credință și pentru a primi de la Tine toată slava și îndurarea de care am atâta nevoie astăzi. Te slăvesc ca Domn al meu și îți predau Ție toate părțile vieții mele, în întregimea lor. Îți dăruiesc trupul meu ca o jertfă vie; îți dau inima, sufletul, mintea și puterea mea, după cum îți dau și duhul meu. Și îl rog pe Duhul Tău cel Sfânt să îmi înnoiască legătura cu Tine, să mă pecetluiască întru Tine și să mă îndrume la vreme de rugăciune.

Sfinte Dumnezeule, Sfântă și biruitoare Treime, numai Tu , Doamne, ești vrednic de închinarea mea, de dăruirea inimii mele, de lauda, de credința și de toată slava vieții mele. Te slăvesc și mă închin Ție, mă predau Ție în căutarea inimii mele de viață nouă. Numai Tu ești Viața și ai ajuns viața mea. Mă lepăd de orice alți dumnezei sau idoli și îți dau Ție locul pe care îl meriți pe deplin în inima și în viața mea. Mărturisesc aici și acum că totul depinde numai de Tine, Dumnezeule, și nu de mine. Tu ești Eroul acestei povești și a Ta sunt. Iartă-mi toate păcatele. Cercetează-mă și mă cunoaște și dezvăluie-mi în care chipuri nu îți sunt pe plac, arată-mi ce legăminte am încheiat cu Vrăjmașul meu și dă-mi, Doamne, slava și adâncimea adevăratei căințe.

Tată Ceresc, îți mulțumesc că mă iubești și că m-ai ales încă înainte să fi făcut lumea. Tu ești Tatăl meu adevărat – Creatorul, Izbăvitorul și Sprijinitorul meu, precum și adevăratul capăt al tuturor lucrurilor, chiar și al vieții mele. Te iubesc; mă încred în Tine; te slăvesc. Îți mulțumesc că ți-ai dovedit dragostea față de mine când l-ai trimis pe Isus, Fiul Tău, să fie jertfa și viața mea cea

nouă. L-am primit, cu toată viața și lucrarea Lui, pe care mi le-ai rânduit. Îți mulțumesc că mă cuprinzi în Hristos, că îmi ierți păcatele și că îmi faci parte de dreptatea Lui, că mă întregești în El. Mulțumesc că m-ai adus la viață în Hristos, înălțându-mă lângă El, așezându-mă cu El de-a dreapta Ta, împuternicindu-mă cu puterea Lui și ungându-mă cu Duhul Tău cel Sfânt. Pe toate le primesc cu recunoștință și le îngădui să-mi ia inima în stăpânire.

Isuse, îți mulțumesc că vii după mine, că mă răscumperi cu viața Ta. Te slăvesc ca pe Domnul meu. Te iubesc, te slăvesc, mă încred în Tine. Te primesc cu inima deschisă, ca pe izbăvirea mea, după cum îți primesc lucrarea și biruința crucii, prin care mă curăț de toate păcatele, cu sângele Tău vărsat, prin care firea mea cea veche este îndepărtată, inima îmi este tăiată împrejur în Dumnezeu și prin care simpla chemare a răului împotriva mea este învinsă. Îmi iau locul la crucea și la moartea Ta, prin care mor o dată cu Tine pentru păcat, pentru trupul meu păcătos, pentru lume și pentru Cel Rău. Sunt crucificată cu Hristos. Acum îmi ridic crucea și îmi crucific trupul cel trufaș, neîncrezător și închinător la idoli. Mă lepăd de omul cel vechi. Aduc crucea lui Hristos între mine și ceilalți oameni, celelalte duhuri și celelalte lucruri. Duhule Sfânt, pogoară asupra mea întreaga lucrare a morții pe cruce a lui Isus Hristos, pentru mine. O primesc cu recunoștință și îi îngădui să-mi ia viața în stăpânire.

Isuse, te întâmpin cu inima întreagă drept noua mea viață, noua mea sfințenie și primesc întreaga lucrare și biruință a renașterii Tale, prin care am fost înălțată cu Tine la o viață nouă, să pășesc prin firea cea nouă, moartă pentru păcat și vie pentru Dumnezeu. Sunt crucificată cu Hristos și nu mai trăiesc eu, ci Hristos în mine. Îmi iau acum locul la învierea Ta, prin care sunt adusă la viață cu Tine și domnesc alături de Tine peste viața cea nouă. Îmi așez firea cea nouă în toată sfințenia și umilința, în toată dreptatea, curățenia și adevărul. Hristos este viața mea acum și El mă întărește. Duhule Sfânt, pogoară asupră-mi întreagă învierea lui Isus Hristos pentru mine. O primesc cu recunoștință și îi îngădui să-mi ia viața în stăpânire.

Isuse, te mai primesc din toată inima precum puterea și domnia cărora mă închin, precum biruința mea veșnică asupra Satanei și a împărăției sale, primind toată lucrarea și biruința înălțării Tale, prin care Satana a fost judecat și osândit, puterile și oștirile i-au fost înfrânte, iar puterea cea din ceruri și de pe pământ ți-a fost dată Ție, Isuse, și prin care mi s-a dat mie împlinire în

Tine, Căpetenia tuturor. Îmi iau locul la înălțarea Ta, prin care am fost înălțată cu tine de-a dreapta Tatălui și înscăunată cu Tine în toată puterea.

Fie ca puterea și împărăția Ta să domnească peste viața mea, peste familia, casa și gospodăria mea. Fie ca plinătatea lucrării Tale – crucea, învierea și înălțarea – să se ridice împotriva Satanei, împotriva împărăției și a trimișilor lui, precum și a lucrărilor lui mârșave asupra mea sau asupra casei mele. Mai mare este cel ce se află în mine, decât cel ce se află în lume. Hristos mi-a dat puterea de a învinge puterile Celui Rău și mă folosesc acum de această putere împotriva oricărui vrăjmaș, izgonindu-l în numele lui Isus Hristos. Duhule Sfânt, fă-mi parte de puterea înălțării lui Isus Hristos pentru mine. O primesc cu recunoștință și îi îngădui să îmi ia viața în stăpânire.

Duhule Sfânt, te întâmpin cu inima deschisă ca Sfătuitor al meu, ca Mângâietorul, Puterea și Îndrumătorul meu. Îți mulțumesc că mă pecetluiești în Hristos. Te slăvesc ca Domn al meu și te chem să mă îndrumi spre adevărul adevărat, să mă ungi pentru viața, umblarea și chemarea mea și să mă duci și mai mult către Isus astăzi. Îmi deschid complet viața dinaintea Ta, în toate dimensiunile și formele ei – trup, suflet și duh – alegând să fiu cu Tine, să pășesc în pas cu Tine în toate ale vieții. Pogoară-te asupra mea, Sfântule Duh binecuvântat, cu toată lucrarea și harurile Zilei Cincizecimii. Umple-mă cu prospețime, Duh Sfânt și binecuvântat. Te primesc cu recunoștință și îți îngădui să îmi iei viața în stăpânire.

Tată Ceresc, mulțumescu-ți pentru toate binecuvântările în duh, dintre cele cerești ale lui Isus Hristos. Primesc azi binecuvântările Tale în viața mea și mă rog ca Duhul Sfânt să le aducă pe toate în viața mea chiar azi. Îți mulțumesc pentru sângele lui Isus. Mai spală-mă o dată cu sângele Lui, de tot păcatul și de orice pată sau răutate. Îmi pun armura Ta – centura adevărului, platoșa dreptății, încălțările împărtășirii evangheliei păcii, coiful mântuirii. Apuc scutul credinței și sabia Duhului, Cuvântul lui Dumnezeu, și îmi ascut armele pe cel rău, cu puterea lui Dumnezeu. Aleg să mă rog la orice vreme în Duhul, să fiu tare în Tine, Doamne, și în atotputerea Ta.

Tată, îți mulțumesc pentru îngerii tăi. Îi chem în numele lui Isus Hristos și îi pornesc la luptă pentru mine și pentru ai mei. Fie ca ei să mă păzească întreaga zi. Îți mulțumesc pentru aceia care se roagă pentru mine, îți mărturisesc că am mare nevoie de

rugăciunile lor și te rog să îți trimiți Duhul să îi trezească și să îi unească pentru a forma corul meu de rugăciune și ajutor. Chem astăzi Împărăția Domnului nostru Isus Hristos peste căminul meu, peste familia și viața mea și peste toți ai mei. Mă rog toate acestea în numele lui Isus Hristos, cu toată slava, mărirea și recunoștința. Amin

MULȚUMIRI

Nici nu știm de unde să începem. Suntem îndatorați mult prea multor oameni, pentru a reuși să-i amintim pe toți aici.

Îi mulțumim prietenei noastre dragi, Leigh, care a avut rolul de moașă a acestei cărți prin ajutorul, încurajarea și iubirea ei, prin credința ei nestrămutată, atât în noi, cât și în Adevărata ei Iubire. La fel, grupului de femei minunate pe care ne simțim onorați să le numim surorile noastre, prietenele noastre. Femeilor implicate în programele *Ransomed Hearts* și *Imago Dei*. Sunteți cuceritoare.

Le mulțumim tuturor susținătorilor noștri de la Editura Thomas Nelson. Brian, editările și sfaturile tale au transformat, încă o dată, manuscrisul nostru într-o carte mult mai bună. Mike, Jonathan, Jerry, Kyle -- viziunea și aspirațiile voastre întrețin un foc impresionant în inimile oamenilor lui Dumnezeu. La fel, tuturor susținătorilor noștri de la Yates and Yates, războinicii samurai ai Împărăției.

Celor care s-au rugat pentru noi în această bătălie. Știți prea bine cum a fost. (Începe să semene cu un discurs de decernare a premiului Oscar, iar acesta ar fi punctul în care organizatorii s-ar strădui să ne scoată de pe scenă.)

În sfârșit, dar nu în cele din urmă, Celui care ne iubește cel mai mult și cel mai bine, minunatului nostru Dumnezeu, Domnul nostru cutezător și frumos. Aceasta este jertfa noastră, dovada noastră de dragoste revărsată.

CUPRINS